

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Περὶ τῶν γεγονότων θαυμάτων διὰ τῆς ἁγίας Εὐαγγελίης, καὶ τῶν ὑπερθαυμάτων αὐτῆς ἐγκωμίων, περὶ
 νήσεώς τε καὶ τιμῆς αὐτῆς καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ ὀρκων. καὶ περὶ τῆς φοβερῆς θεήματος, ὃ εἶδε ψυχούργων
 ὁ Μακεδὼν Βασίλειος.

5

Γεγονόσι καὶ ἄλλα θαύματα διὰ τῆς θείας Εὐαγγε-
 λίας, καθότι ὁ Πρεσβύτερος Μαρτιανὸς ὅτε εἶδε
 πλυσάσασθαι τὴν φλόγα εἰς τὴν Ναὸν τῆς ἁγίας Δι-
 10 στίας, αὐτίκῃ μετὰ τῆς ἱερᾶς Εὐαγγελίης εἰς τὴν ἐ-
 γλῆν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ θαυμάτων ἐφύλαξε τὴν
 Ναὸν ἐκείνον ἀκατάφλεκτον, ὡς λέγει ὁ Ἀναγνώστης
 Θεόδωρος, καὶ ὁ Νικηφόρος εἰς τὸ πέμπτον βιβλίον
 αὐτοῦ. καὶ κατὰ ἀλήθειαν εἰς ὅλην τὴν θείαν γραφὴν λέ-
 15 γεται ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ κυκλοπαίδεως πασῶν τῶν ἐπι-
 σημῶν, ἧς τε τέχνην τεχνῶν, ἐπιστήμην ἐπιστημῶν, τῆς
 σοφίας Πανδώρα καὶ Ἀθηνᾶ, αἱ καὶ τὴν βασι-
 λεὸν τῶν ψυχῶν ἐργαστήριον καὶ ὑποθήκην τῶν πνι-
 20 ματικῶν βοτανῶν καὶ καθάρσεων, ἐξάπαντος ὑπε-
 ρέχει ὡς πᾶσι τῇ θείᾳ γραφῇ τὸ πάνσοφον Εὐαγ-
 γέλιον, καθότι τὸ Εὐαγγέλιον ἐπὶ θεωρητικῇ ἀνέω-
 γμῇ, καὶ ἡ θεωρητικὴ Εὐαγγέλιον κεκαλυμμένον. τὸ
 Εὐαγγέλιον θείῃ ὁ ἀμβροσίῳ ὄναι πέλαγος, ὃν
 ὁ ἀνέστηκεν τὸ πλῆρωμα τῶν χαρισμάτων, θάλασ-
 25 σαν τῶν πνιματικῶν μυστηρίων, ὃν ἡ πλεῖς ὁ μυ-
 στικὸς ἰχθύς, ἸΗΣΟΥΣ, ΧΡΙΣΤΟΣ, ΘΕΙΟ, ΤΙΟΣ,
 ΣΩΤΗΡ, κατὰ τὴν ἀκριβοῦς τῆς σιβύλλης, τὸ
 Εὐαγγέλιον ἔσται ὁ ἀπόστολος Βασίλειος αὐτῷ ὅτι
 φαίνεται μικρὸν εἰς τὸ μῆκος, ἀλλὰ μέγα καὶ οὐ-
 30 χωρὸς εἰς τὸ πλάτος τῶν νοημάτων γνωρίζεται. ὅθεν
 ὁ ἱερόνυμος ἐφημέριον πάσης Θεολογίας τὸ Εὐαγ-
 γέλιον. ὁρᾶται δὲ ἡ Θεολογία τριπλῇ κατὰ τὴν
 Ἀρεοπαγίτῃ Διονύσιον, περὶ νοημάτων, περὶ μυ-
 35 στηρίων, περὶ συμβόλων, σύμβολά ἐστιν ὅλα αἰπα-
 ρολοὶ καὶ ὁμοίαις τῆς Εὐαγγελίης, καὶ ὁ μὲν
 ἔως ὁ πνευματικὸς Πρωτοῦς οἰκουμένως ἀνέ-
 λεται. ἐκ ἐσφαλὸν ὅστις ὠνόμασε τὸ Εὐαγγέλιον
 βᾶπτι καὶ κούτρην τῆς παλαιᾶς Διαθήκης, καὶ ἡ-
 40 λιν τῆς νέας γραφῆς. καὶ ὁ ἀνελγὴς ὀνομάσας
 ἀπαρχὴν ὅλης τῆς γραφῆς τὸ Εὐαγγέλιον, εἰς τὸ
 σφόδρα ἡλήθευσε, καθότι λίαν ὑπερέχει τῆς
 Εὐαγγελίης ἡ φωνὴ πάσης ἄλλης παλαιᾶς Δια-
 45 θήκης φωνῆς. ὅτε ἀναγινώσκεται τὸ Εὐαγγέλιον, ἀ-
 νάπνεται τὰ κηρία εἰς χάρις σημείων. ἐβόα καὶ
 50 Βιγιλαντίᾳ ὁ ἱερόνυμος, ὅστις γράφει ὅτι γίνεται
 τὰς εἰς ὅλην τὴν Ἀνατολὴν κατὰ καὶ τὴν μίμησιν τῶν
 ποίησι Φρονίμων Παρθένων, ἀλλὰ καὶ ἀνέστηται ὅλοι
 ὅτι τὰς πόδας κατὰ τὴν σωζόμενον, ὅστις κατα-
 κλίνει τὰς Ἀλεξανδρίων Ἀρχιερεῖς καθυπνίους καὶ μὴ
 55 ἀνίστασθαι εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θείων Εὐαγγελίων,
 μάλιστα οἱ ἐνδεσθυρτοὶ Ἀρχιερεῖς ἐκβάλλουσιν τὸ ὁμό-
 φρον κατὰ τὴν Πηλεσιώτην ἰσίδωρον καὶ Συμεὼν τὸν
 Θεσσαλονίκης, ὅτι παρὼν ἀνέστηται ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
 Χερσός. ὅθεν ἐβδόμη ἁγία Σωμὸς, περὶ ὁ-
 60 σαι, καὶ ὁμοίᾳ περὶ αὐτῆς ἡμῶν τὴν διανοή-

κὴν τῆς Χερσὸς ἁγίας Εἰκόνα καὶ τὸ ἱερόν Εὐαγγέ-
 λιον. ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τὸ Εὐαγγέλιον ἐγκέ-
 σμηνόμενον λίθοις τιμίαις καὶ χρυσῷ ἔθηκε τῷ με-
 γάλῳ Νικολᾷ δάδον. ὁ Βασίλειος Θεοδόσιος ἰδίᾳ
 χερὶ ἔγραψε τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ καθ' ἑκάστην ἀνέ-
 γινωσκον αὐτό. οἱ Πλατωνικοὶ ἐσέβοντο τὸ Εὐαγ-
 γέλιον, ἐξαίρετως τὸ, ΕΝ ἈΡΧῇ ἦΝ Ὁ ΛΟΓΟΣ,
 τὸ κατὰ Ἰωάννην. τῶς τὸ Εὐαγγέλιον ἐστὶν ἡ παρεσία
 τῆς τῆς Θεᾶς καὶ τῆς ὁμοῦς ἡμῶν, ἐκ ἐπὶ διὰ νε-
 φελῶν καὶ ἀνιγμάτων λαλῶν ἡμῖν, ὡς ποτὲ τῷ Νω-
 65 σῇ διὰ Φωνῶν καὶ ἀνέστη καὶ σαλπύγων, ἡ καὶ
 γινώσκω καὶ πύρι ἐπὶ τῆς ὁμοῦς, ἡ τοῖς πάλαι Προ-
 φῆταις δι' ἐνυπνίων, ἀλλ' ἐμφανῶς ὡς ἀνθρώπος ἀλη-
 θῆς ἐφάνη, καὶ ὡρᾶθη ἡμῖν ὡς πρᾶτος καὶ ἡσυχῆς
 Βασιλέως, ὁ πρὶν καταβάς ὡς νεῖκος ἐπὶ πᾶσι ἀπο-
 φητί, καὶ ἐθέσασμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς
 μονογενὲς πατρὸς πλήρης χάριτος καὶ ἀλη-
 70 θείας, δι' ἐλάλησεν ἡμῖν ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ εἰς
 πᾶσι εἰς ὅλην καὶ εἰς ἀνιγμάτων, περὶ ὃς Πατὴρ ἐξ
 οὐρανῶν μαρτυρεῖ καὶ λέγει, Οὕτως ἐστὶν ὁ ΤΙΟΣ
 ΜΟΥ Ὁ ΑΓΑΠΗΤΟΣ. θείῃ ὁ χρυσόστομος μὴ ἐ-
 σέχεσθαι τὰς δόξας εἰς τὸν οἶκον ἐκείνον ἐν ᾧ
 75 ἔχει εἶδον τὸ Εὐαγγέλιον. ὅθεν καὶ ἡ παρθένος
 καὶ μαρτυρεῖ Κικιλίᾳ τὸ Εὐαγγέλιον εἶχον ἐπάνω αὐτῆς
 ἐν ἐγκολπίᾳ περὶ αὐτῆς καὶ περὶ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ὁμοῦς
 καὶ ὁ φοβερώτερος ὀρκὸς νομίζεται ὁ
 80 ὀρκὸς τῆς θείας Εὐαγγελίης ὅτι πᾶσι τοῖς ὁδο-
 δοχοῖς. ἔτω λοιπὸν καὶ τότε ἐχρησίσαντο οἱ βῶροι,
 ἀλλὰ καὶ οἱ βέλχεροι ὅντες νεοπαγεῖς, ἐβεβαίωθη-
 85 σαι ταῖς συχναῖς τῆς Βασιλείας παρακρίσεις, μάλι-
 στα τοῖς πολλοῖς δώροις ἀπὸ ἡμετέρων αὐτοῖς κα-
 τέπεισαν αὐτοὺς δεχθῆναι Ἀρχιεπίσκοπον, καὶ λέ-
 γουσι Χερσὸν καὶ ἡμετέρων ἐκείνῳ Ἀρχιεπίσκοπον τότε τὸν
 Θεοφύλακτον, ὁ ψάλλων δοκᾷ, ὁ γὰρ Θεοφύλακ-
 90 τος ἡμετέρων εἰς τὰς χιλίους ἐβδόμησεν, ἐπὶ ἣν
 Διδάσκαλόν Κωνσταντῖνον τὸν Περφεργενίτην, ὡς
 μαρτυροῦν ἀνέστηται ἀπὸ ἡμετέρων καὶ αὐτόν. καὶ
 λοιπὸν δι' ἐπισκόπων, Ἀσκητῶν θαυματουργῶν, ἐς
 95 ἔσχατον ἐκείνη πολεῖς, ἐπέσει τὰς Βελγάρους κα-
 ταλάψαι τὰ πατέρα ἡμετέρων, καὶ γινώσκει ἐξολογή-
 ρα Χερσίων, ὡς λέγει ὁ Περφεργενίτης. φοβε-
 ρὸν ὅμως πρᾶγμα διανοῖται Γενοῖναι ὁ μαθητὴς
 Βασίλειος τῶν ἐκείνων βίον τῶν αὐτῶν, ὃν διανοῖται
 Βασίλειος ὁ Μακεδὼν ψυχούργων, ἐβλεπε δι-
 100 χαλὴν τὴν Βασιλείαν ἐγκαλῶν αὐτῇ, καὶ λέγον-
 ται, τί σοι ἐποίησα ὁ Βασίλειε, ἡ τίς ἡδίκησα ὃν
 ἔτῳς ἀνιγνῶς με κατέκτανες, καὶ ἔτω μερὶς τῆς
 πράγματι, ἐπελύτησεν ὁ ἀνθρώπος.

Κ Ε Φ Α Λ Ι Ο Ν Ι Η'.

Περὶ τῆς Βασιλείας Λέοντος τῆ σοφῆς, ἣ σύζυγος ἡ Θεοφανώ, καὶ τῆς κατὰ τῶν Βαλγάρων ἐκστρατείας αὐτῆς, καὶ ὅτι ἐκ τούτου τῆς Θεοφανώ, ἀλλ' ἀρχήθου ἢ ἡ ἀρχὴ τῆς κρείας ὑπὸ τῶν Μοναχῶν.

Αἱ παρχαὶ ὁ σοφὸς Λέων, καὶ τὸ πρῶτον αὐτῆς ἔργον ἦν διὰ τῶν Σαυταβερηνῶν, ἡ ἀποβολὴ τῆς φωτίης, καὶ ἐπισσαγωγή τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Στεφανῆς. ἐστράτευσε δὲ καὶ κατὰ Βαλγάρων μετὰ Τέρκων καὶ οὐνῶν, ὅθου καὶ ἐξ ἐκείνων ἐκ ἐρήνισαν μετὰ τῶν Ῥωμαίων οἱ Βαλγαροί, ὡς λέγει Ἰωάννης ὁ Κεσπαλάτης. τῆς Λέοντος τέτρα γυνὴ ἦν ἡ Θεοφανώ, ἥλινες ἔπλωσαν διορίσαι μὴ ἐδίειν τὰς Μοναχὰς τὸ κρέας, ὅπερ ἦν ἀπίθανον δύο οὐκ ἐκαστιῶν, μίας, ὅτι ὁ Κεσπαλάτης, Ζωναράς, Κεσπαλάτης, Γλυκῆς τῆς ἐκ ἔπον. ἐπέρας, ὅτι τὸ κρέας ἀπ' ἀρχῆς ὡς ἀπεδείχθη, ἦν κεκωλυμένον ἐδίειν τὰς

Μοναχὰς, καὶ ὁ Κασσαρείας Ἀνδρέας σύγχυτος ὦν τῇ Θεοφανώ, ὡς γράφει ὑπὲρ τῆς τετραγαμίας, 10 ἀμαρτυρεῖται πῶς ἀπὸ τῶν τῆς κρείας ὑπὸ τῶν Μοναχῶν, ἴσως ὅμως ἐς τῆς Θεοφανώ τὴν κρείαν τινες πρὸς τὸν μοναδικὸν Κανόνα ἔτρωγον, καὶ συνεδικινῶς ἐκωλύθη, καὶ εἰ ἦν ἡ Σύνοδος Τοπικὴ, ἀλλὰ τῆς ἐκ ἐκκαθάρσεως ἐκείνης, ὡς ἡμᾶς ζητεῖν εἰ βέλ- 15 βαιώθη ὑπὸ Σύνοδος Οἰκουμένης, ἀλλὰ πῶς ἀρχαίαν καὶ κοινὴν σωθήσεαν καὶ πρὸς τοὺς ἐβεβαίωσαν, ἥτις καὶ διέμενευ ἕως τῶν νῦν, καὶ ὅσοι αὐτῶν πρὸς βαί- 20 νουν ἀπὸ μεγίστης ἀνάγκης, ἐκκαλῶς ποιῶσι.

ΠΑΡ ΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Περὶ τῶν συμβάντων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τὴν τετραγαμίαν τῆς Βασιλείας Λέοντος, καὶ τῆς δι' αὐτὴν ἐξουσίας τῆς Πατριάρχης Νικολάου τῆς Μυσικῆς, καὶ αὐτασάσεως Εὐθυμίου ἐς τὸν θρόνον, καὶ τῆς πρὸς τὴν ὁμοίαν 25 Ῥώμης Θεοδώρου περὶ πῶς τῆς Βασιλείας τετραγαμίας, καὶ τῆς ἐς ὕστερον μεταβολῆς τῆς Βασιλείας.

Ηκολέθησε δὲ ἐς τὴν Ἐκκλησίαν σύγχυσις, ὅτι ὁ Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχης Νικόλαος ὁ Μυσικός, ὁ γὰρ καὶ διέκρινε ἀνθρώπων ὡς ἐκώλυε λαθεῖν τετάρτην γυναικα πῶς Ζωὴν τὴν Βασιλείας Λέοντος, ὅθου ἐξεβλήθη τῆς θρόνου διὰ τὸ καθευρέσει ὑποβαλεῖν τὴν σεφανώσαντα αὐτὴς Ἰσρέα ὡσαύτως πρὸς ὀνόματι, ἀλλὰ καὶ τὴν Βασιλέα ἐκώλυε τῆς ἐπέλθῃν ἐς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ λατρευθῆναι. παρεχειρίθη δὲ Πατριάρχης ὁ Εὐθύμιος, ὅθου καὶ ἠκολέθησε τὸ χρίσμα, ἐπειδὴ οἱ πλείους ἦσαν τὰ μέρες τῆς Νικολάου, ὅστις ἐκ συνεχώρει ὅλως πῶς τετραγαμία. ἀλλὰ ἠκολέθησαν πρὸς Εὐθυμίου, οἷτις συγκατέβαινον ἐς πῶς γνώμην τῆς Βασιλείας. μάλιστα λέγουσι τινὲς ὅτι ἐξ ἀποκαλύψεως ἐδιδάχθη ὁ Εὐθύμιος σιωπῆσαι περὶ τῆς τετραγαμίας, καθότι ὁ Βασιλεὺς εἶχε σκοπὸν Νόμον θῆναι τῆς τῶν μὲν ἀνδρῶν τεσσάρων δὲ γυναικῶν τὸν γάμον γίνεσθαι, ὁ δὲ Ζωναράς λέγει, ὅτι ὁ Εὐθύμιος τὸν Βασιλέα τῆς ποιῆσαι τῆς ἐκώλυσε, ἦν δὲ ὁ Λέων συμβαθῆναι τῇ πρὸς τὴν ὁμοίαν αὐτῆς τὸν Ῥώμης Θεοδώρου τὸν δέυτερον, τὸν συγχωρῆναι καὶ πᾶσαν παρενομίαν, μόνον ἵνα φανῇ ποιῆσαι ἐς ζῆλον θρόνου, οὐκ οὐκ τῆς συμβαθῆναι κατ' ὀλίγον τὸ τυραννικὸν τῆς Ῥώμης ἀξίωμα. καὶ μάλιστα καυχώνται οἱ Λατῖνοι, ὅτι ὑποθήκης τῆς Ῥώμης Στεφάνου ἐξώρισεν ὁ Λέων τὸν ἀνθρώπων Νικόλαον, καθὼς ἐκαυχῆσαντο, ὅτι καὶ διὰ τὰ γράμματα πρὸς τὸν Βασίλειον τῆς Ῥώμης Στεφάνου, ὁ Λέων κατήγαγον ὑπὸ τῆς θρόνου

τὴν φωτίαν, ἀλλὰ πεφαιέσθαι λέγουσι ψεύδους, ὁ γὰρ Κεσπαλάτης καὶ ἄλλοι μαρτυροῦσιν, ὅτι ὑποθήκης 30 Πατριάρχης Σεμενῆ τῆς ὀνέχας ἐξεβλήθη ὁ Μυσικός. τότε ἡμεῖς καὶ ὁ Κασσαρείας Κεσπαλάτης Ἀρέθας, ὁ ὑπερασπίζων τῆς τετραγαμίας, καὶ συνεπέ- 35 ρωκε μὴ γίνεσθαι ἀπλῶς, ἀλλ' ἐς κρείαν ἀνάγκης συγχωρεῖσθαι, κακῶς καὶ φρονῶν καὶ λέγων, ὅθου ἡ Σύνοδος ἐς τὸν Τόμον εἶπον, ἀλλ' ὁ τῆς τετραγαμίας 35 ἐκκλησιαστικῆς συστάσεως, καὶ μήτε ἐς Νάον ἐσέρχεται. ἀλλὰ δὲ καὶ ὁ Βασιλεὺς ἐλεγχόμενος ὑπὸ τῆς συνόδου, κατεφρόνισε καὶ τῆς Πάπας Θεοδώρου καὶ τῆς Ἀρέθας, μεμψόμενος τὰς συγχωρήσεις καὶ τὰς ἐς πῶς ἀμαρτίας συνηγορήσεις αὐτῶν. ὅθου πρὸς τὴν 40 τέλῃ τῆς βίης αὐτῆς ἔκλειε καὶ ἐθρήνη, μεταποῶν ἐς πῶς γενομένης παρ' αὐτῆς ἀθεμιτογαμίας, καὶ ἦτα συγχωρῆσιν πρὸς Θεῷ, καὶ ἀθεμιτέτιζε τὰς μετέπειτα πλμῆσοις ποιῆσαι τὴν πρὸς τὸν 45 τὸ ἔργον. ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως βλασφημία ἐνομήθη ἡ τῆς Θεοδώρου Πάπας συγχωρήσεις τῆς τετραγαμίας, ὅθου καὶ χρίσμα ἠκολέθησε, καθότι οἱ μὲν εἶπον τῇ παρενομίᾳ, οἱ δὲ αὐταίχοντες τῆς παρενομίης. ἀπὸ τῆς καὶ ἐπὶ τῆς Πορφυρογεννήτης καὶ τῆς Πατριάρχης Σισινίου 50 θροῦζεται μεγάλη Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ γράφεται κατὰ τῆς ἀθεμιτογαμίας ὁ λεγόμενος Τόμος τῆς ἐνώσεως, ὡς εἶτα ἐκκαυχῆσθαι τετρακο- 55 σιος ἂν εἰκοσὶ ὁ γδῶ. ἐκ τῶν ἀμφίβολον φαίνεται ὅπερ λέγει ὁ Ἀλεξανδρείας Εὐτυχίου ἐν τῇ χρονικῇ αὐτῆς,

τῶ ὑπηρετῶσαντος αὐτὸν Ἀλεξάνδρου τῶ πατρὸς δέλφου αὐτοῦ, τῶ τὸν Πατριάρχῳ Εὐθυμίῳ ἐξορέσαν-
τος καὶ σκοληκοβρώτου γονομίου, καὶ περὶ τῶ κατὰ τὴν αἰασάσιμον ἡμέραν κατερχομένη ἐν τῇ ἀγῇ τάφῳ θάψ-
εως, καὶ τῶ Τόμῳ τῆς οὐσείως κατὰ τῆς τετραγαμίας.

Ηὐθείῃσιν ὁ Βασιλεὺς Λέων, ὅστις ἐκράζετο τὰς
Ἀρχοντας τῆς Παλατίης καὶ ἄπον, ἰδὼς ἀδελφοὶ
ἦλθε τὸ τέλος τῆς ζωῆς, καὶ ἀκαλῶς ἐν ὑμῶς
ἀρσενῶν τὸν ἡόνον καὶ τὴν γυναικά, καὶ ἔτι
ὅλοι ἐφίλησαν τὸν Βασιλεῖα μετὰ δακρύων, καὶ συ-
δαλῶν ἀπέθανε, βασιλεύσας χρόνος ἐκοσιπέντε,
καὶ ἐποίησε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἀλέξανδρον ὡς
ὑπηρετῶν τῶ μικρῷ Κωνσταντίνῳ, ὡς τὸν ἰσορῶν
ὁ Ζωναρᾶς, ὁ Γλυκάς καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Μανασσῆς,
ὁ γραμματικὸς Λέων, ὁ μοιάρχης Γεώργιος, ὁ Μο-
νιστὴς, καὶ ἄλλοι εἰς τὰ χρονικά αὐτῶν. ποῦτος
δὲ ἦν χυδαῖος ὁ ἀδελφὸς τῶ Λέοντος Ἀλέξανδρος,
ὅτι οὐκ ἔχοντο χροῖαν Βασιλείαν, καὶ ἀπλῶς τὸν
Χριστιανὸν ἀκαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ τὰς πάντας ἐστί-
ναι εἰς τὰ ἀνέκτορα, ἔλυσεν τὸν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ
τὸν Εὐθυμίον ἄγον ὄντα ἐκάθηρον ἀνὸμῳ Σιωδῶ,
καὶ τὴν γενεάδα καταζάνας εἰς Κληρικὸς, οὗτος
ἦν τὸν οἶκον αὐτοῦ κακωδίστα, καὶ τὴν θυγατέρα
αὐτοῦ ὀπαυμένην, καὶ μετὰ ποσά, ἐν παλιν αὐ-
τὸν ἐξώρισεν, ὅθεν καὶ σκοληκοβρώτης γέγονε, καὶ
ὁ νεκροφόρος αὐτοῦ σκίμπης συνετερίβη, καὶ ὑπὸ
χυδαίων ἐτάφη. εἰς τὸν περὶ Εὐθυμίου λόγον ὑπὸ
λέγει ὁ Ἀρέθας περὶ Εὐθυμίου αὐτοῦ, ὅτι μετὰ
Νικηφόρου καὶ Θεοφάνους τὸν αἰδίδμων τοῖς διωγμοῖς καὶ
θανάτοις συνεδοξάθη - σημείωσαι δὲ ἰσορῶντα εἰς
ἐπικλήσαν λόγον τῶ Εὐθυμίου Κωνσταντινῶς πόλεως
τῶτον τὸν Καισαρείας Ἀρέθαν, ὅτι ἦν ὁ Εὐθυμίου
ὅσοι Σελάουκας, ἐμίσησε δὲ εἰς τὸν Ὀλυμπον, ἔπει-
α εἰς μονῆριον κείνον εἰς τὸν Ἀσκαννὸν κόλπον. ση-
μείωσαι ἔτι τὸν Ἀρέθαν τῶν γραφόντων ἐκ μέρες

τῶ Λέοντος Βασιλέως πρὸς Οὐζῆρ τὸν Φύλαρχον
τῶν Ἀράβων, καὶ λέγοντα περὶ τῶ ἀγῆς τάφου ταῦ-
τοι, Ἀλλὰ μέλει τῶ ἡνὶ ὁ ἄγιος καὶ τίμιος αὐτοῦ
τάφος, καὶ ἐκαστον ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ τῆς αὐτοῦ ἀ-
ναστάσεως θωματοργεῖ, πάντες γὰρ πρὸς σβεσθῶ-
ν ἐν Ἱερουσαλὴμ, σκολάζεται ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν ἰο-
καυδῆλα μετὰ ἀμυρίαι, καὶ ἱσαυρῶν τῶ ἡνὶ κατὰ
τὴν Ἱερουσαλὴμ Ἀμνηρᾶ ἐγγὺς τῶ ἀγῆς τάφου, ἐ-
σφραγισμένης τῆς θύρας ὑπὸ τῶ αὐτοῦ Ἀμνηρᾶ ἕ-
σης, τὸν δὲ Χριστιανῶν ἱσαυρῶν ἔξω εἰς τὸν Ναὸν τῆς
ἀγίας Αἰασάσεως, καὶ κροζόντων τὸ, Κύριε ἐλέησον, ἰς
ἐξάφνης ἀρσενῶς γονομίας, ἀνέπεται εἰς τὴν καυ-
δῆλαν φῶς, καὶ ἐξ αὐτοῦ τῶ φωτός πάλιν οἱ κατοι-
κῶντες τὴν Ἱερουσαλὴμ πάντες λαμβάνουσι καὶ ἀνά-
ψιπ πῦρ. φησὶ δὲ ὁ αὐτοῦ, ὅτι οἱ Ἀπικκοὶ χροῖν-
ται τὸ, καὶ αὐτοῦ, οἱ δὲ Ἀλεξανδρινοὶ τὸ, καὶ αὐτοῦ, καὶ
δὲ τὴν Ἀλεξανδρίαν ἀλέκτον γέγονται, ἥτοι με-
τεφράθη ἡ θεία γραφὴ. ἀλλ' ἐλθὼν εἰς τὸ πρὸς
ἐκείνον. Εἰς τῶ Κωνσταντίνῳ τέτταρτος ἡμέρας, ὡς
ἐπομῶν, ἠνώθησαν ὅσοι διεχωρίσθησαν ἀπὸ τῶς δύο
Πατριάρχας τὸν Νικόλαον καὶ τὸν Εὐθυμίον περὶ τῶ
ζητήματος τῆς τετραγαμίας, καὶ οἱ μὲν Εὐθυμιοὶ ἐξή-
τησαν κατὰ τὸν Ἀρέθαν γινέσθαι ἀνακομιδὴν τῶ λειψά-
ντος ὁ Πατριάρχης Εὐθυμίου, οἱ δὲ Νικολαῖοι γινέσθαι
Τόμον τῶ μακρῷ συχωρεῖσθαι τὴν τετάρτην γυναικά,
ὡς διηγῶνται τῶ τὸ Βαλσαμὸν Θεόδοτος εἰς τὸ Νομοκᾶ-
νον τῶ Θεοφάνους, καὶ εἰς τὰς σημειώσεις αὐτοῦ τὴν ὑπὸ τὸν
τῶ μεγάλῳ Βασιλεῖ, τὴν πρὸς τὸν Ἀμφιλόχιον, εἰς
τὰς οὐνακτοῖς ἐκοσι χρόνους ὅσοι Χρῆςτος γονήσεως.

35

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

40

Περὶ τῆς συμφωνίας Ῥωμανῶν τῶ Λεκαπνῶ μετὰ τῶ Πατριάρχῳ Τρύφωνι, ἵνα Θεοφύλακῳ τῷ ἡνὶ
αὐτοῦ ἀδελφῶν παραιτήσεται τὸν θρόνον ὁ Τρύφων, καὶ ἀφελήσεται αὐτοῦ ὑπὸ τῶ Τρύφωνι, καὶ
ἀπὸ τῆς ἰδίας ὑπογραφῆς ἀπαυθίως ὑπὸ τῶ Καισαρείας καὶ ἐκβληθῶν τῶ θρόνῳ, ἀντασάγεται
ὁ Θεοφύλακτος. καὶ περὶ τῆς ἀλλαγῆς τῶ Ῥωμανῶν, καὶ τῶν περὶ Πολύδωρον καὶ Σέργιον, καὶ ἐξώσεως τῶ
Ῥωμανῶν ὑπὸ τῆς Βασιλείας ὑπὸ τῶν ἡνὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτῶν ὑπὸ τῶ Πορφυρογενίτῃ, καὶ περὶ τῶ ὀ-
νείας τῶ Ῥωμανῶν, καὶ τῶν ψυχρωπῶν ἐργῶν αὐτοῦ ἐν τῇ μονῇ βίῳ,

Επὶ τῆς Βασιλείας Κωνσταντίνῳ τῶ Πορφυρογεν-
νήτῃ, εἰς τὸν καιρὸν γέγονε καὶ ὁ Τόμος αὐτοῦ
τῆς οὐσείως, ὡς ἐπομῶν, ὁ Λεκαπνῶς Ῥωμανὸς ὁ συμ-
βασιλεύσας αὐτῷ, μετὰ τὸν θάνατον τῶ Ἀλεξάνδρου ἐποί-
ησε χαρτοποιήσασθαι τὴν Κωνσταντινῶν πόλιν τὸν ἡνὶ αὐ-
τοῦ Θεοφύλακτον Ἀναγνώστην ἀπὸ Νικόλαῳ Πατρι-
άρχῃ, ἀποπορεύσασθαι καὶ τὸν ὅν τῇ ἀσόδῳ ἀγῶνι,

εἶπε αὐτὸν ἐποίησαν ὁ Νικόλαος καὶ σύγκλητον. ὁπο-
θάνοντος ὁμοῦ τῶ Νικόλαῳ, ἀποχαιρέσθη Πατριάρ-
χος ὁ Τρύφων, ἀλλὰ μετὰ σιωπῆς, ἵνα ἀδελ-
φῶς τῶ Συγκλήτῳ ποιήσῃ ἀφελήσεται. ἀλλὰ εἰς
τὸν ἀρμόδιον καιρὸν μὴ ἀφελήσεται τὸν Τρύφωνα,
ὁ Καισαρείας ἐδελέσεν αὐτὸν, ὡς δὲ καὶ κατὰ γοῦ-
μῃον ἀμαθῆ γραμμῶν, καὶ ἔγραψεν εἰς ἄγραφον
χαρ-

χαρίτω τὸν τίτλον αὐτῶ, ἐς ὃν ὑπεγράψαντο ὁ
 Καισαρὶς πῶ παραίτησιν αὐτῶ δηλονότι τῷ Τρυ-
 Φωνος, καὶ ἐγένετο αὐτῷ τὰ ἐκβληθῆναι τῷ Πατριάρ-
 χῃ, καὶ τοῖς ὁμοῖς. ἦν δὲ ὁ Θεοφύλακτος ἀνόσιτος ἀνθρώ-
 5 πος, καὶ ἰσορρεῖ ὁ Κεδρηνὸς λέγων, οἷον αὐτὸν φιλομήθειαν
 πὺν χρεῖον, καθότι καὶ ὁ Ἰωάννης Πάπας τῆς Ῥώ-
 μης ὁ τῷ Σιλβέρῳ ὑὸς πᾶσαν ἀσέλγησεν καὶ
 κακίαν ὑπερῆχεν ἐπιβροχίας, ὃν ὁ Θωὸν ὁ Βασιλεὺς
 τῆς Φραγκίας ἐκβαλὼν, χρησίμων Ποιμνία ἔπρεν
 10 τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπέδωκεν. ὁ δὲ Ῥωμανὸς, ὡς εἴρηται,
 ἦν ὁμοφροῦς, ὥς τε Τετράδῃ καὶ Παρασκώτῃ ἐχρη-
 νε ἀνὰ τρεῖς Μοναχῶς ὁμοτραπέζας, διδὼς αὐτοῖς
 καὶ τὸ ἐκθισμὸν νόμισμα, καὶ δὴ καὶ ἐς τὸν Ὀλυμ-
 πον καὶ ἐς ἄλλας τόπους ἐδίδετο τοῖς Μοναχοῖς τὰ πρὸς
 15 αὐτάρκειαν, καὶ Μοναστήριον ἔκτισε τῷ ἁγίῳ Παν-
 τελεήμονος, καὶ ἐποίησεν εἶναι ἐν αὐτῷ ὁικουσίους
 Μοναχῶς μετὰ ἀρκετῶν σιτηρεσίων, καὶ τινα Σέρ-
 γιον Μοναχὸν εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ, ὅστις ἐπῆρει αὐτῷ
 τὸν Μοναχὸν Πολύδουκτον ὡς ἄξιον τῷ γυνέδῳ Πα-
 20 τελεάρχῃ, ὅταν ὁλοθάνῃ ὁ ῥότος αὐτοῦ. ἔκμαζε δὲ ὁ
 Ῥωμανὸς πὺν Πολύδουκτον τῷ ἰδῶν αὐτὸν, σωξέβη δὲ
 καθεξέσθαι ἐς οὗ κατέβητο τὸν Βασιλεῖα καὶ τὸν
 Σέργιον, ὁ δὲ Πολύδουκος ἐλευθεροποιήσας, ἀνέ-
 25 λῆως ἐς οὗ κατέβητο, ὁ Σέργιος ὁμοῦ ὅσον μὲν
 εἶπε τὸ κατῆσθαι τῷ ἀπελογήσατο, ὅτι ἐκείνῳ

τῷ μετὰ κοινοδοξίας, τῷ δὲ Βασιλεῖος μεμψα-
 ρίᾳ τῷ Πολυεύκτῃ πῶ ἀδολεσχίαν, ὁ Σέργιος εἶ-
 πεν αὐτῷ, ὅτι τοῖς τοῖς δὲ εἶναι τὸν Πατριάρχῃν,
 ὡς τε ἐλέγχων κατὰ Παῦλον. τὸν Ῥωμανὸν ὁμοῦ
 συμβασιλεύσαντες αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐξέβαλον, καὶ
 ἐποίησαν Μοναχὸν, ὃς εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Σέρ-
 γιον παραγορίαν, τῶς δὲ ὑὸς αὐτοῦ κατήγαγεν ὁ
 Πορφυρογόνουτος καὶ ἐξώρισεν, καὶ ἐβασίλευσε μόνος,
 πρὶν ἢ μῆτοιγε ἔξοριθῆναι ὁ Ῥωμανὸς εἶδον ὄντοιν, εἰς
 πῶ ἐπιβλητῶ ἴσως καὶ ἐποίησε καὶ παρέβη τῶς ὅρκους, Βα-
 σιλεύσας αὐτοῦ, ὅθεν φοβηθεὶς, ἐσελεν ἐς ἱερουσα-
 λὴμ καὶ ἐς πῶ Ῥώμην, καὶ ἀσέλῃς τόπους, καὶ ἔφερε
 τριακοσίους Μοναχῶς, καὶ ἐς πῶ Λατινείαν ἐς τὸ Με-
 τὰ Φόβου Θεῷ, ἐξυμολογήθη παρρησίᾳ, καὶ ἦται συγ-
 γνῶμην. καὶ ἀνερχόμενος ἐς ὑπερῶν, ἵνα σμε-
 ρισθῇ μετὰ τῶν πατέρων, εἶχε οὐ παίδιον καὶ ἐκτύ-
 πα αὐτὸν ἐς τὰς πόδας μετὰ Φραγγελαῖς λέγων, Εἰσελ-
 30 θα κακομόναχες ἐς πῶ τρέπεζαν, καὶ εἰσελθὼν συγ-
 καθέδῃ, καὶ τὸν χάρτιον ἐς ὃν εἶχε γεγραμμένης
 τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἀπέσελεν ἐς τὰς μὴ ἐλθόν-
 τας Μοναχῶς, καὶ δὴ καὶ ἐς τὸν Ὀλυμπον, εἰς
 ἐς Μοναχὸν τινα Δερμολίτην ἱσάμηνον ἐς πρὸς ὁ-
 λὴν ἦλθε φωνὴ λέγουσα, Εὐήκοον ἡ Φιλανθρω-
 πία τῷ Θεῷ. ὁ ὅν Μοναχὸς ἀνείχας τὸν χάρτην,
 ἦυρε τὰς ἁμαρτίας τῶ Ῥωμανῷ λελυμμένας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β΄.

30 Περὶ τῆς μοναρχίας Κωνσταντίνου τῷ Πορφυρογεννήτῃ, καὶ ὡς ἐποίησεν ἀγαθῶν οὔτε τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ
 τοῖς πολιτικοῖς, καὶ τῆς τελότητος αὐτοῦ, καὶ τῷ ἐπ' αὐτῷ θρόνῳ ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ πάσῃς ἡλικίας.

Ὁ δὲ Πορφυρογόνουτος μοναρχήσας, ἐποίησε πρῶτον
 35 ὁδοποιεῖν μετὰ τῷ ἁγίῳ Τετράδῃ, καὶ ἡλθὲν
 ῥωσσε μέγα πληθύνει Χερσονῶν. δούτερον, ἐποίη-
 σεν ἀνακομὴν τῶν Βασιλικῶν εἰσοφορῶν ἐς ὅλην πῶ
 βασιλείαν. τρίτον, ῥητορικὴν, φιλοσοφίαν καὶ πᾶ-
 σαν Ἐπιστήμην ἀνέγειναι, καὶ ὡς εἶπεν Φαεισίας
 ἀνέκδοκους, εἶχε δὲ τὰς διδασκαλίας τῶν Ἐπιστημῶν
 40 ὁμοτραπέζας, καὶ ἐξ ἐκείνων ἐποίησε κελτὰς καὶ Μη-
 τροπολίτας. τέταρτον, τὰ δεσποτήρια πανταχῇ
 ἡρώδῃ, καὶ ἡλθὲν τὰς ἀγαλόγους καθεργαζόμενος.
 πέμπτον, τὰς ὁφειλὰς Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἐκείνους ὄν-
 τας, ἐκείνους ἀνήγαγεν ἐς τὰ μέγιστα ἀξιώματα. ὁ-
 45 ρον, ὅσοι ἡγεμόνες ἡγόρευσαν ἐς τὰς Ἐπαρχίας
 κτήματα ἐς τὰς κτηρὰς αὐτῶν, ὥρμισεν αὐτοῖς δύναι
 αὐτὰ ὀπίσω ἀναργύρας. ἑβδόμον, Νοσοκομεία ἡγάρα.
 ὅγδοον, πὺν αὐτὸν Θεοφύλακτον τῷ Πατριάρχῃ πο-
 λυτελῶ ὄντα, μετήγαγεν ἐς Τετροκομῶν, μεγάλῃ
 50 ἐπισημνίᾳ αὐτῷ. ἕνατον, πῶ Μουσικῶν ἐκλογόντην.
 ἦδε καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλος παρῶντων, ὅθεν καὶ τὰς
 ἐορτὰς ἐφαίρωντο. ἀπῆλθε δὲ ἐς τὸν Ὀλυμπον,
 ὡς μὲν τινὲς εἰσὶν εἰρησίων, καθότι ἦν ἀσθενὴς,
 καὶ ἵνα ὁχυρωθῇ εἰς τὸν αἰῶνα πῶν ἐκείνῃ πατέρων,
 καὶ εἰσετάσῃ ἐς πῶ Συρίαν, μιμνήσκων τὸν μέγαν Θεο-

δόσιον, πέμψαντα καὶ ζητήσαντα ἀπ' Ἀλεξανδρείας
 τὸν μέγαν Ἰωάννην κατὰ τὸν γλυκαῦ, ἐκείνος δὲ
 35 μὴ ἐλθὼν, ἐσελε τῷ Θεοδοσίῳ Ῥάβδον καὶ μικρὸν
 τριβῶνιον, οἷς χρωσόμενος ὁ Βασιλεὺς αὐτῷ κερῶος
 καὶ Δόρατος, οἷκα. ὡς δὲ ἄλλοι, ἵνα λαλήσῃ μετὰ
 τῷ Κυρίῳ Θεοδώρῃ, ὅντος ἐκεί, οὐκ ἔκω τὸ κα-
 θῆναι τὸν Πολυεύκτον, ἐν ἐμίσει, ἐποικηθῆναι μῆ-
 40 τοιγε τρέπῳ οὐκ ἔπε ἀπεβάδισε, τῶς ἐκείνῃ ἀσκατὰς
 περιεποιήσατο. ἀναβάνοντι δὲ τῷ Βασιλεῖ καὶ ἐς τὰ
 ὑψηλότερα τῷ Ὀλύμπῳ ἐς ἐπισκεψιν τινὸς γέρον-
 τος συμφοροῦς, ἐκεῖνῳ περὶ πῶν αὐτῷ, καὶ
 εἶπον αὐτῷ ὅτι ὁλοθάνεται, καὶ ἐπιστρέψας ἐς τὰς
 πηγάδας ὁ Βασιλεὺς, καὶ συνεσιόμην αὐτοῖς, ἐπα-
 45 νῆλθεν ἐς Βυζάντιον καὶ ἐκοιμήθη, καὶ ὅτε ἐξεκο-
 μίζετο τὸ λείψανον αὐτοῦ, καὶ κατὰ πῶ συνήθισαν
 ἔψαλλον αὐτῷ τῷ ὁλοθάνοντι ἐς πῶ χαλκῶν πύλιν,
 καὶ ὁ ὅτι τῆς καταςτάσεως ἐξέφωτο κατὰ πῶ συνή-
 50 θισαν, Εἰσελθε Βασιλεῦ, καλεῖσε γὰρ ὁ Βασιλεὺς
 τῶν βασιλευνόντων, ἵνα θώσῃς λογαριασμὸν τῶς βα-
 σιλικῆς σε ζωῆς, ἔκλαυσαν οἱ πολῖται, καὶ ξένοι,
 καὶ ἱερατῶν, καὶ κληρῶν, καὶ σύγκλητος, καὶ ἄ-
 55 πας ὁ λαὸς σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις τὸν σοφὸν καὶ ἀγα-
 θὸν Βασιλέα, ἐπ' αὐτῷ γὰρ λίαν ἠρμολογεῖτο τῷ ὀμίῃ,
 ἀμφό-

Ἀμφότερον, Βασιλεὺς τ' ἀγαθός, κραταῖος τ' αἰχμητής. ἦν δὲ λέγεσθαι ὅτι ὁ υἱὸς αὐτῆς Ῥωμανὸς

ἐφαρμάκιστο αὐτὸν, ὅμως τ' ἀληθὲς μὲν οἶδεν ἡ Αὐτοκράτειρα.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

Περὶ τῆς ἀπ' Ἑδέως εἰς Κωνσταντινῆσιν μετενεχθείσης ἀχαιοποιήτου Εἰκόντος τῆς Κυρίας ὑπὸ τῆς Πορφυρογεννήτης, καὶ χειρισμοῦ Βελογόδα καὶ Ἀγύλα πῶν ἀρχηγῶν Οὐγγρων, καὶ ἄλλων πολλῶν Οὐγγρων ἂν τῆς αὐτῆς σαλόντος ἀρχιερέως.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς Πορφυρογεννήτης μετηνέχθη ὑπὸ τῆς Ἑδέως εἰς τὴν βασιλεύσαντα ἡ ἀχαιοποιήτης Εἰκὼν τῆς Χρυσῆς, ἥ αὖτε τὸν Ἀυγαρὸν ἀποσαλέει, λέγει ὁ Κεροπαλάτης, μάστιγα δὲ ὁ μεταφρασὴς γράφει εἰς πλάτος τὰ περὶ αὐτῆς, καὶ χεῖδον ὃ αὖτε ὃ λεπτομερὲς ταῦτα διηγῆται. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Πορφυρογεννῆτης ἰσορεῖ κατὰ πλάτος τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ἀνυπατάειν αὐτῆς καὶ τὴν ἀνελθόντα αὐτῆς, καὶ πῶς ἐτέθη μετὰ πλείους τῆς ἡμέτης καὶ εὐδολαβίας εἰς τὸ Παλάτιον, ἥτινα λέγουσιν εἶναι νῦν εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην. ἦν δὲ αὐτῷ Φωκάς ὁ στρατηγός, ὁ μεταταῦτα βασιλεὺς χρηματίσας, εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν ὄδον εἰσὶν κέραισμον, ἐν ᾧ ἦσαν καὶ πολλοὶ ἀγίων λείψανα. ἐτέθη δὲ πρῶτον εἰς Βλαχέρναν, ὅθεν δὲ μετὰ λειψάνων εἰς τὴν Ναὸν τῶν ἁγίων πάντων, ἐν τῇ ἐξα-

μικχιλίσῳ ὠνακοσίῳ ἑβδομηκοντῷ πέμπτῳ ἔ-10
τα. ὅτι τῆς Πορφυρογεννήτης ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινῆσιν Βελογόδας ὁ ἀρχηγὸς τῶν Οὐγγρων καὶ ἐγένετο χειριστὴς, καὶ ἐτιμήθη Πατριάρχης, καὶ πολλῶν χρημάτων γενόμενος κύριος, ἀνέχωρσεν εἰς τὴν οἰκίαν. ἔτα καὶ Γύλας ἄλλος ἀρχηγὸς Οὐγγρων ἔρχεται, καὶ βα-15
πτίζεται καὶ αὐτὸς, τῶν ἰσῶν ἀξιώθας καὶ δωρεὰν καὶ τιμῶν. καὶ ἱερόθεις αὐτῶν τίμιον ὁ Θεοφύλακτος Οὐγγρὸς Εἰσκόπον χειρῶν, καὶ πέμπει, ὅς ἐκεῖ πολλὰς εἰς τὴν πόλιν εἰσάγει, καὶ ἄλλας εἰς Κωνσταντινῆσιν ἱερουργεῖν καὶ τὰς Βελαχέρνας 20
καὶ τὰς Οὐγγρας, καὶ ἀρχιεπισκόπους ἐσελθεῖν ὅθεν, τῶν δὲ ἀρχηγῶν ὁ μὲν Γύλας αἰέμεναι εἰς τὴν πόλιν, ὁ δὲ Βελογόδας κατέτρεχε τὴν Ῥωμανῶν γλῶσσαν, ἔτα καὶ τὴν φραγγίαν ἐπέβη. συλλαβὴν δὲ αὐτὸν ὁ ῥῆξ τῆς φραγγίας, ἀνισκολόπισον, ὡς λέγει ὁ Κεδρηνός. 25

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

Περὶ τῆς οὐκ Ἀζάρης, καὶ τῆς βασιλείας Ῥωμανῆς, καὶ σέψεως τῆς καὶ αὐτῆς ὑπὸ Πολυεύκτης Κωνσταντινῆσιν πόλεως, καὶ ἀλώσεως ὑπὸ τῆς στρατηγῆς Νικηφόρος καὶ τῆς ἀδελφῆς Λέοντος τῆς Ἑκαπυτάπο-30
λεως Κρήτης, καὶ ἔρχον οἱ Σαρακηνῶν.

Ἀλλὰ καὶ οἱ Μοναχοὶ ἀνέχωρσαν ὑπὸ τῶν ὅρων τῆς ἐν τῇ Λαζάρῳ ἂν τῆς Σαρακηνῆς, καὶ ἀπῆλθον ἀδελφεῖ. ἔλαμψε δὲ εἰς τὴν πόλιν ἄσκησιν εἰς τὸν Γελάσιον ὄρεα Λαζάρους ὁ Μοναχός, ὃς τὸν βίον ἐγχεψεν ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος. τότε ἀπέθανε καὶ ὁ Κωνσταντίνος, καὶ ἐβασιλεύσεν ἀπ' ἐκείνης ὁ Ῥωμανός, ὅστις ἐποίησε σιδηρῶς καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν Βασί-

λειον ὑπὸ τῆς Πολυεύκτης Πατριάρχης τῆς Κωνσταντινῆσιν πόλεως. τότε ἐλήφθη καὶ ἡ Ἑκαπυτάπολις Κρήτης ὅς τῶν χειρῶν τῶν Σαρακηνῶν, καὶ ὅθεν ἔρχεται 35
νὰς τρεσάρκοντα, ὅπως στρατηγὸς τῆς Νικηφόρος καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς τῆς Λέοντος κατὰ τὴν Κεροπαλάτην, ὅστις διηγῆται ὅτι ὡς ἐκεῖ ἡ φανισμὴ τολαίας ἡ χειρισμῶν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

Περὶ τῆς βασιλείας Νικηφόρος τῆς Φωκάς, καὶ τῆς αὐτῆς αὐτὸν ἔρχομαι τῆς Πολυεύκτης Πατριάρχης ἂν τὸ ἀπολύσαι αὐτὸν τὴν γυναικα αὐτῆς καὶ λαβεῖν τὴν τῆς Ῥωμανῆς τῆς βασιλείας γυναικα, καὶ περὶ τῆς δυστυχίας τῆς βασιλείας ἐν τῇ κατὰ Σαρακηνῶν ἐν Σικελίᾳ πολέμῳ.

Ἀναγορεύεται βασιλεὺς ὁ Νικηφόρος ὁ Φωκάς ἂν τὰς πολλὰς αὐτῆς ἀνδραγαθίας, ὅντων καὶ τῶν δύο παιδίων τῆς Ῥωμανῆς καὶ τῆς Πορφυρογεννήτης, ὃ βασιλεὺς καὶ τῆς Κωνσταντίνης ἀνελθόντος, ὅθεν γίγνεται φιλονικία πολλὴ μετὰ τὴν σέψιν ἀναμέσων τῆς Νικηφόρος καὶ τῆς Πολυεύκτης Κωνσταντινῆσιν πόλεως, διότι ἔχον αὐτὸς γυναικα, ἔλαβε τὴν γυναικα τῆς Ῥωμανῆς βασιλείας, καὶ περὶ τῆς ὅτι ἦν ἀνείδοχος τῆς καὶ τῆς Θεοφανῶς ὡς ἐπὶ στρατηγὸς καὶ

ἀνδραγαθίας. ὅπως ὁ Νικηφόρος, καθὼς διηγῆται ὁ Κεροπαλάτης Γεώργιος καὶ Βεβαίος, ἔδυσ-40
χον εἰς τὴν κατὰ Σαρακηνῶν πόλιν ἐνδοῖς εἰς τὴν Σικελίαν ἂν ταύτῃ τὴν ἀνελθόντα ἦν ἐποίησε. 50
καὶ λοιπὸν ὁ Πατριάρχης ἠνάγκαζεν αὐτὸν αὐτῆς χειροφθῆναι, ἡ μὲν ἔξω τῆς Ἑκκλησίας, καὶ εἰ καὶ οἱ ἐνδημῶντες ἐν τῇ πόλει ἐπίσκοποι ἔπον, ὅτι καὶ μὴ λαμβάνειν τινα τὴν ἀνελθόντα αὐτῇ ἂν τῆς βασιλείας εἰς γυναικα ἐπὶ Νόμῳ τῆς Κορραίνης, πλὴν

πλὴν γέγονε συγκυρία ὕστερον, διότι ἐμαρ-
τυρήθη μὴ γεγενῆσθαι ποτὲ αἰδοῦσθαι τὸν παιδί-
ον τῆς Θεοφανῶς, ὅτε τὸν Βάρδαν τὸν πατέρα

αὐτῶν, ὅτε μὲν αὐτὸν τὸν ἦν αὐτῶν τὸν Νικηφόρον,
καὶ ἄλλο πλὴν διγαμίου ἐκαιονόδη πικρῶς.

5

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ 5'.

Ὅτι τὸ μὴ λαμβάνειν τινα εἰς γυναικα πλὴν αὐτῆς τῆς ἀγίας βαπτίσματος. Σωτέκτισαν αὐτῶν, ὁ Νόμος τῶ
κοπρωύμας, ἀλλὰ τῆς ἐν Τρέλλῳ συνόδου. καὶ ὅτι οὐ συχωρεῖν ἑτέρῳ ἀνδρὶ σωμαφθῆναι τὸ μονάσαντος
πλὴν γυναικα, καὶ τὸ μπαλιν, ὑπὸ ἀνάθεμά ἐστι. καὶ ὅτι ἡ μονασίς μετὰ γνώμης τῶ ἑτέρῳ τῆς συζυγίας γίνεται,
χωρὶς τῶ ἐμιλήσας γάμῳ τὸ λαπὸρμον πρὸς αὐτὸν.

10

Σημειώτες δύο τινα, πρῶτον, ὅτι ψαῖδ' ἐστὶ
τὸ, ὅτι τῶ κοπρωύμας ἢν Νόμῳ μηδὲν λαμ-
βαίνειν πλὴν ἀγχιεύσαν αὐτῶν αὐτῶν τῶ βαπτίσματος,
15 ἥτοι πλὴν σωτέκτισαν αὐτῶν. τῆς γὰρ ἐν Τρέλλῳ Συ-
νόδου Κανὼν πεντηκσὺν τρίτῳ ἐστὶν ἡ ἀπόφασις.
δεύτερον, ὅτι ἐκαιονόδη ὁ βασιλεὺς βαρέως
αὐτῶν διγαμίου, ἀπονομόν ἐστι, καθότι τῶ κυ-
ρίῃ ἐστὶν ἡ φωνὴ ἡ λέγουσα, Πας ὁ ἀπλύνων πλὴν
20 γυναικα αὐτῆς, καὶ γαμήσει ἄλλῳ, μοιχῶται.
ὅς γὰρ ὁ Θεὸς συνέζυξεν, ἀφ' ὧν μὴ χωρίζε-
ται. διὸ καὶ οἱ ἀγιοὶ Τρελλῶν καὶ Νικηφόρος ἰω-
σήφ τῶ οἰκονόμῳ τῶ σεφαιώσαντι Κωνσταντῖνον τὸν
Βασίλειον, βίβ' σιωπῶντος, ὡς εἴρηται αὐτῶν
25 εἰς τὸν τόπον, γοοῦντες δὲ Βασιλέως τῶ ὑστερῶν
Μιχαὴλ, ὁκλήσαντες αὐτὸν τὸν ἰωσήφ ὁ ἀγιῶν
Νικηφόρος. καὶ λοιπὸν ὁ Πολύδωκος εἰ βίβ' σιω-
πῶντος αὐτῶν πλὴν ἀνάγκῃ, ἀλλ' ἐστὶ λόγος, ὅτι
ὅτι ἐκαιονόση, δηλαδὴ ὅτι σιωπῶντος αὐτῶν νό-
30 μιον τὸ πρὸς αὐτοῖς, καὶ ἡμᾶς Θεωσιμῶς. Ἰνὲς
βασιλικοὶ Νόμοι κατὰ αὐτῶν αἰτίας χωρίζουσι
τὰ ἀνδρῶν, καὶ ὅμως ὁ Χρυσόστομος εἰς τὴν λέ-
γει, ὅτι οὐκ ἐστὶ τῶ ἰδίῳ Νόμῳ ἔχει κελταί τὸν
κόσμος, καὶ εἰς τοῖς Νόμοις, πλὴν Βασιλέων. εἴτα ὁ αὐτὸς
35 Χρυσόστομος λέγει ὁμιλίᾳ δεκάτῃ ὡς αὐτῶν τῶ ἐβδόμῳ
κεφαλαιῷ πρὸς Κορινθίους, Ἐπειδὴ γὰρ, Φίλοι, καὶ δι
ἐγκρίσεως καὶ δι' ἄλλας ἀποφάσεις καὶ μικροψυχίας

γίνεσθαι διαρίσεις σωβεινῶν, βέλτιον μὴ μὴ δὲ
γίνεσθαι πλὴν ἀρχῇ, εἰ δὲ ἄρα καὶ γοοῖτο, μάλιστα
ἡ γυνὴ μετὰ τῶ ἀνδρὶ, εἰ καὶ μὴ τῇ μίξῃ, ἀλλὰ τῇ
μηδὲν ἑτέρῳ παρασυναγῶν ἀνδρῶν, εἰ δὲ καὶ πρὸς
βαλῶσι τινὲς, ὅτι μονάσαντες τῶ ἑνὸς πρὸς ἑνὸς,
τὸ ἑτέρῳ συζεύγνυσθαι δυνάται, ῥητέον ὅτι καὶ
τὰ πλάνη ἐστὶν, ἐπεὶ δὲ ἑνὸς τῶ γοοῦντος
ἡ τῶν ἀγίων ἐξομῶν τὸν μοναχόν, αἱ γὰρ ἡ χωρι-
σάσα τῶ μοναχῶ γυνὴ, ὁκλήσας ἐπὶ γυνὴ, ὡς καὶ
ἐκείνη πατέρα, ἡ μητέρα, ἡ τέκνα, πατὴρ καὶ
μήτηρ καὶ τέκνα αὐτῶν εἰσὶν, ὁμοίως καὶ ἐκείνη
γυναικα, γυναικα ἐστὶν αὐτῶν. εἴτα ὁ δὲ πρὸς γνώ-
μην τῶ ἑνὸς πρὸς ἑνὸς δυνάται τὸ ἑτέρῳ μονάσαι,
εἴθ' ὁ ἰερόνυμος ἐπιστολῇ δεκάτῃ τετάρτῃ πρὸς
Γαλατίαν, ὁκλήσας πάντοτε κατ' ἐλεγχον, ὅτι ἀκούοντες
τῶ ἀνδρὶς ἡ βελήθη μονάσαι. καὶ Ἀνυστῖν' ἐπι-
στολῇ τεσσαρκαεστῇ πέμπτῃ πρὸς Ἀλεξανδρίαν, μὴ
δυνάσθαι, εἴη, τὸ ὅτι μέγας πρὸς γνώμην τῶ ἑτέρῳ
μονάσαι, ἐπὶ δὲ μονάσει πρὸς γνώμην τῶ ἑτέρῳ,
ὁφείλει ἀναγκάζεσθαι τῶ ἀνδρὶ σωμαφθῆναι. ὡς
εἰμὴ παθαρῶντες τοῖς πατέρας, καὶ συχωρεῖντες
πρὸς γνώμην τῶ ἑνὸς πρὸς ἑνὸς μονάσαι τὸ ἑτέρῳ,
ἡ παρῶντες αὐτῶν παρῶντες λόγῳ πορνείας,
ὑπὸ ἀνάθεμά ἐστι, καὶ ὅθεν ὠφελὲν τῶ πρὸς τῆς
συχωρήσεως πλὴν Ἐπισκόπων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ'.

40

Περὶ ὧν ὑπέπεξε πόλεων τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν ὁ Νικηφόρος, καὶ ὧν ἐποίησαν ἀθέσμων αὐτῶν Τόμας καὶ ἑτέροι
θανῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν διανοῶν, καὶ περὶ τῆς σφαγῆς αὐτῶν ὑπὸ τῶ Τζημιστῇ ἰωάννῃ.

Ὅτ' ὁ Βασιλεὺς ἔλαβε πλὴν Κιλικίαν καὶ Συ-
45 ρίαν, καὶ ὑποτελῇ φόρων ἐποίησε Ἀμασόν, τὴν πόλιν,
Φοινίκην, καὶ ἕως Εὐφράτης. κατὰρ-
θωσε αὐτῶν τῶν ῥώσων καὶ σιωπεύσας οἱ Βέλ-
γαροι, εἰ καὶ τῶν ῥώσων ὁ Ἀρχηγὸς μετέπειτα συ-
νέβη εἰς κακὸν τοῖς ῥωμαίοις. ἔλαβε μηχανήμα-
50 σι πλὴν Ἀντιόχειαν, καὶ εἰ μὴ σιωπῶντες τὰ ἐκκλη-
σιαστικά πράγματα, μέγιστον ὄνομα ὡς ἀληθῶς
ἐκτίσας αὐτῶν, ἐξήτει γὰρ λαμβάνων τὰ πράγμα-
τα τῶν γενηκότων Ἀρχιερέων, καὶ ἐποίησε χρυ-
σόβουλοι τὰ μοναστήρια καὶ τὰς ἐκκλησίας μὴ αὐ-
ξῶναι ἐπιστολῶν αὐτῶν κτημάτων, καὶ τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν

γνώμῃ ψηφίζεσθαι ἄλλας ἀρχιερεῖς, καὶ τὰς εἰς
τὸν πόλεμον πεσόντας στρατιώτας φονίζεσθαι μαρ-
τυρας, ὥπερ αὐτῶν ἡ Σύνοδος, εἰπύσα, ὅτι ὁ μέ-
γας Βασίλειος ἐμποδίζει μεταλαμβάνειν τὰς τοιῶ-
ντας χωρὶς Κανόνῳ. σημειωτέον ὅμως ὅτι ὁ μέγας
Ἀθανάσιος λέγει ἐπιστολῇ πρὸς Ἀμμὸν μονάσαι,
τὸ αὐτοῦ ἐν ὑπολέμῳ τῶ ἀντιπάλλῃ, ἔνομον καὶ ἐ-
παίνων ἄξιον, πᾶσι δὲ ὁ μέγας Βασίλειος ἐμποδίζει
κοινωνεῖν τῶν στρατιώτων χωρὶς Κανόνῳ; λύει πλὴν
ἀπορίαν οἴλωι ὁ ἰωάννης, λέγων λόγῳ δαυτέῳ
περὶ τῶ Μωϋσέως, ὅτε τῇ θείᾳ ἐπιταγῇ πέμψας
ἀπέκτανε τὰς Μαδιανίτας, ἀλειψάτων κεφαλῶν
τελειώσας

746

τρεῖς αὖ πρῶτον, πρὸς ἅπαντας τὰς μὲν ἐξω τῆς στρα-
τηπέδου καταμένειν ἡμέρας, τῷ δὲ μεγάλῳ
ἱερεὶ καθάραι τὰς πόλεις τὰς ὑπὸ τῆς ἐξουσίας
ἡκούσας πᾶν συμμαχῶν. καὶ γὰρ ἐνόμιμοι αἱ καὶ
ἐχθρῶν σφαγαί, ἀλλ' οὐ γὰρ κτείνων ἀνθρώπων, αἱ
καὶ δικαίαι, καὶ ἀμυνόμενοι, καὶ βιασθεῖς, ὅ-
πως αἱ εἰσὶν δοκῶσι. ἀλλὰ πᾶν αὐτάρκτως καὶ κοινῶν
συγγενῶν, ὃ χάριτι καθαρῶν ἐδέχθη τοῖς κτε-
νασι, πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς νομιμότητος ἄνευ γεννη-
θῆναι, ταῦτα ὁ φίλων, ὃ καλῶς καὶ θάως ἐπέμε-
ν. ὁ μέγας βασιλεὺς, εἶπε, καὶ τὰς στρατιώτας
καθαρῶν δέεσθαι, καὶ ἡ παρῆσα Σωμὸς ὁρ-
τάται ἀντίτενε τῇ τῆς θωκῆς ἀποφάσει, ὅς καὶ ἄλλα

ἐργάσαντο τὸ ὑπὸ ἡκούον πᾶν δυνάμει. παρεσκόπεσε δὲ
τὰ τέχνη διωκτῶν τόσον, ὥστε εἰς γέννηται ἐπι-
βελή κατ' αὐτὸς, μὴ ἔχον τινὰ φόβον, καὶ ἴσως ἐπὶ
ταῦτα, ἅπερ νῦν περιφραζέσθαι τὸ βασιλικὸν Παλά-
τιον, καὶ λέγονται κατὰ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Βυ-
ζάντιον, μὴ ἐνθυμῶμεθα ὅλως τὸ δαυϊτικόν, Ἐὰν
μὴ κύριος φυλάξῃ πόλιν, ὅς μάτην ἡγρυπνίσω
ὁ φυλάσκων. ἀλλὰ καὶ εἰς ἐξέφωκισεν αὐτῷ, ὃ
βασιλεὺς ὑψοῖς τὰ τέχνη ἵνα ἀσάβῃς εἰς τὰς οὐρα-
νὰς, ἀλλὰ δι' ὀφροβὴ ἐκ ὑποδιδρασκας, ὥς περ καὶ
ἐγένετο, ὅτι ὁ Τζημισκὴς ἐφόνόησεν αὐτὸν, λέ-
γοντα καὶ τὸ, Κύριε ἐλέησον.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η'.

15

Περὶ τῆς βασιλείας Ἰωάννου Τζημισκῆ, καὶ τῆς τελευτῆς Πολυεύκτη Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τῆς βασιλείας
Σκαμανδρηνῆς Πατριάρχης, καὶ μετακινήσεως Παυλικιανῶν ἀπ' Ἀντιοχείας εἰς Φιλιππηπόλιν μετὰ τὴν Θεο-
δωρῆς Ἀντιοχείας, καὶ τῆς ἀφ' ἀφάρμης τελευτῆς τῆς βασιλείας.

Ἐπαυλίστας δὲ Ἰωάννης ὁ Τζημισκὴς, καὶ θέλων σεφ-
εῖσθαι εἰς πᾶν μεγάλῳ ἐκκλησίᾳ, ὁ Πολυεύκτης
εἶπεν αὐτῷ, ὅτι εἰς αὐτὸν αἰμάτων, καὶ ταῦτα
ἐκ συγγενικῶν αἰμάτων, ὅθεν χωρὶς τῆς δόξης καρ-
πὸς ἀξίως μετανοίας, μὴτε πατέρι εἰς τὴν ἐδα-
φῇ τῆς Ναξ τῆς κύριος εἰς ἀξίᾳ, καὶ ὅτι ἵνα ἀνυ-
ρῶσιν τὸν τόμον ὃν ἐποίησεν ὁ Νικηφόρος κατὰ τὸν
ἀρχιερεῖα καὶ ὅλων ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.
ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπεκρίθη μετὰ πολλῆς ταπεινότητος,
ὅτι ἄλλοι πᾶν Νικηφόρον ἀπέκταναν, πᾶσι δὲ αὐτῷ,
εἶπον, εἰς ὅ,τι αὐτῶν κανονίσει, καὶ ἀνυρῶσιν καὶ
τὸν τόμον, καὶ αὐτὸς αὐτὸν ἔχεισε τῇ ἐορτῇ τῶν
Χριστουγένων, μετὰ δὲ πᾶν σέψιν, τελευτῶντα καὶ

πέντε ἡμέρας ζήσας ὁ Πολυεύκτης, ἀπεπαύθη, καὶ
πρὸς ἐλπίθαι βασιλεὺς ὁ Σκαμανδρηνός. ἀλλὰ καὶ
εἰς πᾶν Ἀντιόχειαν πρὸς βασιλεὺς Θεόδωρον
ἵνα ἀρχαῖον αὐτὸ γινώσκον, τὸ καὶ πρὸς ἀπόντα
αὐτῷ πᾶν βασιλεὺς, ἀνθρώποι ἐνέειν, καὶ πᾶν
Μανιχαῖον ἀντίπαλον, καθότι αὐτὸς ταῖς ὑποθή-
κας τὰς Μανιχαῖας, εἰ πρὸς ἐξέναν πολλὰ κακὰ ἀφ' ἧς
τῶν μαγικῶν καὶ βλασφημιῶν αὐτῶν εἰς πᾶν Ἀνα-
τολίᾳ, μετῴκισεν ὁ Ἰωάννης εἰς τὰ ὄρη Φιλιπ-
πηπόλεως, οἵτινες καλέμεθα τῇ δουτέρῳ οὐνομασίᾳ
τῆς Αἰρέσεως αὐτῶν, λέγονται Παυλικιανοί. ἐφαρ-
μακίσθη ὁμοῦς ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀπέθανεν, ἀνταρ-
χίστας ἔτη ἑξ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Θ'.

35

Περὶ τῆς βασιλείας βασιλεὺς καὶ Κωνσταντίνος ἡδυνώμενος, καὶ τῆς παντελῆς ἀφανισμῶν πᾶν Βελγάρων ὑπὸ βασι-
λεὺς, τῆς καὶ πολλῆς ὑποτάξεως αὐτῶν Ἐπαρχίας, καὶ τὸν Πατριάρχην Σέργιον ῥαπίσαντες, καὶ ὑβρίζοντες ὑπὸ
αὐτῶ, καὶ ἐν Αἰδουσίᾳ κηρίοις ἀμφοτέρους τῶν Ἀλεξανδρείας κηρίωντος, καὶ ἀφ' αὐτῶ Οὐκισμικῆς κηρίᾳ κληθόντες.

Ἐβασιλεύσαν δὲ μετὰ τῶν οἱ υἱοὶ Ῥωμανῶν βα-
σιλεὺς Βασίλειος καὶ Κωνσταντίνος, ἐποίησε δὲ
ὁ Βασίλειος παντελῆ ἀφανισμόν τῇ ἀρχῇ τῶν Βελ-
γάρων, ὅθεν καὶ Βελγάρων ἐκκλήθη, πρὸς
σηκτύωσιν δὲ χωρβάτας καὶ Σέρμιον καὶ Συρίαν,
καὶ ἄλλα καὶ, καὶ δὴ καὶ πολλὰς κατ' αὐτὸς ἀνταρ-
τήσαντας, ἐπεσώπατο. διηγεῖται δὲ ὁ μέγας Λο-
γοθέτης ἐπιφάνει, ὅτι ἐκώλυε τὸν Βασίλειον ὁ
Κωνσταντινουπόλεως Σέργιος ἐκκλησιαστικῶν, καὶ
ἀφ' αὐτῶ παρ' αὐτῶ ἐρῶντι, ὅθεν ὁ δὲ μὲν λα-
λήσας ἤνοιξε τὸ σῶμα αὐτῶ ὑβρίζων καὶ κακολογῶν

τὸν Βασίλειον. ἀνέβη τότε εἰς πᾶν βασιλεὺς τῆς
Ἀλεξανδρείας ὁ Πατριάρχης Θεόφιλος τῷ ὀνόματι,
καὶ ἐκράχθη ἵνα γόνται κηρίᾳ δύο Οὐκισμικῶν
μεγάλων πρὸς ὧσιν, καὶ λοιπὸν ὁ Θεόφιλος ποιή-
σας ἵνα ἀνδραγατῶν κηρίον, ἐσπῶν αὐτὸν εἰς τὸ μέ-
σον, καὶ μὲν καὶ ἄλλων δούτερων ἀντικρῶ, καὶ αὐτῶ
τῶ λαλήσας ἐκοψε πᾶν γλῶσσας τῶ ἐνὸς ἀνδραγα-
τος, καὶ τῶ ἄλλῳ ἀνδραγατῶν πᾶν δεξιᾶ καὶ ἄλλῳ,
ὅθεν ὁ Ἀλεξανδρείας κηρίᾳ τῆς Οὐκισμικῆς ἐξ ἐκείνης
ἐκλήθη, ὡς δύο Οὐκισμικῶν πρὸς ὧσιν συμβιβάσας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ι'.

Περὶ τῆς τελευτῆς βασιλεὺς βασιλεὺς, εἶτα καὶ τῶ ἀδελφῷ αὐτῶ Κωνσταντίνῳ, καὶ βασιλείας Ῥωμανῶν
Ἀργυροῦ

Ἀργυροπύλῃ, καὶ πνιγμὲ αὐτὴ ἐν τῇ Λατρῷ ὑπεβλή, τῆς γυναικὸς αὐτῆς Ζωῆς, καὶ βασιλείας Μιχαὴλ τῆ Παφλαγόν, τὴ πύξαντος τὸν Ῥωμαῖον, καὶ πάλιν Ζωὴν εἰς γυναικα λαβόντες, καὶ δαυμονισάσης, καὶ μονάσαντος, καὶ τελευτήσαντος. ἐν μετανοίᾳ.

5 **Ε**τελεύτησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔμεινε μόνος ὁ Κων-
 10 **Ι**σταντίνος, ὅστις μέλων ἀποθνήσκων, Ῥωμαῖον
 τὸν Ἀργυροπύλον καὶ ἄκοντα σιωπῶντι τῇ θυγα-
 τρὶ αὐτῆς Ζωῇ, πάλιν δὲ πεντήκοντα αὐτῆς γυναικα
 ἐποίησε μονάσαντας, καὶ ἕτως αὐτὴν ἐβασίλευσεν.
 15 **Ἦ**ν δὲ ὁ Ῥωμαῖος φιλόπλοχος καὶ εἰς τὰς ἐκκλησια-
 στικὰς ἀγαθός. οἰκοδομῶν δὲ ναὺς καὶ μονα-
 στήρια, καὶ θέλων ἀναγκάσαι καὶ μέρος ναὺς τῆς
 βλαχέρας σαρδηνίων, ἤρουν αὐτὸν εἰς τὸ τοί-
 20 **ῤ**χεον εἰκόνα τῆς Θεοτόκης καὶ τὴν Χρυσὴν εἰς στεί-
 25 **ῤ**δα ὑλογραφικῶς, ἣν ἔπαι τὸ Κοπρωνίμω ἐκρύψαν
 ἐκεῖ, καὶ διέμεινον ἀβλαβὲς τριακόσια ἔτη τὴν
 παρελθόντα. τοῖσι τοῖς ὅμως οὗτοι, Μιχαὴλ ὁ Παφλα-
 γῶν θελήματι τῆς βασιλείας ἐπνιξεν αὐτὸν αὐτὸν
 εἰς τὸν λατρεῖν τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ. ἐκράξε δὲ ὁ βα-
 30 **Σ**ίλλιος πρὸς Πατριάρχην Ἀλέξιον, ἵνα αὐτὸν σεφ-
 νώσῃ μετὰ τὴν φονεὴν, ὅστις ἐθαύμαζε πᾶς ἐπι-
 τελέσῃ τοιαύτην ἱερολογίαν, ἀλλ' ἡ πανήρῃ γυνὴ
 ἔδωκε πεντήκοντα λίτρας χρυσῆς τῷ Πατριάρχῃ,
 καὶ ἄλλας ῥασαύτας τοῖς κληρικοῖς αὐτῶν, καὶ ἕτως
 35 **Ἔ**σεφαιώθη τῇ ἐπαύρῳ. ὁ κατ' ἐρατοῦ Φιλαργυ-
 ρία ἡ παιῖσα καὶ ἱερεὺς ὡς ἄξιον, καὶ ἀξέμνητον
 ἱερολογίαν. ἔχον ὁ βασιλεὺς ἀδελφὸν Ἰωάννην,
 καὶ μετὰ τὰ πολλὰ ὁ Ἰωάννης ἐζήτησε γενέσθαι ὡς

Πατριάρχης, καὶ ἵνα καθαιρεθῇ ὁ Ἀλέξιος, ἔλε-
 γον οἱ Ἀρχιερεῖς, ὡς δὴθεν ὑπὸ βίαις τὴν βασιλείαν
 βασιλεὺς, καὶ ἐχὶ ὑπὸ καίτοι ἐκκλησιαστικῶν ἐπα-
 τριάρχων, ἀλλ' αὐτὸς ἔπει, εἰς τὴν ἔχῃ, κα-
 θαιρεθῆναι πρῶτον αἰπαρ αὐτῶν πατριάρχων
 χειροτονιστὰς ἐπίσκοποι, καὶ ἀναθεματιστὰς αὐτῶν
 καὶ οἱ τὰς βασιλεὺς ἐξέσεψεν. οἱ δὲ ἀναπεφωνή-
 κασιν ἀλογοὶ οὗτες, καθότι πολλοὶ κακῶς πατριαρ-
 χεύσαντες, καὶ μάλιστα Ἀιρετικοί, καθαιρεθῆσαν
 ὅτε ἡ ἐκκλησία ἀκατέστη, ἀλλ' ἐκκαθάρθησαν οἱ
 παρ' ἐκείνων χειροτονιστὰς. τὸ αὐτὸ ῥητέον καὶ
 περὶ τῆς ἐξέσεως τῶν βασιλέων. ὁ βασιλεὺς ὅμως
 ἐδαυμονίζετο. ἀλλ' ἐν φόνῳ τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἐπο-
 ρεύθη εἰς Θεσσαλονίκην, ἵνα ἰατρευθῇ ὑπὸ τῶν ἀγίων
 Διμητρίων, ἀλλ' ἐκεῖ ὠφελήθη, ὅθεν τέλος πάντων
 ἀφαιώσας κατὰ τὴν μοναστήριον, ἐπέβησεν ἐξείκητος,
 καὶ ἐσελθὼν ἐν αὐτῇ, ἐγένετο μοναχὸς ὑπονόμος
 μοναχῶν Κισμῶ ἐνόματι, ὅστις πάντοτε αὐτὸν ἐν-
 δόξα κλαίον πάλιν ἀμαρτίαι αὐτῶν, καὶ ἕτως ἀπέθαν-
 νεν ἐν μετανοίᾳ. σημειῶσαι ὅτι Ἀργυροπύλῳ τι-
 μήσαι περὶ συγκεῖλες πρὸς Ἐφέσον, πρὸς Κυζίκην καὶ τὸν
 Εὐχαΐταν, εἰς Μητροπολίται τῇ ἐοργῇ τῆς Ποινη-
 σῆς οἱ τῇ Λατρῷ εἰς κατεδόξαντα περκαδίσαι αὐ-
 τὸς, λέγοντα ὁ Κεδρηνός.

30

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

35 **Π**ερὶ τῆς βασιλείας Μιχαὴλ τῶν Καλαφάτων, ἔπα Κωνσταντῖνα Μονομάχος, καὶ ὡς συμβέβηκε τοῖς Ῥω-
 μαίοις κακῶν ὑπὸ ἀφάρων ἐθῶν.

Μετὰ τὸν Παφλαγῶνα ἐβασίλευσε Μιχαὴλ ὁ Κα-
 λαφάτης, ἔπα Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος, ὅς
 40 **Ἦ**ν ἐξ ὀρέας εἰς Μυλινόν, καὶ ἐλθὼν ἐσεφαιώθη πάλιν
 τείχεον βασιλείαν, καὶ ἐσεφαιώθη βασιλεὺς εἰς πάλιν
 βασιλεύσαντος ὑπὸ τῷ Πατριάρχῃ Ἀλεξίᾳ, ὅστις
 μετ' ὀλίγον ἀπέθανε, καὶ ἐγένετο Μιχαὴλ ὁ Κερ-
 κηλάτης αὐτὸς αὐτῶν Πατριάρχης. εἶχε δὲ πεφυλαγ-
 45 **ῤ**μένα ὁ Πατριάρχης Ἀλέξιος εἰς πάλιν Μονὴν αὐτῶν ἀπο-
 σπέντε κοίτην ἡμερῶν χρυσῆς, καὶ ἔσθλῳ ὁ Μονομά-
 χος καὶ ἔλαβον αὐτὰ. ὅστις ὁ Μονομάχος ἐκτίσεν
 πολλὰ νοσοκομεία, καὶ ἐνοδοχεῖα, καὶ μοναστήρια καὶ
 50 **Ἐ**κκλησίας ἐκτίσων, ἐκτίσεν καὶ πάλιν Ἀθήναι Μονὴν εἰς πάλιν
 ὡς ἔστιν. λέγοντα δὲ ὁ Φεβῶς εἰς τὸ τέταρτον τῶν ἱστωρίων αὐτῶν,
 ὅτι ἐπαθὴ αἱ πόλεις παρανέσεις ἢ ἀποδέχονται, ἔτε
 μὲν βίᾳ σωφροσύνης, ὁ Μονομάχος ἀνοδόχους μο-
 ναστήριον πλεονάζοντα, καὶ ἐκέρχον, εἰς τὴν πόρην
 καταλέπει τὸ μῦθος, καὶ ἐλθοι εἰς τὸ Μοναστήριον,
 ἔχον πάλιν κυβερνήτην αὐτῆς ἐκεῖ ἱκανὴν, ὅθεν περ

καὶ ἔδωκεν μεταβαλεῖται τὸ χῆμα καὶ πρὸς τρέπον.
 εἰς δὲ πάλιν Ἰταλίαν ὁ Δεῦξ Μιχαὴλ Πρωτοσπαθάρης ὁ
 Δοκιμὸς ἔχων στρατὸν θεράγγικον μετὰ βασιλικῆς
 σιτηρεσίας, τὸν ὅπαι τὸν στρατὸν Ἀρχηγὸν Ἀρδαῖον ἔθα-
 ρον, ὅθεν ἐκεῖνος εἰσαπείσαντες, καὶ κακῶς κυβερνή-
 σαντες, ὁ Μιχαὴλ ἐκ ἐνίκησε, καὶ ἕτως ἠύχισεν
 ἡ ἀρπασία. εἶχε δὲ ἀπεσταλμένον ὁ Παφλαγῶν Γεώργ-
 ριον τὸν Μανιάκην εἰς Σικελίαν, ὅς καὶ ἠρίσσει με-
 γάλως κατὰ Σαρρακηνῶν, ἀλλ' ἔχων ὑποσχετῆγον
 Στέφανον πρὸς τῷ βασιλεὺς γαμβρὸν, παρὴν γαλόν
 αὐτῷ ἀρσέχων μὴ ἀποδιδῆναι τὸν φύλαρχον, ἐκεί-
 νος δὲ ἀνελήσας, φθαρῶν τῶν Σαρρακηνῶν, ἐφυ-
 γον ὁ φύλαρχος εἰς πάλιν Ἀφρικῶν. οὐαδιδίαις δὲ
 ὁ Στέφανος ὑπὸ τῷ Μανιάκῃ, διέβηλεν αὐτὸν τὸν
 Μανιάκην ὡς μέλλοντα ἀρπάζειν, μνηστὴς δὲ ὁ
 Μανιάκης, καὶ ἐλθὼν εἰς Βυζάντιον, καθάρσενται.
 ὅθεν καὶ ἡ Σικελία κακῶς πάλλιν ἔπαθεν ὑπὸ τῶν
 Ἀφρων, τὸν Μανιάκην ὅμως ἡ Ζωὴ λύσασα τὸν δε-
 σμῶν.

748
 ὡμῶν, ἔσθλιν εἰς ἰταλίαν. τῶν ἔν ὁ Μονομάχος
 ἔπεμψεν ἵνα κυβερνήσῃ τὰ πρῶτα εἰς ἰταλίαν,
 καὶ πάυσῃ πῶς δουρασίαν, καὶ ὅς ἀπελθὼν, ἐταπῶ-
 ναι τὰς δουράτας, πλὴν πάλιν ἀνταρτήσας ὁ ἀν-
 ψιὸς τῷ Ἀρδοίνῳ Ρομπέρτῳ, ἔλαβον εἰς τὴν ἰτα-
 λίαν πολλὰς πόλεις καὶ χώρας τῶν Ρωμαίων. ὧς
 καὶ καθ' ἑξῆς ἐγένοντο οἱ λοιποὶ ἀντίπαλοι τοῖς Ρω-
 μαίοις, καὶ ἐξέβηλιν αὐτὰς ἀπὸ τῆς ἰταλίας, κα-
 θ' ὅτι ἦσαν καὶ οἱ κατ' ὀνόματι, Πατριάρχῃ, Βέλ-
 γαι, Ἀραβίαι κατέτρεχον τῶν Ρωμαίων, καὶ ἐβ-
 βίωσαν πῶς δουρασίαν αὐτῶν. ὧς δὲ καὶ σωίε-
 γεια ὡς ἐπαθῆναι τὸν Ρομπέρτον, ὅτι ὁ βασιλεὺς
 ἔχων ἐχθρὸν αὐτῷ μεγάλον τὸν Σαλμον, τιμώμε-
 νον ἴδων ἀπὸ τοῦ Μονομάχου, ἀπ' αἰσχυρῶν καὶ φθό-
 ον ἐκπεύχθη βασιλεύς, καὶ λαβὼν στρατεύματα,

ἐπέρσαν εἰς τὸ Δυρράχιον, ἵνα ἄλῃ εἰς Κωνσταν-
τινέπολιν, καὶ ἡ ἐφορέθη, ὅμως κἀδικοποιήσας
ᾤφέλησεν τὰς ἀποστάτας, ὁμῶς καὶ ἀχρεοπτεῖ τὴν
μετέπειτα βασιλίαν, καὶ ἔχ' ἔτις ἐλύθησαν πῶς
Ἐκκλησίαν αἰ ἐξωτερικὰ διωκθεῖα, ὅσον ἡ ἀπο-
στασία τὴν Ῥωμαίων, καθότι γέγονεν ἐχθρὸς ὁ
οἰκιστὴς, καὶ τὸ δὴ χεῖρισον, ὅτι τῇ αὐτῇ πῶς ὁρ-
θόδοξον βασιλείαν ἀποστασία πῶς φέρων, ἐκο-
λύθησαν ἡ ἀποστασία τὰ Παπὰ ἀπὸ τῆς καθόλου Ἐκ-
κλησίας, καὶ γέγονε, κατὰ τὴν Μαζιαντὸν λόγῳ τοῦ
οἰκιστοῦ τρίτῳ, ὁ τῆς ἀληθείας οὐδὲν ἀποδέχεται,
ὁ ποιμὴν λύκειος, ὁ δὲ τῆς θύρας ὁ δειγνὼν, ληστὴς
δὲ τῆς αὐλῆς ὑπερεμβαίνων, καὶ ἡ τελευταία μὴ-
τις κατὰ τὰ τῆς Ἐκκλησίας κοινῇ.

51

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

Περὶ ὧν ἐπαύξεν ὁ Παῖς Φόρμος ἀτόπων, καὶ γινέσθαι Παῖς Ράμης μετ' αὐτόν.

Φόρμοςος Ἐπίσκοπος Πόρτα, ὡς διηγῆται ὁ
Δαδάλιν περὶ ἐξουσίας τῆς Πάπας μέρες δώ-
τέρω, ζητήματι τεταρτῷ, καθηρημένῳ ἐπὶ
τῆς Πάπας ἰωάννης ἐγδοῦς, καὶ ἀποκατασταθεὶς
εἰς πλὴν τῶν λαϊκῶν, ἡναγκάσθη εἰς ἀναχω-
ρῆσαι τῆς πόλεως, καὶ ποιῆσαι ὅρκον ὥστε μὴ δι-
λῆσά ποτε ἀναλαβεῖν πλὴν Ἐπισκοπὴν. ὁποθιανόντος
δὲ τῆς ἰωάννης, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ μαρίνος, ἕκα-
θώς αἶλοι λέγεσι μαρτίνῳ δούτρεος λύει αὐτὸν τῆς
ὁρκῆς, καὶ ἀναεμβάζει εἰς πλὴν Ἐπισκοπὴν. μετὰ
δὲ τῶν μαρίνου ὁ φόρμοςος χειρῶν αὐτοῦ Πά-
πας, καὶ χειρῶν αὐτοῦ Ἐπισκόπου· τινὰς καὶ Πρεσβυ-
τέρους. ὁ ἀδελφὸς ὅμως αὐτοῦ στέφανος ἐσδομος ὁπα-
νός ἐχθρὸς τῆς μνήμης αὐτοῦ, ἐν Σιωδῶν Ἐπι-
σκοπῶν ὥρισεν εἶναι ἀκύρους πᾶσας τὰς πράξεις τῆς
φορμόσεως, ὡς μὴ γενησάντων γνησίως Πάπας, καὶ τὰς
παρ' αὐτοῦ χειρῶν αὐτοῦ ἀναχειρῶν αὐτοῦ παρ-
ταξόν, ὥστε ὁ ὅρος τῆς σπφάνης λίαν ἔδοξε μοχ-
θρὸς εἰς τὰς παύτας, καὶ ἀστῆτο τρεῖς ἀδελ-
χοὶ αὐτοῦ Ἰωαννοῦ, θεόδωρος δούτρεος καὶ ἰωάν-
νης αἵματος, γιοιρίνης Σιωδῶς, ἀκύρουν εἶναι ὡρί-
σαν τῆς σπφάνης πλὴν κρίναι, καὶ ἔδοξε φόρμο-
σον ἐν τῇ τάξει πλὴν γνησίῳ ἀρχιερέων. ἀδελφὸς
τάτων πλὴν τριῶν ἐγχείρη στέφανῳ, ὅστις ἀκολυθῶν
τῷ ὡρίσθῳ τῆς ἀσκληθῶντος σπφάνης, ἐξέβη-
λου κατὰ τὴν ἀνέκτασιν τῆς φορμόσεως τὸ σῶμα, καὶ ἔπε-
σε τὸ τρεῖς δάκτυλα μετ' ἑαυτοῦ ἐποία πῶς χειρῶν αὐτοῦ
καὶ ἀκύρους ἀπεφῆσαν. καὶ λοιπὸν ἡ ἐκείνοι οἱ ὄντες κατὰ
τῆς φορμόσεως, ἡ ἐκείνοι οἱ ὄντες ἀπὸ τῆς φορμόσεως ἀπαμ-
φιβόλους ἡ μαρτυρῶν, οἱ μὴ γὰρ αὐτὸν γνήσιον ἔλεγον Πά-
πα, οἱ δὲ ψυδρόπαπαν. οὐ δυνάμει ἀπὸν τῆς ὁρῆς

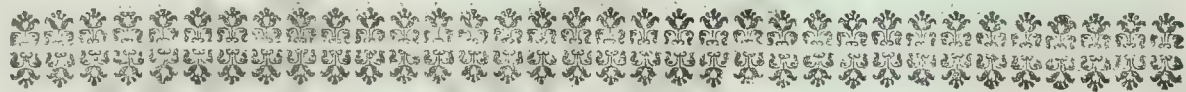
27
 τῆμα τὸ ἐπὶ γεγονότος καὶ ἐχὶ διανοήματος, πρῶ-
 τον μὲν, ὅτι ἀξίωμα ἐστὶ καὶ γνώμη κοινὴ πρὸς τοὺς
 ὑπερεκκείσας τῆς ἀναμαρτυρίας τῶ Παύλου, ὅτι
 καὶ ἐπὶ τὰ γεγονότος ζητήματα, ἀνέκα πρὸ σωθεδε-
 μίᾳ μετὰ τὴν τῆς πίστεως, θεωρεται ἡ Ἐκκλησία
 πᾶσαν πιστῶν τὸ, ὅτι ὁ Πάπας ἐστὶν ὡν αὐτοῖς ἀ-
 πεικονοῦ, καὶ ἐστὶν ἀδιώκτων ἵνα σφάλλῃ. ἐπὶ δογ-
 ματίζεται πρὸς Γεωργίῳ Ρόδῳ περὶ πίστεως ζητή-
 ματι δατέρῳ, τμηματι πέμπτῳ, ἀριθμῷ τετάρ-
 τῳ. καὶ λοιπὸν τὸ πρᾶγμα τῶ τὸ περὶ τὴν φό-
 ρου γεγονός, πρῶτον μὲν πρὸς βάλετο ἐς πᾶσαν τὴν 35
 Ἐκκλησίαν, καὶ οὕτως πᾶσι τῇ Ἐκκλησίᾳ προστά-
 τισι ὁ Στέφανος καὶ ὁ Στέφανος ἵνα πιστεύσῃ ὅτι ὁ
 φόρος ἦν ψαλδοπάπας. δατέρῳ, τὸ τὸ πρῶ-
 τὸν τὸν φόρου γεγονός ἦν πρᾶγμα σωθεδεμνίου
 μετὰ τὴν τῆς πίστεως, αὐτοὶ γὰρ αἱ παπισταὶ δογ- 40
 ματίζουσι εἶναι πρᾶγμα τῆς πίστεως. τὸ ζήτημα
 ἐν τῶ πέτερον, ὅτι ὁ Πάπας γνήσιος ἐστὶ Πάπας,
 ἢ ἐχὶ; ὅντῃ γὰρ τῶ Πάπᾳ καθύπερθε τῆς πίστεως,
 ὁσάκις αὐτὸ ἀμφισβητοῦν περὶ τῆς γνήσις Πάπας,
 τοσαυτάκις ἀμφισβητοῦν περὶ τῆς αὐτῆς πίστε- 45
 ως, ὅτι γὰρ διδάσκουσιν οἱ ἐγκλητοὶ σοφοὶ τὴν πα-
 πιστῶν, ὅθου εἶτις ἀνέστα τὴν πᾶσι Πάπᾳ εἶναι
 γνήσιον, ὁσάκις διὰ τὴν ὅς ἐστι κατὰ ἀληθινὰ Πά-
 πας γνήσιος, σφάλλῃ ἐν αὐτῇ τῇ πίστει. καὶ λοιπὸν,
 ὅτις ἡμάρτεον ἐν τῇ τῇ ζητήματι, πότερον, ὁ φόρος ἦν
 μὲν ἢ γνήσιος καὶ ἀληθινὸς Πάπας, ἢ ὅτι,
 ἡμάρτεον εἰς τὴν πίστιν. ὅθου τὸ ζήτημα τὸ
 περὶ τὴν φόρου γεγονός, ἐκ ἦν ζήτημα γὰρ
 γονότῃ, ἀλλ' ἦν βεβαίως ὁμολογούμενον πρὸς ἐκ-
 τέρεν τῶ μέρεος. βεβαίον ἦν, ὅτι ὁ φόρος ἦν
 καὶ ὁ γὰρ

καθημεριον . βέβαιον ἦν , ὅτι πεποιμένοι ὄντες ἵνα
μὴ λάβῃ πλέον πλὴν Ἀποστολῆν . βέβαιον ἦν , ὅτι
ἐν τῇ τῷ Μαρίνῃ ἐλύθη τὰ ὄρα , καὶ ἐπαυεβιβιάθη
εἰς τὸν Θρόνον . βέβαιον , ὅτι διὰ τῆς Ἐπισκοπῆς
5 Πόρτε ἀνέβη εἰς τὸν Θρόνον τῆς Ρώμης , καὶ τὸ δὴ
κύριον , ὅτι μετὰ τὴν καθάρσιν ἀπώλεσε πάντα
πᾶσι τοῖς χαρσιν ἔως , ὥστε τὴν συγχώρησιν
ἦν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Μαρίν . μὴ διωλῶσαι ὑποκατα-
στῆσαι τοῦτον , ὥστε τὸν Θρόνον ἀναλαβεῖν . ἐγεί-
10 το γὰρ δημοσίως καὶ μετὰ σκοπῆς , ἵνα εἴη πάν-
τες ἀδελφεοὶ τῶν χαρσιν , ὅθεν καὶ ὁρκος ἐ-
μεσολάβησε . τῶν δὲ πᾶντος ζήτημα εἰς ἕγε-
νότῃ , ἀλλὰ δικασμάτων , καὶ ἀνέκη εἰς τὴν πί-
στιν , ζητεῖται γὰρ πότερον αἱ χαρσιν οὗτος καθή-
15 ρημὸν Ἐπισκόπος ἀκυροὶ εἰσιν , ἢ ὅ ; Πρὸς ταῦτα ἀν-
θίστανται οἱ παπῆσαι καὶ λέγουσιν , ὡς ἡμεῖς ὁστέφα-
ν . ἀκύρους ἀπέδειξε τὰς χαρσιν τὰς φορμῶν ,
πλὴν ἐχὶ ἐνθέσει καὶ γυνικῶς , ὡς εἴλεγε δηλα-
δὴ ἔτω καθόλου τὰς χαρσιν οὗτος Ἐπισκόπος εἶναι
20 ἀκύρους , ἀλλ' ὅς ὑποθέσει καὶ μερικῶς , ταῖς τῶν
περὶ τὰς τῶν φορμῶν πάλαι χαρσιν
θούτας μεταχαρσινεῖσθαι . ἔτι ὁ ὅρ . ἐβλάστη ,
λέγουσι , τὸ δικασμὰ τὸ καθόλου καὶ γυνικόν , ἀλλὰ
μόνον περὶ τὸ γενεὸς πρᾶγμα ἐστὶν , ὅς ἡ διω-
25 τὰς σφάλλαν ὁ Παπᾶς , ὅμως ἐκ δόξαυσι τῆς ἀ-
ναμάρτυρίας τὸ πρᾶγμα , ὅτε σφάλλων μερικῶς καὶ
κατ' ἰδίαν , καὶ ἐ λέγεται διὰ ταῦτα ἁρετικὸς . Ἀλ-
λὰ ῥητέον πρῶτον , ὅτι ἐ λείδε καὶ μόνος ἐξήνεγκε

τὴν κατὰ τὴν φορμῶν κρίσιν ὁ Στέφανος , ἀλλὰ φαν-
ερῶς , καὶ ἐπ' ἑκκλησίας , καὶ διὰ τὴν κλήρον . δό-
τερον , ὁ ὅρ . τῶν Στεφάνου ὁ γενομένος ἐν τῇ ὑπο-
θέσει τῶν φορμῶν κατὰ τὸ μερικόν , ἐξαπλῆται
καὶ εἰς τὴν θέσιν , καὶ εἰς τὴν καθόλου , ὁ γὰρ ἐν τῇ
μερικῇ ὑποθέσει λέγων τὰς χαρσιν τὰς φορ-
μῶν εἶναι ἀκύρους , ἀναγκάως ἐρεῖ καὶ ἐν τῇ κα-
θόλου θέσει ἀκύρους εἶναι τὰς χαρσιν παντὸς κα-
θημεριον Ἐπισκόπος , κατὰ γὰρ τὰς λογικὰς καὶ νόμους
ἀρεταῖς τὴν καθόλου καταφακτικῶς πρᾶξις ὁμολο-
γῶν τὴν μερικῇ καὶ ἀντίφασιν ἀντίθετον , ἦν ὅς
τις ὁμολογᾷ λόγῳ χάριν τὸν Πέτρον μὴ εἶναι πλάσ-
μα , μὴ ὑποκαταθῆναι τῇ θείᾳ πρᾶξι , μὴ ἔχειν χρεῖ-
αν λυτρώσεως , εἶναι θνητόψυχον , τὸτο ἐστὶν ὑπόθε-
σις κατὰ μέρος καὶ ὡς ἡμεῖς , ὅμως ὅτε το ὁμολο-
γῶν περὶ τῶν ἁρετικῶν ἐστὶ , καὶ διὰ τὴν κατὰ τῆς
πίστεως , βιάζεται γὰρ ὁρμηθῆναι τὴν καθόλου ταύτῃ
θέσει , τὴν πᾶς ἀνθρωπῶν ἐστὶ πλάσμα , ὑπόκειται
τῇ θείᾳ πρᾶξι , δεῖται λυτρώσεως , ἐκ' ἐστὶ θνητόψυ-
χος , καὶ τὰ ἐξῆς . ἔτω ὁ ὁμολογῶν κατ' ὑπόθεσιν
μερικῇ , ὅτι αἱ χαρσιν τὰς καθημεριον φορμῶν
ἐκ' ἔχουσιν τὸ κύριον , ἀρεταῖς κατὰ θέσιν καθολικῶν ,
ὅτι πάντες Ἐπισκοπῆς καθημεριον αἱ χαρσιν εἰ-
σὶν ἀκυροὶ . ἡ πρᾶξις αὕτη ὅρα ἐστὶ δικασμᾶτος ,
καὶ ἀνέκη εἰς τὴν πίστιν , καὶ ὅστις περὶ ταύτῃ ἀμαρ-
τάν , περὶ τῶν ἁρετικῶν ἐστὶν . ἴδε καὶ κατωτέρω
βιβλίου ἐνὰ κεφάλαιον δεκάτην τέταρτην .

30

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

35

Περὶ τῶν Πατριαρχῶν τῶν Ἱεροσολύμων , διὰ τὴν ἑκκλησίαν μέχρι τῆς δόξης .

Ἐπεὶ δὲ ἔχομεν σαφῆς ὁδηγὸς περὶ τῶν Πατριαρ-
χῶν ἡμῶν ἕως ἑκκλησίας , ἀρχεται δὲ ἀσά-
φεια διὰ τὴν Ζαχαρίαν νυν , καθότι ἀσφῶνται
40 οἱ χαρσιν , μάλιστα δὲ καὶ πολλὰ ἀσφῶνται , ὅς
δὲ τὴν μὴ σαφῶς ἐξημεριον , χαλεπὸν εἶναι σαφῶς
τ' ἀληθές , πλὴν ὅμως τῇ χρησίμῃ τῶν ἀγίων Πρύ-
μας λέξιον τὴν ὁρμήν τῶν ἀληθῶν . Ἰσο-
ρη τοίνυν ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Εὐτυχίος ,
45 ὅς ἀπομὺ γεγενημένος χαρσιν εἰς γλώσσῃ ἀρε-
τικῇ διὰ τὸν ἄδαν ἕως τῆς τελειότητος ἑκκοστῆς ἐπὶ
ἐπὶ τῆς ἀναθεώσεως τῶν ἐθνικῶν , ὅτε ἡμαρτε καὶ
αὐτὸς , καὶ τὰ περὶ τῶν Πατριαρχῶν τῶν ἀγίων οἶκος
(ἔτω γὰρ ἐκκοστῆ καλεῖ τὴν ἀγίαν Ἱερουσαλὴμ)
50 σέσημασκον , ἀλλ' ἐ συμφωνεῖ μετὰ τῶν ὁρμη-
τικῶν διπύχων εἰς Ἱερουσαλὴμ , καὶ λέγει ὁρμη-
τικῶν , ὅτι ἐ καταγεγράφονται ὅλοι οἱ Πατριαρχῆς ἔως
εἰς ταῦτα , ἀλλὰ τινες , ἐκ οἷον διὰ τὴν , πλὴν ὅπως
καὶ ἀσφῶνται περὶ τῆς πρᾶξης ὑποθέσεως ,
ἐξ αὐτῶν , καὶ διὰ τῶν διπύχων αὐτῶν , καὶ ἐξ αὐτῶν

ἀσφῶνται ὁρμητικῶν , λαμβάνοντες μάλιστα τὰς
ἀρχάς , συντίθεσθαι τὸν πρᾶξιν κατὰ λόγον , ἀρ-
χόμεθα δὲ πάλιν διὰ τὴν Ζαχαρίαν . Ὁ τοίνυν Ζα-
χαρίας ἐπατριάρχης βασιλεύοντος τῶν ὁρμη-
τικῶν εἰς δὲ τὸ ἐξακοσιοστὸν καὶ τεσσαρεσκινηδέκατον ἔτος ,
ὅς ἡ τέταρτη , ἡ πέμπτῃ ἔτος τῶν ἑκκλησιῶν , ἔλα-
βον οἱ Πέτροι τὰ Ἱεροσολύμα , καὶ ἡ χαρσιν τῶν
τῶν Ζαχαρίαν καὶ τὸ τίμιον ξύλον , ὅτι ἐβδόμῃ
ἔτος τῆς Πατριαρχίας αὐτοῦ . εἰς δὲ τὸ δέκατον
ὅγδοον ἔτος τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐβλῆκεν ὁ ἑκ-
κλησιῶν μετὰ τῶν Περσῶν Συρῶν , καὶ ἔλα-
βε τὸν τε Ζαχαρίαν καὶ τὸ τίμιον ξύλον , ἡ δὲ
Ζαχαρίας εἰς τὴν ἀχαρσιν ἐτὶ δεκάτην , ὡ-
ς ἐστὶν ἡ πατριαρχία αὐτοῦ ἐτὶ εἰκοσι , καὶ ἀν-
επὶ τὴν κατὰ τὸν μετὰ τὴν διπύχων , ἐκ οἷον
πρᾶξιν , ὅμως κατὰ τὴν τινὰ νομίζεται ἐλθῆναι εἰς Ἱε-
ρουσαλὴμ μετὰ ἑκκλησίας , καὶ οὐκ ἐπεὶ ἀπο-
θαυεῖν . εἴπε πατριάρχης ὁ Μόδης . Μὴ οὐκ
ἐνέει , καὶ αὐτὸς δὲ χαρσιν δύο . τινες ὅμως τῶν
χαρσιν

χρηνογραφῶν θέλῃσι πατριαρχῶσαι τὴν Ζαχαρίαν
ὃν ἔτα ἑξακοσιοστῶ ἐνὶ τῷ, καὶ τῷ ἑξακοσιοστῷ ἐκο-
στῷ ἐβδόμῳ ἐλθῶν εἰς τὸν θρόνον. αὐτῷ μετὰ τῷ
Ἡερκλέῃ, καὶ ζῆσαι ἕως τῷ ἑξακοσιοστῷ τετακτοῦς τρί-
τῳ ἔτα, ὃν ἔτα ὑποθανόντες αὐτῷ, ἐγένετο Πα-
τριαρχῆς ὁ Μόδεσ, καὶ ἐσάθη εἰς τὸν θρόνον
Μῆλας ἐνεία, ἡ δὲ πατριάρχης, ἐγένετο Πατρι-
άρχης ὁ Σωφρόνιος. οὗ ἔτα τῷ αὐτῷ, ἦτοι τῷ ἑξα-
κοσιοστῷ τετακτοῦς τρίτῳ, καὶ τῷ ἔτα τῷ ἑξακο-
σιοστῷ τετακτοῦς πέμπτῳ, ἦτοι τῷ ἑξακοσιοστῷ τετακτο-
στῷ ἐβδόμῳ, ἔλαβον ὁ ὧμερ πλὴν ἱερουσαλήμ. ἄλλοι
δὲ ἰσορῶν, ὅτι ὁ Ζαχαρίας ἐπατριαρχῶσαι ἔτη
ἐκοσιν, ὡς ἔρηται ἀνωτέρω, καὶ λοιπὸν ἀπέθανε
τῷ ἑξακοσιοστῷ ἐκοστῷ ἐγδόμῳ, καὶ ἐγένετο Πα-
τριαρχῆς ὁ Μόδεσ, καὶ τῷ ἑξακοσιοστῷ ἐκο-
στῷ ἐνάτῳ ἐγένετο Πατριαρχῆς ὁ Σωφρόνιος, καὶ
τῷ ἑξακοσιοστῷ τετακτοῦς ἑκτῷ ἔλαβον ὁ ὧμερ πλὴν
ἱερουσαλήμ, ὃν καὶ ὁ Σωφρόνιος ἐκοιμήθη. ταῦτα
δὲ εἰρήνη, πῶς ἡ ἐν Αἰγυπτίῳ Συνοδὸς, οὗ ἡ ἡ-
σων ἐκτῷ ὁ Ἀλεξανδρείας Κύριος τῆς Θεοδοσιαῆς,
ἐγένετο τῷ ἔτα ἑξακοσιοστῷ τετακτοῦς τρίτῳ; ἐπει-
δὴ οὐκ ἔτα τῷ ἑκτῷ ὁ Σωφρόνιος, ὁ αὐτῶν δὲ
δύο τῇ Συνοδῷ ταύτῃ, ἢ ἐν Αἰγυπτίῳ καὶ μοναχὸς
καὶ πῶς ἡ ἐν ἱερουσαλήμ ὑπὸ τῷ Σωφρόνιῳ Συνο-
δὸς κατὰ Μονοθελητῶν ἐγένετο τῷ ἑξακοσιοστῷ τετα-
κτοῦς ὀγδόῳ ἔτα, ὡς θέλῃσιν οἱ πολλοί; καὶ εἰς
ἄλλα ἡνὰ ἐν τῷ τόπῳ τῷ δυνάμει ἡς ὑπορῆσαι,
ἀλλὰ ἐγὼ ἡ δυνάμει διαλύσαι, διὸ οἱ σοφώτεροι καὶ
πρακτικώτεροι διατηροῦν γενέσθωσαν, ἡμῖν ἀρκεῖ
ἐπὶ, ὅτι μετὰ πλὴν κοίμῃσιν τῷ Σωφρόνιῳ ἔμεινεν
ὁ θρόνος αὐτῷ Πατριαρχῆς ἔτη ἐκοσιονενέα, ἵσως
ἀλλὰ τὰς καταδρομὰς καὶ τὰς λεηλασίας τῷ ὧμερ
καὶ πλὴν μετ' αὐτῶν κατατρεχόντων πλὴν ἐν ἱερουσαλήμ
καὶ πέριξ ἱερουσαλὴν. ἔτα ἐγένετο ὁ Θεόδωρος, μέ-
νας εἰς τὸν θρόνον χρόνους τετακτοῦς καὶ πέντε,
ἐφ' ἡγεμονίᾳ καὶ ὁ Οἰκουμενικὴ οὐκὴ Συνοδὸς. ἔτα ἰωάν-
νης χρόνους τετακτοῦς ἑκατόν. ἀλλὰ οὐταῦτα ἐξείκητος ἡ
ἀθροῖς τῆς ἐν Τρεβῇ Συνοδῷ συγχέει καὶ τὸν Εὐ-
τύχιον, καὶ τὰ Δίπτυχα, ἔχουσι εἰς πλὴν ὑπογρα-
φῶν αὐτῆς Πατριαρχίῳ ἱερουσαλὴν Ἀναστάσιον,
καὶ δοκῇ μὴ πατριαρχῶσαι ὁ Θεόδωρος ἔτη τετακτοῦς
πέντε, ἀλλὰ ὀλιγώτερα. ἡ θροῖσθι γὰρ ἡ Πεν-
θέκτη αὐτῇ Συνοδῷ ἐν ἔτα ἑξακοσιοστῷ ἐνενηκοστῷ
δωτέρῳ, ὅθεν ἀναγκασίως πιστεύοντες τῷ Τέμῳ τῆς
ἐν Τρεβῇ Συνοδῷ μάλλον Εὐτυχίᾳ καὶ πλὴν Διτύ-
χων, μετρίμῳ ἔτα κατὰ πλὴν ἀνωτέρω ἀπαρτίθμη-
σιν ὑπὸ τῷ ἔτα τῷ Μόδεσ, ὅπερ ἦν ἑξακοσιοστὸν ἐ-
κοσὸν ὀγδοόν, τῷ Σωφρόνιῳ ἐπὶ, καὶ χρόνους Πα-
τριαρχῆς ἐκοσιονενέα, γίνονται ἔτη τετακτοῦς ἑξήκοντα, καὶ
ἦν τότε τῷ Θεόδωρῳ τὸ πρῶτον ἔτα, ὅντ' ἔτα
ὑπὸ χρόνους ἑξακοσιοστῷ ἑξακοστῷ τετάρτῳ, πρὸς ἱ-
ερίῳ καὶ τετακτοῦς πέντε τῷ Θεόδωρῳ, καὶ πληρῶ-
ται τὸ ἑξακοσιοστὸν ἐνενηκοστὸν ἑνατὸν ἔτα, ἀλλὰ ἦν
εἰς τὰς ἐξακοσίας ἐνενηκόντα δύο ὁ Ἀναστάσιος, ὡς
τὰ ἔτη τῷ Θεόδωρῳ ἰσορῶνται ἰσφαλμῶς, ἐπειδὴ

ἦσαν ὀλιγώτερα, ὅτι ὅμως ἀπὸ τῆς ἑκτῆς Συνο-
δῆς ἦν ὁ Θεόδωρος, ἀπὸ δὲ τῆς ἐν Τρεβῇ ὁ Ἀναστά-
σιος, εἰς ἀντιθέρετον, ἐκ οὐδαμῶς δὲ πόσα ἔτη
ἐπατριαρχῶσαι ὁ Ἀναστάσιος καὶ πόσα ὁ Θεόδωρος.
ὅτι δὲ ὁ ἰωάννης ἐπατριαρχῶσαι τετακτοῦς ἑκατόν, ἡ
ἐστὶν ὑπὸ πολλῶν μαρτυρημάτων, εἰ καὶ ὁ Θεοφάνης λέ-
γει γεγονέναι αὐτὸν Πατριαρχίῳ εἰς τὸ πρῶτον ἔπος
τῷ Ρινόμητι, καὶ πατριαρχῶσαι ἔτη τετακτοῦς ἑκατόν,
ὅπερ ἀλήθειαν εἶναι καλῶς ἡ ἐν Τρεβῇ Συνοδὸς,
ἐδοξ' ἀναγκασίως ἔπεται ὑπάρχειν τὸν ἰωάννην τῷ 10
μετὰ τὸν Ἀναστάσιον. σημεῖσαι ὅμως οὐταῦτα κρί-
ται, καὶ πῶς, ὅτι ὁ Θεόδωρος λέγεται πρῶτος
καὶ εἰς Πατριαρχῆς, ἐπειδὴ πρῶτος ἐπετέρας
τὸν θρόνον, εἰ καὶ οὐταῦτα ἀπαρτῶν, εἰ πρῶτος
καὶ ἐπετέρας, πῶς πάλιν Πατριαρχῆς καλῶ-
15 ται; δώτερον, ὅτι ὁ Εὐτύχιος πρῶτος τὸν ἰωάν-
νην τῷ Θεόδωρῳ, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἦν ὁ ἰωάννης ὅτε ἡμεῖς
καὶ ὁ Δαμασκηνὸς, ἦτοι εἰς τὰς ἐπὶ ἑξακοσίας τετακτοῦς
ταῖνα χρόνους, ἐδὲ Θεόδωρος ὅτε ἡ θροῖσθι ἡ ἐκτῇ
Συνοδῷ, σφόδρα φαίνεται, ὅτι ἦν πρῶτος ὁ 20
Θεόδωρος τῷ ἰωάννῃ. σημεῖσαι τὸν Εὐτύχιον λέγονται
ἀλλοκότως, ὅτι μετὰ τὸν Σωφρόνιον παρέρχου-
κὸν ἐκοσιονενέα ἔτη, ἐγένετο Πατριαρχῆς Γεώργιος,
τίθῃσι μὲν Γεωργίῳ δύο, εἰς τῶν, ἡττι καὶ πα-
ρίει ἔτη ἐκοσιονενέα, δώτερον τὸν γεγονότα τῷ 25
ἐκοστῷ ἔτα τῆς ἡγεμονίας τῷ Ἀμπλαμπῶ, τῷ Δα-
δόχῳ τῷ Μωάμετ, ὅπερ εἰς ἀραβικὸν ἔτα ἐκπα-
ρὸν ποικιλικὸν ἔτα, καὶ σωτήριον ἔτα ἐπὶ ἑξακοσιοστὸν
ἐβδόμηκοσὸν τρίτον, ὅτι ὁ Ἀναστάσιος Βιβλιοθη-
κῆρος λέγει, μετὰ τὸν Σωφρόνιον γεγονέναι Σέρ-
30 γιον τὸν Πατριαρχίῳ, ἡ ὑπαρξάντος ὑπαρξάντος, ἀ-
πέσθη τὸ μοναχικὸν τῆς Παλαιστίνης Στέφανον τὸν
Δωρίδος Ἐπίσκοπον πρεσβυτέρῳ εἰς πλὴν Ρώμην κατ'
αὐτῷ, καὶ ἐγραψεν ὁ Ρώμης εἰς τὸν Ἐφέσον καὶ εἰς
τὸν Φιλαδέλφειαν καὶ ἀπέβαλον αὐτὸν. ὅτι ὅμως ἐπὶ 35
τῷ οὐδαμῶς πλάσμα, καὶ εἰς μύθῳ, φαί-
νον, πρῶτον, ὅτι εἰς ἄλλον ἡνὰ ἰσορῶν ἐχ-
ερίσκειται. δώτερον, ὅτι καὶ ὁ ἱερουσαλὴν
Θεόδωρος ἐγραψεν τὰ συνοδικὰ αὐτῷ εἰς τὸν Ἀλεξαν-
δρείας καὶ Ἀντιοχείας κατὰ τὸν ἑκτομόχων, βεβαίῳ 40
καὶ πλὴν ὁρθοδόξῳ αὐτῷ, ἐδύνατο καὶ οἱ Ἐπίσκοποι τῇ
Παλαιστίνῃ πρεσβυτέρῳ εἰς τὰς γείνας Πατριαρχ-
κῆς καὶ τῷ ὑπαρξάντος Πατριαρχῆς, καὶ τὸ ἦθελον εἰς πλὴν
Ρώμην; τρίτον, εἰς τὰ Δίπτυχα οὐταῦτα ἐκείνῃ τοῖς
πὸν ὄνομα. τέταρτον, πῶς ἱερουσαλήμ καὶ πῶς Ἐφεσσος, 45
καὶ πῶς Φιλαδέλφεια; καὶ μάλας ὅτι ὅτε ἔλαβε πλὴν
ἱερουσαλήμ ὁ Οὐμαρ, καὶ ἦσαν πόλεμοι αἰμαπα-
ζὺ Σαρακηνῶν καὶ Ῥωμαίων, καὶ πῶς ἐδύνατο ὁ Ἐφέ-
σος (εἰ καὶ οὐδαμῶς τῷ λαγύμῳ) ἐνεργῆσαι εἰς ἱερου-
σαλήμ; πέμπτῳ, ὅτε καὶ ἄλλοι τε ἐκείνησαν ἀνα- 50
γῆν πένες εἰς τὸν Πάπαν περὶ ἡνὸς Πατριαρχῆς ἱε-
ρουσαλὴν, ὡς κινήσαι καὶ τότε; ἔτα, ἀλλὰ
ἀπὸ τῶν εἰς Ρώμην Στέφανον ὁ Δωρίδος Ἐπίσκο-
πος, καὶ οὐκ οὐκ κατὰ; καὶ ὅτι ὁ Σέργιος ἔπος,
καὶ ἡ ἐφέρετο ὁ Στέφανος, ἐκ τῷ Πατριαρχῆς,
ἀλλὰ

ἀλλ' ἐπισκοποῦντες ἰόππης, ἴδε αὐτῶν βιβλία οὗ-
 τα κεφαλαιῶς ἐβδόμη Παράγραφον οὕτως· ἀλλ'
 ἔλθωμεν πάλιν εἰς τὸ περικείμενον. μετὰ τὸν Ἰωάννην
 ἐπὶ Ἀσφαλείᾳ, ὅτι ὁ Εὐτύχιος, καὶ τὰ Δίπτυχα, ὡς
 5 εἴρηται, θέλονται γενέσθαι ἡλίαν, εἴτα Γεώργιον·
 εἴτα διδώσιν τῷ μὲν ἡλίᾳ τετακοντα τέσσαρα, τῷ
 δὲ Γεωργίῳ τετακοντα ἑπτὰ, εἰ καὶ ὁ Εὐτύχιος πα-
 ρέχεται τετακονταεξί. ὁμοῦς ὅτι ἐγένετο Πατριάρ-
 χης Θεόδωρος, ἐν τῇ αὐταυτοῦ τῆς οἰκτρῆς καὶ ἐβ-
 10 δόμης τῶν Συνοδῶν, φανεροῦντι, πρώτον, ὅτι τὸ Συ-
 νοδικὸν Θεόδωρος Ἱεροσολύμων, κείμενον ἐν τῇ τρίτῃ
 πράξει τῆς ἐβδόμης Συνοδῶν, φανεροῦν ὅτι τῷ Θεόδω-
 ρῳ κατὰ τῆς ἐβδόμης Συνοδῶν, καὶ ἐχὶ ἐκείνης, ὅς
 ἦν εἰς τὴν οἰκτρὴν, ἐκείνῳ γὰρ τῷ Τοποτηρητῇ, ἕως
 15 ἢ Πατριάρχῃ, καὶ τετελεύτηκώς, ὡς φαίνεται ἐν
 τῇ πρὸς τὴν ἐβδόμην Συνοδὸν ἐπιστολῇ τῶν Ἀρχιε-
 ρῶν τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ἐν ἄλλοις, ὡς ἐπομῶν αὐτο-
 τέρῳ περὶ αὐτῶν. δεύτερον, ὅτι ἐν τῇ Συνοδικῇ αὐ-
 τῷ τῷ ἐπιστολῇ, ὅπερ γράφει τῷ Ἀντιοχείᾳ καὶ
 20 τῷ Ἀλεξανδρείᾳ, Θεόδωρον λέγεται δεδεχθαι τὰς
 ἐξ οὐκ ἀπὸ τῆς Συνοδῆς· τρίτον, ὁ Γενεβέρδος με-
 τρητὴν ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῶν τεσσαρεσθῶν ἐκείνῳ γει-
 ῶν Θεόδωρῳ Πατριάρχῃ, ἐπεταί· ἐν μετὰ τὸν
 Ἰωάννην γενεστήναι ἱερόν, ὃ ὀλίγον χρονίσαι τις,
 25 ἐν τῇ οὐκ ἐπὶ Θεόδωρῳ τῷ ἔτι ἐπισκοποῦντι προσηγορίᾳ
 οὕτως· εἴτα ἐγείρετο ὁ ἡλίος, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς ἐβδό-
 μης Συνοδῆς, ἐν ἔτι ἐπισκοποῦντι ἐγδοθηκοῦν ἐβδό-
 μῃ, καὶ ἦν ἐξ ἑξήκοντα δύο χιλιάδας μίλια ἀπέχων
 τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὡς λέγει ἡ πρὸς τὴν Συνοδὸν ἐπι-
 30 στολὴ τῶν Ἀρχιερέων τῇ Ἀνατολῇ, καὶ ἐπατριάρ-
 χῳ ἐν τῇ τετακονταεξί. εἴτα εἰς τὰς ἐκείνῃς ἐν-
 νεηκοντατρεῖς ὅπῃ Μωάμετ κατὰ τὸν Εὐτύχιον ἐγεί-
 νετο ὁ Θωμᾶς Πατριάρχης, ἀρχιερατεύσας ἑπτὰ δέ-
 κα, κατ' ἄλλας δὲ ἐκοιμήθη. εἴτα Βασίλειος ὁ μα-
 35 θητικὸς αὐτῷ πατριαρχεύσας χρόνος ἐκοιμήσιντε·
 ἐφ' ὃ, τῷ ἐξακισχίλιον τετακονταεξί τεσσαρεσθῶν
 τεταρτῷ ἔτι, ἐγένετο ἢ ἐν Ἱεροσολύμοις ἢ τῷ Βα-
 σιλείῳ Θεοφίλῳ Συνοδός· ἔτι Ἰωάννης ἔτι τέσσα-
 ρα, καὶ ἐχὶ τεσσαρεσθῶντα ὡς φαίνεται. λέγει δὲ
 40 ὁ Εὐτύχιος, ὅτι ὁρμησάντων κατ' αὐτῶν τῶν Ἱεροσο-
 λυμιτῶν Σαρακηνῶν, καὶ ἐκόντων αὐτῷ λόγους βλα-
 σφημίας καὶ ὑβριστικὰς, παραιτησάμενοι ἀνεχώρησε
 φοβηθεὶς, καὶ ἐγένετο Σέργιος ὁ Μανσὺρ (ὃν ἔλε-
 γον ὁ Βιβλιοθηκῆς γινώσκοντες μετὰ Σωφρόνιον)
 45 τῷ Δαμασκηνῷ, τῷ ἀφ' ὧν πάλιν τῷ Δαμασκηνῷ
 ταῖς Σαρακηνῶν, ἐσάβη δὲ εἰς τὸν θρόνον τῇ δεκάτῃ·
 ὃ γινώσκοντες ὁμοῦ ποιοὶ Χερσάβη εἶχον τῷ Δαμασκηνῷ,
 ἢ αὐτῶν ὁ Μανσὺρ τοῖς Σαρακηνῶν περὶ δέδωκεν· εἴτα Σω-
 λομών ὁ καὶ Σαλαμωναῖς ἔτι τέσσαρα. εἴτα Θεόδωρος
 50 ὁ καὶ Θεοδόσιος· ὅπῃ τῷ ἐγείρετο ἢ κατὰ Φωτίῃ ἢ
 ὑπὲρ τῶν Λατίνων ὁ γδοή καλεσμένη Συνοδὸς· ἐν ἔτι
 ὁκτακοσιοῦν ἐξήκοσιν ἐκείνῳ, εἰς δὲ τὴν ὑπὲρ Φωτίᾳ
 Συνοδὸν ἐκοιμήθη, ἥτις ἦν ἐν ἔτι ὁκτακοσιοῦν ἐβδο-
 μῆς ἐκείνῳ. εἴτα ἐγένετο ὁ ἡλίος ἀδελ-
 φός τῷ αὐτῷ Σεργίῳ, καὶ ὁ τῷ Μανσὺρ, ὡς ἴσο-

ρεῖ τὰ περὶ τῶν εἰς πλάτος ὁ Ἀγαθηφείδης Ἀλεξαν-
 δρείας Εὐτύχιος, ἐπατριάρχης δὲ ἔτι ἐκοιμήσιντε,
 καὶ εἰδοκίαι εἶναι τιτὲς χρόνοι πλάτους, ἐστὶν ὁ αἰτία,
 ὅτι τῷ αὐτῷ ἔτι κατ' ὁ ἐκοιμήθησαν εἰ Πατριάρ-
 χῳ, περὶ βλήθησαν οἱ ἄλλοι, καὶ ἐμετρήθησαν ἰ-
 5 διὰ εἰς τὸν κατάλογον· λέγει δὲ περὶ αὐτῶν ὁ Εὐ-
 τύχιος, ὅτι ἐχρηστώνησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ Χρι-
 σόδωλον τινὰ καλεσμένη Πατριάρχῳ Ἀλεξαν-
 δρείας, καὶ μὴ θελόντων αὐτῶν τῶν Ἀλεξανδρινῶν,
 ἐπορεύθη μόνος εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν, καὶ ὁδοκατέ-
 σπεν αὐτόν· καὶ σημείωσαι κατὰ παπιδῶν, οἱ
 Ἀγῶν εἰς κατὰ ἀνάγκης τὸν Ῥώμης δῶρον περὶ
 λαὸν ὑπερβείας Πατριάρχῳ, περιποιῶνται τῷ Πά-
 πα μοναρχικὸν ὀξύμα εἰς τὴν κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν.
 σημείωσαι ὅτι ὁ Εὐτύχιος ἴσως πατριαρχεύσαι
 τὸν ἡλίαν τῶν, ὅτε ἦν ἔτι ἀραβικὸν ἀνακο-
 σιόσιν προσηγορίᾳ ἔταρ, ὅπερ ἐστὶν ὁδο-
 10 κακοσιόσιν ἐβδομηκοῦν τῶν. ἐκασίλοε δὲ
 ἐν Κωνσταντινουπόλει Βασίλειος ὁ Μακεδών· σημείω-
 σαι ὅτι ὁ Εὐτύχιος τῷ ἀραβικῷ ἔταρ, ἦτοι τῆς
 φυγῆς λίγης ὑπάρχει τὸ ἐξακοσιόσιν δέκατον τέ-
 ταρτην ὁδο- Χερσάβη· εἴτα Σέργιος ὁ τῷ Ταγματῇ
 τῷ τέσσαρα, καὶ Μηνίας ὁκτώ· εἴτα Λέων ἐπατριάρ-
 χῳ ἐν τῇ δεκάτῃ· εἴτα Ἀθανάσιος ἐν ἔτι
 ἀνακοσιόσιν ἐκοσῷ πρώτῳ, ὅστις ἀθηνέσας πα-
 ρητήσας εἰς Νικόλαον, καὶ γενόμενος ὑγῆς, γνώμη
 τῷ Νικολάῳ ἐνεθρονίσθη, ὡς ἐκοιμήθη, καὶ ἐγεί-
 15 νετο πάλιν Νικόλαος, πατριαρχεύσας χρόνος δεκά-
 πέντε· εἴτα Χερσάβη ὁδο- ἀνακόσιν, ἦν δὲ ἔταρ
 ὁδο- Χερσάβη ἀνακοσιόσιν ἐξήκοσιν ὁδο- καὶ συμ-
 φωνῇ ὁ Εὐτύχιος τῷ Κεδρηνῷ, λέγοντι, ὅτι ἦσαν
 ἐξακισχίλια τετακονταεξί ἐβδομηκονταπέντε ἔτι ὁδο-
 20 κτίσιος κόσμος· ἐ συμφωνέσιν ὁμοῦ ἐν τῇ τῷ
 Πατριάρχῳ τοῖς τῷ Κεδρηνῷ, ὁ γὰρ Πατριάρχῳ Εὐτύ-
 χιος λέγει ὅτι ἦν Χερσάβη, ὁ Κεδρηνός λέγει ὅτι
 ἦν Ἰωάννης· φαίνεται ὁμοῦ μετὰ τὸν Χερσάβηλον γε-
 νέναι τὸν Ἰωάννην, καὶ εἰς τὴν τῷ Χερσάβη τὸν κατὰ
 πρῶτον αἰταρχαί, εἰς δὲ τῷ Ἰωάννῳ κατεκάθη ὁ Νάος
 τῷ ἀγίῳ τῷ, ὃν ἡ Ἐκκλησία καλεῖ Οὐρανὸν πο-
 25 λυφῶν εἰς τὰ ἐγκύρια αὐτῶν· γίνονται γὰρ τὰ ἔτι
 ἕως τῆς κοιμήσεως τῷ Λέοντος ἀνακόσιν ἐκοιμήν,
 εἰς καὶ τῷ Νικολάῳ δεκαπέντε, καὶ τῷ Χερσάβη
 ἔτι δεκατέσσαρα, ἀπερ ὁμοῦ συναριθμημένα, γίνον-
 30 ται ἀνακόσιν ποντήκοντα· διδόντες δὲ καὶ τῷ Ἀθι-
 νασίῳ τινὰ ἔτι, καὶ τῷ Ἰωάννῳ, καὶ νομίζοντες συγ-
 κατακτεῖναι τῷ Νάῳ τὸν Ἰωάννην, ἀνίσκοντες σὺν
 τῷ Χερσάβη τῷ Κεδρηνῷ, λέγοντες ἐμπροσθέναι
 τὸν Νάον καὶ τὸν Πατριάρχῳ ἐν ἔτι ἐξακισχίλιον
 35 τετακονταεξί ἐβδομηκοῦν πέμπτῳ, ὅπερ ἐστὶν ὁδο-
 Χερσάβη ἀνακοσιόσιν ἐξήκοσιν ὁδο- καὶ τελευτᾷ
 εἰς τὸν Χερσάβηλον ἢ Χερσάβη τῷ Πατριάρχῳ Εὐ-
 τύχῳ· σημείωσαι πρῶτον, ὅτι ὁ Εὐτύχιος λέγει
 ἐμπροσθέναι τὸν Νάον τῷ τετακονταεξί ἐκοσῷ πέμ-
 40 πτῳ ἔτι τῷ Μωάμετ, ὅπερ ἐστὶ κατ' αὐτὸν τὸν Εὐ-
 τύχιον ἔτι ὁδο- Χερσάβη ἀνακοσιόσιν τετακονταεξί
 ἔταρ,

οὕτως, ὥστε δοκεῖ μοι εὐρεῖν καὶ εἶπαι τὰ περὶ τῶν
καπὶ καυσον τῶ Ναῶ ἔτη, ἐμὲν εὐρηκέναι ἀναμ-
φιβόλως ἐκείνο τὸ ἴδιον ἔτος. δούτερον δὲ, ὅτι ὁ
Χρυσόδαλος ἀπέθανον εἰς τὸ Ρέμπλι. μετὰ δὲ τῶν
πυρπολέσιν τῶ Ναῶ ἐγὼν Ἀγάθων, πατριάρχης
ἔτη δεκατέσσαρα. ἔτα Χρυσόδαλῳ ὁ καὶ ἀγά-
πῃ καλὸς, ἔτη δύο καὶ ἡμισυ, ὃς καὶ ἀπέθανον
εἰς τῶν Αἰγυπτιῶν. ἔτα Ὡμαῶς ἔτη δέκα. ἔτα Γωσήφ
ἰατροφιλόσοφος ἔτη τρία καὶ ἡμίονος ὅκτω, ὃς καὶ
ἀπέθανον εἰς τῶν Αἰγυπτιῶν. ἔτα Θεόφιλος ἔτη
ἑκτώ. ἔμεινε δὲ ὁ Θρόνος ἡμιονος Πατριάρχης ἔτη ὀκτώ-
κα. ἔτα Νικηφόρος ἔτη πέντε. ἔτα ἐγὼν Οὐρένης
ἐπὶ Ῥωμαῖν τῶ Βασιλεῖ, ἔτη ἐκκοιδύο Πατριαρ-
χόυς, ἐφ' ὃ ἀνέκτιθη καὶ ὁ Ναός, ἦν δὲ τότε βα-
σιλικὴ αἰατος, καὶ ἐκοιμήθη εἰς Κωνσταντινὴν πόλιν ἐπὶ
τῶ Μοναχῶν. ἔτα Μηνῶς Μηνῶς ὅκτω. ἔτα Σωφρό-
νιος, ἐφ' ὃ εἰς τὸ χιλιόσῳ ἐξήκοσθ' ἑτάρην ἔτος,
ἐπὶ Κωνσταντίνῳ τῶ Δέκα ἀπὸ ἡλθον τινὲς θυτικαὶ εἰς
περικλυτοῖν τῶ ἀγία τάφῳ. ἔτα Μάρκος ἔτη δε-
κατέσσαρα. ἔτα Συμεὼν, ὃς ἔγραψεν κατὰ Ἀζύμων.
ἔτα Εὐθύμιος ἔτη δεκαοκτώ, περὶ ὃ ἔδοξεν ἐν
τῶ κληρικῷ τυπικῷ τῶ μοναστηρίου, τῶ κληρικῷ αὐ-
θῶν Στοιμάχῳ εἰς Φιλιππῶν πόλιν ταῦτα, τὸ παρὲν
τυπικὸν ἐγγράφῳ ῥωμαῖσι, ἰβηρικῷ, καὶ ἀρμενικῷ
τῆς καθ' ἡμῶν ἀναγεσάτης Μονῆ τῆς ὑπεραγίας Θεο-
τόκου τῆς Περσιοντίσσης, ὡς ἔτα ἐξακχιλιόσῳ πον-
τοκοσιόσῳ ὀνομαστικῶν δούτέρῳ, καὶ ὑπεγράφη παρ
ἐμῶν αὐτῶ τῶ σεβαστῶ Γρηγορίῳ καὶ μεγάλῳ ἀγκυρῶ
τῆς Δύσεως τῶ Παυλῶν, καὶ τῶ παναγιωτάτῳ Πα-
τριάρχῳ Ἱεροσολύμων κύρ Εὐθυμίου, ὃς ἐξουχίον-
τος αὐτῶ ἐνθάδε, ἀπὸ τῶ καὶ αὐτῶν ἐν περὶ ἀγμάτων
τῶ κραταῖ καὶ ἀγία ἡμῶν Βασιλεῖς ἀγάθων ἐν Θε-
σσαλονίκῃ σκεκὸν ἐρήνης τῶ ἀλάστορος φράγγε. ἔτι
δὲ ἡ ὑπογραφή τῶ Πατριάρχῳ, Εὐθύμιῳ εἰλεῖ
Θεῶ Πατριάρχῳ τῆς ἀγίας Χρυσῆ τῶ Θεῶ ἡμῶν
Ἀναστάσεως πόλεως Ἱεροσολύμων. σημειώσαι ὅτι Βα-
σιλεῖς μὲν ἦν Ἀλέξιῳ Κομνηνός, φράγγος δὲ, Ρω-
γέριος ὁ Ἰταλός. Ἐπὶ Βασιλεῖ τῶ Πορφυρογενίτῳ καὶ
τῶ τῶ σκληρῶ ἀποστασίῳ ὡς γράφα ὁ σεβαστάς ἐπί-
σκοπῷ Θεόδωρῳ, Ἀγάπῃ ὁ Σιελκίας τῆς Πιο-
ρίας ἐπίσκοπος γέγονε Πατριάρχῳ Ἱεροσολύμων, ὃς
εἰσελθὼν εἰς Κωνσταντίνην πόλιν, σιμελεπέργησε τῶ
μακαριωτάτῳ Πατριάρχῳ κυρίῳ Νικολάῳ καὶ τῶ
ἐκτῶ Συνοδῷ. Ἐπὶ Ἀλέξιῳ τῶ Κομνηνῶ Σάββας ἐπί-
σκοπος Καισαρείας τῆς Φιλιππῶν γέγονε Πατριάρχῳ
Ἱεροσολύμων, ὃς εἰσελθὼν εἰς Κωνσταντίνην πόλιν, συ-
μελεπέργησε τῶ ἀγιωτάτῳ Πατριάρχῳ Νικολάῳ καὶ
τῶ ἐκτῶ Συνοδῷ, ἔτα ἐδόθη αὐτῶ καὶ ἡ Μαριώσις.
Ὅτε ἔλαβον ὁ Βαλδουῖνῳ τῶν Ἀγκάλων, ὁ Πά-
τριάρχῳ Ἱεροσολύμων Εὐχέριος, καὶ μετὰ τῶν γέ-
γονον Ἱεροσολύμων ὁ Ἰάκωβος. Εὐρέθη οὕτως παλαιὰ
χάρτη, ὅτι τὸ μοναστήριον τῶ ἀγία Εὐθυμίου, ὅπερ ἐπὶ
νῦν ἔνδον εἰς τῶν Ἱερουσαλὴμ, ἀνεκτίσθη πάλαι ποτὶ ἡ
δέσποινα κυρία Ἄννα Τραπεζεντία ἡ πορφυρογενήτης,
καὶ ὕστερον ἀνεκτίσθη αὐτῶ Γεράσιμος μοναχός, ὃς ἔτα

ἐποίησε ἀναθήκην εἰς τινὰς ἐτέρας μοναχάς, ἦν δὲ
παρὼν ὁ βασιλικὸς πρεσβύτερος Ἰωάννης ὁ Τριχῶς ὁ
Λογοθέτης τῶν Ὀικιστικῶν, ἦν ὑπεγράψαν ὁ Πα-
τριάρχῳ Ἀρσένιῳ, ὁ καὶ παλαιώτατος καλὸς ὁ
Γεράσιμος εἰς τῶν ἀναθῆκῳ, ὁ βασιλεὺς Μυροπολί-
της Γερμανός, Μάτος Γάκης καὶ ὑπερέτιμος, ὁ ἐπί-
σκοπος Βηθλεὲμ Ἡλίας, ὡς ἔτα ἐξακχιλιόσῳ ἐξα-
κοσιόσῳ ποντοκοσιόσῳ τρίτῳ. Ἐπὶ Μανηλ τῶ κομνηνῶ
ἡθροῖα τῶ Συνοδῷ ἐν Κωνσταντίνῳ πόλει περὶ τῶ ἐν
τῶ Μυσηρίῳ τῆς Εὐχαριστίας ῥώματος τῶ Χρυσῶ, ὡς ἰο-
ῖται ἐξακχιλιόσῳ ἐξακοσιόσῳ ἐξακοσιόσῳ τετάρτῳ,
ὡς ἦν ὁ Κωνσταντίνῳ πόλεως Κωνσταντίνῳ καὶ ὁ Ἱερο-
σολύμων Ἰωάννης. Ἐπὶ Μανηλ τῶ τῶ ὡς ἔτα ἐξα-
κχιλιόσῳ ἐξακοσιόσῳ ἐβδομηκοσιόσῳ τετάρτῳ ἡθροῖ-
α ἡ περὶ τῶ, ὁ πατήρ μου μετῶν ἐπὶ Συνοδοις, ὡς ἰς
ἡ Ἱεροσολύμων Πατριάρχῳ Νικηφόρος. ὁ Χωισά-
της λέγει εἰς τὸ τρίτον βιβλίον αὐτῶ, ὅπερ ἐπὶ περὶ
τῶ Μανηλ, ὅτι ὁ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος γέγονε
Πατριάρχῳ Κωνσταντίνῳ πόλεως ἐπὶ Ἰωάννῳ τῶ ἀγ-
γέλε. Μετὰ τῶν Δοσίθεον Ἱεροσολύμων γέγονε ὁ 20
Ἀθανάσιος, ὁ ἦν φέρεται ἐπὶ τῶν παρὲν τῶν Μη-
τροπολίτῳ Κερκύρας Γεωργίῳ. Μετὰ τῶν Ἀθανά-
σιον γέγονε Λεόντιος. Ἱσορεῖ Γεωργίος ὁ Παχυμέ-
ρης βιβλίῳ οὕτῳ κεφαλῶν πρώτῳ, ὅτι ἦν Ἱεροσο-
λύμων Πατριάρχῳ Γρηγόριος ἐπὶ Μιχαὴλ δη- 25
λονέτι τῶ Παλαιολόγῳ. Ἐπὶ Ἀνδρονίκῳ τῶ δούτέρῳ
ἡλθον εἰς Κωνσταντίνην πόλιν ὁ Ἱεροσολύμων Ἀλέξιος,
ὁ ἀδελφὸς καθαιρεθῶντος, γέγονε Πατριάρχῳ ἀφ' ὅ-
νομος Γεράσιμος τις, ἐπὶ δὲ Ἰωάννῳ τῶ Κωνσταν-
τίνῳ πάλιν ἔλαβεν τὸν Θρόνον ὁ Ἀλέξιος. Εἰς τῶ 30
Δίπτιχα φαίνεται μετὰ τῶν Σωφρόνιος ἔτη τε-
σσαρακοσιόσῳ. Εὐρέθη ἐν Μηνῶν ὡς Ἱερουσαλὴμ τῶ-
δε, Ἐπὶ ληρώδῃ τῶ διμήνῳ ἀπὸ σινοδρομῆς τῶ πα-
ναγιωτάτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ καὶ θάμ πατρός ἡμῶν
κύρ Δωροθέῳ πρώτῳ Ἱεροσολύμων Πατριάρχῳ, πα 35
τριαρχήντος ὑπὸ τῶ παναγιωτάτῳ πατρός ἡμῶν
κυρίῳ Θεοφίλῳ τῶ καὶ αὐτῶ, ἐπὶ τῆς βασιλείας τῶ
κραταῖ καὶ ἀγία κυρίῳ ἡμῶν Μανηλ τῶ Παλαι-
ολόγῳ καὶ γέροντῳ, καὶ τῶ καὶ αὐτῶ κυρίῳ Ἰωάννῳ.
Εὐῖται χιλιόσῳ τετρακοσιόσῳ τετακοσιόσῳ ἦν Πατριάρ- 40
χῳ Ἱεροσολύμων Θεοφάνης, παρὲν ὃς ἔγραψεν ὁ Βηλ-
σαμὼν Πατριάρχῳ Ἀντιοχείας, ἀποκριθεὶς εἰς τῶν
ἐρώτησιν, Πάτερ γίνεσθαι μεταβολὴ εἰς τὰ αὐτότυπα.
Ἐπὶ τῆς ἐν Φλωρεντίῳ Συνοδῷ ἦν Πατριάρχῳ Ἱε-
ροσολύμων Ἰωάννης, μεθ' ὃ Γρηγόριος ἔτη τετακοσι- 45
οσιόσῳ. ἔτα Δωροθέος ἔτη τεσσαρακοσιόσῳ. Γερ-
μανός ἔτη τεσσαρακοσιόσῳ. Σωφρόνιος ἔτη ἐκο-
σιόσῳ. Θεοφάνης ἔτη τεσσαρακοσιόσῳ. Παῖσιος ἔτη
δεκακόσῳ. Νεκτάριος ἔτη ἐπὶ, Μηνῶς ἐπὶ, ὡς
ἡμεῖς δέκα. μετὰ Νεκτάριον δὲ τίθειται ἡμῶς τὸ 50
παναγιώτατος τῆς ἀληθείας ῥώματος, τῶ τῆς δι-
σεβασίας ἀγωνιστῆς κυρίῳ Δοσίθεον, τῶ τῆς παρὲν
Βίβλου συγγραφέα, πατριάρχῳ ὡς ἔτα χιλιό-
σῳ ἐξακοσιόσῳ ἐξήκοσθ' ὡς ἔτα, Ἰωάννῳ εἰκοσὶ τρίτῳ,
καὶ κοιμηθῶντα ὡς ἔτα χιλιόσῳ ἐξακοσιόσῳ ἐβδόμῳ
Θεόδωρῳ.

Φεβρουαρίῳ ἐβδόμῃ. εἶτα ἐν τῇ αὐτῇ χιλιοστῇ ἐπέα-
σιος ὡ ἐβδόμῳ ἔτη, καὶ τῇ ὀγδοῇ τῇ αὐτῇ μηνὸς Φε-
βρουαρίῳ μετετέθη. ὅθεν τῇ Θρίτῃ Καισαρείας τῆς Πα-
λαιῆνης εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον τῶν Ἱεροσολύ-

μων ὁ σοφώτατος κύριος χρύσανθιος ὁ καὶ ἀδελφιδῆς
τῶν ἀνωτέρων Δοσιθέης, ὁ καὶ πάλιν παρῆσαν βιβλὸν μετὰ
τὰς πολλὰς αὐτῷ διορθώσεις τῇ τύπῃ ἑκδότος.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν μετὰ τὸν Ζαχαρίαν Πατριαρχῶν τῶν Ἱεροσολύμων ἕτε ἂν πάλιν σὺν πολλοῖς τοῖς
μεταφρασθόντων ἱσραηλινῶν εὐλητήα καθίστηκε τῇ τῆς βίβλου συγγραφῇ.

10

Σημειώτεον, ὅτι λίαν ὀκνησάμενος, καὶ ἂν τὰ
μακαρίτη Ἀρχιεπισκοπῆς Γάζης Χρυσόθεος με-
τεφράσας τὸ χροικὸν τῷ Ἀλέξανδρῳ Εὐτυχίῳ
εἰς ἁπλῆ ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ αὐτὸς πάλιν πάλιν
25 Σελταῖον διπλώματι, τὰ δοθέντα τοῖς ὡς ἑρτα-
λὴν ἀνωτάτοις Πατριαρχαῖς μεταφράσας εἰς τὴν
αὐτὴν γλῶσσαν, ἵνα ὄρωμεν τὰ ὀνόματα τῶν μετὰ τὸν
Ζαχαρίαν Πατριαρχῶν ἡμῶν, ἀλλ' ὅθεν ἐτελευτήσα-

μεν - καὶ γὰρ ὅσον μὲν ὅσον τῷ Εὐτυχίῳ ἀπολήθημεν
μικρόν τι, ὅσοι δὲ τῶν διπλωμάτων ἕτερον, ἐπειδὴ συγ-
κεχυμένως λέγουσι Πατριαρχας καὶ τὰς κατ' ἐκείνους
καὶ ἡμεῖς ἡμεῖς καὶ Τοποτηρητὰς τῶν Πατριαρχῶν,
ὅθεν ἵνα μὴ πάλιν ἀλήθως ζητῶντες, εἰς ἀλλόκοτον
ψεύδῃ ἐμπίσωμεν, καθάπαξ τὰς τεινῶντων χολῶν ἡφαι-
σας τῇ χολῇ παρεθήκαμεν.

καὶ ἐβδόμῳ ἐβ' ἔληξε βιβλὸν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΔΟΣΙΘΕΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΑΪΜΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΥΣΑΝΤΩΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Η΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Περὶ τῆς ἐκ τῆς Συμβολῆς ἀποδείξεως ὅτι τῶν Λατίνων πότε, καὶ ὡς τίνος Πάπα ῥώμη ἐξεφανήθη, καὶ πότε ἡ ὑποκοπὴ τῆς μνημοσύνης τῆς Πάπας ὑπὸ τῶν Διττύχων ἐγένετο ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς Ἐκκλησίας.

5

10

Ἰστέον ἡμῖν Δὲ πολλῶν ἀπο-
πρην, ἥτοι βιβλίῳ ἐξδόμῳ
κεφαλῶν ἐξδόμῳ Πατριάρχ-
ου πέμπτῳ, πέσον, καὶ πότε
ἤρξατο ἡ ἀποδείξις, ὅτι τὸ ἁ-
γιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται, ἥτοι
ἔχει πᾶσι ὑπαγεῖν καὶ ἐν τῇ
τίμῃ, καὶ βιβλίῳ τῷ αὐτῷ κε-

φαλῶν δεκάτῳ τρίτῳ εἴρηται, ὅτι ὅτι φωτίς Πα-
15 τριάρχης καὶ Μιχαὴλ ἡ Θεοφίλῃ εἰς πᾶσι Βασιλε-
ύαν τινὲς τῶν Λατίνων ἱερέων λαοφρονούντων ἐκ-
ρυπτον τὸ, ἐκ τῆς τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Πνεύματος τοῦ
ἁγίου, ὅθεν καλῶς ἠγινώσθη ὁ ἱερεὺς φωτίῳ, καὶ
τῇ ἐπαράτῃ τῆς φρονήσεως, ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶσι καὶ
20 φωτίῳ λεγομένην Συνοδὸν ὅτι Βασιλεὺς τῆς Μακεδό-
νῃς, ὅς ἐστι οὐκτακοσιοστὴ ἐξκοσῶν ἐν αὐτῷ διωρεῖται
μένον τὸ ἁγιον Συμβολον χωρὶς ἱνὸς ἀποδείξεως,
δοσφλεπῆσης τῆς Συνοδῆς κατὰ ταύτης μάστις τῆς
ἐκ τῆς τῆς ἀποδείξεως. ἔτι ὅτι οὐκτακοσιοστὴ ἐβ-
25 δομηκοσῶ ἐν αὐτῷ ὅτι τῆς αὐτῆς Βασιλείας καὶ τῆς Πά-
πα ῥώμης Ἰωάννης εἰς πᾶσι ὅτι φωτίς ἁγίαν Συνο-
δον πάλιν ῥητῶς τὰ αὐτὰ διωρεῖται, καὶ ὁ φωτίς
Δὲ ἀποσηκόντων συγγεγραμμάτων ἠγινώσθη κατὰ
τῆς ὁμοφασίας δόξης ταύτης, καὶ δὴ καὶ τῆς Βελ-
30 γίας τῆς, πλάνης ταύτης ἀπήλλαξε. μεταταύτη
ἔμωις Λέων ὁ σοφὸς τῷ θυμῷ σφιδάζων κατὰ Σαν-
ταβαρηνῆ, καὶ Φασὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ Κωνσταντῖνος
καὶ ὁ Κεδρονίος καὶ ὁ Ζωνναρεὺς, ὅτι δηλαδὴ ἀπο-
καταστησάμεν ὁμοφασίαν αὐτίς, ὡς αὐτὸς δόξας τὰ

ἀποδείξεως μετ' ὁλόγῃς πρὸς τὴν ἀφορμὴν, ἀδῶς
γὰρ ὡς ἐκ αὐτῆς διωρεῖται Φαῦλον ἐνδείξασθαι κατὰ
Σανταβαρηνῆ, φωτίς ὅτι θεῶν ἰδιωτοῦς, συ-
κοφαντήσας ἐξέβαλε πρὸς δίκην Πατριάρχῳ τῷ
θεῶν. ὑποφρονούντῃ δὲ μετ' ἑποχῇ καὶ τῆς ῥώ-
μης στεφάνῳ τῷ ἔκτῃ, φόρμους ἡ σιμωνιακῶς
καὶ ὅλως ἀποδείξεως ἐπασηδήσας τῷ θεῶν τῆς ῥώ-
μης, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω βιβλίῳ ἐξδόμῳ κεφα-
λαίῳ ἐκδοσῶ πρώτῳ, ὅς πρὸς τοῖς ἄλλοις αὐτῷ ἐπα-
γεσάτοισι ἔργοις, ἱερῶς κακῶς καὶ περὶ τῆς ἁ-
γίας Πνεύματος, φοβεύοντῃ δὲ φανερώσαι πᾶσι γνώ-
μην αὐτῆς, ἐπαθὴ πᾶσι ἡ ἐκείνη Ἐκκλησία ἡταν-
ῆστο αὐτῇ πρὸς τὴν ἀποδείξιν, ἀποδείξας εἰς
ἀξιώματα ἀνθρώπων τῶν Αἰρέσεων αὐτῆς, ὡς ὅτι
ἐγένετο Πάπας Χρυσόφορος ἡς σμῆντῃ Αἰρέσεων,
καὶ ὁ μετ' ἐκείνου Σέργιῳ ὁ τρίτῳ ὅς ἐστι ἐνακο-
σιοστὴ ὁ γδῶ, ὅς τῆς γνώμης ὡς τῶν περὶ φόρ-
μου, καὶ νομίσας τὴν κατὰ τὴν ὁμοφασίαν Δὲ τὰ
ἐν ῥώμῃ ἀποδείξεως σκαυδαλα τῶν Παπῶν, καὶ
διότι ἀποδείξας πολλὰ τῆς Αἰρέσεως εἰς ἀξιώματα,
καὶ ἦσαν βοηθῶντες αὐτῷ, ὡς τὴν κατὰ τὴν ψυχῆς, ὡς
παντόλμῃ χερσὶ, ἀνατρέπει τὸ Συμβολον φανε-
ρῶς, καὶ ἐσάγει εἰς πᾶσι Ἐκκλησίαν πασιδήλως ὅσα
ἡ ἱεραρχία καὶ ματθαῖον καὶ ὁ μαργαρίτης μαρτί-
μῳ καὶ εὐθύμῳ ὁ Ζυγαβηνὸς εἰς τὴν δωδέκα-
την τίτλον τῆς Παροπίας αὐτῆς καὶ ἄλλοι πολλοὶ
ἱεροῦ. μαρτυρεῖ ὁ μοναχὸς Βασιλαῖος, ὅτι περὶ
τῆς ἁγίας ἡσαν αἱ λέγοντες ἐκ μόνῃ τῇ Πα-
τρὶ τῇ Πνεύμα τὸ ἁγιον ἐκπορεύεται, ὡς τυχερὴ ἡ
Ἐκκλησία

Ἐκκλησίᾳ πᾶσα. ἦσαν καὶ ἱνῆς οἱ καὶ ἐκ τῆς τῆς λέγοντες, ὡς ἱνῆς δυτικοί, ὡς ἀπορίᾳ αὐτέρω, καὶ δὴ καὶ κατωτέρω ἐρεῖται, ἀλλ' ὁμοῦ ἦν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀκρὰ ἑνωσις. ἐπεὶ δὲ εἰς τὸ σύμβολον ἐγένετο ἡ παροχή, καὶ ἡ φανερώσις, ὅτι φεροντο κοινῶς ὡς αὐτοὶ οἱ λαοὶ τῆς γνώμης τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Θεολογίαν τῆς ἁγίας Πνεύματος, δικαίως καὶ ἀσεβῶς αὐτὰς ἀπεγράφηκεν. τὸ γὰρ τῶν Χριστοφόρων καὶ Σεργίου δραματῶν γένμα ὁ Κωνσταντινιπόλεως Σέργιος (ὅστις ἐγένετο Πατριάρχης εἰς τὸ ἔτος ἑξακισχιλίου σὺν πεντακόσῳ ἐβδόμῳ, καὶ ἀπέθανε τὸ ἑξακισχιλίου σὺν πεντακόσῳ ἐβδόμῳ ἀγνώστως ἀφ' ὧν) ἰδὼν ὅτι διεδόθη καὶ εἰς τὰς Διόχους αὐτῶν, καὶ ὑποπτόμενος ὅπερ καὶ ἐγένετο, ὑπετέλλετο γράφαι, πῶς πρὸς τὴν Ῥώμην, ὡς καὶ αὐτοὶ αὐτὰς εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀσεβείαν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἀποκρίνονται, ἀποστρέφονται, μυκτηρίζουσιν, καὶ τέλλουσι, καὶ ἀποπέμπουσιν τὸς σάλειντας. ὅθεν ἰδὼν ὁ ἀφ' ὧν τὸς Θεῶν, ὁ φανερώς κερύττει τὴν Αἰρέσιν, καὶ εἰς Σύνοδον ἐλθεῖν ἐθέλων, ἐκβάλλει ἀπὸ τῶν Διπτύχων τὴν Πάπαν τὸ ὄνομα. τὴν αὐτὴν λέγει καὶ ὁ Νεῦλος ὡς τοῖς περὶ τῆς ἀποπορεύσεως τῆς ἁγίας Πνεύματος, ὅτι

ὁ Χριστοφόρος πρῶτος ἔσχετο εἰς τὴν πόλιν τῆς τῆς πατρὸς Πατριάρχης ὁμολογίαν αὐτῶν ἀνάγειν τὴν πόλιν εἰς τὸ σύμβολον μετὰ Διόχου ἔτη ὀκτὸς τῆς Οἰκουμενικῆς ἐβδόμης Συνοδῶν. τοῦτον ἐγένετο τὸ τέλος τῶν τινῶν Παπῶν, λεγόντων, ὅτι ὁ 5 πρῶτος Θρόνος ἐκρίνεται, καὶ ἐξετάζεται, ἐπὶ ἀναμάρτητος, ἐπεὶ δὲ ἡ ἀπόνοια αὐτῆς πολλῶν Αἰρέσεων αὐτὰ γέγονεν εἰς τὸν Θρόνον τῆς Ῥώμης, ὅπερ ἡ εὐσέβεια πρῶτον ῥέουσα ἐπλήρη τὴν Οἰκουμενίαν. ὅθεν σφοδρῶτα ἔπειτα Ἰωάννης ὁ Ζωνάριος 10 εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν Κανόνων τῆς ἐκτῆς Συνόδου, ὅτι ἔχει τὰ πρὸς τὴν, ἦν καὶ τὴν παροχήν καὶ τὰς παροχὰς ὡς ἡ ἐξίωσις ἡ Ἐκκλησία Ῥωμαίων, εἰς τὴν ἔχει καὶ τὴν εὐσέβειαν. καὶ ὁ Θεοσεβὴς Συμεὼν εἰς τὸν Διόλογον αὐτῶν κατὰ Αἰρέσεων, ἔστω, 15 λέγει, ὁ Ῥώμης καὶ πρῶτος καὶ ἄκρος (κατὰ τὴν τάξιν δηλοῦσι) ὅτε εἰς ὁμοῦ ὁρθόδοξος, ἐπειδὴ δὲ κτηνοτόμος ἐγένετο, καὶ παροχὴν ἐπὶ γαγεν εἰς τὸ κοινὸν σύμβολον, καὶ ἀποστολικὸς, καὶ πρῶτος, καὶ πατὴρ, ἀλλὰ λυμῶν καὶ τῶν Αἰρεσολῶν 20 καὶ τῶν πατέρων κατὰ διάμετρον ἐχθρὸς, καὶ κοινὸς τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας πολέμιος.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ Β΄.

25

Περὶ τῶν ἑπὶ τῶν Μιχαὴλ Κρηθαρέων Κωνσταντινιπόλεως πρὸς τὸν Πάπαν Λέοντα τὸν ὄναρ, καὶ τῆς σκώουρας Ἀργυρῆς τῆς μαρτίρας, τῆς καὶ ψαντος αὐταῖς, καὶ ἄλλας ὡς ὑπὸ τῆς Πάπας καὶ Κρηθαρέων πύμψαντος, καὶ καὶ Διὰ ταύτην τὴν σκώουραν, καὶ τὴν τῆς Πάπας ἀβλαψίαν, σωωδῶς ἀναθεματίζονται τὸν Πάπαν καὶ τὰς περὶ αὐτὸν, ὡς παροχῶς ὡς τῆς Συμβόλου.

30

Μετὰ τὸν θάνατον Χριστοφόρου καὶ Σεργίου τῶν Παπῶν τῶν ταλμυσαίων τὴν παροχήν εἰς τὸ σύμβολον, καὶ τὰ καὶ κτηνοτομήματα φανερώς ὡς ἐργεῖν καὶ κοινῶς, ἐγένετο Πάπαις πλείους τῶν τελευτόντων, καθότι μετὰ τὴν παροχήν, ἐγένοντο ὀλιγοῦσαι. ὅθεν τὸ ἀνὰ μετὰ δὲ τῶν ἐγένετο ἡ ἀποβολὴ τῆς Πάπας ἀπὸ τῶν Διπτύχων. ἔτα ἐγένετο Πάπας Λέων ὁ ὄναρ, καὶ ἰδὼν ὁ Κωνσταντινιπόλεως Μιχαὴλ ὁ Κρηθαρέων, ἀγνώστως ἀφ' ὧν, τὴν περὶ τῆς ἁγίας Πνεύματος βλασφημίαν κορυφώσας εἰς ἀνέλιπεν κακὸν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ νομίσας καὶ αὐτὸς παιησάμενα διόρθωσιν, ἐγραψεν εἰς τὸν Λέοντα μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης (ὡς μόνος εἰς τὸν ἀντιοχείας Πέτρον γράφει) ὅτι ἔμαθες, λέγει, ἀπὸ τινῶν ὁμολογῶν ἐλθόντων τὴν ἀρετὴν καὶ ἀγνότητα καὶ γνώσιν τῆς Ῥώμης, καὶ ἐγραψεν αὐτῷ, νομίζων δύο τινὰς, ὡς ἵνα διερθεύσῃ τὰς θρυλῶν περὶ τὴν ὁρθόδοξον πίσιν τῶν Ῥωμαίων σφάλματα, καὶ ἔτερον, ἐπὶ ὧν γινώσκαι ἐρῶν εἰς τὴν ὁμολογίαν ἵνα ἔχωσιν αὐτὸν οἱ Ῥωμαῖοι συλλήπτειν κατὰ τὴν φράσιν τῶν ἐπὶ τῆς ἰταλίας, ἀποκηρύξας εἶσαν εἰς τὴν Κωνσταντινίαν. ἐπειδὴ ὁ Ῥώμης, ὡς ἐρηπται ἔμπαρτον, καὶ τὰ τέλη τὰ βασιλικὰ ἐκώλυσε κατὰ μέγαν ἀπὸ τῆς ἰταλίας ἐπὶ τῆς ἰσάμης, καὶ τὰς

φράσιντας σωεψήφιστο Βασιλεὺς, καὶ παρεκίνη αὐτὸς ὡς ἡ βέλτε ὁ βασιλεὺς Δέκας τῆς ἰταλίας. καὶ μάγιστρος ὁ Ἀργυρὸς ἀποστασίαν διανομήν καὶ τῆς Βασιλείας, καὶ ἄλλας Αἰρετικὰς ὡν, τὰ πατριαρχία 35 καὶ ἐκράτησε γράμματα, καὶ γράφει ἄλλα ὡς ἐπὶ τῶν ἀπὸ μέγαν τῆς Ῥώμης, καὶ ὁρίσκει καὶ δύο ἱνῆς λαγινωπικότας ἀθλίως καὶ ἐκβεβλημένους, καὶ ὀνομάζει αὐτὰς τῶν τῶν Ἐπαρχίαν Ἐπισκόπων, καὶ ὁρίσκει καὶ κοσμοκῶν ἱνῆς, καὶ ὀνομάζει αὐτὸν Καρχηδόν 40 λῶν, καὶ ἀποτέλλει αὐτὰς ὡς ἀπὸ τῆς Ῥώμης εἰς Κωνσταντινίαν, οἵτινες ἐλθόντες, παρεγένοντο εἰς τὴν βασιλέα, καὶ τὴν σωτήριαν ῥάβδον ἀπὸ χείρας ἔχοντες καὶ σταυροὺς, καὶ μετέπειτα ἦλθον καὶ εἰς τὸν Πατριάρχην μετὰ σπαταικῆς ὁφρῶν, ὅθεν καὶ 45 μήτε ὡς εἶδεν παροχῶν, καὶ παροχῶν ὡς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τὰς γράμματα, ἀνέχοντο. ὁ δὲ Πατριάρχης, καὶ τοὶ ἱνῆς τὴν σκώουραν τῆς Ἀργυρῆς, ἀλλὰ κτηνοτόμας καὶ τὸν Λέοντα τῶν ὡς καὶ τὰς παρ' αὐτῶν τῆς ἀβλαψίας τοιχῶν τῶν Χριστοφόρου καὶ Σεργίου, καὶ Διὰ 50 τῆς μὴ θελήσαντος ἀνακαλέσασθαι τὴν παροχὴν τῆς ὁρθόδοξης πίστεως ἀγνότητα, καὶ νομίσας, ὡς ὁ ἱερόμοναχος λέγει μετὰ αὐτῶν ὡς τοῖς περὶ τῆς ἁγίας Πνεύματος, Κρέστον ἡ καὶ εἰς τὸν τὸν τῆς καὶ τῆς τῶν φράσιν, ἀφ' ὧν Συνοδὸν, εἰς τὴν παροχῶν

Δέξιο ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος, καὶ ἡσαν παρόντες, ὅτε Ἀντισχάας Πατριάρχης, καὶ οἱ Ἀρχιεπίσκοποι, ὁ Βαλαάριος Λέων καὶ ὁ Κύπρις, καὶ τῆς Ἐκκλησίας ὅσοι ἐδοκίμαζον καὶ σοφώτερον, καὶ ἀνθεμάτισαν τὸν Πάπαν τῆς Ῥώμης, καὶ τὰς ἐπομύνας αὐτοῦ Λατίνους ἐκέλευε ἐξακριβίως πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀποστολὰς ἀδελτέρω. ὁ δὲ Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱερουσαλὺμ, καὶ μὴ ἦσαν τότε ἐν Κωνσταντινὺπολιν, τὰ περὶ τὴν ἑμῶν καὶ ἐδείξαντο, καὶ ἐπεψηφίσαντο, καὶ καθὼς λέγει καὶ ἡ Δαμύλας τελείως τὸν Πάπαν τῆς Ῥώμης τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐξέ-

κοψαν, καὶ τῆς αὐτῶν κοινῆς ἀπέρριψαν, καθὼς ὁρᾶται καὶ μέχρι τῆς σήμερον, καὶ ἐδέκτο τε τὰ τῶ κοινωῆσαι ἀνέχοντες, ἕως ἡ ἐκβαλῶσιν οἱ Πάπαι πῶς ἀποθήκην ὑπὸ τῆς Συμβόλης, καὶ ὅλα ἴαλλα, ἀπερὶ αἰχλὺνης ὅντα ἔργα, σιωπᾶσθαι ἐπὶ τιμιώτερον, καὶ ταῦτα τὰ κατὰ τὴν Κρημαρίον. σὺ δὲ σημειώσαι τὴς ὁμοισματικῆς, οἱ ὑποβεβλημένοι Λατῖνοι ὡς κακῆργοι περὶ πῶς ὁρῶσθαι πῶς, καὶ οἱ ὑποβεβλημένοι ἐκείνης ὁρῶσθαι; ἔδεμνα γὰρ κοινῶν φωτὶ καὶ σκοπῶ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

15 Περὶ τριῶν παρὰ τῶν αὐτῶν αἰσῶν τῆς ὑπὸ τῆς Κρημαρίας ὑποβολῆς τῆς Ῥώμης παρὰ τῶν αὐτῶν, καὶ περὶ τῆς ἐλέγχου καὶ τῶν αὐτῶν ὡς ψαύσας, καὶ ὅτι αὐτῶν τῆς ὑποβολῆς τῆς Ῥώμης ἡ ἀποθήκη, καὶ περὶ τῶν μυθολογῶν καὶ τὸν βασιλέα οἱ Λατῖνοι ψαύσαν καὶ γελοίων. Διὰ τὰς πρὸς τῆς Ῥώμης καὶ τὸν βασιλεῖον τῆς Στράτης.

20 Ἐνταῦθα οἱ Λατῖνοι παρὰ τῶν αὐτῶν τρία τινὰ, ὡς ὁ μετὰ τῆς Γεωργίου ὁ μαθητῆς τῆς Βίκης γράφει, πρῶτον, ὅτι ὁ Κρημαρίος Μιχαὴλ ὠδινε πάλαι χωρὶς πῶς Ἐκκλησίαν ὑπὸ τῆς Ῥώμης, ἵνα ἔχη αὐτὴ τὸ πρῶτον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐπειδὴ δι-
25 στήριξεν ἀνακρίνεσθαι ὑπὸ τῆς Ῥώμης ἀδελτέρω, ὅτι ἡθελε τὸ πρῶτον, ἵνα λαμβανῶνται μετὰ τῶν ἐρυθροβαφῶν, ὡς ὁ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, καὶ ὡς τὸν βασιλέα ἀναγκάσθαι κατὰ τῆς Πάπας, ἵνα αὐτὴ πῶς ἀποθήκην τῶν αὐτῶν, ἡ πῶς ἀποθήκην τῶν αὐτῶν τῶν αὐτῶν.
30 ἵνα καὶ ἡ τῆς Ἀργυρίου πῶς κακοτροπία (ὅτι οἱ αὐτοὶ τὸ σαφές) ὅς οἱ ἐπεμελήθη ἡ ἐνεργῆσαι, ἡ καὶ ὑποκρίσθαι ἐν αὐτῇ ἔργον οἱ βασιλεῖς, ἐργάσασθαι ὁ Κρημαρίος τὸν χωρισμὸν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τῆς ἀνατολικῆς. Ἀλλὰ ἔπειτα,
35 ὅτι ἐν τῇ ὁρῶν τὸν Κωνσταντινουπόλεως ζῆτον τὸ πρῶτον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἀποτῶ τὸν Πάπαν ὑποκρίσθαι τῆς Ἐκκλησίας, ἀποκρίνεται Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης, καὶ λέγει, Ἡμεῖς οὐκ ἀγνοοῦμεν τὸ παλαιὸν ἐστὶν, καὶ τὰς θεσμῶν τῶν πατέρων, καὶ ὡς
40 ὡς ὁ μαθητῆς ὁ Ῥώμης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ζητῶν ἡμεῖς ποιῆσαι αὐτῶν ἀδελτέρω, ὅτι ὁ περὶ ἀνέμεθα, ὅτι θηλονόμι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εἶναι ἵνα Πατριάρχῳ ἐπὶ τῶν Πατριάρχων καὶ τῶν Συνοδῶν, ζητῶν ἡμεῖς ἔχον αὐτὸ, καὶ ἀπαξ γὰρ τῶ
45 ἀδελτέρω, καὶ ἀναθεματίζοντες, ἀλλὰ τὴν χωρισμὸν τὸ αὐτὸν ἔστιν, ἐπειδὴ οἱ Λατῖνοι χωρὶς κρίσεως, καὶ ἐξ-
50 οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ οἱ Λατῖνοι χωρὶς κρίσεως, καὶ ἐξ-
55 οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ οἱ Λατῖνοι χωρὶς κρίσεως, καὶ ἐξ-
60 οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ οἱ Λατῖνοι χωρὶς κρίσεως, καὶ ἐξ-
65 οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ οἱ Λατῖνοι χωρὶς κρίσεως, καὶ ἐξ-
70 οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ οἱ Λατῖνοι χωρὶς κρίσεως, καὶ ἐξ-
75 οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ οἱ Λατῖνοι χωρὶς κρίσεως, καὶ ἐξ-
80 οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ οἱ Λατῖνοι χωρὶς κρίσεως, καὶ ἐξ-
85 οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ οἱ Λατῖνοι χωρὶς κρίσεως, καὶ ἐξ-
90 οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ οἱ Λατῖνοι χωρὶς κρίσεως, καὶ ἐξ-
95 οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ οἱ Λατῖνοι χωρὶς κρίσεως, καὶ ἐξ-
100 οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ οἱ Λατῖνοι χωρὶς κρίσεως, καὶ ἐξ-

ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ οἱ καθ' ἑαυτοὺς τῆς Ἐκκλησίας ἔχοντες πῶς τιμὴν ἀσύγκριτον ὡς θεῶ, καὶ τὸ ἐκρίνεσθαι τινὰ μετὰ δερμάτων ἀλόγων ζώων, ἐστὶν ἀφροσύνης καὶ φιλοκοσμίας σημεῖον, ὡς τότε λίαν ἦν πόρος ὁ ἀγιώτατος Πατριάρχης Μιχαὴλ, ὡς ἐκρίνεται μετ' ἑπολῶν, μάλιστα ἐπειδὴ λέγουσιν οἱ Λατῖνοι, ὡς σημεῖοι ὁ Νέποτας κεφαλῶν τρι-
κοσῶν πρῶτον, ὅτι ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἵνα ἡ αὐ-
τῆς κατὰ πάντων, ὡς περὶ τὸν ὁ Ῥώμης τὸ πρῶτον τῶν πάντων ἐκρίνων (ἑτεροὶ δὲ παρὰ τῆς Ῥώμης ἵνα ἡ μόνον πρῶτον τῶν Πατριάρχων) ἀπεκρίνεται πῶς τῆς Ῥώμης ὑποβολῆς. Ἀλλὰ ἔπειτα, ἐργάσασθαι αὐ-
τῆς εἶναι πρῶτος ἐν τῆς τῶν Πατριάρχων, ὡς τῶν τῶν ἦν καὶ ἐστὶν ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῆς τῶν, καὶ ἐργάσασθαι τὸ πρῶτον τῶν, ἀλλὰ ἐργά-
σα τῶν, ἐπειδὴ ζητῶν μοναρχίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐπὶ τάξιν, καὶ ἀδελφότητι. καὶ τις ἀρ-
χαῖος λέγει τῆς διακρίσεως τὸ αὐτὸν ἔγω, Δε-
σποτάμεν θεογάτε φωστὴρ οἰκουμενικῆς, καὶ Πατριάρ-
χων ἀγιώτατε, καὶ ὑμεῖς θεῶν καὶ ἱερὰ τῶν ἁγίων Ἀρχιερέων ὁμῶς, ἐπὶ ἡ τῆς παλαιᾶς Ῥώμης περιφανῆς Ἐκκλησία πῶς μετ' ἡμῶν, ὡς φησὶν, ἐρήνην πασαζομένη καὶ πῶς ὁμόνοιας, πρῶτον παρ' ἡμῶν ζη-
τῶν ὁνομαζέσθαι, θεῶν δὲ καὶ πῶς Ἐκκλησίαν, καὶ πῶς ἐν-
τοῖς ἱεροῖς διπύχοις ἀναφορὰς, διὰ ταῦτα γὰρ εἰσὶν αὐτῶν
συστάσιν, ταῦτα λογίζομεν παρὰ τῶν, ἡμεῖς τῶν αὐτῶν ἀπέχομεν περὶ πρῶτον καὶ τῶν ἁγίων φιλοεικῶν, ὡς καὶ ἐν ἐλάχιον ταῦτα λογίζομεν, τῆς χρεῖς θελόντες μαθητῶν ὁνομαζέσθαι, καὶ τὸ ἔχοντες ἀπαζέσθαι θελόντες, ἐν τῇ πρῶτῃ τῇ τῶν μεθ' ἡμῶν, καὶ περὶ τῶν μεθ' ἡμῶν μὴ μικρὸν τὸν λόγον ποιῶμεθα, τὰ ἅλλα δὲ φοβερά καὶ βαρέα συγχάνονται, δι' αὐτῶν ἀναφερόμεθα καὶ διίστάμεθα, πῶς μετ' ἡμῶν καὶ τῆς περιφανῆς Ἐκκλησίας τῆς Ῥώμης ἀποτα-
χίζουσιν εἶναι, καὶ ἵνα τὰ ἅλλα παρῶν, μέγιστα καὶ ταῦτα τυγχάνονται, καὶ ἀεὶ μεθ' ἡμῶν ὑπερ-
βαίνονται,

βαιόντα, καὶ ἱερεῖς καθόσι καὶ φιλόσεβεσι νόμοι παρτάσσιν ἀποδιδέκτα, λέγει πάλιν ὅτι τῇ αἰγίῃ συμβέλλω παρὰ τὴν αἰγίαν. ἡ παρὰ τὴν αἰγίαν αἰτία τῶν τῶν Αἰσχυρῶν ἀπεβελήκει τῶν Λατίνων, καὶ ἐπὶ τὰ πένθηλα, καὶ τὸ ζήτην ἔχον τὰ πρῶτα ὑπὲρ τὸν Ρώμης. τῶν λέγουσιν, ὅτι ὁ τότε Λέων Ρώμης ἔστειλε πρέσβεις πρὸς τὸν Μοναχὸν καὶ πρὸς τὸν Κρημαρίον, Οὐμπέρτον καὶ Φελδέρικον Καρδινάλιον, καὶ Πέτρον Ἀρχιεπίσκοπον, ὅτε καὶ τὸν Κρημαρίον ἀνθεματίσαν ἐς πᾶν αἰῶνα Σοφίαν, καὶ τὸν Νικητᾶν Πρεσβύτερον Στῆ-

θῶν τὸν Στῆθιππὸν ἐβίβασαν ὁ Βασίλειος καὶ ἀνθεματίσαν τὸ βιβλίον ὑπὲρ τῶν Ρωμαίων εὐμεγέστατα. Ὅμως ῥητέον ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐστὶν γελοῖα, πρῶτον, ὅτι τῷ Στῆθιππῷ οὐδὲν ἀποδίδεται ἐξ ἁβραῆς καὶ σὺν τῷ τῆς σήμερον, καὶ ὑπὸ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας δεχόμενοι. δεύτερον, ὅτι ὁ Βασίλειος συνοδικῶς τῶν Λατίνων ἀπέβαλε, καὶ πάλιν πάλιν αὐτὸς ἐδικύει; τρίτον, ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐστὶν ἀσύστατα, ἀνίστορα, ψεύδη, ὡς σημεῖα καὶ οἱ ἱεροσολύμων Νεκτάριος ἐς πᾶν οὐδὲν αὐτῶν ἐκαπνίσθητο τὸ Συναγματοῦς αὐτῶν.

ΠΑΡΑΤΡΑΦΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν ἐν Κωνσταντινὺ πόλιν πεμφθῶτων πρέσβεων ὑπὸ τῷ Πάπᾳ Λέοντι τῷ ὀνάτῳ ἀφ' ὧν τῇ σιμωνίᾳ ἴς καὶ τῇ δυνάμει καὶ ἀναβατησίᾳ, καὶ κακῶς ἐκείθεν ἀπαλαξάντων, καὶ περὶ τῶν τῶν δυνάμεων ἀξίωνται τῆς ἱεροσολύμων, ἐκ τῆς ἀγίας κατὰ τῶν Πάπας, καὶ ὅτι ὁ Λέων μὴ δόσκειν αὐτοῖς ἐς πᾶν ἐγκύκλιον ὑποσώλῃ τῷ Κρημαρίῳ περὶ τῆς παρὰ τὴν αἰγίαν ἀνθεματίᾳ.

Πᾶν ὑπόδειξις ταῦτα ἴσως περὶ πλείονος Λέων ὁ Γενεράριος, ὅθεν καὶ ἡμᾶς ἐπὶ αὐτῷ δευτέρῳ καὶ πλατύτερον ἐκ ἀνάγκης ἐπὶ. λέγει λοιπὸν, ὅτι ὁ Πάπας Ρώμης Λέων ὁ ὀνάτος ἀπέστειλεν ἐς πᾶν Κωνσταντινὺ πόλιν τρεῖς Λατίνους, Αἰσχυρῶν νότον πόσον κακὸν ἐστὶν ἡ σιμωνία, καὶ ὅτι ἐκ ἀρμόζων ἐυνέχων ἀρχιερατέων, καὶ ὅτι τὸ ἀναβατησίαν ἐπὶ τῶν Αἰσχυρῶν, καὶ ὅτι καὶ ἐς τὰ τρία ἐπληροφόρησαν οἱ τρεῖς Λατῖνοι αὐτῶν κατὰ τὸν ἐρημνὸν Νικητᾶν. ὁ δὲ Γενεράριος βεβαίως, ὅτι ὁ Λέων αὐτὸς ὁ Ρώμης παρεκίνησε τὸν Μοναχὸν Βασίλειον, ἀνακτίσαι τὸν Νάον τῶν ἱεροσολύμων τὰ φε, ὅν παρὰ πολλὰ διέφθειραν οἱ Σαρακηνοὶ ἀφ' ὧν ψυδοκατηγορούντων ἀσεβῶν Ἰσχυρῶν. Ἀλλὰ ῥητέον, ὅτι περὶ τῶν πρέσβεων ἐρηται αὐτέρῳ, ὅτι καὶ οἱ τρεῖς Οὐμπέρτος, Φελδέρικος, καὶ Πέτρος Ἀρχιεπίσκοπος κακῶς ἀπήλλαξαν τῆς Κωνσταντινῆς πόλεως, καὶ ὁ Λέων ἐπειδὴ ἐκ ἀπεκρίθη ἐς πᾶν ἐγκύκλιον τῷ Κρημαρίῳ, ὡς ἐζητήσαι συνοδικῶς ἐξεταχθῆναι τὰ ἐγκαλέματα, ἢ ἀφαιρεθῆναι πᾶν παρὰ τὴν αἰγίαν, ἀνθεματίᾳ ὑπὸ συνοδῶν, ὡς πολλοὶ, καὶ ὁ Μοναχὸς Ἐπιφάνιος ἴσως, καὶ τῷ Νικητᾷ τὰ συγγράμματα μύσει, καὶ ἐκείνῳ ὅταν τῇ ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ περιέχουσι, μᾶλλον δὲ συνοχρῶσι, καὶ οἱ λόγοι τῶν πρέσβεων ἀφ' ὧν Κρημαρίον ἀκυροῖ, ἐπειδὴ μετ' ἀλαβρίας ἐτιμᾶτο ἕως τέλους ζωῆς αὐτῆς, καὶ ἀρκεῖ ἐς μὲν ἄλλο μαρτυρίαν ἢ λέγουσι μόνοι οἱ Λατῖνοι, ὅτι ἔφυγον οἱ πρέσβεις καὶ ἐσώθησαν ἐς πᾶν Ἰταλίαν τῇ περὶ τὴν αἰγίαν Βασιλείᾳ. περὶ δὲ τῶν ἐυνέχων ἀρχιερατέων, ἐρηται ἐς τὸ παρὰ τῶν βιβλίων, καὶ νῦν ῥητέον, ὅτι καὶ ἐυνέχουσι ἐπατρίστους αἰῶνι, Γερμανοὺς, Ἰνδιάνους, καὶ ἑτέροις. ἔτα ἡμᾶς περὶ τῶν ἐκ δόσκειν ἀποβλέποντων ἐς τινὰς μετὰ γενεάς, λαλήσαντας καὶ νομοθετήσαντας ὡς ἐδοξεν αὐτοῖς, ἔτα ἔτα, ἔτα πολλοὶ ἐστὶν αἱ ταῦτα ἐκ τῶν δούτερον μὲν κεφάλαιον τὸ εἰκοστὸν πε-

ρὸν, τὸ λέγον, Οὐκ ἐστέλλεται θλαδίας, ὅτε δόσκειν 20 κομῆσαι ἐς Ἐκκλησίαν Κυρίου. ἐπειδὴ περὶ τῶν τοιούτων ἔτιτος ἢ ὁ σκοπὸς τῶν αἰγίων Πνεύματος ὅτι παλαιᾷ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἔτιτος ὅτι τῇ νῆα, ὡς καὶ ἐς ἄλλους πολλοὺς τοιούτους, καὶ ἐκ τῆς κεφαλῆς περὶ τῶν ὑποπορεύων, ἢ τῶν ὑποπορεύων καὶ Ἀμαρτανῶν, ἀλλὰ 25 δεχόμεθα τὸ περὶ τῶν ἐυνέχων κατὰ τὸν εἰκοστὸν δευτέρῳ Κανόνι τῶν αἰγίων Ἀποστόλων λέγοντα, Εἴ τις κληρικὸς ὢν, ἐὰν ἀκρωτηριασθῇ εὐαγγέλιον, καθαιρέτω, φονεύς γὰρ ἐστὶν αὐτῷ. καὶ τὸν πρῶτον Κανὸνα τῆς πρώτης ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς, λέγοντα, 30 Εἴ τις ἐν νότῳ ὑπὸ ἱατρῶν ἐχαραχθῇ, ἢ ὑπὸ καρβάρων ἐξετμήθῃ, μὴ ἔτω ἔτι ἐκ τῆς κλήρου. καὶ κατωτέρω, Εἴ τις ὑπὸ βαρβαρῶν, ἢ δασυτῶν ἀναχθῇ, ὡς ἐκ τῆς σκηνῆς ἄλλως ἀξιοί, τὰς τοιούτους ἐς κλήρον καθίσταται ὁ Κανὼν. ταῦτα ἐν διακρίσει οἱ θεολογοὶ πα- 35 τέρες περὶ δυνάμεων, καὶ νομοθετῶν, καὶ τῶν μὲν βίβλιν βαρβαρῶν, ἢ δασυτῶν, ἢ ἀφ' ὧν νότον, ἢ ἢ γε ἄλλο ἀνέπληστον τμηθέντας, δέχονται ἐς κλήρον, τὰς δὲ ὀκτομίας γυναικῶν οὐκ ὡς, ὅποι- 40 δήποτε ἴνους ἔνεον, δόσκειν αὐτοῖς, ὡς βεβαίως 40 ἢ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπετέλεσε, καὶ ἔπειτα, καὶ ἡμᾶς τῶν δεχόμεθα, ἐπὶ μὲν τῇ κοινῇ μητρὶ. καὶ κατὰ τῶν τῶν τῶν ἐγένοντο Πατριάρχαι δυνάμει αἰῶνι, Γερμανοὺς, Ἰνδιάνους, καὶ ἑτέροις μετὰ ταῦτα. ἐκείνῳ δὲ ὁ Φαί τις κραυγαλέωντες, 45 ὅτι τὸ ὑπὲρ ἀγίας ὡς καλῇ συνοδικῇ τῶν ἐυνέχων λατρείας οὐκ ὡς θεῶν, ἀκαταδίκασόν ἐστι, τὰ τῶν Χριστῶν λέγοντος, καὶ πρὸς τὸν ὡς μεθόδῳ, ταῦτα ἐν ἡμῶν φλυαρίᾳ κερνομένην, πρῶτον, ὅτι τὰ Χριστῶν σκοπὸς ἐκ τῶν περὶ τοιούτους δυνάμει, καὶ 50 μάρτυρες οἱ ἐξηγηταὶ τῆς γρηγορίας αἰῶνι πατέρες. δεύτερον, ὅτι ἀφ' ὧν ἀγίας ψεύγεται, ὡς αὐτοὺς ἔργον ποιήσας, καὶ δὴ καὶ Λεόντιος Ἀνατολικῆς, ὁ γενόμενος ἐπὶ Κωνσταντίνῳ Πατριάρχῃς Ἀντιοχείας γενναίως αἰτιάται ὑπὸ τῷ μεγάλῳ Ἀθανασίῳ 55

ἴδα καὶ αὐτῶν ῥιβλίς ἐβδόμη κεφάλαιον δω-
δέκατον . τρίτον , ὁ ἀρχιμ. μεθόδιος ἐκ ἀπέτερον
ἰαυτὸν , ἀλλὰ πάλιν φλόγα τῆς ἐπιθυμίας , ἣν ἤψα
μὲν αὐτῷ ὁ τῆς πορνείας δαίμων , ἐβόεσα δὲ ἡ δύ-
5 νομις τῶν χειρῶν , τέταρτον , ὅτι τὸ πρὸς Κανό-
νων Φανερίων τοιῶντων ἐδέχεται παρζήγῃσιν , ἀλλ'
ἔτις ὁνομαζομένη ἀποδοῦναι , ὡς διώρισαν αὐτοὶ οἱ ἀπό-
στολοι καὶ οἱ πατέρες . καὶ οἱ Λατίνους ἐκ μὲν ἀνέστη-

σιν ἐν τῇ ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ τοιῶντες ἐπισκόπους ,
μεμφέσασαν , εἰ δὲ οἱ γενόμενοι Πατριάρχαι ἀπὸ ἀνέ-
χων ἦσαν ὑπὸ βίας , ἢ ἀδυνάτους τοιῶνται , ἐρεχθεύω-
σαν ὅσον αὐτοὺς βιάωνται , εἰ δὲ οἱ εὐνοχοὶ ἀπαρέσπον-
ται μόνον ἀπὸ πάλιν γυναικῶν , ἢ τινι ἀπέσπῃ συ-
νηκασμένοι καὶ τὸ εὐχρημον , ἀλλὰ τοιῶνται πάντες οἱ
Πάπαι , ἐπεὶ ξυρίζονται τὸ γυναικῶν .

19

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Ὁ ἡ σιμωνίας , καὶ ἑτέρῳ ἅπλῳ δὲ αὐτῶν , τοῖς Κανόνοι ἀντικείμενα , δεικνύοντες ὡς καὶ ὁ ἡσυχαστὴς Παπῶν διονεργήματι .

Περὶ δὲ τῆς σιμωνίας ῥητίζον , ὅτι τὰς ἐκ τῶν
35 ἀνατολικῶν ἐκκλησιῶν ἐκ τῆς , μάλιστα δὲ ἐκ
τῶν ῥώμης ἐπερὶ ἁγίου , ὡς καὶ ὁ Τάρασις ἐκ τῶν
ῥώμης ἔσονται ἐγκύκλιον ἐπιτολῶν ἀπὸ τῶν σιμων-
ιαν , καὶ πρὸς αὐτῶν ὁ Γερμανός ἐκ τῶν αὐτῶν ῥήτι-
κον ἐπιτολῶν λέγει , ὅτι ὁ Νόμος ἐκ τῆς πρὸς τοῖς Ἐπι-
20 σκόποις ἰσχύει ἀπὸ τῶν φιλαργυρίων . καὶ ὁ ἀλό-
γος Γρηγόριος ἐκ τῶν τέταρτον ψαλμὸν τῶν Ἐπισκό-
πων τῆς ῥώμης ἔπειτα πρὸς τὸν Βασιλέα ἀπὸ πάλιν
χρημάτων λαμβάνειν πάλιν ἔχουσιν . ὁ δὲ Βουάρδος ἐδύ-
ρεται ἀπὸ τὸ ὅτι τῶν ῥώμης σιμωνίας ἀνέμεσον ,
35 ὡς καὶ Πῖος ὁ Πάπας τῶν Ἐπισκόπων τῆς ῥώμης κα-
ταδικάζει , πονηρὸς καὶ μοχθηρὸς ὄντας , καὶ αὐτὸς
τάτοις ὁ Γουεβέρδος λέγει , ὅτι ἑκοσι χρίσματα ἦ-
σαν ἐκ τῶν ῥώμης ἀπὸ τῶν σιμωνιαν τῶν Παπῶν , ἅ-
τινα διέμεναν χρένους αὐτῶν ἑκοσι καὶ τέσσαρες .
30 ἴδε καὶ τὸν Πλάτωνα μετὰ Γ' αὐτῶν τὸν ἐπὶ φωτὶς τὴν
λέγει ἀπὸ τῶν σιμωνιαν τῶν Παπῶν , ὅτινα προῦκα

μεγάλα ὄντα , ἡμῶς ὡς ἀντιχρῆμον , ἀρκῶν δὲ αὐτῶν
πρὸς τὸν , ὅτι οἱ Πάπαι πάντα τὰ μοναστήρια τῆς αὐ-
τοῦ αὐτῶν ἔχουσιν ἀμείβας αὐτοῖς , καὶ ἐκείναι τὴν
κατὰ χώραν Ἐπισκόπους ἐξουσιάζουν αὐτῶν , τὸ δὲ
αὐτοῖς , ἵνα ποιῶσιν αὐτοῖς τὰ χήματα τῶν ἀββῶν ,
καὶ λαμβάνουσιν ἀπὸ αὐτῶν χήματα καὶ δῶρα . δό-
τερον , Καρδιάλεις καὶ ἄλλως κληρικὸς πορνεύου-
σι , δῶρα λαμβάνοντες . τρίτον , ὅταν ὁποιοῦν
Καρδιάλεις τις , ἢ Ἐπίσκοπος , κρατῶν τὴν κατὰ
ἐν τῶν ἐνορίων καὶ Ἐπαρχίαν αὐτῶν , καὶ ὡς ἀντι-
χρῆμον ἔτερον , ἵνα σωθῶσιν αὐτοῖς οἱ ἀγιοὶ Πάπαι
τὰ ἀποθήματα , καὶ πλατύνουσιν ὅσον ἐκείνους Ἐπαρ-
χίας ἀποθημάτων , ἅτινα πάντα εἰσὶν ἀντικείμενα
τοῖς ἀγίοις Κανόνοις , καὶ τῇ πρὸς ἀποδοῦναι τῇ ἀφ' ἡμετέρων
τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας , καὶ ἔτις οἱ Πάπαι σι-
μωνιακῶς ἐκ ἀμφίβολοι . ἴδε αὐτῶν ῥω . βιβλίον
ἐβδόμη κεφάλαιον ὀδέκατον .

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

35 ὅτι τὸ ἀναβαπτίζαν , καὶ ῥητίζαν , καὶ ποτὶ μὲν ἐκ Τριῶν , ποτὶ δὲ ἐκ μόνου Χριστοῦ βαπτίζαν , ἰδίον Λατίνους , καὶ
δὲ τὸν μονομάχον ὡς ἀποδοῦναι ὑπὸ τῶν ἀναθεματικῶν τῶν Λέοντος κτίσας τὸν ἀγίου παφῶν , ψαλμὸν ἰσ.

Περὶ δὲ τῶν ἀναβαπτισμῶν , τῶν Λατίνων καὶ τῶν ἰ-
40 δίων , ποτὶ μὲν βαπτίζαν ἐκ Τριῶν κατὰ τὸ δι-
κον , ποτὶ δὲ ἐκ μόνου τὸ ὄνομα τῶ Χριστοῦ , καὶ
ποτὶ ῥητίζαν . ἐκ δὲ τῶν ἀνατολικῶν ἐκκλησιῶν
μόνοι ἀναβαπτίζονται , ὅπως κατέμαρτον οἱ Κανόνες τῶν
πατέρων ἀναβαπτίζεσθαι , καὶ ἦν συκοφαντία τὸ τῶ
45 Λέοντος . περὶ δὲ τῶν ἀγίων Τάφω , ὡς ῥητίζαν αὐτῶν

ῥω , καὶ ὁ μονομάχος μετὰ τὸ ἀποδοῦναι ἰσχυρῶς
ἐκ τῶν ἀποδοῦναι χαρὶν ποτὶ , καὶ ἀντιχρῆμον
τοῖς καὶ μοναστήρια , παρεκλήθη ὑπὸ τῶν ἀ-
ποδοῦναι αὐτῶν καὶ τῶν ἀγίων Τάφω , καὶ τῶν
ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὄντων ἀνδρῶν , καὶ ὑπὸ τῶν Λέον-
τος , ὅν σιωποῦντες ἀπεκλήρε .

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

μαρτυρία , ὅτι ἡ ἐκ τῶν Συμβόλων ἀποδοῦναι , αἱ τοὶ τῶν διακρίσεων τῶν ἐκκλησιῶν , καὶ ψεύδους ὁ Βένικος ἐκ
50 ὅς λέγει περὶ τῶν Θεοφυλάκτου Βελγρίας .

Ἐπὶ μαρτυρία , ὅτι ἡ ἐκ τῶν Συμβόλων ἀποδοῦναι
ἰσχυρῶς αἱ τοὶ τῶν διακρίσεων τῶν ἐκκλησιῶν . ὁ
Θεοφυλάκτος φησὶ , καὶ τοῖς δυτικαῖς τοῖς αἱ τοὶ μὲν
περὶ τὸ δόγμα ἀμαρτανία , πάλιν πατριῶν αἱ τοὶ
σαλῶν , οἷον δὲ τὸ ἐκ τῶν Συμβόλων περὶ τῶν ἀγίων

Πνεύματος ἀποδοῦναι , ὅτι καὶ ἐκ τῶν ἀνδρῶν μέ-
γιστος , τῶν μὲν διακρίσεων ἀντιχρῆμον , ὅσον χαρῶν
ἀποδοῦναι : ταῦτα ὁ Βελγρίας . ἐκ τῶν συκοφαν-
τικῶν ψεύδους ἐκ τῶν ὅτι φησὶ ὁ Βένικος ἐκ τῶν ἀνδρῶν
ἀποδοῦναι , ἐκ τῶν Θεοφυλάκτου τῶν ἀνδρῶν
πίστωσαν

πισκοπον Ευλαρίας· πολὺς δὲ ἦν καὶ ἕτερος ἐν
λόγοις, καὶ ὡς τῷ συμβόλῳ μόνῳ πῶς παροικήνῃ κα-
κίζονται, οὐ μόνον δὲ ἀπώσας γραφαῖς τε καὶ ἀπο-
λέξεσιν ἐροδοιδάως ἀντιδόντα αὐτῷ, καὶ μὴ ἀν-
τιθεῖσθαι τῷ ἐν τῷ τοιαύτῳ ἐνδοξῶν ἀποδείξειν διὰ

μνήσας, ἀλλὰ πῶς ἐπέβησαν τῷ τοῦ μέρους κολο-
βῶσιν ἐσοφῶς ἐκείνος ὥς το ἄνθρωπος. ψεύδεται ὁ
ἐπίσκοπος, ἐπεὶ δὲ ὁ θεοφύλακτος καὶ τὸ δόγμα καὶ πῶς
παροικήνῃ ὡσαύτως ἀποδεικνύεται.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ Ν'.

Μαρτυρεῖται τῷ Ἀγκύριος Μακαρίου, ὅτι ὁ Ῥώμης φιλαρχίαν ἔσχεσας, καὶ παροικήσας ἐν τῷ συμβόλῳ, ἀπεβλήθη.

Ὁ Ἀγκύριος Μακάριος. Ταῦτα, φασ, τῇ δεινῇ φι-
λαρχίᾳ ἀλλὰ καὶ ὁ Ῥώμης, καὶ ἀπὸ ταύτης πῶς
ἐκκλησίαν διακρίνειται ποιήσας τῇ ὡς τῷ ἱερῷ συμ-
βόλῳ κακοδόξῳ παροικήνῃ, κεφαλαιῶς τεσσάρων κε-
φάλαιον. Τάττις ἐπὶ τῷ συμβόλῳ καὶ οἱ τέσσαρες
Πατριάρχαι μετὰ τῆς περὶ αὐτῶν ἱερῶς καὶ μεγά-
λης συνόδου, ψήφῳ θεῶν καὶ βασιλικῇ κελεύσει
ἀπεβλήθησαν καὶ παρὰ συνδικῆς ὡς τῷ αἵματι οἰκουμενι-
κῆς συνελούσεως καὶ ἀποδοτέως τῇ τῆς πρεσβυτε-

ρας Ῥώμης Ἐπισκόπῳ, ἐκείνῃ δηλοῦντι ὑπὸντες, ὡς
ἐτεροδοξοκαλεῖται, καὶ καὶ τῷ τῆς Ὁρθῆς πῶς
ἀγίων πατέρων κακοδόξως παροικήνῃ ποιήσας ὡς
τῷ ἱερῷ συμβόλῳ τῆς πίστεως, ἐμὴν δὲ ὅτι καὶ ἐν-
χυρίῳ πῶς ποτε ἡμῖν τὴν Ῥώμης ἴδιον Ἐπίσκοπον, ἵψ
ἡ ὡς πῶς ἀρχὴν αὐτῷ ἐτελέσθη, ὡς ἀποπεδόχθη.
μνηστέον δὲ περὶ ἰδίῳ Ἐπισκόπῳ τοιαύτῃ οἱ Ὁρθοὶ πῶς ἀ-
γίων πατέρων καλοῦνται, παλὼ μὴ μόνον περὶ τῇ μὴ ἰδίῳ,
κεφαλαιῶς τεσσάρων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ Θ'.

Μαρτυρεῖται Γεωργίᾳ Λογοθέτῃ καὶ Ἀμυράτῃ Πρωτοβεστάρῃ, ὅτι ἔτε θείσμοι γραφικῇ, ἡ συνδικῇ
ἀποδείξαν τῷ Ῥώμης τὸ ἀναιδέστατον, ἡ τὸ παροικήσας ἐν τῷ συμβόλῳ.

Γεωργίῳ ὁ Λογοθέτης καὶ Πρωτοβεστάρῃ ὁ Ἀμυ-
ράτῃς. Οὐκ ἀπαύτως ἔρχεται τοῖς ἀντιθέτοις πῶς
Διαδικῶν ἐπαχθεῖς καὶ φορτικῶν εἶναι εἰδοξέ, τὸ
μόνον τὴν Πάπαν τὸ παμμελὲς τῆς ἐκκλησίας ἐθέ-
λων ἐπέχειν, κοινῇ γὰρ τὸ κοινὰ πάντας χρεῖ-
ται ἀποπεραινέσας, καὶ πάντας ἀρδύων πῶς ψήφον
ἐξουσιάζειν, ἔτε γὰρ αἱ γραφικαὶ θείσμοι ἔθ' οἱ συν-
δικαὶ τὸ ἀναιδέστατον τῷ Πάπᾳ ἀπέειπεν, ὅτι γὰρ
τῆς περιτομῆς ὁ Πέτρος ὑπὸ πῶς ἀλλῶν διορθώται
ἐφαλλόμενος, ἔτε συνάδει τὴν Πάπαν τῆς πῶς ἱερῶν
θείσμων πατριάρχας ἐξουσιάζειν, ὡς γὰρ καὶ ὁ Πάπας
ἀδικαίεται, πάντως ἀπὸ νόμων καὶ μαρτυριῶν
τῇ ἀδικαίᾳ ὑπέσται, δικάζεται γὰρ ὡς τῷ συλ-
λόγῳ τῆς φλωρεντίας, καὶ νόμοις γραφῶν καὶ συ-
νόδων, καὶ μαρτυρίαις ἀγίων ὑπόκειται, ἐκ ἑσας
μόνος πῶς ψήφον ἀναιδέειν, ἡν μετὰ τῇ Πάπᾳ ἡ
οἰκουμενικὴ συνάδῃ διέγραψεν, ὡς ποτε οἱ Λα-
τῖνοι ἐν τῇ συνόδῳ ἐξουσιάζοντες ὑποδείξαν ἡ δυνά-
στασαν τὸ μόνον ἔχον τὴν Πάπαν τῷ οἰκουμενικῷ συμ-
βόλῳ εὐσεβῆς ἀποδείξειν, ὅτι τῷ γὰρ
ἐχρήν τῆς λόγους ἀπαντας κατατάσσονται, καὶ ἀπο-
τεπ τὸ πῶς πῶς πῶς ἀποδείξαν αὐτῶς παροικήσας πα-
τριάρχαι, καὶ οἱ τῷ δέξαν ἔχρην, καὶ μὴ ἔτε-

τα πῶς πῶς παροικήσας αὐτῶν, δυνάσται γὰρ πάντως
ἐκείνος πῶς ἀγίων ἴδιον συνδικῆναι σύμβολον, ἀλλὰ
μὴ ἀλλοῖν τὸ κοινὸν, ὡς γὰρ ὁ Πάπας ἐστὶν Ἐπίσκοπος,
ὡς δὲ Ἐπίσκοπος ἔχει ἡ ἑτέρα πῶς συνδικῆναι,
ἡ γὰρ ἀποκομίζων, ἡ ἀποφέρειν τοῖς θείσμοις ἐπιστρέφειν 30
καὶ ἀποδοῦναι τὸ ἀληθινόν, ἡ ἐξ ἐκδοῦναι
σμῶν, ἡ ἐξ ἀίρεσεως οἰκιστοῦν, τῆς, εἰ μὴ ἔσας
Ἐπίσκοποι, ἡ κληρικῶν, ἀλλοτέρως εἶναι τῆς Ἐπι-
σκοπῆς τῆς Ἐπισκοπῆς, καὶ τῆς κληρικῆς τῇ κλη-
ρικῇ, εἰ δὲ λαϊκοὶ εἶναι, ἀναθεματίζονται, τῆς δέ τῳ 35
πῶς πῶς ἀλλοῖν τὸ χρεῖναι πῶς ἀνατιβῆναι ἔ-
ξωθεν πῶς καμύων, καὶ μὴ τοῖς καμύοις ἀποδείξει-
ται, ὡς γὰρ κληρικήσεται ἀλλοτέρως συνάδει σύμβο-
λον τὸ πῶς παροικήνῃ ἐμπεριέχειν, ὡς δὲ ἔσας
καὶ ἐχρήσιν. τῆς δὲ ὑποδείξαν τὸ σύμβολον, καὶ 40
αὐτοὶ αὐτοὶ οἱ Λατῖνοι ἀγνοήσιν. ταῦτα ὁ Ἀμυράτῃς,
ὡς, ὡς λέγουσιν, εἰ καὶ παρὰ τῆς τῆς ἐξουσίας ὡς,
ἀλλὰ ἡ μαρτυρία καὶ ἡ συνδικῆ τῇ λόγους περὶ τῆς
ἐκδοῦναι εἶναι ἀδικαίεται, ὡς πῶς τῇ Τερτυλλίαν-
ος παρὰ τῆς πῶς πῶς καὶ τῇ ἀρεσῶν εὐσεβῆς δεχόμε- 45
ται τὸ ἀληθινόν. καὶ ὁ Μάξιμος ἔλεγε τοῖς Κωνσταντι-
νουπολίταις περὶ τῇ Πάπᾳ μαρτυρεῖν, ὅτι αἱ καὶ καὶ ἐξ-
ουσία, ἀλλὰ τὸ καμυνικῶς κυρωθῶνται ὡς ἀδικαίεται.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ Ι'.

Μαρτυρεῖται Ἰωσήφ Βρυωνίῃς εἰς πῶς ἔχουσιν ἐν τῇ Διαδικῇ τῇ Χριστοφῶρ Ῥώμης ὑπὸ Σεργίῳ Κωνσταντινουπόλεως,
ὅτι ὁ Χωρισμὸς τῇ Ῥώμης ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τῇ Κληρικῇ ἀπὸ πῶς ἐν τῷ συμβόλῳ παροικήνῃ ἔχουσιν.

Ἰωσήφ ὁ Βρυωνίῃς. Μετὰ δὲ τὴν Σέργιον, πῶς ἀποδηλώσαντα Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως, τὸ
ὡς

ὑπὸ τῶν Διπύχων ἐκβαλόντα τὸν Χρυσόφορον Πά-
παν Ῥώμης, ἃς τὸ καὶ ἐκ τῆς Γίᾶς ἐκπορεύεσθαι
τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτὸν ὁμολογῆσαι τῇ
ἀγίᾳ Συμβόλῃ ἐκτεθεῖσθαι, μετ' ὀλίγων αὖτις καὶ
5 ὁ Πατριάρχης Μιχαὴλ ὁ Κρημαρέλος βεβαιωτικῶς
κατασφαισάμενος τὸν τῆς Ἐκκλησίας χωρισμὸν ὅ

Πάπα, βασιλεύοντι καὶ τῷ εὐσεβῶς μονομάχῃ Κων-
σταντίνῃ κατὰ τὴν βασιλεύσαν, καὶ ἐξ ἑκείνης καὶ
μέχρι τῆς διευρῆς οἱ μετ' αὐτὴν γεγονότες Πατριάρ-
χοι Κωνσταντινουπόλεως ἐσερχόμενοι τε καὶ ἐβεβαίωσαν
τὴν ὑπὸ τῶν Διπύχων τῷ Πάπᾳ ἐξέωσιν, λόγῳ
ὁ γδὴ περὶ τῆς ἀγίας Τριᾶδος.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΑ'.

10 Μαρτυρία Νέλλης Δαμύλας, ὅτι ὅτε τῷ Κρημαρέλῳ καὶ μονομάχῃ συνοδικῶς ἀπεβλήθη τῆς Ἐκκλη-
σίας Ῥώμης ἃς τὴν ἐν τῇ Συμβόλῃ περὶ τὴν ἡμετέραν, ἣν ὁ Ῥώμης Χρυσόφορος πρῶτος περὶ τὴν

Νέλλης Δαμύλας. ὁ δὲ μετὰ τὸν Σέργιον Πα-
τριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως Μιχαὴλ ὁ Κρημα-
15 ρέλος, ὅς ἦν ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς εὐσεβῆς Βασιλείας
Κωνσταντίνου τῆς μονομάχου, Οἰκουμενικῶν Συνόδων συ-
ναθροίσας τῇ τῆς Βασιλείας περὶ τὴν ἐκτεθεῖσθαι τὸν
Πάπαν τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐξένοψαν καὶ τῆς
ἐαυτῶν κοινῆς ἀπέκριψαν, καθὼς ὁρᾶται με-
20 χεὶ καὶ τῆς σήμερον, καὶ ὁ δὲ τότε τῷ κοινῶν αὐ-
τῶν ἐξέοντα, μέχρ' αὖ ἐκβλήθη παρ' αὐτῶν ἡ ἐν τῇ
Συμβόλῃ περὶ τὴν ἡμετέραν, καὶ πάντῃ τὰ ἅλα, ἃ ἃς τὴν
ἀσχυρίαν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς τάξεως τε καὶ μεγαλειό-
τητος σιωπῇσαι ἄμενον. Ὁ αὐτὸς. Ἐκ πάντων τοί-
25 κων τῶν αὐτῶν ἡμῖν ἀρμυρίων πεφανερωται ἀκρι-
βῶς, ὡς φησὶ, ὡς ἐκ ἐπερσεβύετο ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἐκ-
μύσει τῇ μακαριωτάτῃ ἡτοιμάτη καὶ Ῥωμαῖοι. ὁ-
μολογία, καθὼς ἔφη, καὶ γὰρ ὁμοῖαισι ἡμῖν ἡσασ

καὶ οὐδόχοι μέχρ' αὖ τῶν ἡμετέρων χρυσόφορος τῷ
Πάπᾳ, ὅς ἐξ ἐβλήθη πρῶτος τῶν ἐκ τῶν Διπύχων
ἃς τὴν ἐν τῇ ἀγίᾳ Συμβόλῃ περὶ τὴν ἡμετέραν, ὅτι
τῇ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Σερ-
γίου τῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως Σερ-
γίου διέποντος, καὶ γὰρ πρῶτος αὐτὸς ὁ Ῥώμης Χρυσό-
φορος τὴν περὶ τὴν ταύτην ἀνάγραφον πέποιμφεν
ἐν τῇ αὐτῇ ὁμολογίᾳ τοῖς τέσσασι τῇ Διαπολῇ Πα-
τριάρχαις καὶ ὅν ἔφην καὶ τὸν, ὅς ἦν μετὰ τὴν ἐβ-
δόμην Συνόδων, χρόνος Διακοσίους ὑπερῶν αὐτῆς.
περὶ τῇ Πάπᾳ σημείωσαι, ὅτι τὸ αὐτὸ φησὶ καὶ
Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης, δηλονότι αὖ ὁ Πάπας μένη
ἐν ταῖς κηρυγμαῖς αὐτῆς, ὅτι ἃς τὸν τῇ τῆς
τῇ Πέτρῃ, καὶ ἀποστολικῶς, καὶ ὅτι πρῶτος, ὅτι
πατὴρ, ἀλλὰ καὶ ἐναντίον, καὶ λυμῶν, καὶ τῶν
ἀποστόλων ἔσαι πολέμιον.

30

35

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἀντιθέσεις Λατίνων εἰς τὴν ἐκπόρυσιν τῆς ἀγίας Τριᾶδος καὶ εἰς τὴν ἐν τῇ Συμβόλῃ περὶ τὴν ἡμετέραν,
καὶ λύσεις αὐτῶν καὶ τῶν ὁρθόδοξων, καὶ πρῶτον ἡ τῆς πρώτης ἀντιθέσεως λύσις.

40 Ἀντιθέσεις πρώτης. Τὸ δόγμα τὸ, ὅτι τὸ Πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τῆς Γίᾶς, ἡν ἀρχαῖον
καὶ ἀποστολικὸν, καὶ ὅτι καὶ ἡ περὶ τὴν ἡμετέραν ἀρχαιότητα
ἐστὶ, καὶ περὶ τῆς δαυτέρας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὡς
μαρτυρεῖ περὶ τοῖς ἀλλοῖς καὶ τὸ Σύμβολον τῆς ἀγίας
Λιθιασίας. Ἀλλὰ ῥητέον περὶ ταύτης, ὅτι ἀρχαῖον
45 καὶ ἀποστολικὸν καὶ αὐτῇ τῇ Κυρίᾳ ἐστὶ λόγος, τὸ ἐκ
τῆς Πατρὸς ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐκ μὲν
καὶ ἐκ τῆς Γίᾶς, καὶ πρῶτος ὁ δὲ τὸν νομίσας τὸ ἐκ
τῆς Γίᾶς, ἡ ὁμῆρας Κυρίᾳ, ἀδίκως μεμψαίς
καὶ Θεοδωρίτῃ, ὁ γὰρ ἁγίος Κυρίᾳ ἀφ' ὧν ἐ-
50 ποίησαν ἐαυτὸν ὑπὸ τῆς γνώμης ταύτης, καὶ ἴδε
ἀνωτέρω βιβλίῳ τρίτῃ κεφαλῇ δέκατος πέμπτῃ
Παράγραφον δέκατον τρίτον, καὶ βιβλίῳ πέμπτῃ
κεφάλαιον δέκατον ἕκτον. ἡ δὲ ἡ Κυρίᾳ καὶ Θεο-
δωρίτῃ τοιαύτη Διαφορά ἐστὶν τετρακοσιοῶν τρια-
κοσῶν πρῶτον, ὅτε ἦν καὶ ἡ ἀθροίσαι τῇ τρίτης Οἰ-

κουμένης Συνόδου, ἔπαυσεν ὁμῶς ἐν τῇ μετὰ τὴν
ἐρήνην Κυρίᾳ καὶ Ἰωάννῃ Ἀντιοχείας. ὅτε δὲ τῇ
ἐκπορυσίᾳ ἐβδόμῃ ἔταξεν τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τῆς
Κορνηλίᾳς, ὅπερ ἦν ἔτι ὑπὸ τῆς Χρυσῆς ἐπιτακτικῆς
ἐξουσίας ἐβδόμῃ, ὅτε τῇ τῆς τῆς τῆς τῆς τῆς τῆς
Πιπίου, ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ γέγονε Συνόδος εἰς τὴν
Θεράντζαν εἰς χωρίον λεγόμενον Γουτιλιανόν, ἐγγύς
τῆς Παρισίας, ὡς γράφει ὁ Ρηγίνων, ἐν ᾗ ἐγένετο
Διάλεξις Γραικῶν καὶ Λατίνων περὶ τῆς ἀγίας Τριᾶ-
δος, καὶ πότερον τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καθὼς ἔχει τὴν ὑπαρ-
ξιν ἐκ τῆς Πατρὸς ἔχει ταύτῃ καὶ ἐκ τῆς Γίᾶς, καὶ
περὶ τῆς Συνόδου ταύτης λέγει ἰδίως ὁ Ἄδων ἐν τῇ
Χερνικῇ αὐτῇ, καὶ αὐτὸν συνομῶς, ὅθεν καὶ δὲ πλέον
τὶ ἔχοιτο εἶπαι. μετὰ δὲ τὴν δαυτέραν ἐν Νικαίᾳ
Συνόδον, ἡτοῦ τὴν Οἰκουμενικῇ ἐβδόμῃ, ἐν ᾗ
ἐκπορυσίᾳ ἐγένετο, γέγονε πάλιν Συνόδος περὶ
ταύτης τῆς ὑποθέσεως εἰς χωρίον λεγόμενον Ἀκκίσ-
γρῶν,

γρᾶν ὡς φαίνεται ἐν τῇ χειρῶν τῇ αὐτῇ Α'-
δων, καὶ ἐν τοῖς χειρῶν Α'δὴλμ, ἡ Α'δὴλμ -
ἡ γὰρ δ' αὐτῶν μοναχὸς τις ἱεροσολυμίτης οὐνόματι
Ἰωάννης, μαχόμενος ὡς εἰκὲ τῷ δόγματι τὸ ἐκ τῆς
τῆς, ψευδοπροφῆτου ὡς τοῖς Γάλλοις, καὶ ἐκδι-
κῶν τῷ ἐκ μόνον τῷ Πατρὶ, ὅτε καὶ Κάρλο, ἐκ-
λέγμενος μέγας, Βασιλεὺς τῆς Φραντζας, καθὼς
λέγει ὁ ῥηθὲς Α'δὴλμ, κεφαλῶν δεκάτῳ τρίτῳ
τῆς χειρῶν αὐτῆς, ἐπεμψε πρέσβεις πρὸς τὸν τότε
Πάπαν Ρώμης Λέοντα τὸν τρίτον Βερνάρδον Ἐπίσκοπον
Βερμανίας. Α'βάρδον Α'ββα τῆς μοναστηρίας Κορ-
βίας, καὶ ἱεροῦ Ἐπισκοποῦ Α'μβριανῆς, ἀπεφασε δὲ
ὁ Κάρλος πρὸς τὸν Πάπαν Διὰ τῶν πρέσβων τῶν
περὶ τῆς παρθένου, ἥν τότε νεώτ' ἐκείνην οἱ Φραντζέ-
ζοι, καὶ αὐτῇ ἤρξατο ψάλλεσθαι τὸ Σύμβολον ἐν ταῖς
ἐκκλησίαις τῆς Φραντζας. ἐδέοντο δὲ τῷ Πάπᾳ οἱ πρέ-
σβεις. ἵνα δεχθῇ τὴν γενόμενὴν πρὸς τῶν Γάλλων
παρθένου, καὶ ἵνα συγχωρήσῃ ψάλλεσθαι τὸ Σύμ-
βολον μετὰ τῆς αὐτῆς καὶ ἐν τῇ Ρώμῃ. ὁ Πάπας
ὁμοῦ, καθὼς ἴσους ὁ Διολοφθὲς Α'δων, καὶ ση-
μεῖα καὶ πέτραις ὁ Λομπάρδος βιβλίῳ πρώτῳ τῶν
γνωμῶν, διαίρεσαι ἐνδεκατῇ, ἡ μόνον σὺν ἐδέξατο
τὴν παρθένου, ἀλλὰ καὶ κατέκρινον αὐτῇ, καὶ
πρὸς τῆς τὸ Σύμβολον τῆς δευτέρας Συνοδὸς ἔγρα-
ψε μετὰ ἀργυρῶν γραμμάτων εἰς τοὺς ἀσπίδας, καὶ
ἐκείνην αὐτὰς ἐν τῇ Ναῷ τῆς ἁγίας Πέτρης, ἵνα φυ-
λάτῃται κατὰ πάντα τρεῖς ἀγνωστόμηται, ὅπως συμ-
φυλάτῃται ἡ ὁμοίαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. μαρτυ-
ρῇ ταῦτα ἔτι Γεώργιος ὁ Κερκυραῖος, καὶ Εὐθύ-
μιος ὁ Ζυγαβλῶν, καὶ ἴδε ἀνωτέρω βιβλίῳ ἐβδό-
μῃ κεφάλαιον ἐβδόμον. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Κωνσταν-
τινὸς Πατριάρχης Φώτιος, ὃς ἐπατεράρχησε
τῇ ἔτι ὁκτακοσίοῳ πεντηκοστῇ ὁ γὰρ, καθ' αἰρε-
σὶς ὑπὸ τῷ Πάπᾳ Νικόλᾳ, ὡς ἔρηται Διὰ πάλιν
ἀνωτέρω βιβλίῳ ἐβδόμῃ, ἀφ' ὧς ἐκείνην ἐκείνη
ὁκτακοσίοῳ ἐξηκοστῇ τρίτῃ, ἀπεκάλυψε τὸν Νι-
κόλαον, καὶ συνεκάθη καὶ τῆς Πρεσβυτέρου καὶ
Ἐπισκόπου, καὶ ἔσπευον ὁ Νικόλαος εἰς τὴν Βελαγρίαν
ἀξίμιτ' ἵνα ποιεῖται καὶ κηρύττειται, καὶ πρὸς τῆς
τῆς, ὅτι καὶ ἐκ τῆς τῆς ἐκπορεύεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.
γράφων δὲ πρὸς τῆς Πατριάρχας τῆς Αἰαπλῆς ὁ
Φώτιος τὰ περὶ τῶν, καὶ αὐτῶν ἵνα πέμψωσι
Τοποτηρητὰς πρὸς σύστασιν οἰκουμενικῆς Συνοδῆς,
λέγει πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ταῦτα, Πρὸς τοῖς ἐρημέ-
νοις ἀποπήμασι καὶ τὸ ἱερὸν καὶ ἅγιον Σύμβολον, ὃ
ὡς πᾶσι τοῖς συνοδικαῖς ψηφίσμασι ἁμαχον ἔχει
τὴν ἰχμὴν, νόθαις λογισμοῖς καὶ ψευδογραφίαις λόγοις,
καὶ θρόνοις ὑπερβολῇ κινδυνολογίαις ἐπεχέρισται, ὡς
τῶν τῆς ποιητῆς μηχανημάτων, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον
ὅσο ὑπὸ τῆς Πατρὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς τῆς ἐκπο-
ρεύεται ἡγεμονολογίαις. τίς ποτε ἀπὸ τῶν πρώτο-
τε ἀσεβημάτων φωνῇ ἤκουσε ῥαγεῖσαν τοιαύτην;
ποῖος σκολιὸς ὅρις εἰς τὰς ἐκείνων καρδίας τῆς
ἡρώδης; τίς ὅλως ἀδύνατον τῶν ἐν Χριστιανῶν πε-
λάτων ὑπὸ τῆς ἁγίας Τριάδος δύο εἰσαγαγεῖν αἰῶνας,

τῆς μὲν καὶ Πνεύματος τὸν πατέρα, τῆς δὲ Πνεύματος
πάλιν τὸν υἱόν, καὶ εἰς διθεῖται τὴν μοναρχίαν λυεῖν,
καὶ μηδὲν ἥτοι τῆς ἐκκλησιαστικῆς μυθολογίας τὴν τῶν
Χριστιανῶν παρὰ τῆς Θεολογίας, καὶ τῆς ὑπερ-
σῆς καὶ μοναρχικῆς Τριάδος ἐξυβρίζειν τὸ ἁγίωμα; 5
ὁ ἔν Πάπας Νικόλαος ταῦτα ἀπεφασε, ἔγραψε
πρὸς ἱεροῦ Ἐπισκοποῦ Ἀρχιεπίσκοπον, καὶ πρὸς Ρώ-
θου Κόρβιαν, καὶ ἄλλους Ἐπισκόπους τῆς Γαλ-
λίας, οἵτινες ὑπέκριντο τῷ Κάρλῳ Κάλῳ, ἵνα ἴδω-
σι τὰ ὡς τῶν Ἀνατολικῶν ἐκκλησιῶν, καὶ ἔγραψεν ἰο-
φως ἀπαγγέλλουσιν αὐτῷ τὴν γνώμην αὐτῶν. ὁ δὲ
ὁ Κάρλος ἔγραψε τῷ Πάπᾳ ὡς τῶν ἁγίων εἰς τῶν
βιβλία, καὶ ἐν τῇ δευτέρῃ βιβλίῳ λέγει, ὅτι
αὐτῇ ἡ παρθένου ἐκείνη ὀλίγον ὑπερῶν μετὰ τὴν
δεύτεραν οἰκουμενικὴν Σύνοδον, μὴ εἰδὼς ὅτε αὐτὸς 15
τὴν παρθένου, ἔγραψε δὲ ὁ Νικόλαος τὴν ὑπερ-
βολὴν ταύτην ἐν ἧτι ὁκτακοσίοῳ ἐξηκοστῇ ἐβδόμῃ.
ἐκ τῆς δὲ τῆς τῶν Λατίνων ἐκείνων τὸν Νικόλα-
ον πεποιθέναι τὴν παρθένου, ἀλλὰ ψεύδονται,
ἐπεὶ ὁ Νικόλαος ἔτε τὴν παρθένου ἐποίησεν, ἔπε 20
ἐκ τῆς τῆς ἐδέξατο τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον (ἀλλ' ἔλεγον
αὐτὸ οἱ Ἐπίσκοποι καὶ Πρεσβύτεροι ἐν τῇ Βελαγρίᾳ,
τοῖς Γάλλοις ἐκείνοις) πρώτῃ, ὅτι ὅσοι ἠλεγξε τὸν
Φώτιον ὡς κακῶς εἰπόντα περὶ τῆς ἁγίας Πνεύματος,
ἔτε μὲν κατηγόρησε περὶ τῆς αὐτῆς, εἰ δὲ καὶ τῆς 25
Γάλλους ὅσοι ἠλεγξε Διὰ τὴν παρθένου, ἀλλ' ὡς αἰτία
ὁ Φόβος τῶν Φραντζῶν, καθὼς καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Φραν-
τζαν ἐξυβρίζει τὴν μοναρχίαν τῆς Πάπας, καὶ ἡ
μακαρότης αὐτῆς σιωπᾷ, ὡς αἰετὶ μὴ γινώσκων μη-
δὲ δένοντες, ὅτι καὶ ὁ μετ' αὐτὸν Ἀδελφεὸς ἔτε ἐν Ρώ- 30
μῃ, Διὰ φόβου Συνοδὸς ποιήσας κατὰ Φωτίον, ἐπέμψατο
τὸν Φώτιον περὶ τῆς, ἔτε ὁ Κωνσταντινουπόλεως κατὰ
Φωτίον Συνοδὸς, ἐν ᾗ παρεῖσαν οἱ Τοποτηρητὰς τῆς Ἀδελ-
φῆς τῆς, κατηγόρησαν περὶ τῆς τὸν Φώτιον, μά-
λιστα, ὡς ἔρηται εἰς τὸν τόπον, ἡ Συνοδος ἐκείνη 35
βεβαίωσε τὸ Σύμβολον μὴ ἐν ἀγνωστόμηται. τῆς
τῆς, ὅτι ἡ ὑπὸ Φωτίον Συνοδος πᾶσαν παρθένου
ἀπέβαλε τὸ Σύμβολον, ἐξ ὧν δέκνεται, ὅτι τότε
ἐν τῇ Ρώμῃ ἔτε τὸ δόγμα ὡς, ἔτε ἡ παρθένου,
ὡς ἄλλοι ἀποδέκνουν. ὁ ἱερὸς Φώτιος ἐν τῇ πρὸς 40
τὸν Ἀκυλίας Ἀρχιεπίσκοπον ἔγραψεν αὐτῷ, ὡς ἐκ-
καὶ ἐν τῇ Τόμῳ τῆς Χαρῆς, ἐν καταρατῇ ἐκείνῃ πέμ-
πτῃ, δέκνεται γὰρ ἐκ τῆς γυναικός, ὅτι ἔτε ὁ Πάπας Νικό-
λαος, ἔτε ὁ μετ' αὐτὸν Ἀδελφεὸς, ἔτε ἐκ τῆς τῶν ἱερώ-
ν ἐκπρέσβου τὸ ἐκ τῆς τῆς, ἔτε ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐγγί- 45
νώσκει τὸ παρθένου ἐν τῇ Ρώμῃ. πρὸς τῆς ἐκείνης,
τὸ Σύμβολον τότε ἤρξατο ψάλλεσθαι ἐν τῇ Ρώμῃ μετὰ
τῆς παρθένου, καὶ ποῖος παρὰ τῆς ταύτης, ὡς
καὶ τῆς ὥρας ταύτης ἔπει ἐκείνη δὴλον. Νικό-
λαος ὁ ὑπερῶν λέγει, ὅτι οἱ Λατῖνοι ἀγνοοῦσι τὸν 50
πρὸς ἐκείνην, Διὰ τῆς ἐκείνης εἰπὼν ὅτι ἐκ ὁ-
θῶς παρὰ τῆς. Ἀντώνιος δὲ ὁ Ἡρακλείας Μητροπο-
λίτης ἐν τῇ Συνοδῷ τῇ ἐν τῇ ἁγίᾳ Σοφίᾳ λέγει, οἱ
δὲ Λατῖνοι μὴ ἔχοντες τὸν παρθένου δέξιν, ἐκ-
δέκνουν τὴν ἐβδόμην Σύνοδον, καὶ νοθεύσαντες
κατηγνώ-

ταύτης, πῶς ἐκείνη ἡ εἰς αὐτὴν ἐκείνη τὴν Πάσχα, καὶ τῆς Συναγωγῆς τὸ πᾶν, τὴν ἑρμηνείαν, καὶ τὴν ἀρτιμὸν τῶν κατέρων; τῆς θείας οὐκ ἔστι ἀποκρίσιμος, ἔστι ὁ ἡμερῶν τῆς ἀποκρίσεως ἐν ἡμερῶν, μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἁγία πνεύματος ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ αὐτῇ μέγα πρὸς τὴν, τίς τῶν ἀποκρίσεων ἐκείνων, ἡμῶν οὐκ ἔστι πρὸς τὴν. ὁ οὖν καὶ τῆς ἀποκρίσεως ἐκείνης τῆς ἀποκρίσεως, ὅτι ἡ ἀποκρίσιμος αὐτῇ ἐν ἡμερῶν αὐτῇ, ἔστι καὶ ἡ ἀποκρίσιμος αὐτῇ, ἀποκρίσιμος αὐτῇ, καὶ κατὰ τῆς ἀποκρίσεως πρὸς τὴν ἀποκρίσιμος. ἀποκρίσιμος οὖν τῶν ἀποκρίσεων, καὶ ἀποκρίσιμος αὐτῇ, καὶ ἀποκρίσιμος αὐτῇ, καὶ ἀποκρίσιμος αὐτῇ.

15 ὅτι ἡ Μαζὶμα πρὸς Μαρίνον Ἰησοῦν καὶ περὶ τῆς ἀποθνήσκουσας, ἥς καὶ ὁ ποιητὴς καὶ ὁ χρονογράφος ἀδήλωτος.

νητὲς μαζίμεσ ἐπὶ μαρτύρων, καὶ ὁμῶς ὁ μαζήμεος,
 ὡς ἔρηται ἀνὰ τὴν βιβλίαν ταύτην κεφαλαίς ἐξεδό-
 μεν παραγράφῳ δεκάτῳ αὐτῇ, ἵτι λέγει ὁ κτῆ,
 λέγει αὐτὸ εἰς τὸ δόγμα, καὶ εἰς εἰς πᾶν συνέστη-
 κεν, ὅς καὶ ὁ ποιητὴς καὶ ὁ χρονοῦ ἀπολλοῦ ἴσται.

25

[illegible]

ὅτι ἡ σύμβολον τῆς ἀγίας Ἀθανασίας δοκῇ διότι κρυφοὶ καὶ ἐκ ἀρχαίων, αἱ δὲ ἀρχαίων, διακινῶνται διὰ πολλῶν
διωκθῆσιν ἐν ταῦτα νεοθελῶν ἐκ τῶν λατρίων.

Περὶ δὲ τῆς Συμβολῆς τῆς ἁγίας Ἀθανασίου ῥητίαν
πρῶτον, ὅτι δοκεῖ ὑποκρυφόν, καθότι μήτε
οἱ ἀρχαῖοι πατέρες ἰδίως, μήτε αἱ συνόδοι τοπικ-
αῖαι καὶ οἱ κληρικαὶ ἐμνήθησαν αὐτῆς. δεύτερον,
μήτε οἱ μετὰ τὸ χρίσμα ἀρχαῖοι λατῖνοι πρῆταναν
αὐτὴν κατὰ τὴν ὁρθόδοξον, μάλιστα ἐν ἡμετέροις
τὸ σύμβολον τῆς ὁδοῦ οἱ λατῖνοι προσφέρουσιν
αὐτῇ, καὶ πρῶτον καὶ ὕστερον ἐν ταῖς συνόδοις, καὶ
ἐν αὐτῇ τῇ φλωρεντίας ἐκ ἐδωκότων ἔχον ἀλλοῖς ἰου-
δαῖοις ἐπιχάρισμα τῆς, ἀλλὰ ἀλλὰ τὸ εἶναι ἡ ὑπο-
κρυφόν, ἡ νεοδόξον, ἐκ ἀπειτόλησσαν ἔτε καὶ
τὸ ὄνομα αὐτῆς εἶπαι. τρίτον, ἔτε οἱ μεταγενέστε-
ροι Ἕλληνες οἱ μεμνημένοι αὐτῆς ὁμονοῦσι περὶ αὐτῆς.
ὁ μὲν γὰρ Μαννὴλ ὁ καλέκας ἐν οἷς γράφει περὶ
τῆς ἀρχαίας τῆς καθολικῆς πίστεως, λέγει ὅτι ἔσα-
λον αὐτὴ ὁ Ἀθανάσιος ἱερεὺς τῆς ῥώμης, ἡ δὲ ἐν
φλωρεντίας συνόδος λέγει, ὅτι ἐπεμψεν αὐτὴ ὁ
αὐτὴς τῆς ῥώμης διβερίος, καὶ τοῖς ἡπίσις ἡν ἐπεμ-
ψεν ὁ ἅγιος τῆς διβερίος ἐστὶν ἑτέρα, ὡς φαίνεται
ἐν τῇ πρῶτῃ Τόμῳ τῶν συγγραμμάτων αὐτῆς, ὁ
δὲ Ἀρκάδιος λέγει ἐν τῇ κατὰ Βαρλαάμ αὐτῆς λό-
γῳ, ὅτι ἔγραψεν αὐτὴ ὁ ἅγιος ἀριστοκλῆς ἐν
τῇ ῥώμῳ. τέταρτον, ἐμνήθησαν αὐτῆς καὶ ἱνὲς
μεταγενέστεροι ὁρθόδοξοι, ἀλλὰ διττῶς, ὁ μὲν γὰρ Γεώργιος
ὁ σχολάριος ἡμεληνῶς καὶ ὡς περὶ τῆς παρῶν,
ἐμνήθησαν αὐτῇ ἀναγκάως ὡς περὶ τοῖς λοιποῖς τῶν
ἁγίων ῥητῶν ἐν τοῖς περὶ τῶν θείων δογματικῶν ἀγώνισμα
δοποδεξέσιν, ὁ δὲ Θεοφύλακτος Νεῖλος καὶ οἱ περὶ αὐτῶν
ἐνόμισαν αὐτὴν ἵνα, ἡ ὑποκρυφόν, ὅθεν εἶπον περὶ
αὐτῆς ὅσα λέγουσιν καὶ ἡμεῖς. πέμπτον, εἰδὲ καὶ ὁ
μέγας Γρηγόριος δοκεῖ μεμνηθῆναι αὐτῆς ἐν τῇ ἐν
τῶν ἁγίων Βασιλείου ἐγκυκλίῳ, ἐκ τῶν περὶ τῆς ἁγίας
Ἀθανασίας, ὅτι πρῶτος καὶ μόνος ἡ κομιδὴ συν-
λίγους ἐγλήψετο πᾶσι ἀλήθειαν ἐκ τῆς καὶ ἀλλοῦ ἡν
τῶν τριῶν μίαν θεότητα ἐγγράφως ὁμολογῆσαι,
ὅμως ταῦτα λέγει ἀλλὰ πᾶσι ἀποφασίζον ἡν ἔδωκεν ὁ ἅ-
γιος τῇ Ἀντιόχειᾳ ἰσοβίῳ, ἡ τις ἐστὶ κεφαλαιῶν
τρίτων τῆς τεταρτῆς βιβλίας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἰσο-
ρίας Θεοδώριτος. εἰδὲς ἔν ἡμῶν ἔτε ἰσοβίος ἀρ-
χαῖος, ἔτε συνόδος τις ἀρχαία καὶ ὁρθόδοξος ἐ-
μνήθη τῆς Συμβολῆς τῆς ὡς εἶδα, περὶ γὰρ τῶν
ἀρχαίων καὶ ἀρχαίως μάρτυρας προσφέρουν δει-
κνύν, εἰ δὲ καὶ ὑποθήσομεν ὅτι ἐστὶν ἀληθὲς, ῥη-
τέον πρῶτον, ὅτι ὁ ἅγιος ὑποταγνόμενος πρὸς τὸς
λέγοντας τὸ ἅγιον Πνεῦμα κτίσμα, εἶπον ἐκ Πα-
τρὸς καὶ Υἱοῦ ἐπεποιημένων, ἔτε δεδημιουργημένων,
ἔτε γεγεννημένων, ἀλλὰ δηλονότι ἐκ τῆς αὐτῆς φύ-
σεως. ἐκπερευθύν δὲ εἶπε, καὶ ἐδιώρισεν οἱ Πατέρες,
ἀρχαῖοις ἐν τῇ κοινῇ δόξῃ τῆς ἐκκλησίας. ἔτω
καὶ ὁ ἱερεὺς Ἐπιφάνιος εἶπον, ὅτι ἐκπερευθύν ἐξ ἀμφότε-
ρων ἐκ τῶν Πατρὸς καὶ Υἱοῦ, ἀλλὰ ἐν οἷς τῆς μὲν κατ' ἐκπερευθύν-
ων, τῆς δὲ κατὰ πέμψιν, ὡς ἐν τῇ Ἀγκυρωτῇ ἐν πολλοῖς
τόποις, καὶ Αἰρίστου κατὰ Σαββετιανῶν διεσαφισσιν εἶπαι,
Πνεῦμα ἅγιον ἐκ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ, τῆς αὐτῆς θεότη-
τος, ἐκ Πατρὸς ἐκπερευθύν, καὶ τῆς Υἱοῦ λαμβάνον.

τὸ γὰρ ὄνομα ἐκπερευθύν, δηλοῖ ἡ πᾶν κυρίως ἐκπε-
ρευθύν, ἡ τις δηλοῖ πᾶν οὕτως Πατέρες τῆς Πνεύματος
ὑπαρξίν, ἀρχαῖω δηλονότι καὶ αἰτίαν θεότητος, ἡ
δηλοῖ ἐκ ὑπαρξίν, ἀλλὰ δέξιν, ἐκφανσιν, ἐκλαμ-
ψιν, πέμψιν. ἔτω καὶ ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος οὕτως, ὅτι καὶ
τῆς Πατρὸς καὶ Υἱοῦ τὸ Πνεῦμα, ὡς ἐκ τῆς μὲν Πατρὸς ἐκ-
περευθύν, ἐκ δὲ τῆς Υἱοῦ λαμβάνον, καὶ ἔτω ἐν
ὁμοείκειον αὐτοῖς καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως. ἔτε λαμ-
βάνει πρὸς τῆς Υἱοῦ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὅπερ ὁ Υἱὸς
ἔχει πρὸς τῆς Πατρὸς, τί δὲ ἔχει ὁ Υἱὸς πρὸς τῆς Πα-
τρὸς, ἀποφασίζον Ἐπιφάνιος. (ἵνα τὰς λοιπὰς πα-
τέρας εἰσω) Αἰρίστου κατὰ Ἀνομοίων ἐρημνέων τὸ
εὐαγγελικὸν ῥητόν, Πᾶντα ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ ἐμὴ
ἐστὶ, ταῦτά ἐστι θεὸς ὁ Πατήρ, θεὸς ἐγώ, ζωὴ ὁ Πα-
τήρ, ζωὴ ἐγώ, καὶ τὰ ἐξ ἡμῶν. ἵνα δὲ μή τις νομίσῃ
ἔχειν αὐτὴν ἀλλὰ ἡ πᾶσι τῶν φυσικῶν ἀγαθῶν, ἐ-
πιφέρει, Πᾶντα ὅσα πρέπει Πατρί καὶ Υἱῷ, καὶ ἁγίῳ
Πνεύματι ἐν μιᾷ θεότητι, ὡς εἶλεγε, ἔδωκε ἔχει
κοινὸν ὁ Πατήρ καὶ ὁ Υἱὸς, ὅπερ ἐκ ἔχει καὶ τὸ Πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον, συμφώνως Βασιλείῳ, Γρηγορίῳ καὶ
Ἀθανασίῳ, λέγουσι, Τὰ κοινὰ Πατρί καὶ Υἱῷ, κοινὰ
καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι. ὡς ἐν οἷς ὁ Ἐπιφάνιος τὸ
ἐξ ἀμφότερων, ἔτω ἐνόμισεν ὁ μέγας Ἀθανάσιος τὸ
ἐκ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ ἐκπερευθύν. δεύτερον, ἐκ πο-
λλῶν παλαιῶν χειρῶν γράφει βιβλίων ἐνδοκίμων
ἐν ἡμῶν, καὶ ἐχόντων τὸ σύμβολον τῆς, φαίνεται
ἡ ἀλήθεια, ὅτι ἐκ τῆς Πατρὸς δηλονότι ἐκπερευθύν
τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐμνήθη καὶ ἐκ τῆς Υἱοῦ. τρίτον,
ἐκ πολλῶν παλαιῶν καὶ ἀρχαιολόγων βίβλων ἐν
ἱερουσαλὴμ, ἔχουσιν καὶ τὰ τὸ σύμβολον, ἐν ᾧ μαρ-
τυροῦντες τῆς Θεῆς, λέγουσι ὁ Υἱὸς ὅτι πρὸς τῆς Πα-
τρὸς μόνος ἐστὶν ἐκπευθύν, ἐκτιστός, ἀλλὰ γενη-
τός, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπευθύν ἐκ τῆς Πατρὸς,
καὶ ἀναπαυόμενον ἐν Υἱῷ, ἐκπευθύν ἐστὶν, ἐκτιστός, ἐ-
γενητός, ἀλλὰ ἐκπευθύν. καὶ μετὰ τινά, τὸν γὰρ
ἱὸν τῆς Πανοκράτους ὡς αἰτίαν πάντων, Πατέρα ὀνο-
μαζόμενον, τὸν δὲ Λόγον ὡς ὑπὸ τῆς νεογενώμενον,
Υἱὸν αἰτίας προσκαγορεύμενον, τὸ δὲ Πνεῦμα τὸ ἅγιον
ὡς ἐκ τῆς νεο μὲν ἐκπευθύν, ἐν δὲ τῇ Λόγῳ αἰα-
παυόμενον καὶ ἐκπευθύν, Πνεῦμα ἅγιον ὀνομαζόμε-
νον. τέταρτον, ἐτύπωσαν Θεοφωκίῳ αὐτῶν
τὰ ἀριστοκλῆς συγγράμματα τῆς ἁγίας Ἀθανασίας ἐν
δύο τόμοις γραμμολατῖνα ἐν τῇ τῇ Σαπφίῳ χιλι-
σῷ ἑξακοσίῳ πρῶτῳ, καὶ ἐν τῇ δευτέρῃ Τόμῳ,
τετυπωμένον ἐν τῇ χιλισῷ ἑξακοσίῳ, ἐν τῇ φραγ-
γραφῇ πόλει Γερμανικῇ, κατωβατῇ τελευτήσῃ ὁγ-
δόκα κατὰ τὸ σύμβολον τῆς, καὶ ἐν τῇ τῇ ἐκκλη-
κὸν ἀρξίσταται τετυπωμένον ἔτω, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅ-
γιον ὑπὸ τῆς Πατρὸς ἐκπευθύν, ἔτε δεδημιουργη-
μένον, ἔτε γεγεννημένον ἐστὶν, ἀλλὰ ἐκπευθύν, ἐν
τῇ λατινικῇ ἀρξίσταται γεγραμμένον ἔτω τὸ
Πνεῦμα τὸ ἅγιον ὑπὸ τῆς Πατρὸς καὶ τῆς Υἱοῦ. καὶ
ἰδὲ οἱ λατῖνοι ἐνόμισαν τὸ σύμβολον τῆς ἁγίας
Ἀθανασίας, καθὼς ἐνόμισαν πᾶσι ἐκδομένῳ ἁγίῳ
συνόδῳ, καὶ πολλὰ ἄλλα βιβλία τῶν ἁγίων, ὡς
ἐξ ἡμῶν

ἐργῶν μετακῶτα . πέμψον , ὁ Ἀθανάσιος ἦν ἐν
τῇ πρώτῃ Συνοδῷ , καὶ ἐν τῇ ἐν Σαρδικῇ , καὶ πῶς
αὐτὸς εἶπεν ὅπερ αἱ Συνοδοὶ ἐκ εἶπον ; ἔκριν , ἐν
μυθῶν αὐτῶν συγγράμματι λέγει ἐκπορεύεσθαι τὸ
5 Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ , ἀλλ' οὐ μόνον
λέγει αὐτίον ἐν τῇ Τριᾷδι τὸν Πατέρα , καὶ ἰδεῖ τὰς
τόπας ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτῶν . ἑβδόμον , πῶς
εἰδῶς ἐφρόνῃ ὁ Ἀθανάσιος , ἐκ ἐφρόνῃ ἔγω καὶ ὁ
Κύριλλος ; καὶ πῶς , εἰ τὸ Σύμβολον τῶ ἁγίου Ἀθα-
10 νασίου ἦν ἀρχαῖον , καὶ περιεῖχε καὶ τὸ ἐκ τῆς Τριᾶς , ἐκ
ἐγγίνσκον αὐτὸ ὁ σοφὸς Θεοδώριτος ; καὶ πῶς ὁ Κύριλλος

ἐκ ἐχρήσατο αὐτῷ κατὰ Θεοδώριτον ; καὶ πῶς ἔπῃ
μαζίαν τῶν μὲν χηρίσεων Κυρίλλου ἐγχείρησεν μνήμη ,
τῆς δὲ ἑβδόμης ; καὶ πῶς εἰδὲς τῶν ἁγίων πατέ-
ρων εἶπε τὸτο , ἀλλ' ἢ μόνος ὁ Ἀθανάσιος ; καὶ πῶς
ὁ Δάμασκος ἐκ ἐμὲ μύστω πῶς δούτερον Συνοδὸν , μὴ
εἰσῆσαν τῶν ἐν τῷ Συμβόλῳ , καὶ μάλιστα σωα-
θροισθῆσαν περὶ τῆς αἰδέως ὑπάρξεως τῶ ἁγίου Πνεύ-
ματος ; ὥστε τὸ Σύμβολον τῶν ἀρχαίων , εἰδ' ἀρ-
χαίων , ἀλλ' ἀναμφισβόλως ἐισθῆναι ὑπὸ τῶν Λατίν-
ων . ἰδε περὶ τῆς ἀνωτέρω βιβλίας τρίτης κεφα-
λαίας πέμπτῃ Παραγράφῳ ἑστων .

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

15 Περὶ τῆς δούτερας ἀντιθέσεως τῶν Λατίνων , ἐσπότερον , ἀλλ' ἔπῃ τῶ Κρημαρῆν τὸν Ρώμης οὐβληθῆναι τῶν
Δυπύχων λεγόντων , καὶ ψεύσαι τὰς ἀνατολικὰς συγγραφὰς δεῖξαι σπαδούντων , καὶ τῆς λύσεως αὐτῆς .

Ἀντιθέσεις δούτερας . οἱ Λατῖνοι βυβλῶνιοι δεῖξαι , ἐ
σπότερον , ἀλλ' ἔπῃ τῶ Κρημαρῆν τῶν Δυπύχων
20 ἐκβληθῆναι τὸν Πάπαν , σπαδάξαι ψεύσας ὑποδείξαι
τὰς ἀνατολικὰς συγγραφὰς , καὶ δὴ λέγουσιν , ὅτι τῶν
ἀνατολικῶν τινὲς μὲν λέγουσιν ἔπῃ Χριστοφόρου καὶ Σε-
ργίου τρίτη γράφειν πῶς ἀποδείκνυν ἐν τῇ Ρώμῃ , τι-
νὲς δὲ , ποτὲ τὸν Χριστοφόρον λέγουσιν , ποτὲ τὸν Σε-
25 ργίου , ἀλλοὶ δὲ λέγουσιν , ὅτι ὁ Κωνσταντινουπόλεως Σέρ-
γιος ἐξέβαλε τῶν Δυπύχων τὸν Πάπαν , καὶ πάλιν
τῶν αὐτῶν τῶν τινὲς μὲν λέγουσιν , ὅτι Χριστοφόρος ἦν
ὁ ἐκβληθείς , τινὲς δὲ , ὅτι ὁ Σέργιος , ἀλλοὶ δὲ λέ-
γουσιν καὶ τὰς δύο , ταῦτα δὲ ὅτι ἐκ ἀληθείᾳ εἰσι ,
30 φανερεῖται , καὶ γὰρ ἑμόνον Διαφωνοῦσι περὶ τῶν ἀπο-
στάτων , ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν κατὰ , ἐπεὶ δὲ ὁ μὲν Κων-
σταντινουπόλεως Σέργιος ἦν ἔπῃ Βασιλεὺς τῶ βυβλα-
ρχητόν , ὁ δὲ Χριστοφόρος καὶ Σέργιος ἔπῃ Λέοντος
τῶ σοφῆ , σπότερον τῶ Σεργίου τῶν , ὅς ἦν χερόν με-
35 τὰ ἔπῃ ἐκ τῶν ὑπὸ τῶ κατὰ αὐτῶν . ἔτι ἔπῃ λέγουσιν
οἱ ἀνατολικοὶ , ὅτι ἦσαν οἱ δύο ἔπῃ Πάπαι μετὰ
Διακρίσια ἔπῃ τῶν ἐβδόμης Συνοδῶν , ὅπερ καὶ
αὐτὸ ψεύδος ἐστὶ , καθότι ἡ ἐβδόμη Συνοδὸς ἡθροίσθη
ἐν ἔπῃ ἐπιακοσιοσῶ ὁ γδομησῶ ἐβδόμῳ , οἱ δὲ ἐρη-
40 μῖοι Πάπαι ἦσαν ἐν ἔπῃ ἐνακοσιοσῶ ὁ γδομῶ , ὅπερ
εἶπεν , ὅτι ἦσαν μετὰ ἐκ τῶν ἐκαστῶ καὶ οὐκ ἐπῇ τῶ
ἐβδόμης Συνοδῶν , καὶ ἐ μετὰ Διακρίσια . ἀλλὰ τῶτοις
καὶ ὁ Ἀντιοχείας Πέτρος ὑπεσολῇ ἀπὸ τὸν Κρημαρῆνον
φῆσιν , ὅτι ἐφθασε καὶ ἦν παρὼν , ὅτε ἐμνημονεύθη
45 ὁ Πάπας Γεωργίου ἔπῃ τῶ Ἀντιοχείας Γεωργίου , καὶ ὅτι
ἀπὸ τῶν παρῶν καὶ πῶς ἐπῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει
παρὼντος αὐτῶ ἐπῇ Σεργίου Κωνσταντινουπόλεως , ἐμνημο-
νύετο ὁ αὐτῶ Πάπας , ἐξ ὧν δέκνεται ψεύδος εἶναι τὸ
ἐπῇ τῶ Σεργίου ἐκβληθῆναι τὸν Πάπαν τῶ μνημοσύνῃ ,
50 καὶ εἰς αὐτὸν εἶναι ἀληθές , ὅτι ἔπῃ τῶ Κρημαρῆν ἐξ-
βλήθη . ταῦτα οἱ Λατῖνοι . ἀλλὰ ῥητέον περὶ τῶν , ὅτι
εἰδῶς τῶ ἀνωτέρω ἀγνώστον εἶναι ἄλλοι τῆς δούτερας τὸν ποιη-
τῶ καὶ τὸν χερόν τῆς ἀποδείξεως , καὶ ὅτι Διαφο-
ρεῖ καὶ ἀδιαφορῶς εἶπον περὶ αὐτῆς , ἐσφαλμένοι ὅ-
μως κατὰ τὸ τὸν χερόν καὶ τὰ ἀσώπια , καὶ ἐκ εἰς

Δαυμασόν , ἔτε ἀντιδόχον , ἔτε ἀπὸ τῶ ἐν ταύτῃ
τῇ ὑποθέσει σωήθεις , εἰ ἡ κοινὴ ἐπιστολὴ καὶ εἰς
τὰς ἀνατολικὰς συγγραφὰς κατὰ τὸ τὰ ἀσώπια καὶ
τὸν χερόν . δούτερον , ὅτι ἔπῃ Γεωργίου τῶ ὁ γδομῶ ἐ-
ψάλλετο ἐν τῇ Ρώμῃ τὸ Σύμβολον αὐτῶ ἀποδείξεως .
καὶ δὲ λέγουσιν , ὅτι καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῆς βασι-
λείας Λέοντος τῶ σοφῆ ἐκ ἦν ἡ ἀποδείξη ἐν Ρώμῃ ,
καὶ μαρτυρεῖ τὰ ἐπῇ αὐτῶ κατὰ Φωτίου καὶ τῆς πε-
τραρχίας πεπραγμένων , αὐτὰ δέκνεται , ὅτι ἦσαν
ἡνωμένοι αἱ ἐκκλησίαι , ἀποδείκνυν δὲ , ὅτι εἰ ἦν ἡ ἀπο-
δείξη , ἐκ αὐτῶ ὁμόνοιαν , ἐπεὶ δὲ τὸ δόγμα τὸ
ἐκ τῶ τῆς ἀποδείξεως ἦν πάντοτε , ἀπὸ ἧ καὶ ψι-
λῶς ἡκώθη ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς ἐκκλησίαις , ὅθεν
καὶ ὁ Λέων ἐν τῇ Δοξαστικῇ τῶ ἐσσεμένῃ τῆς Πεν-
τηκότης ἐκ Πατρὸς ἐκπορεύεσθαι ἐθεολόγησε καὶ
Πνεῦμα τὸ ἅγιον , ἔπῃ Χριστοφόρου ὁ μὲν , ὅς γε-
γονε Πάπας ἐν ἔπῃ ἐνακοσιοσῶ ὁ γδομῶ , ἡκώθη
πρώτον ψάλλεσθαι τὸ Σύμβολον μετὰ τῆς ἀποδεί-
ξεως ἐν τῇ Ρώμῃ , μαρτυρεῖ τῶν ἀρχαιότερων καὶ νεωτέ-
ρων συγγραφῶν Ἑλλήνων , ὡς εἶρηται καὶ ῥηθήσεται . ἀλ-
λ' ἐπεὶ δὲ ἐπῇ ἔπῃ ἐδωκῆθησαν εἰπεῖν διὰ τοιοῦτον ὑπὸ
Χριστοφόρου , ἡ ὑπὸ Σεργίου γυγνέσθαι πῶς ἀποδεί-
κνυν , καὶ φαίνεται ὅτι καὶ αὐτῶ τῶτοις ἀγνώστον εἶναι
ὁ ἀποδείκνυν , μήποτε ὁ μὲν ἐπῇ ἐκαστῶ ἐξ ὧν
λέγουσιν , ὅτι ὁ μὲν ὁ ὁμοσῶ ἐψιθύρουν ἐν Ρώμῃ
τὸ δόγμα , ὁ δὲ Χριστοφόρος καὶ Σεργίος ἀποδείξη-
σαν , καὶ ἀπὸ τῶ τὸν Χριστοφόρον μόνον ἐπῇ ἐκ-
πῇ εἰσθῆναι ἐν τῇ θρόνῳ , ἀπὸ γὰρ τῶ περὶ τῶ πῆ-
σιν νεωτεριστῆς καὶ ἀχρεώτατος ἦν , δοκεῖ αὐτῶ μὲν ἀπο-
δείξαι , ὁ δὲ Σεργίος βεβαιώσαι τὸ ἀσώπια ,
σύμφωνον ὧν αὐτῶ , ἔπῃ ἐγγραψεν αὐτῶ μετὰ τῆς
ἀποδείξεως ἐν τῇ ἀνατολῇ , φανερῶν ὧν καὶ τυ-
ραννῶν , καὶ διόλε ἀπαμύχαν , καὶ ἀποτριώτατος
τῶ ῥωμαϊκῶ θρόνῳ , ὡς ὁ Πλάτωνος εἰσθῆναι , ὅθεν καὶ
τὸν Χριστοφόρον ἐθισμῶς , πῶς ἀποδείκνυν ὁ μὲν ἐδ-
ξαστο ἀπὸ τῶ αὐτῶ τῆς ἀσώπιας ὁμοίαν . περὶ-
μῶν δὲ οἱ ἀνατολικοὶ πῶς διόρθωσιν , ἡ κατὰ τὸ πῶ-
τερον εἶπῇ , καὶ γὰρ ἀέποτε ἡ ἐκκλησία τοῖς παρα-
τρεπορῶν

τριπορόμενοι παρέχῃ καὶ ἄν μεμνῆσθαι, καὶ ἴδε αὐ-
 τωτέρω βιβλίῳ τρίτῃ κεφαλalaίῃ δεκάτῃ πέμπτῃ Πα-
 ράγραφῳ δέκατῳ εἵκον, καὶ βιβλίῳ οὐκ κεφα-
 λαίῃ ἐβδόμῃ Παράγραφῳ εἵκον ἐν τῇ Διδασκαλίᾳ Σε-
 ργίῃ Κυπρίῳ, ἢ ἂν τὸ δὸτὸ Χρυσόφορος καὶ Σεργίῳ
 συμβεβηκότας εἰς τὴν Ἰταλίαν μεθoία σχεδὸν πάντας
 χρηματίζειν χρῆσθον, ὡς πάλιν ὁ Πλάτῖνας μαρτυ-
 ρεῖ, ἀλλ' ἀπελγεῖς, τυράννεις, κακοήθεις, βίμεις καὶ
 βραχυβίους, ἐξ ὧν πολλοὶ καὶ αἰχίσῳ θανάτῳ ἀ-
 πέθανον, εἴτε καὶ ἐξ αἰτίας τῶν Παπῶν καὶ ἐ-
 τέρων Ἰταλικῶν. Ἡ γεμῶν συνέβησαν ἐν τῇ Ἰτα-
 λίᾳ πόλεμῳ συνεχῶς, ἀγριώτατοι, καὶ ἀλλεπάλληλοι,
 καὶ περιέρχοντο οἱ Κωνσταντινουπολίται καὶ ἄν τινα ἴσυν-
 χον. ἐπειδὴ δὲ ἦν τὸ χεῖρον ἔτρεχον τὰ κατὰ τὰς Πά-
 πας καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ Ἰταλίᾳ, γενόμενος ὁ Σεργίῳ
 Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχης, ἀθροισθεὶς ὄντι-
 νέσας καὶ ἀξιοτιμῆτος, ἔγραψε πρὸς τὸν τότε Πά-
 παν περὶ τῆς διορθώσεως, καὶ ἐπειδὴ εἶδε τὴν Ῥω-
 μαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ μὴ θέλῃσαν γινῶναι τὸν κα-
 ρὸν τῆς ὀπισθοποῆς αὐτῆς, ἐξέβαλε τὸν Πάπαν ἀπὸ
 μόνῃ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς, καὶ δὸτὸ μόνον τῶν
 Διπύχων, ἑλπίζων, ὡς εἴκοιτο, ἴσως αἰχμαθoτάς
 τὰς Λατίνους πρὸ ἀποικιωνησίαν τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐπα-
 νελεύσεσθαι ὅτι τὸ ἀρχαῖον καὶ τῆς οὐσεβείας.
 ἦν δὲ τότε ὡς ἐπὶ ἐκαστοῦ (ἐ λέγω λαοφρονῶς, ἀλλ'
 εἰσακτικῶς, ἐπειδὴ βεβῶως ἔτιως εἶπεν ἐκ ἑχθρῶν αἰαμ-
 φίβωλον τὴν λαοφροσύνην) ὁ ἑκβληθείς τῶν Διπύχων
 Πάπας Σεργίῳ τέταρτος. τῷ αὐτῷ συμβαίνει καὶ
 δὸτὸ τῆς ὀπισθοποῆς τῆς Ἀντιοχείας Πέτρῳ πρὸς Μιχαὴλ
 τὸν Κρηθάρειον Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, καὶ αὐ-

φει γὰρ αὐτῷ, ὅτι ὅλη ἰωάννης τῷ Ἀντιοχείας ἦν πα-
 ρων μνημονευόμενος ἐν Ἀντιοχείᾳ τῷ Πάπᾳ καὶ αὐτῷ
 ἰωάννῃ καλεσθῆναι, καὶ ὅτι ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὸς
 τριασέκοντα καὶ πέντε ἔτη ἦν παρὼν μνημονευόμενος
 τῷ αὐτῷ Πάπᾳ, ὅπως Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
 τῷ Σέργιῳ. ταῦτα τὰ ῥήματα τῷ Πέτρῳ ὡς ἑλθόντι δε-
 χόμενοι λέγουμεν, ὁ Ἀντιοχείας ἔγραψε πρὸς Ἀποστόλῃν
 πρὸς τὰ χίλιους πενητήκοντα τρίτα ἔτη, μετὰ γὰρ
 πρὸς Ἀποστόλῃν ἐγένετο ἡ πρώτη τῷ Κρημαρίῳ Σωμό-
 δοι τῷ ἑξα χίλισιν πενητήκοντα τέττα, καὶ δὲ πρὸς
 σαράκοντα καὶ πέντε ἔτη ἦν ἀναμφιβόλως Πατριάρχης
 Κωνσταντινουπόλεως ὁ ῥηθὴς Σέργιος, ὃς ἔφ' ἃ ἐμνημο-
 νάετο ὁ Πάπας ἐν Βυζαντίῳ, καὶ δὲ ὁ κληρὸς ἐκείνος
 ἡ πρὸς τὸ γράψαι τὸν Σέργιον τῶν ἐς Ῥώμην Διο-
 σκρίτων, ἡ γράψαντα μὲν, μὴ λαβέοντα δὲ ἵς
 ἔτι πρὸς ὀκτωκίσις, ὅς τις μετὰ τὸ λαβεῖν αὐτὰς ἀπὸ
 τῷ Πάπᾳ, γνῆς ὅτι ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία περιποιᾶ-
 ται πρὸς θεοῦ ἡκὴν ἀπαραιτήτως, ἐξέβαλεν αὐτὸν
 ὡς Αἰρετικὸν ἐκ τῶν Διτύχων, ἦν δὲ τότε Πάπας
 ὁ μετὰ τὸν Διοκληθόεα ἰωάννης, ἦτοι πρὸς τοῖς 20
 τοῦ ὀνόματι κληθόμενα δέκατον ὄγδον, Σέργιος τέ-
 ταρτος, ὅτι γὰρ τῷ δεκάτῳ τρίτῳ ἔτι ἐγένετο Πά-
 πας ὁ ῥηθὴς ἰωάννης δέκατος ὄγδοος, καὶ ἐς αὐτὴν
 αἰς τὸν θρόνον ἔτη ἑξ, ἀφ' ἃ μετρουῦται τὰ τρια-
 σέκοντα καὶ πέντε ἔτη ἀπὸ τῶν κληρῶν, καὶ ὁ ἔγραψε 25
 ὁ Πέτρος πρὸς Ἀποστόλῃν πρὸς τὸν Κρημαρίον. μετὰ
 δὲ τὸν ἰωάννην τῶν ἐγένετο Πάπας ὁ Διοκληθὴς
 Σέργιος τέταρτος ἐν ἑξα χίλισιν οὐκ ἑτά, καὶ ἐς αὐ-
 τὴν αἰς τὸν θρόνον ἔτη δύο.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ 5'.

ἐπαυλήσεις τῶν ἀντιτέρω ἑρμηδίων, καὶ ὑπεράξεις σαφεῖς, ὅτι μετὰ Διοκόσια δεκατεία ἔτη ἀπὸ τῆς ἐβ-
δόμης Οἰκαρχμικῆς Σωδῆς, Σέργιον τὸν τέταρτον ἐξέβαλε τῶν Διηπίων Διὰ τὴν αὐτῆς συμβόλῃ παρθήκῃ 35
ὁ Κωνσταντῖνος πόλεως Σέργιος.

Επιλέγονται λοιπόν, ὅτι Ἰωάννης ὁ θεόλογος ὁ γ-
δοῦ ἐμνημονεύει ὡς Ἀντιοχείαν καὶ ὡς Κωνσταν-
τινουπόλιν, Σέργιον δὲ, ὃν ἐξέβαλεν ὁ Σέργιος τῶν
Διπύλων, ἦν Σέργιος ὁ τέταρτος, τῶν δὲ τῆς Ἀπο-
θέσεως ταύτης συγγραφέων τῶ πρώτῳ ἀμαρτήσαν-
τος εἰς τὴν γραφικὸν κόλασιν, ἣ καὶ κατὰ τὴν
Ἀνάοισιν ἀπὸ τῶν ὁμωνυμίων, αὐτὸν γὰρ τῶ ἑπῆν Σέρ-
γιον τέταρτον, εἶπε Σέργιον τρίτον, ἡκολούθησαν
αὐτῷ οἱ μεταγενέστεροι. καὶ ἐπειδὴ Σέργιος ὁ τρίτος
καὶ ὁ πρῶτος αὐτῶ χειρόφορος ἦσαν οἱ πενήσαντες τῶν
πρωτοτύπων ὃν ἔχεται τρίτον, εἰς συγγραφῆς, ἐπει-
δὴ σχεδὸν ταυτίζεται μετὰ τῶν ἔργων τῶν τῆς πρωτο-
τύπου ὁ χειρόφορος μετὰ αὐτῶν τῶν Σεργίων τῶν τρί-
τῶ, εἶπον, ὅτι ὁ Κωνσταντινουπόλει ἐγραψε πρὸς
Σέργιον καὶ χειρόφορον, εἴτεροι δὲ εἶπον, εἰς μό-
νον τὸν χειρόφορον, ἀπὸ τῶν αὐτῶν αὐτῶν τῆς πρωτο-
τύπου, ἢ ἀπὸ τῶν ἀνάγκη τῆς ἀληθείας, ὡς ἐπεί-
θηται, ἡ ἀλήθεια ὁμως ἐκρήθηται ἀπὸ τῶν πα-

αρχαῖον τῇ γραφικῇ καλὰ μιν, καὶ ἅλ' πῶς ἐκ τῆς
ὁμωυμίας ἀπάτης, ἀλλὰ συνάγεται ἐκ τῆς ὁπσι-
λῆς τῆς Πέτρης καὶ τῶν παρ' αὐτῆς διηκριμμένων πραγ- 40
μάτων, ὅτι ὁ Κωνσταντινὸς πόλεως Σέργιος ἐπὶ Βα-
σιλείᾳ τῶν πορφυρογεννητῶν ὁρῶν πῶς ῥωμαϊκὴν ἑκ-
κλησίαν ψάλλεσθαι τὸ σύμβολον μετὰ τῆς καθολί-
κης, ὅπερ ἔκ ἐξῆν, ἔγραψε περὶ τῆς διορθώσεως,
καὶ ἰδὼν πῶς ῥώμην βεβαιῶσαν πῶς κηρυττομένη, 45
ἐξέβαλε τὸν κατ' ἐκεῖνο κηρὸς Πάπαν τὸν Διπύχων,
ὅς ἦν Σέργιος ὁ τέταρτος. εἰδὲ τινὲς λαβεβαίνονται
ἐρεσιπικῶς, ὅτι ὁ Κωνσταντίνος πόλεως Σέργιου πρὸς
τὸν τρίτον ἔγραψε ἐν Ῥώμῃ Σέργιον, ὃν μαχό-
μεθα, ἀλλ' ἐρωτώμεν πόθεν ἡ ἀποδοξίς, καὶ εἰ ἄποιος 50
ὅτι ὁ Χρῆστος καθ' ἑαυτὸν, ἢ λαφύρει αὐτῶν ἕτεροι,
ῥητέον, ὅτι καὶ τὸ ῥάψαι τὸν Σέργιον πρὸς Σέρ-
γιον μὴ τὸν τέταρτον ἀλλὰ τὸν τρίτον, ὁ Χρῆστος πα-
ραλείπει, καὶ λαφύρει. εἴπω ὁ Ταρασίσιος ἐν τῇ
ἐβδόμῃ συνοδῷ εἶπεν, ὅτι μετὰ τέταρτον ἢ πέντε
ἔτη

ἔτη τῆς οὗτης Συῶδος σωήλθου ἡ ἐν Τρέλλω, ἀλλ' ἦσαν ἔτη δέκα, ὡς εἴρηται εἰς τὸν τόπον. ἔπειτα ἐν τῇ δεκάτῃ κεφαλῇ τῆς οὗτης βιβλίας Παραγραφῷ τρίτῃ ἀπεδείχθη, ὅτι εἴποτε Διαφέρει ὁ χρόνος κατὰ ἵνα περὶ αὐτὴν ὡς ἀπὸ τῆς ἀλήθειας, ὡς εἴσιν ἰδὲν καὶ ἐν τῇ αἰγίᾳ γραφῇ, ἥς τὰ δὲ κτίσεως κόσμου ἔτη ἐκείνη τὰ αὐτὰ παρ' Ἑβραίοις καὶ Χριστιανοῖς, καὶ ὡς τῇ Βαβυλωνίᾳ αὐτῇ, τῇ κατακαλώσαντι πῶ ζῶν αὐτὰ περὶ τὸ εἶδος ταύτης τῆς συγγραφῆς, ὡς ἐν πολλοῖς ὁ χρόνος ἀγνοεῖται, καὶ Διαφέρεται, καὶ συγχέεται. τὰ αὐτὰ ῥητέον καὶ περὶ τῶν κατὰ τὸν Δαμύλαν, ἐν ᾧ λέγεται ὅτι ἦν ὁ Χριστοφόρος μετὰ Διακόσια ἔτη τῆς ἐβδόμης Συῶδος, ἥ γὰρ ἐσφαλται ὁ κάλαμος, ἡ 15 ὡς ἀπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀληθείας, ὅτι ὁμοῦ μετὰ Διακόσια ἔτη τῆς ἐβδόμης Συῶδος, ὅπερ ἦν τῇ ὁνομαστικῇ ὁδοποσίᾳ ἐβδόμῃ εἴται, ἥ γὰρ οἱ Κωνσταντινουπόλει μερὶς αὐτῆς θερμότερος περὶ τῆς παλαιότητος, καὶ μετὰ Διακόσια δεκαετία ἔτη ὅτι Σέργιος τῆς τεταρτῆς ἐγείνη τῆς μνημοσύνης ἡ ὑποβολή, ἐκείνη οἱμαί τῶν ὅτι φρενέων ἀντίρροπος. καὶ ἴσως οἱ περὶ τὸν Δαμύλαν εἶπον τὸν Χριστοφόρον μόνον ὑπάρχει μετὰ Διακόσια ἔτη δὲ τῆς ἐβδόμης Συῶδος, τὸν δὲ Σέργιον τρίτον παρέλιπον, βιαζόμενοι θεῶν ἐκείνη 25 ὡς ἀπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀληθείας, ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐκείνης ὁ ὑποβλή τῆς μνημοσύνης, ἀλλ' ὁ πολὺ μετ' αὐτὸν Σέργιος τέταρτος, πρὸς ὃν ἐπληρύνει καὶ τὰ Διακόσια ἔτη ἀπὸ τῆς ἐβδόμης Συῶδος ὃν εἴρηται τρίτον. ὅτι δὲ γεμῶν τὸ μνημόσυον τῆς Πάπας ἦν ὑποβλή τῆς μνημοσύνης ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπὸ τῶν διπλῶν καὶ πρὸς τὰς Κρημαρίας, αἰνέται ἡ τῆς ὑποβολῆς αὐτῆς τῆς Κρημαρίας πρὸς τὸν Ἀντιοχείας, μέμφεται γὰρ αὐτὸν καὶ τὰς λοιπὰς Πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς μνημονεύοντας τῆς Πάπας, τῆς ποσῶτα κληρονομήσαντες, 30 καὶ πρὸς ἡμεῖς ἐκ ἐμνημόνους οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ποσῶν δὲ ἡμεῖς ἐκ τῆς Πάπας ἐν τοῖς διπλῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὥστε ὁ Κρημαρίας ἐνόμισεν εἶναι

πῶ ὑποβλή τῆς μνημοσύνης ἀπὸ τῆς οὗτης Συῶδος, καὶ τὸ ἀμάρτημα ὑποβλή τῆς Χαριτοφύλακος αὐτῆς, ὡς οἰκνύται ἀπὸ τῶν ὑποβλή τῆς Κρημαρίας πρὸς τὸν Ἀντιοχείας, καὶ τῆς ἀμοιβαίας τῆς Ἀντιοχείας πρὸς τὸν Κρημαρίας. ἐκ ἐκείνου δὲ, ὅτι οὕτως ὑποβλή τῆς μνημοσύνης τῆς Πάπας, ὅτι ποσῶν ἡμεῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει, διατὶ ἐμνημόνους αὐτῆς οἱ λοιποὶ Πατριάρχαι, ὡς μέμφεται αὐτοῖς ὁ Κρημαρίας, ῥητέον πρῶτον, ὅτι ὁ Βίκτωρ καὶ Στέφανος οἱ Ἐπίσκοποι Ρώμης ἀκοινωνήτως πεποιήκασιν τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἀφρικῆς, καὶ τινὰς τῆς Ἀνατολῆς, ὡς εἴρηται αὐτῶν βιβλίῳ πρῶτον, ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας καὶ ὁ Ἀντιοχείας, καὶ ἄλλοι ἐγκλητοὶ Ἐπίσκοποι καὶ πολλοὶ τῶν δυτικῶν, ἐξ ὧν ἦν καὶ ὁ Λαγυδῶν Βερνάρδος, ἐκ ἡκισαν αὐτῶν. τῆς καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἐκκλησίαι ὑπὲρ πολλῶν τοιαύτων πεποιήκασιν. δεύτερον, ὅτι οἱ Πατριάρχαι καὶ τὸ ἀρχαῖον Ἐκκλησιαστικὸν ἔθος μᾶλλον τῆς Κρημαρίας ἐνεργούντες τὸ κανονικὸν δίκαιον, ἐξεδέχοντο πῶ διόρθωσιν τῆς ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ὅσον καὶ ἐμακροθύμην. ὅτι δὲ ἐν τοῖς τοιαύτοις ἡ μακροθυμία ἀρχαῖον ἐστὶν ἔθος. ἴδε πῶ ὑποβλή Κυρίως πρὸς Κιλεσίον, ὅπερ φησὶ περὶ Νεσορίας, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῖς ὁλιθίσασιν καὶ εἰς διδόναι, ὡς αὐτῶν βιβλίῳ τρίτῃ κεφαλῇ δεκάτῃ πέμπτῃ Παραγραφῷ ἑκστῇ. κοινῶς δὲ καταγινώσκοντα τὸν Νεσορίον, πάντες ἀπέβαλον. ὅσον καὶ τὸν Ρώμης μόνῃ ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως τῆς μνημοσύνης ἀπέτεμεν, ἀλλ' οἱ λοιποὶ Πατριάρχαι ἐποίησαν ὅπερ ἐξῆν αὐτοῖς. Συῶδος δὲ μετακῶντος ὑποβλή κοινῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὡς εἴρηται αὐτῶν, πάντες αὐτῶν, ἦτοι τὸν Πάπαν καὶ ἄλλὰ τὰ λοιπὰ παρεγκλήματα καὶ ἄλλὰ πῶ πρὸς τὴν ὡς κοινὸν λυμεῖν τῆς κοινῆς πίστεως. ἀπέβαλον τῆς μνημοσύνης, καὶ ἀπέτεμον τῆς κοινῆς κοινωνίας, καὶ τῶς μετὰ τῶν ἀποστολικῶν φρενέων κατέταξαν. ἴδε καὶ αὐτῶν βιβλίῳ οὗτης κεφαλῇ δεκάτῃ Παραγραφῷ τέταρτον.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ'.

40 ὅτι ἐκ τῆς πρὸς Κρημαρίας ὑποβλή τῆς Πέτρης Ἀντιοχείας, καὶ τῆς πρὸς τὸν Γραδούσην, ἡμεῖς κακὸν τὸ ἐν τῇ Συμβόλῃ πρὸς τὴν ἡμεῖς.

Ἐπειδὴ δὲ ἐμνημόνους τῆς Ἀντιοχείας Πέτρης, ῥητέον ὅτι συμβάλλεται, ὅσον εἰς πῶ παρῶσαν ὑπόθεσιν, ἐκ τῆς ἀρετῆς αὐτῆς ὑποβλή, καὶ ἐξ ἧς ἐγγραφῆς πρὸς τὸν Γραδούσην, τρία τινὰ, ἐν ᾗ, ὅτι καὶ πρὸς πῶ πρὸς τὴν ἡμεῖς ἡμεῖς κακὸν ὑποτίθησι, λέγει γὰρ ταῦτα ῥητέως, κακὸν δὲ, καὶ κακὸν κακίστον ἡ ἐν 45 πρὸς τὴν Συμβόλῃ πρὸς τὴν ἡμεῖς, τὸ καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, καὶ ζῶσαν, τὸ ἐκ τῆς Πατρὸς

καὶ τῆς Υἱοῦ ἐκπορεύομενον. καὶ κατωτέρω, τὸς δὲ πρὸς τὴν ἡμεῖς, ἡ ἀφαιρένταί ἐν τῇ Συμβόλῃ, ἀναθεματίζομεν. Εἰς τὸ γὰρ φησιν ὁ Ἀπόστολος ἀναγγελλίται ὑμῖν παρ' ὁ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. δεύτερον, ὅτι καὶ ἄλλα αἰτιώματα τῶν ῥωμαίων ἀπαριθμεῖ καὶ ἀποδιοπομπαῖται, εἰ δὲ καὶ τινὰ συγχωρεῖ αὐτοῖς, ὡς ὁ Βαλγαρίας, τινὰ ὁμοῦς ἐ συγχωρεῖ, ὡς ἐξῆν ἐν ἡμεῖς.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η'.

Περὶ τῆς τρίτης αὐτιθέσεως τῶν Λατίνων, ἀνὰ πῶν πῶ Συμβόλῃ πρὸς τὴν ἡμεῖς καὶ ὁμοιότητος τῆς δεύτερας Συῶδος λεγόντων, καὶ περὶ τῆς λύσεως αὐτῆς.

Αὐτί-

Ἀντίθεσις τρίτη· οὐκ ἐκωλύθη ἡ τοιαύτη εἰς τὸ
 Σύμβολον καθιεῖται, καθότι ἐστὶν ἀνάγκη εἶναι καὶ τὴν
 διὰ ἀνάγκης ἐκωλύεται, καθὼς ἐκ ἐκωλύθη ἡ δόλτε-
 ρα συνόδοι ἀναπύξαι τὸ Σύμβολον τῆς πρώτης, ὥστε
 εἰδ' ὁ ῥώμης, συγχωρήσας τὴν τοιαύτην καθιεῖται,
 ἡμαρτε, καὶ ὡς ἀνόμως λοιπὸν ἐξεβλήθη ἀπὸ τῆς
 μνημοσύνης. ἈΠΟΚΡΙΣΙΣ. Ἡ πρώτη οἰκουμενική
 καὶ εἰς τὸ Σύμβολον αὐτῆς περιέλαβε πᾶσαν τὴν
 ὀρθόδοξον ὁμολογίαν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὕστερον ἐγένοντο
 πολλὰ συνόδοι, αὐτὴν ἐξήνεγκαν πολλὰς ἐκθέ-
 σεις πίστεως, καὶ μάλιστα ὑπὲρ τὰς τελευτῶντες,
 ὡς ἔλεγον ὁ Ἐφέσις ἐν τῇ πέμπτῃ πράξει τῆς ἐν
 Φλωρεντίας συνόδου, καὶ πᾶσαι κατὰ τὴν ὁμο-
 σίαν, καὶ διὰ τὸ συμβεβηκέναι καὶ τὴν Αἰρεσιν
 μακεδονίαν, Ἀπολιναρίαν καὶ τὴν τὴν Πνύματος ἀ-
 γίαν, ἡ δὲ ἑτέρα οἰκουμενική καθιεῖται εἰς τὸ Σύμ-
 βολον τῆς πρώτης τὴν καθ' ὅσον καὶ ἀναγκασίαν
 καθάρισιν τῶν Αἰρέσεων τῶν κατὰ τὴν ἑτέραν
 ἀφορμὴν ὁ ἐξώλης Νεστορίου, καὶ ἐξήνεγκαν ἴδιον
 Σύμβολον, ὅπερ ὁ Πρεσβύτερος Χαλκιδεὺς ἔφερεν
 εἰς τὴν τρίτην συνόδον, ὡς εἴρηται εἰς τὴν ὁμο-
 σίαν τὴν αὐτῆς συνόδου, καὶ ἐνεκάλεσεν αὐτὴν,
 (ὡς ὁ Ἐφέσις συνελεύσει θωδεκάτῃ συνόδου Φλωρεν-
 τίας) πρώτων, ὅτι ἐδίδον αὐτὸ οἱ Νεστοριανοὶ τοῖς
 ὑπὸ αὐτῶν βαπτισμένοις ὡς κοινὸν, καὶ αὐτὶ τὴν ἐν
 Νικαίᾳ, ὅπερ ἀμφὶ ἦν τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου.
 δόλτερον, ὅτι αἰρετικὰ δόγματα περιείχον ἐν αὐ-
 τῇ, ὅθεν καὶ ἀπιστῶν ἔλεγον αὐτὸν ὁ Χαλκιδεὺς.
 τρίτον, μὴ διαχόμενον αὐτὸ τὸν Χαλκιδεὺς, ὡς Αἰρε-
 τικὸν ἡ λαοὶ, ὅθεν ὁ Χαλκιδεὺς τὴν πίσιν τὴν
 ἴδιαν δι' ἰδίαν Συμβόλῳ ἐγραψεν, ὅπερ ἐκωλύ-
 νται, καθότι οἱ μετέπειτα, καὶ οἱ ὁμοτέρων, καὶ οἱ
 ἀπ' ἀρχῆς πατέρες ἐν ταῖς ἰδίαις συγγράμμασι, καὶ
 ἐν αἷς ἐπεμψαν ταῖς συνόδοις, καὶ ἐν τοῖς ἐνθε-
 νιασμοῖς γράμμασι, καὶ διὰ καὶ οἱ ὁμοτέρων ἐγ-
 γραφῶν ἐξ Αἰρέσεως, ἴδια Σύμβολα ἐγραψαν, ὅπερ
 ἔως καὶ τῆς σήμερον γίνεται. ἵνα δὲ τὰ τοιαῦτα
 Σύμβολα καλῶς ἔχη, ἐξήτινά δὲ αὐτοῖς, πρώ-
 τρον, ἵνα μὴ ἐκπύσῃ τῆς κοινῆς ὁμολογίας. δόλ-
 τερον, ἵνα μὴ ἐκπύσῃ τὸ κοινὸν Σύμβολον. τρί-
 τρον, ἵνα μὴ ἐν αὐτῇ βαπτισθέντες τέταρτον, ἵνα
 μὴ παρέχηται τοῖς ὁμοτέρων ἐξ Αἰρέσεων. πέμ-
 πτον, ἵνα μὴ ὡς κοινὴν πίσιν τὸ ἴδιον μάθημα
 παρέχηται, καὶ ἕκτον, ἵνα μή τις εἰς τὸ κοινὸν κα-
 θιεῖται, ἡ ἀφανήσας, ἴδιον ποιῇται. ἡ ἐν συνόδῳ
 ἡ τρίτη ἰδέσθαι τὸ Σύμβολον τῆς Χαλκιδεὺς αἰρετικὸν,
 καὶ εἰς τὸ κοινὸν διδόναι, καὶ καθιεῖται ὁμοσύναν, ὅτι
 ἀπὸ τῆς ἀδείας ταύτης τῆς συγγράφουσαι Σύμβολα
 ἀκολυθῆσαι ποτὲ κοινοτομία εἰς τὴν ὀρθόδοξον,
 ἐκωλύσαν ἀλλὰ Σύμβολον πίστεως εἰς τὸ κοινὸν τῆς
 Ἐκκλησίας μηκέτι συγγράφουσαι, μήτε ἐν τῇ συμ-
 βόλῳ τῆς πρώτης καὶ δόλτερας τῶν συνόδων γί-
 ννεσθαι καθιεῖται, ἡ ἀφανήσας ὁπωσὺν, καὶ τὰς
 ἀλλὰς ποιήσαντας, ἀνεθεμάτισαν, ὡς φαίνεται εἰς
 τὴν ἐξέδομον αὐτῆς καὶ οὐκ ἐκωλύει δὲ ἡ συνό-

δοὺ γίνεσθαι Σύμβολον αἰρετικὸν, ὅτι τὸ τοιαῦτον
 ἦν ἀεὶ ἐκωλυμένον ἐκ μόνου ὑπὸ συνόδων καὶ ἐπι-
 σκόπων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ παντὸς Χριστιανῆς ὀρθό-
 δοξου, μήτε ἐκωλύσαν Αἰρετικὸν αὐθροπον, ὅτι
 ὁ νόμος ὅσα λέγει, τοῖς ἐν νόμῳ λαλοῦν, καὶ ἡ
 συνόδοις ἐπὶ τὰς ἀπίστες τὰς μὴ περὶ ἐκείνης αὐτῇ κω-
 λυῖται, ἀλλὰ κωλύει τὰς Χριστιανὰς, ἐπὶ τὴν διεί-
 κλην, ἀλλὰ τὰς πάντας ἐξέσας καὶ κοινὰς καὶ
 ἰδίως ποτὲ Σύμβολον μὴ ποιῆσαι καὶ τὸ καὶ
 δευτέρου κοινὰς, καὶ ἴδε τὴν ἐξήγησιν ἣν ποιεῖ τῆς
 συνόδου περὶ τῆς Συμβόλου ὁ Κωνσταντῖνος ἐν τῇ
 Αἰρετικῇ ἐπιστολῇ. Ἔτι, ἡ καθιεῖται λέγεται δι-
 χῶς, ἡ ὅτε δηλαδὴ καθιεῖται πίσιν ἐναντία
 τῇ Συμβόλῳ, ἡ ὅτε γίνεται καθιεῖται, ἀλλὰ μόνως λέ-
 γεται καὶ συλλαβαῖς, ἐκ ἐναντίας ἑμὲς κατὰ πί-
 σιν. καὶ κατὰ μὴ τὸν πρώτον τρόπον, ἡ δόλτερας
 ἐποίησε καθιεῖται εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πρώτης, ἐ-
 ποίησε δὲ καθιεῖται κατὰ τὸν δόλτερον, ἥ τις καὶ
 αὐτὴ διακρίνεται εἰς δύο, ἐπειδὴ καθ' ὅσον τὸ ἐκ-
 πύσας ἐκείνῳ τῇ πρώτῃ περὶ τῆς ἀγίας Πνύματος
 ἡμῶν σέβας, λέγεται ἀνάγκη, καὶ σαφηνεῖται,
 καὶ φανέρωσις, καθ' ὅσον δὲ καθιεῖται λέξας μὴ
 ἔσας ἐκείνῳ, λέγεται καθιεῖται. καὶ διὰ τὸν
 πρώτον τρόπον λέγει ὁ Θεολόγος καὶ Κληθόνιος,
 ἡμῶς τῆς κατὰ Νίσηαν πίστεως τῶν ἀγίων πατέρων
 ἐκείσε συνελευσάντων ἐπὶ ἀναρρῆσαι τῆς αἰρετικῆς
 Αἰρέσεως ἐπὶ καθιεῖται πᾶσι ποτε, ἐπὶ αὐτῇ κα-
 τιμῇσαι ὁμοσύναν, ἀλλὰ ἐκείνης ἐπὶ τῆς πίστεως
 συν ὁμοσύναν, καὶ ἐσόμεθα, καθιεῖται διακρίνεται
 ἐκείνῳ ἐκείνους περὶ τῆς ἀγίας Πνύματος, ἐκείνους δὲ
 τὸν Θεολόγον Ἡλίας ὁ Κρήτης λέγει, τῇ μὴ γὰρ σώ-
 ματι τὴν λέξιν καθιεῖται ἐκείνῳ, τῇ δὲ ψυχῇ,
 λέγει δὴ τὴν τὴν νοημάτων, ἐκείνους. διὸ καὶ ὁ αἴσιος
 ἐπὶ καθιεῖται ἐκείνῳ, ἀλλὰ τὸ ἐκείνους ἐκείνῳ τῇ
 σώματι λέξιν καθιεῖται, ἥτοι ἐκείνους καὶ καθιεῖται
 μορφήν ἐπὶ γένεσιν. καὶ ὁ ὁμοσυνήτης Μαξιμὸς ὁ
 τῆς καθιεῖται μετὰ Μακεδονίαν Αἰρετικῆς ἐσόμεθα
 τὸν ὀρθόδοξον λέγονται τῇ Αἰρετικῇ, κατέγνωσε τῆς
 καθιεῖται ἥς καθιεῖται ἐκείνους ἐκείνους αὐτῇ. καθιεῖται
 τὸν δόλτερον, φέρεται εἰς τὴν ἐν Χαλκιδεὺς συνόδον
 πρῶτον, ὅπερ Διογένης ὁ Ἐπίσκοπος Κυζικῆς
 εἶπε, ὁμοσύναν καθιεῖται (ὁ Εὐτυχὴς δηλαδὴ) τὴν
 ἐν Νικαίᾳ τῶν ἀγίων πατέρων συνόδον, ἐδέξατο γὰρ
 καθιεῖται καθιεῖται τῶν ἀγίων πατέρων, καθιεῖται τὸν
 ἐκείνους Απολιναρίαν, οὐκ ἐκείνους, καὶ μα-
 κεδονίαν, καὶ καθιεῖται τῇ Συμβόλῳ τῶν ἀγίων
 πατέρων, τὸ, ἐκ Πνύματος ἀγίας, καὶ μαρίας τῆς
 Παρθένου, τὸ γὰρ παρέλαβον ὁ Εὐτυχὴς ὡς Ἀπο-
 λιναρίας. καὶ Ἀπολιναρίος γὰρ δέχεται τὴν ἐν
 Νικαίᾳ ἀγίαν συνόδον κατὰ τὴν ἐκείνους ἐκείνους
 ἐκείνους τὸν ἐκείνους, καὶ φέρεται τὸ, ἐκ Πνύματος
 ἀγίας καὶ μαρίας Παρθένου, ἵνα πανταχὺ μὴ
 τὴν ἐκείνους τῆς σαρκὸς ὁμολογήσῃ. εἶτα, καθιεῖται
 ἐπὶ τὸν Διογένη, καθιεῖται, ἵνα μὴ νομίσῃ τίς ὅτι
 εἶπε καθιεῖται κατὰ πίσιν, καὶ μὴ μόνον καὶ λέξας
 ἡμῶς,

τινας, ἐπήγαγον, οἱ γὰρ ἅγιοι πατέρες (ἥτοι οἱ τῆς
 δούτερας Σωῶδης) ἐσαφίνισαν ἐπόντες, Ἐκ Πινύ-
 ματος ἀγία, καὶ Μαρέας τῆς Παρθένου. ὅτι δὲ ἡ τε-
 τη Σωῶδης ἐκώλυσε πῶς περὶ ἡκην ὁπὸ τῆς Συμ-
 5 βόλης ἐμόνοι κατὰ πίσιν, ἀλλὰ καὶ ἡ λέξιν, ἐπὶ
 φανερόν, πρῶτον, ὅτι κρύπτα καὶ κατακρύπτα
 πῶς Νεφέλης ἄρσεν, καὶ πρὸς παντελὴ ἀφανισμόν
 τῆς Αἰρέσεως βεβαιώσα πῶς ΘΕΟΤΟΚΟΣ φωνί-
 10 ῶν τῆς Παρθένου, καὶ εἰς φανέρωσιν τῆς ὁρθοδόξου
 φρονήματος διορίσασα πῶς ΚΑΘ' ἹΠΟΤΑΣΙΝ ΕἸΝΩ-
 ΣΙΝ φωνίῳ ἐπὶ τῆς Σωτήριος, ἀναγκαστικῶς ἕσας
 λέξεις, ἕκ ἐβαλον αὐτὰς εἰς τὸ καινὸν Σύμβολον,
 ὅπερ ἦν τὸ τῆς πρώτης καὶ δούτερας Σωῶδης, ἀλ-
 15 λά καὶ αὐτὰς τὰς λέξεις, καὶ ὅσα δι' αὐτὰς, ἴδιον
 Ὄρον ἐκθέμεν, ἐνέθηκε, μᾶλλον δὲ δεξαμένη πῶς
 Κυρίως πρὸς Νεφέριον Ἱππολύ (ἡς ἡ ἀρχή, Κα-
 ταφύλαρσι τιτὲς) ἐβεβαίωσεν ὡς Ὄρον αὐτῆς,
 20 τὸ δὲ Σύμβολον ἐφύλαξε παντάπασιν ἀναλλοίωτον.
 δούτερον, διὴ καὶ ἡ τετάρτη, καὶ πέμπτη, καὶ ὅλη,
 καὶ ἐξδόμη αἱ οἰκουμενικαὶ, περὶ ὧν ὁποφαντικῶς
 διώρισαν, ἴδιος Ὄρου ἐκθέμεν, ἐνέθηκαν, τὸ δὲ
 Σύμβολον ἐτήρησαν πᾶσι τρέποις ἀκλονοτόμητον. τρί-
 25 πον, ὅτι ὁ τῆς τρίτης Σωῶδης ἐξάρχων ἁγίας Κύ-
 ριλλος γράφων ἰωάννη τῷ Ἀντιοχείας Πατριάρχῃ
 εἶπεν, Κατ' ἐξόμω τρέπον σαλεύεσθαι τῶν τιμῶν
 ἀεχόμεθα πῶς ὁριθεῖσαν πίσιν, ἥτοι τὸ τῆς πί-
 30 σεως Σύμβολον, τὸ τῶν τῶν ἀγίων ἡμῶν πατέρων
 πῶς ἐν Νικίᾳ συνηθόντων κατὰ κληρὸς σωτηρίαν,
 ἕτε μὲν Ἱπποκρίτου ἑαυτοῖς, ἡ ἑτέροις, ἡ λέξιν
 35 ἀμείψαι τοῖς ἐγκυρίοις ἐκείναις, ἡ μίαν γὰρ τῶν
 βῆναι συλλαβὴν. Σύμβολον δὲ τῆς ἐν Νικίᾳ εἶπε
 τὸ τῆς πρώτης καὶ δούτερας, ὅτι τὸ τῆς δούτερας
 ἐρμηνεία ἦν μόνη καὶ σαφὴν τῆς τῆς πρώτης, ὡς
 40 εἴρηται ἐν τῇ ἐξδόμῳ καινῇ τῆς τρίτης Σωῶδης.
 καὶ ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἰωάννης ἐν τῇ σωτηρίᾳ,
 καὶ ὁ Ρώμης Βιγίλιος γράφων πρὸς Εὐτύχιον Κων-
 45 σταντινουπόλεως, ἐπὶ λέγει τὸ Σύμβολον τῆς πρώ-
 τῆς καὶ τῆς δούτερας τῶν οἰκουμενικῶν Σωῶδων. ἴδε
 πῶς πέμπτην συλλέγουσιν ἐν τῇ σωτηρίᾳ, ἐν ἡ λέγει,
 40 καὶ ἐπειδὴ τῆς πρώτης καὶ δούτερας ἕκ εἰσὶν Ὄροι
 περὶ τῶν θείων δογματῶν, ὅ μὴ αὐτοὶ αἱ ἐκθέσεις
 τῆς πίσεως, ἥτοι τὰ Σύμβολα, μᾶλλον δὲ τὸ Σύμ-
 45 βολον. ὡς ἐν γὰρ ἐδέχθη καὶ ἐκυρώθη τῶν
 ἐφεξῆς Σωῶδων. καὶ ἡ ὅλη Σωῶδῃ ἐν τῇ Ἡρί-
 45 κτω, καὶ πῶς τῶν ἐκείνων παντήκοντα κατὰ τῆς Μα-
 κεδονικῆς Αἰρέσεως, καὶ Μάγνης τῇ Ἀπολιναριεῖ
 σωμυθροισαῖσαν πατέρων, οἱ καὶ συμποιοῦν τῇ σω-
 50 τήρι Πινύματος τὸ λαχθὲν μέγα καὶ σεβασμιον ἐφε-
 μέλωσαν Σύμβολον, τὰ περὶ τῆς ἀγίας Πινύματος,
 50 διὴ τοῦ, βεβαιώσαντες δι' ὧν ἀνέπτυξαν ὁκτυπώ-
 τερον. Ὅρα δὲ τὸν Κύριλλον πῶς λέγει μὴτε λέξιν,
 μὴτε συλλαβὴν ἀμείψαι. τέταρτον, ὁ μακάριος
 Ἀγάθων Πάπας Ρώμης γράφων εἰς τὸς Βασιλεῖς Ρω-
 55 μῶν ἐπὶ τῆς ἐκτῆς Σωῶδης, λέγει ἐν καὶ ἐξάρ-
 ρον Ἀπαμάρτος ἔχον, Εὐχόμενοι καὶ πιστεύοντες

ἵνα μηδὲν τῶν τὰ κανονικῶς ὁριθέντων μεταβῇ,
 μὴ δὲ ἀναλλοίωτος, ἡ σωτηρία, ἀλλὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ
 5 μασι καὶ νοήμασιν ἀπὸ τῶν τῶν φυλαχθῇ. Ὅρα
 πῶς λέγει, ἵνα καὶ ἐρήμασι καὶ ὀνόμασι, πέμπτον,
 ὁ μακάριος Εὐφραίμ Πατριάρχης Ἀντιοχείας ὁπολογί-
 10 μως εἰς τὰς μονοφυσίτας, λέγοντας κατὰ τὸν Χαλ-
 κιδόνι Σωῶδῃ (ἐδογματίζε γὰρ μὴ τινα περὶ φέρειν, ἡ
 συγγράφειν ἑτέραν πίσιν παρ' ἡν ἐκείνη ἐξέθετο) λέγει
 15 δύο τινὲς, πρῶτον, ὅτι ἐπεὶ ἐαυτῆς, ἀλλὰ πῶς
 πρῶτον Σωῶδον τιμῶσα, ὤρισεν ἄλλο Σύμβολον
 μὴ συγγράφειν, ἀλλ' ἡ ὁκείνη μῆναι, δούτερον,
 20 ὅτι ὡς εἶπον, ἔτω καὶ ἐπείρασεν, ἐπειδὴ εἰς τὰς
 περὶ φέρειν τῇ ὁσεβείᾳ ὁκείνη τὸ Σύμβολον τῆς
 πρώτης Σωῶδης διδάσκει καὶ τῶν τῶν, κατὰ
 25 τυχόν καὶ ἡ τῆς ὤρισε περὶ τῆς Συμβόλης, ἔτω
 καὶ ἐποίησε, καὶ ἀκαθάρτους Σωῶδοι ἔτῳ ὤρισαν,
 καὶ ἔτῳ ἐποίησαν, ἥτοι ἐφύλαξαν τὸ Σύμβολον
 καὶ ἐρήμασι καὶ νοήμασιν ἀμετακίνητον. ὁκτῶν, ὁ
 30 μακάριος ὁπολογίμωρος εἰς τὰς Αἰρετικὰς Ἀγίας πῶς
 ἐν Χαλκιδόνι Σωῶδον, κατηγορεύτας καὶ λέγοντας,
 35 ὅτι ἐκ ἐφύλαξε τὸν ἐν Νικίᾳ Ὄρον, ἀλλ' ἐξέθετο
 αὐτῇ ἴδιον, ἕκ εἶπον ὅτι Σωῶδης ἔσα ἐδώκατο διο-
 40 ρίσαι καὶ περὶ τῆς ποιῆσαι, ἀλλὰ τί, ὡς Σωῶδης,
 45 φησὶν, ἐξασπαστικῶς διώρισε κατὰ τῆς Αἰρέσεως τῆς
 Εὐτυχῆς, ἕ μὲν περὶ φέρειν καὶ εἰς τὸ Σύμβολον.
 50 ἐξδομον, ἡ τῆς Σωῶδης ἐδιώρισε μὴ γίνεσθαι ἐ-
 55 τέρας πίσεως Ἐκθέσιν, ἀλλὰ μὴτε τῆς ὁρθοδόξου,
 60 ὅσον ἕκ εἶπε μόνον μὴ φροῖν ἑτέρως, ἡ διδάσκειν,
 65 ἀλλὰ καὶ μὴ συγγράφειν, ἡ σωμυθίσαι, ἡ τῶν
 70 ὀνομαῖς ἑτέρον Σύμβολον, ὅσον σωμυθίσαι ὅτι ὅτε
 75 ἐκώλυσε μόνον ἑτέρας πίσεως Ἐκθέσιν, ἀλλ' ἐτέ-
 80 ραν Ἐκθέσιν πίσεως. καὶ σημειώσαι τὸν Κύριλλον
 85 γράφοντα τῷ Μελητινῆς, Ἡ μὲν ἀγία καὶ οἰκουμενικὴ
 90 καὶ Σωῶδῃ ἡ κατὰ πῶς Εὐφραίων πόλιν σωμυθί-
 95 μω περὶ φέρειν ἀναγκαστικῶς τῆς μὴ εἶναι τὰς Ἐκκλη-
 100 σίας τῆς ὁκείνης πίσεως Ἐκθέσιν ἑτέραν ἐσκελεῖσθαι
 105 τῶν γε πῶς ἔσαν, ἡν αἱ τρισμακάριτοι πατέρες λα-
 110 λήσαντες ὤρισαντο, ὅ γδοον, ἀρκεῖ αὐτῇ ἡ σωμυθία,
 115 ὁ μὲν λέγομεν ἔτι, ὡς καὶ αὐτῶν εἶπομεν, ὅτι δη-
 120 λαδὴ πάποτε ἦν κεκωλυμὸν γίνεσθαι Ἐκθέσιν ἑτέρας
 125 πίσεως ἐμόνοι πρὸς Σωῶδων, ἀλλὰ καὶ πρὸς τῆς ἀγίας
 130 γράφης, καὶ τῆς ἡ Σωῶδος ἡ τῆς ἐκώλυσε, ὅτι
 135 ἔτῳ ἐπερὶ φέρειν αὐτῇ, ὅπερ αὐτοῖς οἰκουμενικῇ Σωῶ-
 140 δῃ, ἀλλὰ τὸ γίνεσθαι ἀνάπτειν εἰς τὸ Σύμβολον,
 145 καὶ ἐπομῶς περὶ φέρειν καὶ λέξας, ἕκ ἡ κεκωλυ-
 150 μῶν, καὶ τῆς ὁκείνης ὅπερ ἐκώλυσε ἡ Σωῶδος, ὅθεν
 155 κατὰ φέρειν φησὶν, οὐτε μὲν ἡ τῆς τῶν ἑαυτοῖς
 160 ἡ ἑτέροις, ἡ λέξιν ἀμείψαι τῶν ἐγκυρίων ἐκείναις,
 165 ἡ μίαν γὰρ τῶν βῆναι συλλαβὴν. ὁκτῶν, ἡ τετάρ-
 170 τη Σωῶδῃ λέγει, Ἡ ἔκ μὲν εἰς ἐντελὴ τὸ ὁσεβείας
 175 ἐτήρησιν τε καὶ βεβαιώσιν τὸ σοφὸν καὶ σωτήριον
 180 τῆς θείας χάριτος Σύμβολον, περὶ τῆς γὰρ Πατρὸς,
 185 καὶ τῆς, καὶ ἀγίας Πινύματος ἐκδιδάσκει τὸ τέλειον
 190 φανερόν δὲ, ὅτι τῇ τελείᾳ ἐκείνῃ εἰσὶν. δέκατον,
 195 τῶν τῶν τῶν βιβλίων πρῶτον, ἡ τῶν
 200 δεκάτη

770

[illegible]

ὁπῶς ἐν τῷ Σύμβολον· ἔδεικτον τέταρτον, ὅτι καὶ αὐτὸς
 λόγος δηλεῖται τῷ, ὅτι τῇ τῇ ἐν τῷ Σύμβολον εἶναι
 ἀποφανέσθην ἀποδείκνυται, καθότι ἔχει ἔξωθεν
 καὶ τὸ ἄξιωμα, δι' ὃ δεικνύεται νομίζουσιν εἶναι καὶ ἐν
 τῇ τῇ τῷ Πρώτῳ τῷ ἄλλῳ, καὶ τὰς λέξεις, αἵτινες ὅτι
 ἐπὶ ἀποδείκνυται ἐπὶ αὐτῇ ἀποφανέως, ἐπὶ δὲ μὴ λέγεται
 ταῦτα ἀποδείκνυται οἱ Λατῖνοι, σφάλλονται ἀναμφι-
 βάλως, ἐπειδὴ τὸ ἀποδείκνυται σημαίνει αὐτῇ δι' ἔξωτε-
 ρου ὕλης ὡς ἐκείνη ὃ ἀποδείκνυται, γίνεται γὰρ κί-
 νησις αὐτῇ πᾶσι ποσότητι, μετὰ νομοθέτην αὐτῇ τῇ ἀ-
 ποδείκνυται καὶ τῇ ἀποδείκνυται, ἐπὶ δὲ ἀναπόδεικτον τὸ πᾶσι
 κοινὰ μερικὰ ἐργάζονται, ἐπὶ γὰρ πολλὸν κυρίως ὁ-
 μοιον ὁμοίᾳ ἀποδείκνυται ἡ ἀποδείκνυται, πᾶσι κληθῆσεται
 ἀποδείκνυται ἡ ἀποφανέως μόνη· ἐκ τῶν τῶν ἀποδείκνυται,
 ὡς ἀρτῶν ἀποδείκνυται, οἱ τῇ ἀποδείκνυται· Σωθὲν πα-
 τέρους ἡσυχία ἀποδείκνυται τῇ ἐκείνῳ ἐρημίας
 τῇ πρώτῃ, πάντως ἀποδείκνυται τῇ ὁμοίᾳ τέλος
 ἔλαβεν, ὅτι ὁ κυρίως ἔλεγε, ὅτι τῇ τῇ ἀπο-
 δείκνυται Σύμβολον ἔλαβε ἀποδείκνυται πᾶσι· πᾶσι ἀνα-
 πύσει· ἐκ ἐκ τῶν ἐκείνῳ ἐκ τῶν ἐκ τῶν ἔξωθεν
 ἀποδείκνυται γίνεται, ἔχει γὰρ τὸ μετὰ ἄξιωμα ἔξω-
 θεν καὶ τὰς λέξεις τελευτῶν, ὡς ἔξωθεν ἐπὶ
 ἡ ἀποδείκνυται, ὅτι καὶ κεκώλυται· λέγεται λοιπὸν
 ἀποδείκνυται πᾶσι ἀποδείκνυται τῇ ἐκείνῳ· ἐπὶ δὲ δυνάμει
 τῇ ἐκείνῳ, ὅτι τῇ ἀποδείκνυται ἐκείνῳ τῇ ἀποδείκνυται, ἐπὶ γὰρ
 καὶ ἀποδείκνυται ἡ, ἐκ ἐκείνῳ γενέσθαι, ἐπὶ γὰρ καὶ τῇ ἐκ-
 τῇ ἀποδείκνυται ἡσυχίας τῇ γίνονται· ἔστιν ἀναπύ-
 σαι, ἐπὶ μὲν καὶ σωματικῇ, τὸ γὰρ ἀναπύσασθαι, ὅπερ
 ἐστὶν ἔξωθεν ἐργάζονται, ἐκ κεκώλυται, τῇ δὲ σω-
 ματικῇ ὡς ἐν σωματικῇ, ὅτι ἐκ ἐκείνῳ ἔτε κατὰ πᾶ-
 σιν, ἔτε κατὰ λέξιν ἀποδείκνυται ἐπὶ τῷ Σύμβολῳ,
 ὡς ἐπὶ καὶ κατὰ πᾶσι τῶν πᾶσι ἀναπύσασθαι,
 καθότι ὁ ἀποδείκνυται ἐν ἡσυχίᾳ γίνεται τῷ ἀποδείκνυται
 ἀποδείκνυται· ὅτι καὶ κατὰ τῇ θεοφύλακτος ὁ βελ-
 γαιῶν γράφον ἀπὸ Νικόλαον Διάκονον, ἔστιν ὅτι
 τὸ μέγιστον ἐκείνῳ σφάλμα, καὶ τῇ δὲ τῇ τῇ Σολο-
 μώνῳ, ὡς ἐπὶ περὶ ποιῶν σωματικῇ, ἡ ἐπὶ τῇ
 τῇ πίστεως Σύμβολῳ καμνοτομία, ἡ ἐπὶ ἡσυχίᾳ, ἀπο-
 κληθῆσθαι τὸ Πνεῦμα ἐκ τῇ Πατρὸς καὶ τῇ τῇ ἐκ-
 πορεύονται· καὶ πάλιν, ὡς ἀρτῶν ἀποδείκνυται, φη-
 σί, καὶ τῇ ἀποδείκνυται τῇ πᾶσι ἐπὶ τῇ πᾶσι τῇ δόγματι
 ἀποφανέσθαι πᾶσι πατρὶκα πᾶσι σολοῦν, ἐπὶ
 δὲ τὸ ἐπὶ τῷ Σύμβολῳ περὶ τῇ ἡσυχίᾳ Πνεύματος ἀπο-
 δείκνυται, ὡς ἐπὶ ἐκείνῳ μέγιστον, τῇ μὴ διορ-
 θώσεως ἀποδείκνυται, ὁ συγχωρῶν ἀσυγχώρητος, ὁ-
 ποῦν καὶ ὁ ἀνομιχίας Πέτρος κακὸν κακὸν κακὸν
 ἐπὶ πᾶσι ἀποδείκνυται.

ΠΑΡ' ΑΓΓΡΑΦΟΝ Θ'.

Περὶ τῆς τεταρτῆς αὐτοθίσεως τῶν Ἀσυνόντων, ὡς περὶ τῆς ὡς Σαρδικῇ Συναγωγῇ κηρυχθείσης
ἐτέραν πρὶν ἐκθιέσθαι τῶν ὡς Νικηαῶν, ἡ ἑκτοτέρα προστάσις ἐκ ἡμετέρας, εἶτα τῆς τρίτης κηρυ-
χθείσης τὸ προσθιέσθαι, οἱ Ἀσύνοντες προσθιέσθωσαν ἐκ ἡμετέρων. καὶ περὶ τῆς λύσεως αὐτῆς.

Ἀντίθεσις τετάρτη. ὁ ἄνθρωπος Ἀθανάσιος λέ-
 γει εἰς τὸν πατέρα τῶν Ἀντιοχείων Τόμον, ὅτι τινὲς
 ἠβουλήθησαν γράψαι περὶ πίστεως, ὡς ἐδόκει ἐλ-
 λιπῶς ἐχέσθαι τῆς κατὰ Νίκην Συνόδου, ἀλλ' ὅτι
 5 Σαρδικῇ Συνόδῳ ἡγανάκτησε κατ' αὐτὴν διὰ τὸ μη-
 δοῦν ἐκείνῃ τῇ ἐν Νίκῃ, ἀλλὰ πλήρῃ ὁσέβειας
 εἶναι, ὅθεν μὴ δὲν ἐτέραν ἐκτίθεσθαι πίσιν, ἵνα
 μὴ ἡ ἐν Νίκῃ ἀτελής νομιθῇ, καὶ παρῆσαν τοῖς
 τοῖς ἐθέλουσιν πολλὰ γράψαν καὶ ἐρίζαν περὶ πί-
 10 στες. καθὼς ἔν ἡ ἐν Σαρδικῇ ἐκώλυσεν ἐτέραν Ἐκ-
 θεσιν πίστεως, καὶ ἡ δούτερα Συνόδῳ παρῆσαν
 εἰς τὸ Σύμβολον, ἐξηνεγκαν ἐτέραν Ἐκθεσιν, καὶ ἐ-
 δὲς λέγει ὅτι ἡμαρτον, ἡτῶ καὶ τῆς τρίτης κωλυ-
 σάσης τὸ παρῆσαν, ἔχ ἡμαρτον εἰ λατῖνοι παρ-
 15 ὁρῶντες εἰς τὸ τῆς πίστεως Σύμβολον. ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.
 Ἡ ἐν Σαρδικῇ ἐκώλυσε γίνεσθαι Ἐκθεσιν πίστεως,
 καὶ μάστιχα ἐτέρας πίστεως Ἐκθεσιν, ἐπειδὴ οἱ ζη-
 τῶντες ἐκείνῃ πίσιν, ἦσαν οἱ Ἀρειανοὶ παρῆσαν
 20 καὶ Σιριμῶ καὶ ἄλλοι Ἐκθέσεις, ὅπως ἐκείνῃ πί-
 σιν, ἔπον αὐτὶ τῶ Ὀμολογίᾳ τὸ Ὀμολογίον καὶ τὸ κατ'
 ἑσῶν ὁμολογίον, καὶ τέλος πάντων τὸ Ἀνόμοιον, καὶ
 ὡς αὐτὴν ἐκείνῃ, ἐκώλυε πᾶσι παρῆσαν,
 ἡ δὲ δούτερα ἐκείνῃ παρῆσαν ὁμολογίον, ἀλλὰ παρῆσαν
 25 βεβαίως πίστεως. δούτερον, περὶ τῆς ἀγίας Πνεύ-
 ματος ἡ πρώτη εἴπε κυρίως καὶ ἀληθῶς, ἀλλὰ συ-

νεπιγυμνῶς, ἡ δὲ δούτερα διὰ τὸ ἀξίωμα αὐτῆς
 ἀνέπυξε τὸ ἐκείνῃ εἰρημῶν τῇ πρώτῃ ἐμόνον πε-
 ρὶ τῆς ἀγίας Πνεύματος, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτῆς τῆς
 θεολογίας τῆς τῆς, καὶ διὰ τῆς εἰς λυσιτελείας ἰδι-
 30 οτήτων, πολλὰς εἰς τὸ Σύμβολον παρῆσαν λέ-
 ξεις, καὶ πολλὰς ἀφῆρσαν, τινὲς δὲ καὶ ἐν ἡλλῶν καὶ
 ἐκώλυε τὸ ἐν Σαρδικῇ, ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἐν Σαρ-
 δικῇ ἐκείνῃ περὶ ὁρθοδόξου Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ δὲ
 δούτερα καὶ Οἰκουμενικῇ καὶ παρῆσαν ὁρθοδόξου τῆς κα-
 35 θολῆς Ἐκκλησίας, ὅπως δὲ ἡ μερικὴ τῇ Οἰκουμενικῇ,
 καὶ ἐπὶ ἀνάπαλιν. τρίτον, ἐκείνῃ ὁποσδήποτε κω-
 λύσασα Ἐκθεσιν καὶ Συμβόλῳ, ἐξηνεγκαν ὅσον
 ἴδιον, βεβαίως πᾶσι ἐν Νίκῃ πίσιν, ἐμὴ καὶ
 εἰς ἀξίωμα παρῆσαν, καὶ φελεῖν ὅτι τὸ Συμ-
 40 βόλῳ, ἡ δὲ δευτέρα μὴ εἶσα κεκαλυμμένη ὑπὸ Οἰκου-
 μενικῆς Συνόδου παρῆσαν, καὶ τὸ Σύμβολον ἐβε-
 βαίωσε, καὶ ὅσον ἐξέλεγε κατ' ὡς ἐκείνῃ Αἰρε-
 σεων διὰ τὸ ἀξίωμα αὐτῆς. τέταρτον, ὅτι ὅπερ ἡ
 ἐν Σαρδικῇ παρῆσαν, ἵνα μὴ ὁρῶσι δηλονότι οἱ
 Αἰρετικοὶ ὁρῶσι, καὶ ποιήσωσιν Ἐκθεσιν κοινῆς πίστε-
 45 ως, εἰς τὴν ἡ τρίτη ποιήσωσιν τὸν Νεστόρειον, δια-
 τῶ Οἰκουμενικῇ εἶσα κυρίως, ἐκώλυσε λοιπὸν πᾶσι
 ποιῶν εἰς τὸ Σύμβολον παρῆσαν. ὅστις δὲ παρῆσαν
 πᾶσι τοιαύτῳ παρῆσαν, εἰς ὑπὸ ἀνάθεμα, ὡς
 αὐτὴ ἡ τρίτη ὁμολογίον εἰς τὸν ἐβδόμον Κανόνα αὐτῆς,
 καὶ αἴχεται καὶ ἡ παρῆσαν αὐτῆς.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

30 Περί τῆς πέμπτῃς ἀντιθέσεως τῶν Λατίνων, λεγόντων, ἄρπὸν εἶσι τὰς Οἰκουμενικὰς Συνόδους, ὡς τὸ ἀξί-
 ωμα ἐκείνῃ λαβεῖν διώματα, μὴ ἔχον ἐξουσίαν ἀπολελυμένη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἡ γὰρ εἰσὶν Οἰκουμενικῇ,
 ὅθεν ἡ τρίτη ἀπέστα, μηδὲν ἐξῆσαι παρῆσαν, ἐκείνῃ περὶ τῶν Οἰκουμενικῶν, τῶν ἐχασῶν πᾶσι αὐτῶν
 ἐκείνῃ ἐξουσίαν, ἀλλὰ περὶ τῶν Ἐπισκόπων μερικῶν. καὶ περὶ τῆς λύσεως αὐτῆς.

35 Ἀντίθεσις πέμπτη. Αἱ Οἰκουμενικῇ Συνόδοι μὴ ἔχου-
 σαι ἐξουσίαν ἀπολελυμένην εἰς πᾶσι Ἐκκλησίαν, καὶ
 εἰς Οἰκουμενικῇ, ὅπερ ἄρπεν. λαβεῖν θέτις
 τὸ ἀξίωμα αὐτῶν ἐδιώματα. ὅθεν ἡ τρίτη ἀπέστα,
 40 μηδὲν ἐξῆσαι παρῆσαν, ἐκείνῃ περὶ τῶν Οἰκου-
 μενικῶν Συνόδων, τῶν ἐχασῶν μετ' ἐκείνῃ πᾶσι αὐτῶν
 ἐξουσίαν, ὡς λέγει Γρηγόριος ὁ Θεολόγος εἰς τὸν δού-
 τερον λόγον περὶ εἰρήνης, ἀλλὰ περὶ τῶν μερικῶν
 45 Ἐπισκόπων, ἡ καὶ ἄλλων τινῶν. ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. Πρώ-
 τον, αἱ Οἰκουμενικῇ Συνόδοι ἔχουσιν ἐξουσίαν ἄρπεν,
 45 παρῆσαν οἰκοδομῶν μὲν, καὶ ἐκ εἰς καθάρσεις. εἰς δὲ
 ἡ ἐξουσία αὐτῶν τριπλή, βεβαίως δηλονότι τὰς παρῆσαν
 αὐτῶν, καὶ ἐπεσθαι κατ' ἴχινος ἐκείνῃ, ὅθεν ἀνα-
 γινώσκονται ἐν αὐταῖς τὰ πραγματικὰ τῶν παρῆσαν
 50 τοιαύτων, διορίζαν περὶ τῶν ἐκείνῃ, καὶ παρῆσαν
 βλεπεῖν ἀφάλασαν περὶ τῶν μετέπειτα, κατὰ πᾶσι
 χορηγούμενῳ αὐταῖς παρῆσαν τῆς ἀγίας Πνεύματος διώμα-
 55 τιν, ὅθεν εἰς τὸν ὅσον τῆς ἐκείνῃ Συνόδου ἐξέστη,
 ὅτι κατὰ κοινὴν πᾶσι τὰς παρῆσαν αὐτῆς Συνόδοι,
 καὶ ἡ ἐβδόμη εἰς τὸν ὅσον αὐτῆς παρῆσαν μὴδὲν
 ἀφαιρῶσθαι μὴδὲν παρῆσαν, ἀλλὰ πᾶσι τῶν ἐξ

Συνόδων ἀμείωτα ἀφάλασθαι, ταύτην γὰρ εἶναι
 πᾶσι πίσιν, τῶν ὁρθοδόξων, ὅθεν ὅτε ἐκείνῃ ἴχινος
 παρῆσαν τὰς παρῆσαν αὐτῶν, ἡ καὶ ἐκείνῃ εἰς τῆς
 60 εἰς, ἐκείνῃ Σύνοδοι, ἀλλὰ συγκαταλέγει καὶ Ἐκκλη-
 σίαν πονηροῦ ὁρῶν, ὅθεν ἡ τετάρτη, πέμπτη, ἐκ-
 τη, καὶ ἐβδόμη κυρίως Οἰκουμενικῇ Σύνοδοι εἶσαι,
 διὰ τὸ ἀξίωμα αὐτῶν ἐβεβαίωσαν πᾶσι πρώτῃ, δού-
 65 τερον, καὶ τρίτῃ, καὶ κατὰ πάντα ἡ καλῶς εἶσαν,
 καὶ περὶ τῶν μετέπειτα ἐφῆρσαν διαφόρων, ὅσα
 δὲ ἄλλως εἶπον, ὡς παρῆσαν καταφευγῶνται. δού-
 70 τερον, αἱ Σύνοδοι ἐκ ἐκώλυσαν πᾶσι κατὰ πίσιν παρῆσαν
 εἶσαν, ὡς εἶρηται, ὅτι κατὰ πίσιν ἐκ ἐκείνῃ
 τὰς μετέπειτα Συνόδους σφάλλεσθαι, ἡ γὰρ Οἰκου-
 75 μενικῇ Συνόδῳ ἐδιώματα σφάλλεσθαι, παρῆσαν
 τῆς καθολικῆς εἶσα Ἐκκλησίας, ἀλλὰ διὰ τῆς Αἰρετι-
 κῆς ἐκώλυσαν ὅτι τῶν ὁρθοδόξων πᾶσι κατὰ λέξιν καὶ
 80 συλλαβὴν παρῆσαν ἡ καὶ εἰς τὸ κοινὸν Σύμβολον, καὶ τῶν
 τῶν ἀγίων Συνόδων, καὶ τῶν τινῶν ὁρθοδόξων Ἐπι-
 σκόπων, καὶ πάντες χειρισται. τῶν δὲ φυλά-
 85 πῆσαι, ἴδιον τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἐδόχθη
 καὶ τιμὴ, ὅτι ἀλλότερον καὶ αἰτιμία, ὅτι ἡ ζη-

τέον πάλιν) ὅτι καὶ Σύνοδοι καὶ Ἐπίσκοποι ἐς μό-
νον τὸ κοινὸν Συμβόλον ἐκωλύθησαν παρῆναι, ἰ-
δίως δὲ γράφειν ἐν κοινῇ χρείᾳ ἔκθεσιν πίστεως
ὅσα ἐκωλύθησαν, καὶ φανερὴν καὶ ἐκ τετῆς, ὅτι αἱ
μὲν Σύνοδοι ἰδίως ὄρεται ἐξέθου, αἱ Ἐπίσκοποι δὲ
καὶ βασιλεῖς συνέγραψαν ἰδίως περὶ τῶν ἐφεξῶν,
ὡς ὁ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος, καὶ ὁ Ῥώμης Ἀγάθων,
καὶ οἱ λοιποὶ τοιοῦτοι ἔγραψαν τὰς συνοδικὰς λογι-
μίας ἑπιστολάς, καὶ ἀρεσποφρυνες Ἐπίσκοποι πα-
σερχόμενοι τῇ καθόλου ἐκκλησίᾳ, ἔγραψαν ἰδία σύμ-
βολα, ὅθεν τινῶν Ἐπισκόπων τῆς Φοινίκης γρα-
ψάτων ἐκτετικῶς πρὸς πίσιν αὐτῶν, καὶ κατηγο-
ρεσμένων ὅτι ἐποίησαν ἑκθέσιν συμβόλων, ὁ αἰὶν Κῦ-
ριλλος ὑπολογισάμενος γράψας ὑπὲρ αὐτῶν Ἀκα-
κίῳ τῇ Μελιτινῇ Ἐπισκόπῳ καὶ λέγει, Ἄρα καὶ
αὐτὸς ὁ Νεστόριος ἐμεταμεληθήτην ποιῆσαι ἔγγρα-
φον πρὸς ὁμολογίαν αὐτῷ Διὰ τὴν ὁμολογίαν, ἃ ποί-
ησεν ὅτι ἐκμετοχήσῃ ἐκείμην Σύμβολον; καὶ

τί λοιπὸν τινὲς πρὸς συναίνεσιν τῶν κατὰ Φοινίκην
Ἐπισκόπων ἔκθεσιν συμβόλων καὶ πρὸς ὁμολογίαν; δό-
κουν λέγειν, ὅτι αἱ πατέρες τῆς τρίτης Συνόδου ἔκθε-
σιν πίστεως ἐκωλύσαν γίνεσθαι παρὰ τὴν ἐξέθου
αἱ αἱ πατέρες (ἦτοι οἱ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας
τῶν Συνόδων) τὰς ὄντας ὁμῶς ἐν ὑποψίᾳ, καὶ
συνέγραψαν ὅσας αὐτῶν πρὸς γινώσκον αὐτῶν, κα-
θὼς διδάσκει ὁ Ἀπόστολος, ἵνα ὧσιν ἑτοιμοὶ πρὸς
περὶ τῆς ἐν αὐτοῖς ἐλπίδος ὑπολογισθῆναι. τρίτον,
ἐκείνους ὁ συνθέμενος τὰς περὶ αὐτῶν λόγους Σχο-
λάριος, ἐστὶν ἐπίσκοπος καὶ ὑποδολίμας, καὶ ἰδί-
ως βιβλίῳ δεκάτῃ μέρει πρώτῃ κεφάλαιον ὀγδόον.
ἐδὲ καὶ ἦν καὶ ἀληθὴς ὁ Σχολάριος, ἐδὲν πρὸς τὴν
καθόλου Ἐκκλησίαν, ἥτις καὶ τὰς λόγους τὰς δάνους
καὶ δέειν ἔχει ἀρχαίς, ἀλλὰ πρὸς γράφῃν, καὶ τὰς
οἰκουμενικὰς Συνόδους καὶ τὰς συμφωνήσας αὐταῖς
ἀγίας πατέρας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΑ΄.

20

Περὶ τῆς ἐκτῆς ἀποθέσεως τῶν Λατίνων, λεγόντων, κατὰ τὸν Ἀρεοπαγίτην, Ἀθανάσιον καὶ τὰς λοι-
πὰς πατέρας, ὅτι ἔκθεσιν ἀκριβολογεῖσθαι τὰς Χριστιανὰς περὶ τὰς λέξεις, τῶν πραγμάτων συμφωνούντων, ὥστε
ἔτε περὶ τῆς ἐν τῇ Συμβόλῳ παροδικῆς ἀκριβολογητέον, καὶ περὶ τῆς λύσεως αὐτῆς.

25

Ἀντίθεσις ἐκτῆς. Κατὰ τὸν Ἀρεοπαγίτην, Ἀθα-
νάσιον, Βασίλειον, Γρηγόριον, Χρυσόστομον καὶ
ἄλλας ἀγίας πατέρας, ὅτι ἐστὶ δίκαιον σμικρολογεῖ-
σθαι τὰς Χριστιανὰς περὶ τὰς λέξεις, ὅταν εἰς τὰ
πράγματα συμφωνῶσιν, καὶ δὲ γὰρ ἐν ῥήματι ἡ σω-
τηρία ἡμῶν, ἀλλὰ ἐν πράγματι, ὥστε καὶ περὶ τῆς
ἐν τῇ Συμβόλῳ παροδικῆς ἀκριβολογητέον. ΑΠΟ-
ΚΡΙΣΙΣ. ὅτι αἱ λέξεις τὸ αὐτὸ πρᾶγμα σημαί-
σι, καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ἐνδὲς ὑποκειμένη κα-
τηγορήσονται, ἐδιαφερέμεθα περὶ αὐτῶν, καὶ μὴ καὶ
ὅτε ἀνωτίως ἔχουσιν, ἦσαν ὅτε αἱ λέξεις εἰς Ἀθα-
νασίους, καὶ εἰς τὰ πρᾶγματα ὅσα εἰς Ἀθανασίους, ἐσω-
ὡς ὁρίσκειν οἱ πατέρες, καθὼς μετὰ τὴν πρώτην
Σύνοδον ἔχοντες Ἀθανασίους εἰς Ἀνατολικὰ καὶ Δυτι-
κὰ περὶ ἑσίας ὑποστάσεως εἰς τὰς λέξεις, εἰς τὰ
πράγματα ἔχον πρὸς αὐτὴν γνώμην, ὅθεν καὶ ἦγα-
γον αὐτὰς εἰς συμφωνίαν ὁμῶς Ἀθανάσιος. καὶ
πρὸς τῆς ἐκτῆς Διαφερετικῶν τῶν Ἀνατολικῶν εἰς τὰ
συνοδικὰ τὰ Ῥώμης Μαρτίνου Διότιμας λέξεις, ἐν
αἷς ὑπόπτερον πρὸς τὰς τρεῖς ἐκπόρουσιν, ἐγὼ δὲ
δικαιτικῶς ὁμῶς Μάξιμος εἰπὼν, ὅτι καὶ ἐννοῶσι
ταῖς λέξεσιν ἐκείναις πρὸς ἐκπόρουσιν, ἀλλὰ τὸ συ-
ναφές τῆς ἐσίας καὶ ταυτῶν, ἀλλὰ δὲ καὶ ὁ κύριος
ἐν τῇ πρὸς Νεστόριον δευτέρᾳ ἑπιστολῇ φησὶν, Οὐχ
ὡς ἀνθρώπων συμπροσκυμάντες τῷ λόγῳ, ἵνα μὴ τῆ-
μης φαντασία παρεσκευάζεται Διὰ τὰς λέξεις τὸ
ΣΤΗΝ, ἀλλὰ ὡς εἶνα καὶ τὸν αὐτὸν προσκυμάντες, καὶ
κατωτέρω, ἔαν δὲ πρὸς κατὰ ὑπόστασιν εἴπωσιν ἡὼς
ἀνέφικτον, ἡὼς ἀναλλή παρατώμεθα, ἐμπόδιον
εἰς τὸ δύο λέγειν τίς. ἔτι περὶ τὰς ὁμοιοσῶν καὶ ἑτε-

ροσῶν καὶ ὁμοιοσῶν πόσαι ἐγένοντο Διαφοραί, Σύ-
νοδοι, καὶ συγγραφαί; καὶ ὁμῶς Βασίλειος φη-
σὶ, τῷ κατὰ ἑσίας ὁμοίῳ ἀποστεινῇ τὸ ἀπαρὰ-
λάτως, ταυτὸν ἐστὶ τῷ ὁμοίῳ, εἰ δὲ λείπει,
καὶ ἐστὶ ταυτὸν, ἀλλὰ εἰς ἀπασιν ἀσύμβατον δὲ καὶ
εἰς ὅσα δὲ ὅπερ λέγει ὁ Ῥόδος ἐν τῇ οἰκτῇ σμε-
λούσῃ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ Συνόδου, ὅτι καὶ Γρηγόριος
ὁ Παλαμάς εἶπεν, λέξων ἐμὸς λόγος ὁλίγος, ῥητέον,
ὅτι ἔγωγε αὐτὸ περὶ τινῶν ὧν ἐνεκατέρε κακῶς εἶ-
πῶν, περὶ μὲν τῶν ῥητῶν τῶν ἀγίων πατέρων ἰ-
χυρῶς ὑποφάνεται ἐξάμην καὶ ἐξέπτερον αὐτὰ,
γράφων πρὸς Δαμιανὸν φιλόσοφον, καὶ ἰδεῖν τὸ πέμ-
πτον κεφάλαιον, ὃ συνεγράψαμεν κατὰ Ἰωάννην Κα-
ρυάφην περὶ τῆς μυστικῆς τῆς Εὐχαριστίας. ὅτε
ὁμοῦς εἰς τὰς λέξεις ἐστὶ τῶν πραγμάτων Διαφοραί, 40
ἢ ὑπόστασις Διαφοραί, πολλὰ ἐξετάζονται, καὶ καὶ
ἐστὶ τότε μικρολογία, ἀλλὰ ἀναγκαστικῶς ἐξετάσις καὶ
ἀποδείξις. πόσην Διαφορὰν πίστεως ἐποίησεν ἐνδὲς ἰώτα
παροδικῆς, ἀλλοιώσασα τὸ ὁμοῦς ἐν ὁμοιοσῶν;
καὶ τὸ ἑννομῶν ἡ ἰσχύς καὶ ἦν ἐν καὶ μόνον Ἀλφα; 45
καθότι ἐξάμην ἔχον κατὰ ἑσίας Διαφορὰν τὸ ἀ-
γνώστην τὰ γινώσκον. ὅσα γράμματα ἀλλοιώσις συ-
νίστα πρὸς μονόφυσιν κατὰ τὸν Εὐαγγέλιον, καθότι ἡ
ὁρθοδοξία βλάπεται τὸν Χριστὸν εἶναι ἐν δύο φύσε-
σιν, οἱ δὲ μονοφύσισται ἐκ δύο φύσεων, τρεῖς ποτε 50
τὸ Ν, εἰς Κ. ἔτι λέγει Λεόντιος ὁ Χολοασικὸς εἰς
πρὸς πέμπτῃν πρᾶξιν τῆς ἱστορίας αὐτῆς, τὸ δὲ πρὸς
ὁ κύριος ἑκάστο, καὶ ὁ λέων ἐνδύσει, καὶ εἰ ὅτε
τὸ ἑκάστο ἐκλίπεται, εἰ καὶ κύριος χαίται, τὸ δὲ
ἐνδύσει τέλειον εἰς ἀναγερτὴν Εὐτυχίαν. ἔτι ὁμῶς
Βασί-

Βασιλεῖα· εἰς τὰ γυνέθλια λέγει, ἡ θεοφορος
 ΣΑΡΞ, εἰς δὲ πῶς ἐπὶ πολλοῖς τοῖς νομίζουσιν ὅτι
 τὴν Οὐρανὴν κατελάθην λέγει, τὴν ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ.
 καὶ ὁ Νύκτας ὅτι πῶς κατηχητικῶς λέγει, ὁ θεοφό-
 ρος ἈΝΘΡΩΠΟΣ. ὁ δὲ δαμασκηνὸς Φησὶ, Μὴ γέ-
 νοιτο ἡμᾶς θεοφορεῖν εἰπῶν. καὶ δὴ ὁ μέγας Βασι-
 λεῖα περὶ τῶν παρθένων ΕΞΟΥ, ΔΙΟΥ, ΕΝ,
 καὶ ΣΤΗΝ· πολλὴν ποιῆται λόγον ἐν τοῖς ἀπὸς Ἀμ-
 φιλόχιοις περὶ τῶν ἁγίων Προδύματος κεφαλῶν.
 10 ὁ μόνον λοιπὸν πρέποι, ἀλλὰ καὶ ἀναγκῶν ἐξετά-
 ζεσθαι ὁ μόνον τὰς λέξεις καὶ συλλαβὰς, καὶ αὐτὰ τὰ
 στοιχεῖα τῶν γραμμάτων εἰς τὴν θεολογίαν, ἀλλὰ
 καὶ αὐτὰς τὰς συγμάς, ὡς τὸ, ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΑΥΤΟΥ
 ΕΓΕΝΕΤΟ ΟΥΔΕ ΕΝ ΟΥΓΕΓΟΝΕΝ. ὅτι πῶς συγ-
 15 μὴν εἰς τὸ ΟΥΔΕ ΕΝ τιθέμενοι, καὶ ἀρχόμενοι ἀπὸ
 τῶν, ΟΥΓΕΓΟΝΕΝ εἰ Ἀρεταῖοι καὶ Μακεδονιοὶ, συ-
 νεπέρανον πῶς ἄρουν αὐτῶν. ὅθεν ὁ μέγας Ἀθα-
 νάσιος ἀντιπερὶ ἀπὸ κατὰ τῶν Ἀρετικῶν, λεγόντων
 μὴ ἐξετάζον τὰς λέξεις, συμμέγαλες τέλειον λόγον,
 20 ὅτι καὶ τὰδε φησὶν, οὐδὲ γυνὰ νομαίων ἀρπά-
 ζει τὰ ῥήματα, σκοπεῖν δὲ ἐπιμελῶς τὸ πρέπον Θεῷ,
 τὸ συμφέρον ἡμῖν, τὸ θωπεῖν τῆς ἀληθείας, τὸ
 σύμφωνον τῇ νόμῳ, τὸ κατὰ δόξαν τῇ φύσει, τὸ γινώ-
 σκον τῆς πίστεως, τὸ βέβαιον τῆς ἐλπίδος, τὸ ἀδόξουν
 25 τῆς ἀγάπης, καὶ τὰ ἐξῆς, ἅτινα πάντα τὸ μὴ ἐξε-
 τάζον δηλονότι τὰς λέξεις, καὶ γυνὰ νομαίων ἀρ-

πάζον τὰ ῥήματα, ἡ ὅτι συμβόλῳ παρὰ τῆς εἰσα-
 γαῖας, καὶ τέλει πάντων πῶς πίστευε, πῶς ἀγά-
 πην ἐδόξασε, καὶ πρεξένησε χάρισμα δεινότατον,
 καὶ ἐτέρων μυρίων κακῶν ἐγένετο καὶ γίνεται αἷτια
 ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις, ἡ τις ἀπαροχή, ἀλλὰ ἀποβλη-
 τέα, καὶ ἔτι τῶν δηλονότι τὸ ἐξετάζον τὰς λέξεις
 καὶ σκοπεῖν ἐπιμελῶς τὸ πρέπον Θεῷ, καὶ τὰ ἐξῆς καὶ
 τὸν μέγαν Ἀθανάσιον ἐμμελελογίᾳ, ἀλλὰ ἀκριβεστά-
 τη θεολογίᾳ εἰς τὰς ἐκκλησίας σωθῆναι. δεύτερον,
 ὅτι καὶ καὶ μὴ ἔν κληρονομία εἰς πῶς πίστευε, καὶ ἀ-
 σέβεια ἡ παρὰ τῆς, κληρονομία καὶ ἀσεβείᾳ εἰς
 τὰς δεχομένους αὐτῶν, ἐκωλύθη γὰρ ὑπὸ τῶν ἀ-
 γίων πατέρων. λέγει δὲ πῶς τοῖς ἁγίοις οὐκ ἐμμε-
 κή ἐβδόμη Συνοδῶν, ἡμᾶς τὰς θεομῶν τῶν πα-
 τέρων φυλάττοντες, ἡμᾶς τὰς παρὰ τῆς, ἡ ἀφαι-
 ρήσας ἐκ τῆς Ἐκκλησίας ἀναθεματίζοντες. καὶ εἰς
 τὸ Συνοδικὸν τῆς ὀρθοδοξίας ἀναγινώσκεται, Ἀπαν-
 τα τὰ πῶς πῶς ἐκκλησιαστικῶν παρὰ τῆς καὶ ὑπο-
 τύπων καὶ διδασκαλίᾳ τῶν ἁγίων καὶ ἀοιδίμων
 πατέρων κληρονομήσαντες, ἡ μετὰ τῶν παρὰ τῆς
 μέν, ἀνάθεμα. ἴδε τὰ περὶ αὐτῆς τῆς παρὰ τῆς
 ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Συνοδῶν ἀπὸ τῆς τρίτης ἕως τῆς
 δεκάτης ἐβδόμης συνελεύσεως, ὅτι γενναίως οἱ Ἐ-
 κκλησιαστικοὶ ἀπετάναζαν, εἰδὲ λατῖνοι μεμονωκα-
 σιν ἀφῶνι ταῦτα ἐν ὁλίγοις περὶ τῆς παρὰ τῆς
 ἐν τῇ κοινῇ Συμβόλῳ.

ΠΑΡΑΤΡΑΦΟΝ ΙΒ'.

30 Ὅτι ἐπὶ φωτίᾳ ἡ περὶ τῆς καὶ ἐκ τῶν τῶν ὑπαρχόντων τῶν ἁγίων Προδύματος κληρονομία, καὶ ἡ ἐν τῇ Συμβόλῳ
 παρὰ τῆς ἐκ τῆς ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης.

Σημείωσαι ὁταῦθα, ὅτι ἐπὶ φωτίᾳ ἔτε ἡ περὶ
 τῆς ὑπαρχόντων τῶν ἁγίων Προδύματος κληρονομία,
 35 ἔτε ἡ ἐν τῇ Συμβόλῳ παρὰ τῆς ἐκ τῆς ῥωμαϊκῇ
 Ἐκκλησίᾳ, πρῶτον, ὅτι ὁ φωτίᾳ ἐν τῇ παρὰ τὸν Ἀκυ-
 λητῆς Μητροπολίτην ἐπιστολῇ αὐτῆς λέγει, ὡς, Συ-
 νόδος συγκροτηθεῖς ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κεφα-
 λῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, οἱ ἀπὸ Ρώμης ἀπεσταλμένοι
 40 τῶν Πάπας Γ' Ἰωάννης πρέσβεις ἐκ τῶν Πατέρων ἐκ τῆς
 τῶν Πνεύματος τῶν ἁγίων, καὶ ὅτι ἡ ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία
 τοῖς ἁγίοις τέσσαρσι μεγάλοις καὶ ἀρχιερατικοῖς θρό-
 νοις ὁμόφωνος καὶ ὁρθόδοξος κατέστηκε. δεύτε-
 ρον, ἐν τῇ παρὰ τῶν Πατερῶν ἐκκλησίᾳ ἐπιστο-
 45 λῇ ὁ αὐτὸς τῶν παρὰ τῆς ἐκκλησίας ποιησαμένων, θεομάχων,
 μανικαίων, μαρκιωνιστῶν, ἐκκλησιῶν πολυπληθῶν,
 θεραποδυνῶν ἀντικειμένων, λυμενῶν τῶν κοινῶν, ἀσεβεί-
 ας Γάγγραινας καὶ δύο εἰσαγόντας αἷτια λέγει, καὶ ἀ-
 ρεπον κατὰ πῶς παρὰ τῆς, καὶ μυθολογίαν, καὶ
 50 ἀσείαν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἔτε περὶ αὐτῆς, καὶ
 τῆς ἐκ τῶν τῶν ἐκ τῶν παρὰ τῶν ἁγίων Προδύματος.
 καὶ ἔτε ὁ Πάπας Νικόλαος, ἔτε οἱ μετ' αὐτῶν Ἀδρι-
 αῦδος καὶ Ἰωάννης, ἔτε οἱ μετ' αὐτῶν πῶς Πά-
 πας, ἐκείνοι δηλονότι οἱ τῶν φωτίων ὡς φασιν οἱ Ἀ-
 τῖνοι ἀναθεματίσαντες, ἔτε οἱ κατ' ἐκείνους κληρῶν

λόγοι καὶ Ἀσκηταὶ καὶ Διδασκαλοὶ καὶ λαὸν ἡ γυνή
 καὶ ἡ γραφὴ ἐμμελῆς καὶ ἐκκλησιαστικὴ συγγραφῆς, ἔτε
 αἱ κατὰ φωτίαν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐκ Ρώμης Συνοδοὶ
 ἐνόμισαν τὸν φωτίαν ἀντικείμενον εἰς πῶς ὑπαρχόντων
 τῶν ἁγίων Προδύματος, καὶ ἐμμελῆς ὡς ἀφαιρῶνται πῶς πα-
 ρὰ τῆς, καὶ ἔτε ὁ παρὰ τῶν καὶ ἰσχυρῶς ἐξυβρίζοντες
 τὰς ταῦτα ἐφ' ὧν καὶ καὶ ἀπεδοχόμενοι, καὶ τῶν
 καὶ τῇ φωνῇ ἀσέως καλῶν, καὶ δὴ καὶ οἱ ὅπως δὴ-
 ποτε ἐχθροὶ καὶ ὑβριστῶν τῶν φωτίων, οἱ πολλὰ κα-
 τηγορίας καὶ ἐγκλήματα πλάσαντες κατ' αὐτῶν,
 καὶ παρὰ τῶν Μάγον ἐπόντες αὐτῶν, ἰγνάντι
 ὁ Κωνσταντινουπόλεως, Νικήτας ὁ Παφλαγών, ὁ Πά-
 πας Στέφανος ὁ πρῶτος, καὶ ὁ Μαρῖνος, καὶ ἡ Ἰδρυα τῶν
 κατὰ φωτίαν βλασφημιῶν Στυλιανὸς Νεομωσαρίων
 ἐπόντι τοιαῦτον περὶ φωτίαν, ἀλλὰ οἱ ἁγιοὶ Ἀνατολί-
 κιοὶ ὡς ἐπὶ πλείον ἐπήκου αὐτῶν, οἱ δὲ Δυτικοὶ καὶ
 συνοδικῶς ἀπεδέχοντο πῶς γνώμην ταύτην καὶ τῶν
 ἁγίων τῶν, καὶ ἔτε περὶ τῶν αὐτῶν λέγον, ἀλλὰ
 μόνωτατα ἀπὸ τῶν Πάπαν Νικόλαον κατ' ἡμᾶς καὶ
 τῶν ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, τῶν ποιήσαντων, κατὰ φρονῆ-
 σαι, ἐμμελῆς αὐτῶν οἱ Ρώμας, ἐξ ὧν δέκνεται πα-
 ρὰ τῶν, κατὰ τῶν καὶ αὐτῶν ὁ φωτίος ἔπον αὐτῶν, ὅτι
 ἡ ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία ἦν ὁμόφωνος καὶ ὁμόδοξος περὶ
 τῶν

τῆ ἀγίας Πνύματος, ἥτοι ἐξίσχυ οἱ πρῶτοι Ἀρχιερα-
τικοὶ Θρόνοι ὅκ μόνον τῷ Πατρὶ ἐπρέσβδον ἔχον
πλὴν ὑπαρξίν, τὸ Πνύμα τὸ ἅγιον, καὶ πλὴν παρὰ ἡ-
κην ὡς ἀθεοῦ τι μίσημα ἐβδελύσσοντο, τέτων ἔτως

ἐρημίων, καὶ τοῖς λοιποῖς ἀνωτέρω ἐν τέτῳ τῷ
κεφαλαιῷ Διελυθίσαν ἡ παρὰ ἡκην καὶ τὸ περὶ αὐ-
τῆς δόγμα κτηνοτομία ἐστὶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ
πολυθίων ἀνδραπόδων ἐφύρεμα.

5

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΓ'.

ὅτι καὶ ἐκ τῆ φωτίε, καὶ ἐκ τῆ Πάπας Ἰωάννη, καὶ ὅλων, κτηνοτομῆτα τὰ τῆ ἀγίας Πνύματος καὶ τῆ
συμβόλες ἦν τότε ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πλὴν Ῥωμαίων.

Τὴν δεικνύται καὶ ἀνωτέρω· ἐις τὴν ἐβδόμην κε-
φαλαιῷ ἐβδόμῳ, καὶ βιβλίῳ τέτῳ κεφαλαιῷ
πέμπτῳ, καὶ ὅτι τῆς οὐκῆς περὶ τῆς ἡκην φωτίε
Συνόδου, περὶ ἧς ἐπὶ αὐτῶν ἀνωτέρω βιβλίῳ ἐβδό-
μῳ κεφαλαιῷ δεκάτῳ τετάρτῳ, ἐν ᾧ καὶ τῷ γρά-
φῃ ὁ Πάπας Ἰωάννης παρὶς φωτίον, ὅτι παρὰ γινέτω

καὶ ἡμᾶς ὁ μικρὸν ἐμπαρὼν ὑποσταλὲς παρὰ αὐ-
τῆς, καὶ περὶ τῆ ἀγίας Συμβόλες ἡμᾶς ἐδοκίμασεν,
δύον ἀνωτέρω καὶ ὡς ἀρχὴν παρὰ ἐβδόμῃ ἡ-
μῖν Διελυθίσαν, καὶ μὴ παρὰ ἐβδόμῃς τι, ἡ ἀφαιρέ-
τας, ἀκρίβως ἐβδόμῃς ὡς τοῖς τοιαῦτα τλημῶσι,
βαρεῖα καταδίκη ἀναμύρετα ὑποκατα.

10

15

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΔ'.

Ἐπιχέρημα παπιδῶν ἀπὸ τῆς παρὶς Βησσαρίωνος ὑπερολῆς Γεωργίῃ τῇ Γεμισῇ καὶ αὐτῇ τῇ φωτίε, ὅτι τὸ καὶ ἐκ τῆ
τίε τὸ Πνύμα τὸ ἅγιον, καὶ ἡ παρὰ ἡκην ἦν ὑπὲρ φωτίε

20

Οἱ Πνύματῶμαχοι ὁμῶς παρὶς ἀνείρεσιν τέτων παρ-
βάλλουσι Γεωργίον τὸν Γεμισὸν, γράφοντα τῷ Νι-
κῆας Βησσαρίωνι, ἢ ἄρα ἡ ὑπὲρ φωτίε βεβαιωτέρα,
ἐν ᾗ καὶ ὁ Πάπας Ἰωάννης πωρῆθετο πλὴν παρὰ ἡκην
ὁβελιθῆναι ἀπὸ τῆ Συμβόλες, ἔτι καὶ πλὴν φωτίον,

γράφοντα ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ ὑπερολῇ παρὶς τῆς Πα-
τριάρχας περὶ πλὴν Λατίνων, ὅτι τὸ Πνύμα τὸ ἅ-
γιον ἐκ τῆ Πατρὸς μόνης, ἀλλὰ γε καὶ ἐκ τῆ τίε
ἐκπορεύεται κτηνοτομῆσαντες.

25

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΕ'.

ὅτι ἡ παρὰ ἡκην ἐν τῇ Συμβόλῃ, καὶ ἡ περὶ τῆ ἀγίας Πνύματος κτηνοτομία ἐκ ἦν ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐπὶ φωτίε.

30

Ἀλλὰ ῥητέον, ἐπεὶ ἐκ ἐπὶ νόθος ἡ διελυθίσαν ἡ
τῆ Γεμισῇ ὑπερολῇ, ὅτι ὁ Πάπας Ἰωάννης ἐσυ-
ρέθετο ἐκ βληθῆναι πλὴν παρὰ ἡκην ἀπὸ τῆ ἀπομύρε
δῆθεν Συμβόλες ἐν τῇ ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ ἀπὸ
πλὴν παρὰ ἡκην καὶ διδασκόντων αὐτῶν ἐν τῇ
Βυλαρείᾳ, ἐς ἃς ὑποβλέπων καὶ ὁ φωτίον,
κατηγόρεα αὐτῶν, γράφον παρὶς τῆς Πατριάρχας,
καὶ ἵσως ἐπελαβάνετο καὶ τινῶν Ῥωμαίων, ὡς μὴ
ἀγνοησάντων μὴ λέγεσθαι ὅτι ἐκ ἦν, καὶ μαρ-
τυρεῖα τὰ ἀνωτέρω, ὅτι παρὶς φωτίον ἐλέγχετο ὁμοδόξον
εἶναι πλὴν ῥωμαϊκῶν Ἐκκλησιῶν τοῖς λοιποῖς τίεσας-
σιν ἀρχιερατικοῖς Θρόνοις. σημείωσαι δὲ, ὡς ἐ-
ταῦτα ἦσαν ἀληθῆ, ἔγραφε ταῦτα μάλα ὁ Βη-
σσαρίων, καὶ πάντες οἱ ἐτεροδόξοι Λατῖνοι, καὶ ἰδίως
καὶ ἐν τῇ ἐκ βληθῆναι Συνόδῳ. ὅθεν πανταχόθεν
βεβαιῶται, ὅτι ἡ παρὰ ἡκην ἐκ ἦν ὑπὲρ φωτίε ἐν τῇ ῥω-
μαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ ὑπερβυθῆς ἐπὶ καὶ κακοδομῶ-
ν ἀνδραπόδων πλατύνεμα. ὅθεν καλῶς ἐλέγχετο
Ἰωσήφ ὁ Βερουίνιος ἐν τῷ ὁγδόῳ λόγῳ περὶ Τελμάδος
περὶ τῆ ἀγίας Πνύματος, ἢ πρῶτῃ πλὴν Οἰκεμηνικῶν

ἐδογματίσετο Συνόδου, ἔτως ἡ δούτερος ἐδέσπισεν,
ἔτως παρὰ ἐβδόμῃ ἡ τέτῃ, ἔτως ἐκλήρυξεν τὴν τέτῃ
ἔτως ἐβεβαίωσεν ἡ πέμπτῃ, ἔτως ἐκλήρυξεν ἡ ἐκ-
τῇ, καὶ ἐπεσφράγισεν λαμπρῶς ἡ ἐβδόμῃ, τὸ Πνύμα
τὸ ἅγιον ἀκρίτως ἐκ τῆ Πατρὸς δογματίσασθαι, ἐρμῆ
καὶ ἐκ τῆ τίε, καὶ τὰς μὴ ἔτως φερῶντας, τῷ αἰ-
δέματι ἀπὸ ψάσαι. καὶ παρὶς τῆς Νικηφόρου ὁ Γρη-
γορίου ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτῆς, βιβλίῳ πέμπτῳ, οὗτοι
δὲ (δηλονότι οἱ Λατῖνοι) τὰ πάσαις ταῖς ἀγίαις
βεβαιωθῶντα καὶ κυρωθῶντα Συνόδοις παρὰ ἐβδόμῃ-
τες, ἐς ἔργον ἐξήνεγκαν ἡ μότοις αὐτοῖς βυλομέ-
νοις ἦν, καὶ ὁμῶς πάντες οἱ ἀρχαῖοι ἅγιοι πατέρες
καὶ ἐκ πλὴν μεταταῦτα Μανδύλος ὁ Ἀγκύρας, Μι-
χαὴλ ὁ Γλυκάς, Γεώργιος Λογοθέτης, ὁ Ἀμυράτης,
Γεώργιος ὁ Γεμιστός καὶ καθεξῆς οἱ ὁβδόμοι δι-
δάσκαλοι ὁμοφώνως ἀπεφώνησαν, ὅτι παρὶς τῆς Οἰ-
κεμηνικῆς Συνόδου χρῆναι ῥυθμίζεσθαι τὸ ἐκκλη-
σιαστικὸν σύστημα, αἰτίαις ἐπὶ αἰσὶ, κατ' ἐξαιρέ-
την δηλονότι λόγον, καὶ ἴδε ἀνωτέρω βιβλίῳ ἐβ-
δόμῃ κεφαλαιῶν πρῶτων.

50

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΣ'.

ὅτι ἔτε ἐν τῇ ἐκ βληθῆναι Συνόδῳ βεβαιῶσαι ἔχουσιν οἱ Λατῖνοι ἀπὸ πλὴν πατέρων πλὴν παρὰ ἡκην, ἥτις
ὡς μαρτυρεῖ ὁ Λεμπρόδος ἐκ ἧς ἐπὶ φωτίε ἐν τοῖς Ῥωμαίοις.

Πρὸς

Πρὸς ταῖς οἱ Λατῖνοι εἰπόντες ἐν τῇ ἐν Φλωροντία
 Συνοδῷ πολλὰ σοφίσματα περὶ τῆς καθολικῆς,
 καὶ μὴ διωκόμενοι διὰ τῶν πατέρων βεβαιώσαι αὐτῶν,
 μάλιστα βλέποντες τὰς πατέρας ἀντιβαίνοντας αὐ-
 5 τοῖς, ἔδεικτον πρὸς τὰς παρερμηνείας, ἀγνίτας Δι-
 αλυόντων τῶν Ἑλλήνων μάλα γενναίως, μὴ διωκόμενοι
 ἕτε Διὰ τῶν εἰπεῖν ἄλλοις οἱ Λατῖνοι, κατέ-
 φυγον ἐπὶ τὸ δόγμα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐξωβελί-

σθισαν. Σημειώτεον ἐνταῦθα καὶ αὖτε τὸ Πέρι
 Λομπάρδου, ὅστις μαρτυρεῖ, ὅτι ἐπὶ τῇ Πύργῳ Ἰωάν-
 νη τῷ ἐπὶ τῆς ἐπὶ φωτίᾳ Συνοδῷ τὸ σύμβολον τῆς
 δευτέρας Συνοδῆς ἦδυσεν ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις (ἐν αἷς
 καὶ ἡ ῥωμαϊκῇ) ἄτερ καθολικῆς. ὅθεν καὶ ἐκ τῆς
 ἀληθείας δέκνυται ἡ μαρτυρία τῶν ἐκ τῆς
 ἐκ αὐτῆς καὶ ἡ καθολικὴ ἐν τῇ ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ.

10

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΖ'

Ἐπιχείρημα παριστῶν διὰ τῆς Μοναχῆς Βαρλαάμ, πῶς καθολικὴν μὴ ὑπάρχειν διότι οὐκ ἐπὶ τῆς καθολικῆς
 Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τὸ δόγμα λεγόντων, καὶ διότι οὐκ ἐπὶ τῆς καθολικῆς, ἀλλὰ τὸ δόγμα λεγόντων, καὶ διότι οὐκ ἐπὶ τῆς καθολικῆς,
 ἀλλὰ πολὺ ὕστερον μετὰ φωτίον ὑπὸ ἀσέβων τινῶν ἐξέδωκεν.

15

Τέλος πάντων, οἱ Πνευματομάχοι ἵνα δείξωσιν ὅτι
 αἱ οὐκ ἀπεδέχοντο ἡ καθολικὴ ὑπὸ τῆς καθολικῆς
 Ἐκκλησίας, ἀπεδέχοντο ὁμοῦς τὸ δόγμα, ἡτοι τὸ ὅτι
 τῷ ἱερεῖ, ἐκ καὶ μὴ ὑπὸ πάντων, ἀλλὰ ἡν ὁμόνοια ἐν ταῖς
 20 Ἐκκλησίαις, ὡς τυχὸν διαφύσσῃ ἐν Φλωροντία σύ-
 νοδῷ. ἔτεκον λοιπὸν τῆς καθολικῆς τὸν Μοναχὸν
 Βαρλαάμ λέγοντα, Πρὸς δὴ ταῦτα ἐκείνα ἡμᾶς ὑπο-
 λαμβάνειν δεῖ, ὅτι καὶ οἱ ἱερεῖς ἡ Ἐκκλησία,
 ἦσαν οἱ καὶ ἐκ μόνου τῆς Πατρὸς καὶ τοῦ Πνεύματος καὶ
 25 ἁγίου ὑπολαμβάνον, καὶ πάλιν ἕτεροι, οἱ καὶ οὐκ
 τῷ ἱερεῖ, ἀλλὰ ἐπὶ γε ἡ τινῶν Διαφορᾶ τῇ ὅλῃ τῆς
 Ἐκκλησίας ἐλυμαίνετο καταστάσις, ἐδὲ πῶς κοινῶς κα-
 τέλειον ὁμοίον, ἀλλὰ τὸ σύμπαν κοινῇ τὸ ὅτι Πατρὸς
 ἀπλῶς ἕως ἐπὶ πρὸς βουον, καὶ πάντας εἰς πῶς τῆς ὡς
 30 πᾶσιν ὁμολογεῖται συγκαλῶν ἐνότητι τῆς τοιαύτης
 διαφορᾶς τοῖς ταῖς τοιαύτας περὶ τῆς παρεχόμενα. ἀλλὰ

ἐπὶ τὸν πρὸς ταῦτα, ὅτι ἡ περὶ τὸ δόγμα ἡμοιοπία ἐκ
 ἡν ἐξ ἀρχῆς καὶ δὲ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ καὶ Δυτικῇ
 Ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ πολὺ μετὰ φωτίον, καὶ ὑπὸ τῶν ἐν
 ἁσέβων καὶ ἀσεβημάτων ἐν τῇ Δύσει καὶ μόνῃ ἐξέ-
 35 δωκεν, ὡς ἔρηται ἐν ταῖς δυτικῇς πρώταις κεφαλαῖς
 τῆς παρόντος βιβλίου. ὅθεν καὶ οὐκ ἐπὶ τῇ ψυχο-
 φθορᾳ δόγματος ἐν ταῖς καθολικῇς Ἐκκλησίαις, ἐ-
 τι γε ἡ τινῶν Διαφορᾶ τῇ ὅλῃ τῆς Ἐκκλησίας ἐλυ-
 μαίνετο καταστάσις. πολλοὶ δὲ τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ
 Ἐκκλησίας, καὶ διότι οὐκ ἐπὶ τῇ πολλῷ δόγμα,
 καὶ εἰσαχθέντος πῶς καθολικῆς ἐν τῇ Συμβόλῳ, ὅπερ
 ἐστὶν ὅτι ἡλλοίωσε πῶς κοινῶς πᾶσιν, ἀναγκαστικῶς ἡκολέ-
 40 θησε παρὰ τῶν ὁρθοδόξων ἡ Διαστάσις τῶν Ἐκκλησιῶν
 ὡς ἐπὶ, ὡς πασιδὴλως ἀναφανέσαν πῶς ῥωμαϊ-
 κῇ Ἐκκλησίᾳ αἰρετικῶς τελείῳ χωρισμῷ διότι βλη-
 θῆναι τῆς σώματος τῆς Ἐκκλησίας.

35

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Περὶ τῆς κατὰ τὸν γενεῶν τῶν τῆς Ῥώμης Παπῶν πότε ἤρξατο, καὶ λύσεως τῶν δύο ἀντιθέσεων τῶν Λα-
 40 τίνων ὑπὲρ τῆς τῶν γενεῶν κατὰ.

Φησὶν ὁ Χρὶς Ἀλάτιος, ὅτι ὁ Παχώμιος Μονα-
 χὸς σημεῖον ἐν τῇ ἑξακχιλίσῳ ποντακισίῳ
 ἔτα, διότι οὐκ ἐπὶ τῆς Ῥώμης, τὸν Διάδοχον
 45 αὐτῷ Στέφανον πρῶτον τὰς τείχας τῆς πόλεως ἀν-
 χερστάτως διότι οὐκ ἐπὶ τῆς Ῥώμης, ἔτα πρὸς τῆς πόλεως
 Παχώμιον πόλεως, ἐπεὶ τὸ ἑξακχιλίσῳ πον-
 τακισίῳ κοσμιῶν ἔτα, ἐπὶ τῆς πόλεως ὡς ἐπὶ τῆς πόλεως
 50 Συνοδοῦ ἐγίνετο περὶ τῆς πόλεως ποντήκων τρία,
 ἡ χίλια ποντήκων πότε ἔτα πόλεως, ἐν τῇ πόλεως
 Λέων ὁ ἑναρς, ὅς ἦν Διάδοχος ὁ Στέφανος. ἀλλὰ
 ἐπὶ τῆς πόλεως, ὅτι συκοφαντικῶς ἐπὶ τῆς πόλεως, ἐπὶ τῆς πόλεως
 Παχώμιος ἰσορῶν σημεῖον ποιέμενος εἰς τῆς ἱερομο-
 νάχῃ Ματθαίῳ πῶς κατὰ Λατίνων συλλογῶν, ἐν τῇ

ὁ Ματθαῖος λέγει ῥητὴς, ὅτι ἐγίνετο ἡ πόλις Κρημα-
 ρίς Συνοδος, τότε ἦν καὶ ὁ ἑναρς Λέων Ῥώμης ἐν τῇ
 ἔτα ἑξακχιλίσῳ ποντακισίῳ ποντακισίῳ πόλεως,
 καὶ χωρὶς αὐτῆς λέγει, ἀλλὰ καὶ τὸν Λέοντα τῆς
 Ῥώμης τελούτησαντα, Στέφανος σύμφρων αὐτῷ
 πῶς ἄρσιν διεδέξατο, ἐπὶ τῆς πόλεως, ὅς λέγεται πρῶ-
 55 τος τῶς τῆς πόλεως αὐτῷ τείχας ἀνχερστάτως καὶ ἀ-
 σεβαστικῶς διότι οὐκ ἐπὶ τῆς πόλεως, καὶ τοῖς ὑπὸ τῶν
 ἐπισκό-
 ποις καὶ πρεσβυτέραις καὶ μοναχοῖς καὶ παντὶ τῇ
 λαῷ τῇ παλικῇ ἐπὶ τῶν ποιῶν πρὸς τῆς πόλεως,
 ὡς πῶς Διαφορᾶ εἰς τὰ ἔτα μὴ εἶναι περὶ τῆς πό-
 60 τήκωνται, ἀλλὰ εἰς μόνα ἐνέα ἔτα, ὁ γὰρ Λέων ἐγί-
 νετο Πάπας ἐν τῇ χίλιῳ τεσσαρακισίῳ ἐν τῇ πό-
 λεως, ὁ δὲ Κρημαρῖς ἐπατελερῶν ἐν τῇ πόλεως
 χίλιῳ

τεσσαράκωσιν τετάρτῃ, ὃ δὲ Συώδορ ἐν τῇ ἑτῇ χιλι-
 οσῷ πεντήκωσιν τρίτῃ, ὃπέρ ἐστιν ἑτος κοσμικὸν ἑξα-
 μιχίλιον πεντήκωσιν ἑξακωσὸν πρῶτον, καὶ αὐτὴ ταῦτα
 εἶπον ὁ Παχώμιος ἐξ χιλιάδας πεντακόσια πεντά-
 κοντα δύο, ἥτις χρονικὴ ἀντιστοιχία ἐποιεῖ ἐμ-
 πόδιον τῆς ἀληθείας, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω. περὶ δὲ
 τῶν γυναικῶν ἄλλος τις λέγει ἀναγνώσας τὴν λατί-
 νου, ἥτοι τὴν Πλάτωνα, ὅτι ὁ ἐξ Ἡρακλείδας τῆς
 Θράκης ἀνακλήτης Πάπας ῥώμης γενόμενος, πῶ
 γυναικὰ τέμνειν πρῶτος συνεχώρησεν. ὁ δὲ Κη-
 ρελλάριος πρὸ τῆς Στεφανίας, ὡς πῶ ὡς τὸν Ἀν-
 ῥοχάου ἐπιστολῶν αὐτῇ μέμφεται πῶ κερὰν τῶν πα-
 τρῶν λατίνους γυναικῶν ἐστὶ δὲ εἶπεν, ὅτι τὸ πρὸς λα-
 τίνων περὶ ἀνακλήτης λεγόμενον ἐστὶ πλάσμα, κα-
 θὼς ἐστὶ καὶ ὁ κείνου ὅπερ λέγουσιν, ὅτι ὁ ἀλέξανδρος
 ὁ γυναικὶ Πάπας ἐς τὸ ἔτος ἑκατῶν ἑκοστῶν,
 ἐφάρων ἐς πῶν πατέρων τὰ ἄρματα. ἡ ἀλήθεια δὲ
 ἐστὶν, ὅτι ἀφ' ἐξ ἑσέχθη ἡ ἀσθενεία, εἰς φανὴ καὶ
 τὸ ἄριστον, καὶ ἡ κοιλία καὶ ἡ ἀνάσθησις ἐς πολ-
 λὰς τῶν ἐκκλησιαστικῶν πρὸς λατίνους. γυναικὶς δὲ
 τῷ ἁγίστῳ φανερῶς, ἐφάρων καὶ ἐς τὰς Πάπας
 ἵνα βεβαιωθῇ τὸ παύσησιν καὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων
 παύσασθαι. εἰλοπόν καὶ ἡ κερὰ τῶν γυναικῶν ἐν τῇ ῥω-
 μαϊκῇ ἐκκλησίᾳ ἦν καὶ ἐπὶ λέοντος τῷ ἐνάτῳ, καὶ
 πρὸς ταῦτα μικρὸν, ἀλλ' ἐπὶ ταῦτα τῷ Στεφανίᾳ τῷ
 δεκάτῳ γέγονε κοινὸν κακόν, ἐπεὶ καὶ ὁ Πάπας
 αὐτὸς ἔκαρε πῶν τείχεα διόλου, καὶ μετέπειτα ἄλ-
 λοι ἐπινόησαν ἐς τὸ γένος ὅξιν καὶ ἀγκύλην αὐ-
 γυπτικῶν πυρρῶν, αὐτὸ πῶν βάρων καὶ κάτω πῶν
 κορυφῶν ἔχουσιν, τὰ γὰρ πρῶτον, καὶ αὐτετραμμένα,
 καὶ ἀπὸ τῶν καὶ βδελυκτὰ καὶ ὑποτρύπανα. ὁ δὲ Γρηγό-
 ριος ἑβδόμος καὶ βίαν ἐπὶ νεύει καὶ ἐπισκόποις καὶ
 κληρικῶσι ἵνα ξυρῶνται τὸ γένος καὶ ἀκρίτως. ὅτι
 καὶ οἱ Πάπαι οἱ ἀρχαῖοι, καὶ οἱ Δυτικοὶ πατέρες ἐκ
 καὶ ξυρῶνται τὸ γένος, μαρτυρεῖται κοινῇ φήμῃ, ἡ πρὸς
 τοῖς, τὸ σέμνον καὶ τίμιον τῶν ἀρχαίων, οἱ καὶ εἰ-
 χος φροντίδα τῶν καλῶν ἵσταται, καὶ αὐτοὶ αἱ ζω-
 γραφαί, ὅπως ὅλοι μετὰ γυναικῶν ζωγραφῶνται ἐ-
 μόνον εἰλοποὶ πατέρες, ἀλλὰ καὶ οἱ Πάπαι, ὡς φαί-
 νεται πρὸς τῆς ἁλῶν καὶ ἐς τὸν αἶον μαρτυρεῖται

πῶν Βουστῶν, καὶ ἐν πάσαις ταῖς καὶ πῶν οὐκ ἐκκλη-
 σιαστικῶν, ἐν αἷς ζωγραφῶνται οἱ ἀρχαῖοι Πάπαι.
 σημάσας δὲ, ὅτι κατεγορεύεται τὸ ξυρῶνται τὸ γένος,
 πρῶτον ὑπὸ τῆς γραφῆς, οὐκ ἀπομαρτυρεῖται τῶν
 πῶν καὶ ὑμῶν λέγει ὁ νόμος. καὶ τὸ ἀδύτικόν κα-
 5 φαλαῖν δεκάτῳ ἐνάτῳ λέγει, οὐκ ἀπομαρτυρεῖται
 ἐν τῇ κόμῃ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, καὶ δὲ φθέρειται πῶ
 ὅψιν τῶ πῶν καὶ ὑμῶν. καὶ κεφαλῶν ἐκπῶ πρῶ-
 τῳ, καὶ φαλαῖν καὶ ξυρῶνται πῶν κεφαλῶν ἐπὶ
 νεκρῶν, καὶ πῶ ὅψιν τῶ πῶν καὶ ξυρῶνται, καὶ 10
 ἐπὶ τὰς θάλασσας αὐτῶν καὶ καταπερὶν ἐν πύλιναις. καὶ
 ἐς τὰς ἀλῶν τῶν ἀποστόλων λέγεται, μὴ φθέρ-
 ραν τείχεα γυναικῶν, μήτε ἐτερινῶς κατακαταμεῖσθαι.
 καὶ ὁ ἐπιφάνιος κατὰ Αἰρέσεις, τί χάριν καὶ ὁ ἀν-
 τίον φησὶν; οἱ μὲν τὸ γένος καὶ πῶν μορφῶν τῶ ἀνδρῶν 15
 ἀποτρίβονται. καὶ Αἰρέσις ὁ γυναικῶν ὁ γυναικῶν καὶ Μπα-
 σαλιανῶν λέγει, ὅτι οἱ Αἰρετικοὶ εἶσι ἐκ τῶν τῶ γέ-
 νος καὶ ἐφύλαττον τὰς τείχεας. καὶ φιλοσόφος τις
 ἐρωτῶν Διὰ τὴν τρέφει γυναικὰν, ἀπεκρίθη, ὅτι
 ἐσάντις ἀνὰ πῶν τῆς ἐμῆς γυναικῶς, ἐκ τῶν ἀνδρῶν 20
 ἀρῶνται εἰναι καὶ ἐξ ἑαυτῶν. ὡς καὶ ὁ Βασιλεὺς Δα-
 ρίδ, Διὰ τὴν τῶν ἁγίων ἀμὲν ξυρῶνται τὰ γένος τῶν
 πρῶτον αὐτῶν, κατεπολέμησεν αὐτῶν. καὶ ἐς
 πολλὰς ἁλῶν τόπας τῆς γραφῆς φαίνεται, ὅτι οἱ
 Ἰσραηλῖται ἐν κερῶν ἀνὰ, καὶ συμφορῶν κοινῆς 25
 ἐκ τῶν τῶ γένος ἀποτρίβονται. οἱ Περσῆες καὶ
 Πατριάρχαι καὶ Περσῆται καὶ Ἀπόστολοι καὶ αὐτοὶ
 ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς γένος ἔχον, καὶ αὐ-
 τὸς ὁ Θεὸς Φανὴς τῷ Δανιὴλ, μετὰ γυναικῶν ἐφάρων,
 ὅθεν καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκλήθη. ἕως ἐν ταῖς 30
 τῶ καὶ οἱ τῶς ἐφάρων. τί τὰ πολλὰ; Ἐπὶ λαμβάνον-
 ται δούτερον, ὅτι μετὰ λέοντα ἡ Βίβλος, καὶ
 εἶτα ὁ Στέφανος. Ἀλλὰ ῥητέον, ὅτι καὶ εἰ μετέπειτα
 ἀπὸδοχοὶ λέγονται ὅλοι. καὶ ὁ Παχώμιος καὶ Ματ-
 θαῖος ἐπὶ πῶν τῶν Βίβλων ὡς μηδὲν ἀποτρίβονται
 τα, καὶ εἶπον τὸν κοινὸν Στέφανον. ἕως καὶ
 Νικόλαος ὁ πρῶτος ἐπὶ Μιχαὴλ, καὶ ὁ μετ' ἐκείνου
 Ἀβελῶν ἐπὶ Βασίλειον ἔγραψεν περὶ τῶν πρὸ αὐτῶν
 Παπῶν, οἱ καὶ ἀπὸ τῶν καὶ, ἐμῶν λέγοντες πρῶ-
 κατόχας τὰς ἐγγύς καὶ τὰς μακρὰς. 40

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Περὶ λύσεως τῆς τρίτης ἀντιθέσεως τῶν λατίνων ὑπὲρ τῆς κερῆς τῶν παπικῶν γυναικῶν ἀποδείξει καὶ μαρτυρίαις.

Ἀντίθεσις τρίτη. Ἡ ἐν Κωνσταντίνῳ Συώδορ πέμ-
 πη κατὰ Βαρώνιον, ἡ ἑτεράτη κατ' ἄλλους,
 ἐξέτετο κανὼνα ἀπαγορεύοντα μὴ τρέφειν γένος,
 ὃ δὲ ταῖς Συώδοις μὴ ἀποτασσόμενος, ὑπὸ δισμὸν ἐ-
 σιν. Ἀλλὰ ῥητέον πρῶτον, ὅτι ἐμόνον ὑπὸ τῆς γρα-
 φῆς καὶ τῶν ἀρχαίων ἐκκλησιῶν κωλύεται τὸ φθέρ-
 ρειν τὸ γένος, ἀλλὰ καὶ πάντες ἀνθρώποι τὸ γέ-
 νος ἔχον, καὶ ὡς μαρτυρεῖται οὐκ ἔστιν, οἱ καὶ τὸ
 πρῶτον ἐσέχθησαν ἐς πῶν ῥώμην ὑπὸ Τηκνί-
 κῃ ὡς ἔστιν ἀποκρίσεως αὐτῆς τετρακοσιοσῶν πεν-

τηκωσῶν τετάρτῃ. δούτερον, οἱ ἀρχαῖοι ἀνδραγα-
 μετὰ γυναικῶν καὶ κόμης ὀρώνται. τρίτον, ὡς μαρ-
 τυρεῖται ὁ ἀποστολικὸς βιβλίῳ δεκάτῳ τρίτῳ, ὁ
 ἀλέξανδρος ἀποστράφηκε πρῶτος τῆς στρατιῶν καί-
 5 ραν τὸν πῶν καὶ τέταρτον, οἱ ἀρχαῖοι σοφοὶ πα-
 τερῶν ἦσαν πωγωνοφόροι, καὶ μαρτυρεῖται Πέτρος ὁ
 Σατωρικὸς περὶ Σωκράτους μακρὸν ἔχοντα γέ-
 νος. πέμπτον, ἐμόνον γένος ἔχον οἱ ἀρχαῖοι,
 ἀλλὰ καὶ κόμην, καὶ μαρτυρεῖται οἱ ζωγραφῶνται, τῶν
 πατέρων καὶ Πατριάρχων καὶ Περσῶν καὶ Ἀποστόλων
 καὶ

καὶ διδασκάλας, μετὰ γυναικῶν καὶ κόμης γρά-
 5 φοντες, καὶ μάλιστα αὐτὸν τὸν δεσπότην χερσὶν,
 καὶ τὸν παλαιὸν τῶν ἡμερῶν ἔτι γράφουσιν. ἔπειτα,
 μαρτυροῦσιν αἱ τύποι τῶν νομισμάτων τῶν Ἡγεμέ-
 10 των Γραικῶν καὶ Λατίνων. ἔβδωμον, ὅς μιν πε-
 ριγράφει τὰς Ἑλλήνας κατηκομύοντας, ἀλλὰ δὴ καὶ
 οἱ Ἀνατολικοὶ ἔτρεφον γένειον καὶ κόμην, καὶ μάρ-
 τυς ὁ Ἡρώδοτος ἐν τῇ Ἱστορίᾳ, καὶ ὁ Γάμβλιχος
 15 ἐν τῇ βίῳ τῶν Σόλων, καὶ Ἡρακλείδης ἐν τῇ βίῳ
 τοῦ Περικλέους, καὶ Μαγιστίνος βιβλίῳ δούτέρῳ, κα-
 θαλαίᾳ ἐνδεκάτῳ, καὶ Ὀπιαδὸς ἀλιούτικῶν βιβλίῳ
 δούτέρῳ, καὶ Νόνου διονυσιακῶν βιβλίῳ ὀνάτῳ.
 20 ὁ γὰρ οὗτος, ἀλλὰ καὶ οἱ Λατῖνοι ἐμύον περὶ τῶν Καί-
 ον τὰς τῶν Ἀγαθοδωτοῦ μὴ τρέφειν γένειον, ἀλλὰ
 25 καὶ μετ' αὐτὸν ἔχον γένειον, ὡς ὁ ἄριστος Ἀμεινός,
 ὁ Γέρης Βενέδικτος, ὁ δὲ τῇ Ἱταλίᾳ πατὴρ τῶν Μοι-
 χῶν Γουγόνος ὁ Ἀλέξιος καὶ οἱ λοιποὶ Πάπαι.
 εἰδὲ καὶ ὁ πρῶτος Γρηγόριος ἔβδωμον ἐβίβασε τὰς
 30 αὐτῶν ἑπιστολάς καὶ κληρικὰς τέμνειν τὸ γέ-
 νειον, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ ὁπισθοὶ αὐτῶν βιβλίῳ δού-

τέρῳ, ὁπισθολῇ ἑκστῇ ἐσάτῃ καὶ τεσσαρεσκστῇ περὶ-
 τη. ὅσα ἔλαψαν ὅμως εἰσπράξανται Πάπαι, ἐξ ὧν
 ἐστὶ Γελασίος δούτερος, πέτατος ὑπὸ Γρηγορίου τῷ
 ἐβδόμῳ, ὡς γράφει ὁ βίβλος αὐτῶν, καὶ ἰδεὶ τὸν Βα-
 35 ρβάνιον ἐν τῇ ἑτα χιλιοστῇ ἔβδωμοσκστῇ τρίτῳ. ἔπα-
 ρον, ἔτι οἱ ἀρχαῖοι Ἰνὰς καταδικαζομένους Ἀσέτινα
 κακουργήματα κερδίζοντες καὶ τυπτοντες, ἐξώλινον,
 ὡς γράφει ὁ Βλαύσιος ἐν τῇ Νομοκάνονι αὐτῶν, καὶ
 πάντες οἱ Νομικοὶ καὶ ὁ Θεοφάνης ἰσορεῖ, ὅτι ὁ Πα-
 40 τριάρχης Εὐθύμιος ἀπέλιπον Ἀναστασίῳ, ὡς εἰ μὴ
 πάντοτε, ἀποκῆσαι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ τοῖς
 ἄλλοις αὐτὸν θριαμβώσαι. συμπεραίνοντες λοιπὸν
 ὅτι εἰ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων καὶ οὐδόων, καὶ τῆς παλαιᾶς καὶ
 45 ἰνὰς Ἐκκλησίας, καὶ αὐτῶν τῶν Θεῶν δέκνυνται ἡ
 χεῖρ τῶν γυναικῶν, οἱ Πάπαι κηνοτομήσαντες καὶ
 αὐτῶν, ἀλλοιοῖσιν. καὶ ὁ Κανὼν τῆς ἐν Κωνσταν-
 50 τίνῃ Συνόδου ἀντιπλήτων περὶ τῶν τῶν καὶ τῇ
 γράφῃ καὶ τῇ χερσὶ καὶ περὶ πάντων τῶν ἀγίων
 ὑποβλήται καὶ τίς ἀκυρὸς ἐστίν.

ΠΑΡΑΤΡΑΦΟΝ Γ'.

Ἐπιγράμματα παπικῶν ὑπὸ Εὐχολογίων, ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῆς ἐν Κωνσταντίνῃ Συνόδου, τὸ μὴ κείρειν
 25 τὴν κόμην τὰς τῶν Ἑλλήνων μοναχὰς ἄρπεν δεικνύοντων, καὶ διδάσκει ἐκ πολλῶν, καὶ αὐτῶν τῶν παλαιῶν
 τῶν ἡμερῶν, ὅτι τὸ κείρειν τὴν κόμην καὶ τὸ γένειν τὰς Μοναχὰς ἀποπατατὸν ἐστίν, καὶ περὶ ἱματισμοῦ τῶν
 Μοναχῶν τῶν Ἑλλήνων καὶ κατὰ τὰς ὀνυχας ἀπειριμότητων, καὶ περὶ τῶν Μοναχῶν τῶν Λατίνων.

30 Ἀλλὰ πάλιν οἱ παπικαὶ ἀστέλλουσιν ὡς αὐτοὶ τὸ
 μὴ κείρειν τὴν κόμην τὰς Ἑλλήνων Μοναχὰς,
 καὶ εἰς δαξίν φέρουσιν Εὐχολόγια, καὶ πολλὰς ἰσορίας
 καὶ μαρτυρίας ὑπὸ συγγεγραμμάτων τινῶν ἀγίων πα-
 35 τέρων, ὅτι γυναικῶν Μοναχοὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ἔκα-
 ρον τὴν τρίχα, καὶ δὲ ἔχοιτες αὐτῶν, ἀθεμιτω-
 35 γῃ. καὶ ἐτι περὶ ἀλλῶν τὸ τῷ Παύλῳ πρὸς Κοριν-
 θίους, Ἀποστόλου, ἔκων γὰρ καὶ δόξα Θεῷ ὑπαρ-
 χῶν. Ἀλλὰ ῥητέον πρῶτον, ὅτι τὸ ἔχον τὸ γένειον
 ἀκέρως, Νόμος ἐστὶ τῶν Θεῶν ὑπὸ πάντας κοινῶς τὰς
 40 πιστὰς, ὡς ἡμεῖς ἐπολιτεύθημεν οἱ ἄνθρωποι ἐν τῇ κό-
 μῳ, καὶ δι' αὐτῶν, ὡς εἴρηται ἐφ' αὐτῇ ὁ παλαιὸς τῶν
 ἡμερῶν, καὶ τὸ Πεδύμα τὸ ἅγιον ἐβεβαίωσε τὸ γε-
 45 γονος, γράψαν αὐτὸ ἐν τῇ αἰγίᾳ γραφῇ, καὶ ὁ Τίος
 τῶν Θεῶν ἐπολιτεύθη μετὰ γυναικῶν, τὸ δὲ κείρειν τὰς
 τρίχας ἐκκοινοῦς ἦν Νόμος, ὅθεν οἱ Ναζωραῖοι ἔχον
 45 κόμην, καὶ οἱ ἐρημίται καὶ ἔγκλητοι ὅσοι ἐκ ἑκα-
 ρον τὴν κόμην δούτερον, ὅτι καὶ οἱ ἀγνοῦντες Μονα-
 χοὶ, καὶ κείροντες τὴν κομμικὴν τρίχα, τινὲς μὲν
 50 ἔκκερον διόλου, τινὲς δὲ καὶ κατὰ μέρος, καὶ ἀμ-
 φότεροι ὀλοήσας χάριν, αἷτε κληρικοὶ ἔτεμνον τὴν
 50 τρίχα, ἀλλὰ κατὰ μέρος. τὰς δὲ τὸ μὴ κείρειν
 τὴν τρίχα παντάπασι, ἀλλὰ κατὰ μέρος, ὅμοιον
 ἐστὶν ἐκείνῳ καὶ τὸ ὅτι ἐπίσκοπος κείρει τὰς ἀναγνώ-
 55 στας, καὶ ὁ πρεσβύτερος τὰς βαπτιστάς, κατὰ
 μέρος διπλοῦσι καὶ τανυρεσίδως. ὅθεν καλῶς ἔ-
 φη Μάξιμος ὁ Μαργὰν ἐν τῇ τριακστῇ πέμ-

τῇ σημείωσιν πρὸς τὰς Καίνας τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ
 Συνόδου, πάντες εἰς τὸ ῥωμαϊκῶν σιωπῆσαι ἦν
 μιμεῖσθαι τὰς κληρικὰς τοῖς Ναζωραίοις, ἀφούτας
 τὰς μαλλὰς ἀκέρως τῆς ψαλίδος, καὶ ὡσαύτως
 τὰ γένειον. βλέπε λοιπὸν μὴ λαιδορῶν τὰς αἰγὴς πα-
 60 τέρων, τὰς νεωτερίζοντας μιμήσει Λατίνους, τὰς κεί-
 ροντας τὰς αὐτῶν ἱερεῖς τελείως, ἵνα ὡς βασι-
 λικοὶ καὶ κυρτοὶ φαίνονται εἰς τῆς περιέας, Ἀσ-
 65 τῶν γὰρ τὴν κεφαλὴν λέγουσι εἶσαν ἐκ ὀλογο-
 τικῶν, ἀλλὰ πορνικῶν. τρίτον, εἰς ὅπερ λέγει ἐμ-
 βόλος ἐπιφανὴς Αἰρέσει τῶν Μασσαλιανῶν, Ἀπό-
 70 τριόν ἐστι τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας σάκκος πε-
 ρφανὴς καὶ κόμην ἐκτενομένη ὑπὸ τῶν κηρύγμα-
 τῶν Ἀποστόλων, ἀνὴρ γὰρ φησὶν ἐκ ἀφ' ἑλπίς κομῶν,
 ἔκων καὶ δόξα Θεῷ ὑπαρχῶν. καὶ περὶ τῶν γυναικῶν
 75 ἐνταῦς Ἀποστόλοις τῶν Ἀποστόλων φάσκει ὁ Θεὸς
 λόγος καὶ ὁ διδασκαλία, μὴ φθάνειν, τὰς μὴ
 τέμνειν τρίχας γυναικῶν. ῥητέον πρῶτον, ὅτι τὰς Μασ-
 80 σαλιανὰς Ἀπὸ τὸ κείρειν τὸ γένειον, καὶ τρέφειν διό-
 λω πᾶσαν τὴν κόμην, ὁ ἅγιος περὶ μὲν τῶν γε-
 νειῶν εἶπεν, ὅτι ὡς ἐνομόν ἐστι τὸ τέμνειν, περὶ δὲ
 85 τῆς κόμης, ὅτι τὸ ἐκτενεσθαι αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὴν δούλειαν,
 καὶ αὐτὸ ὡς ἐνομόν ἐστι, καὶ μάλιστα ὅτι ὡς νόμι-
 90 μον καὶ πρὸς σωτηρίᾳ συμβαλλόμενον νομίζεται,
 ἐμὴν καὶ ὅτι ἀφιλαπρυγμένως ἐκτενεσθαι, καὶ πρὸς
 95 σωτηρίᾳ σωτηρίᾳ ἐπελταμβαλεσθαι, καὶ πρὸς τὴν σκο-
 πὸν τῶν ὑποβλέπει καὶ τὸ τῷ Ἀποστόλῳ, ὅτι ὁ
 100 ἀνὴρ

αὐτὴ ἐκομᾶ, καὶ ἴδε ἐν ταῖς Διαταγαῖς τῶν Ἀπο-
στόλων βιβλίῳ πρώτῳ κεφαλῇ τρίτῳ, ἐν ᾧ ὑπὸ
τῶν Ἀποστόλων κοινῶς, εἰ καὶ μὴ ῥητῶς, ἀλλὰ καὶ
κατὰ τὴν οὐνοῖαν, ἐρμηνεύεται τὸ πρὸς τὸν Παῦλον
ῥητόν. εἶτα ἐλέγετο ὁ Παῦλος ἵνα μὴ κομῶσιν οἱ
Μοναχοί, ἀλλὰ πάντες οἱ Χριστιανοί, ἀλλὰ μὲν οἱ λαϊκοί
ὡς ὑπεροπλῆστον ἐκ δόμων καὶ κομῶσι, καὶ οἱ Ναζαρῆται
ἐν τῇ πολιτείᾳ, καὶ οἱ ἐγκρατεῖς τῶν Μοναχῶν ἐν ταῖς
Λαύραις καὶ ἐν ταῖς ἐρημίαις, αἱ τινὲς ἐκ ἡσάν ὑπὸ
ἀρχῆς, καὶ ἕτως ἐκονοῦν τὸ πρὸς ῥητόν τῶν Ἀπο-
στόλων ὡς οἱ Ἀπόστολοι ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῷ Πάπῳ
Βιάννῳ περὶ τῆς κόμης. δεικνύοντες, οἱ Μοναχοὶ τῶν
παπιστῶν εἶναι οἱ τὰς σάκκας φορέοντες, καὶ ὑπερ-
βάλλοντες αὐτὰς, καὶ περιζυνούμενοι χιτῶνι, κόμβους
ἔχοντες, καὶ ἔτι οἱ Ἀνατολικοὶ Μοναχοί. τρίτον, ὡς
ἐκείνοι δὲ οὗτοι ὑπερέβησαν οἱ σοφοὶ τῶν παπιστῶν,
ὅτι οἱ Μοναχοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐκόπησαν τὰς οὐχίας αὐτῶν,
καὶ φορεῖσι πεπαιλασμένον καὶ ἑξοικισμένον καὶ ῥυτί-
σθαι, ῥητόν πρῶτον, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ἐκ ἐπὶ τῇ ἐκ-
ποικίᾳ τῶν ἱδίων ἰδεολογησάτων, οἱ ἄλλοι καὶ ὑπερβαίνοντες
ὑπὸ τῶν οὐνεγκομένων οὕτως καθόντων τῆς ἐν Τριτάτῃ Συνο-

δου, ὡς ποιεῖτε τὸ ἔθος, καὶ ἴδε τὸν τόπον, ἀλλὰ πε-
ρὶ τῆς τῆς φρονέει περὶ τῶν γενεῶν καὶ τῆς κόμης τῶν Μο-
ναχῶν, καὶ ἀπλῶς τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἡ καθολικὴ Ἐκκλη-
σία. εἶτα ὁ Ἀββὰς Παμβλὸς ἔλεγον, ὅτι τοῖς τῶν ἐφέ-
λαις ὁ Μοναχὸς φορεῖν ἱμάτιον, ὡς ἐστιν ἐκείνου
τὸ ἔθος τῶν κελιῶν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ μετὰ
λαμβανέαν αὐτόν. καὶ ἴδε τὸν Θεολόγον Γρηγόριον λέ-
γοντα λόγῳ πρὸς Ἀρεανὸς, Εἰ καὶ τῶς ἐστὶν ἡμεῖς τὸ
τέλειον αὐτίσθη. καὶ ἀλλὰ καὶ, Εἰ γὰρ ἀποδυσαίμεθα
καὶ τὸ ῥάκιον ταῦτα, ἵνα γυμνὸς Διαδραμά τῶς ἁ-
καθῶς τὰ βίβλιν, καὶ ἐν τῇ πρώτῃ ἐρημικῇ, οὕτως φη-
σὶ τὴν ἐκκομῆσθαι καὶ πινεσθὲν κόμην, καὶ τὸ ἐξῆς πε-
ρὶ τῶν Μοναχῶν. καὶ ἐν τῇ ἐκ τῶν ἁγίων Βασιλείων
ἐγκρίσει λέγει, ὅτι ἐφόρει ὁ μέγας Βασίλειος τὸ ἐκ-
χιτῶνιον καὶ τριβάνιον, καὶ ἡ χαμαῖα, καὶ ἡ ἁλκ-
σία, ἐξ ὧν δεικνύται ὅτι ἔχον οἱ πατέρες οἱ ἁγιοὶ κό-
μη, ἐπεὶ καὶ ἀλυσίαν καὶ ῥυτίσθαι, καὶ ὅτι τὰ
ἀποκόμει καὶ διερεγγυῖα ἱμάτιον ἐπὶ καλίστῳ τῷ χι-
ματί τῶν φραγῶν, τὴν φορέντων σάκκας καὶ χι-
τῶνα ὑπερβαίνοντες καὶ τὰ σκευάσματα τὰ ἐξοικισμένα. 20

ΠΑΡΑΤΡΑΦΟΝ Δ'.

Περὶ τῆς κερῆς τῶν Λατινοεπισκόπων κατὰ τὴν πρὸς Κυρκαῖον ὑποστολὴν τῶν Ἀντιοχείας Πάτρων, καὶ τῆς γὰρ 25
ἐκείνης ἡ Παπαλήθρα τῶν Ἑλλήνων, νομίζουσα ὅτι, τῆς δὲ τῶν γονέων καὶ μύσαντος κερῆς νωτερισμῷ.

Ὁ Ἀντιοχείας Πάτρις ὑποστολῇ πρὸς τὸν Κυρκαῖον
λέγει, Τί γὰρ καὶ πρὸς ἡμᾶς τὸ ἐξοικισμένον τὸς Ἀρ-
χιερεῖς (τῶν Λατίνων) τὸς πώγωνας, καὶ ἡμεῖς τὰς
ἐκείνων ὑπὸ τῆς κεφαλῆς ποιῶμεν εἰς τιμὴν πάντως τῶν
Πάτρων, ὅ γὰρ εἰς ὑβρίν οἱ δυσεσβεῖς τὸ ἀγίον ἐφύβρυν,
τὰς ἡμεῖς εἰς δόξαν αὐτῶν καὶ τιμὴν πεποιήμεθα,
Ῥωμαῖοι μὲν ἐξοικισμένους τὰς πώγωνας, ἡμεῖς δὲ ὑπερ-
ρυφῆς τὴν Παπαλήθραν ὑπερβαίνοντες. ἀλλὰ ῥητόν,
ὅτι οἱ Πάτρις νομίζοντες ἀφῆσαν τὰς Πάπας τὴν περὶ
τῶν ἀγίων Πυλῶντος βλασφημίαν καὶ τὸ λοιπὸν, ὅπερ
λέγει ἐν τῇ ὑποστολῇ αὐτῇ, συναβέλευσε τῇ Κωνσταν-
τινουπόλει συγκαταβατικώτερον οἰκοδομήσαν τὰ πε-
ρὶ τῶν ἐκκομῶν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἵνα
μὴ ἡ Ἐκκλησία χωρὶς τῆς κερῆς τῶν γενεῶν
καὶ ἐτέρων τινῶν τοιούτων, ἀνακόλυνόντες ὁμοῦς ὅπερ
εἶπον, ὅτι διπλοῦς οἱ Λατῖνοι ἐξοικισμένοι τὸ γένειον, ἔ-
τι καὶ ἡμεῖς ὑπερβαίνοντες τὴν Παπαλήθραν, καθότι τὸ μὲν
γένειον κέραιον κακώλυται ὑπὸ τῆς γραφῆς καὶ
τῶν ἀγίων, ὡς εἶρηται ἀνωτέρω, ἡ δὲ Παπαλήθρα
ἐκωλύεται, μάλιστα βεβαιῶνται ὑπὸ τῆς Οἰκουμε-
νικῆς Συνόδου, ὡς εἶρηται, καὶ ὑπὸ τῶν ἀγίων, ἵε-
ρωνύμου γράφοντος Λυκαίνῳ, Παρακαλῶ τὴν σεφά-
νισαν, καὶ Λυκαίνῳ γράφοντος Περικελιανῷ Ἐπι-
σκοπῷ, μὴ τὴν ἡμετέραν σεφάνισαν. πορευτὸν δὲ
σεφάνῳ εἶπον ὁ Μαργαρίτος τὸν σεφάνον τῶν μετὰ

τὸ χρίσμα Λατίνων, ἐπεὶ οἱ Ἀνατολικοὶ ἐκέραιον καὶ
κέραιον καὶ ἀνωθεν καὶ κάτωθεν ὀλίγον πρὸς κέραιον, τὸ
δὲ μέσον εἶδον ἄλλω καὶ διόλου ἀσφάδρον, καὶ ἔτι 30
ποιῶσι τὸν σεφάνον, ταῖς τῶν Παπαλήθραν. οἱ
δὲ σεφάνῳ ἀνωθεν μὲν καὶ κάτωθεν ἐξοικισμένοι τὴν
κέραιον, τὸ δὲ μέσον κατωτέρω, καὶ μάλιστα συ-
νιχνῶς κέραιον πρὸς κατωτέρω, ὑπερβαίνοντες καὶ
τὸ γένειον καὶ τὸ μύσανθαι, τινὲς δὲ καὶ τὰς ὁφείας, 35
ἀνέβαινον ποιῶντες τὴν σεφάνῳ ἀνωθεν τῇ Παπαλή-
θρᾳ τῶν ἀγίων, καὶ ὡς ἡμεῖς νεανίσκοι καὶ νεανίσκοι
φωτισμένοι, ὅθεν ἡ τοιαύτη κερῆ, εἰ καὶ σεφάνῳ
κατωτέρω, ἀλλὰ νεανίσκοι καὶ νεανίσκοι, ὡς ἡμε-
φικῶς εἶναι, ἀλλὰ βέλτερος καὶ ἀποτρέπαιος. καὶ λοιπὸν 40
πὸν δεικνύεται σεφάνῳ οἱ Πάπαι καὶ ὑπὸ τῆς κερῆς
τῶν γονέων καὶ τῶν πρῶτων καὶ τῆς κόμης, τὴν κα-
νοτομηθῶσαν κατωτέρω τὸ ψυχολογῶν ἐπαυτοῖς
χρίσμα. ῥητόν ὁμοῦ καὶ τῶν, ὅτι ἡ Παπαλήθρα
μαρτυρεῖ καὶ σημῶν ἡ κερῆς τῶν χιμῶν τῶν Πάτρων ἐγί-
νετο, ὅθεν ὡς ἐκείνη περὶ τῆς σεφάνῳ ὑπὸ τῶν
Λατίνων, ἀποβλέπει ἀνωθεν ὁ Μαργαρίτος. σεφάνῳ
δὲ εἶπον ἱερωνύμῳ καὶ Λυκαίνῳ, ἐπὶ τῇ Παπαλή-
θρᾳ, ἀλλὰ τὴν ἱερωνύμῳ, καὶ ἴδε τὸν Βασίλειον 50
ἀνωτέρω βιβλίῳ δευτέρῳ κεφαλῇ δεκάτῳ οὐδέκῳ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β΄.

Ὅτι οἱ ἐκ τῆς πατρὸς Κρηθλάριον ἐπιστολῆς τῆς Πέτρης Ἀντιοχείας, καὶ ἐκ τῆς μεγάλῃς Βασιλείας καὶ Παχωμίε σωσιώδεις πᾶσι τῶν Μοιχαῶν κρεωφαγίαν, ἐξ αὐτῶν τῶν διωκόντων γινώσκω ὅτι οἱ κρεωφαγῶντες τῶν Μοιχαῶν οὐκ εἰ ποιεῖσι.

5

Γράφει ὁ Ἀντιοχείας Πέτρος εἰς τὸν Κρηθλάριον, ἐγκαινῶν τῇ Λατίνῳ, χοίρεσον σεαυτὸν καὶ πᾶσι ὑποδρε-
 10 μίδα ἐδίδοι, καὶ φησιν, Ὁ μέγας Βασίλειος λέγει, συγχωρηθῶμαι ὑπὸ τῶν πατέρων τῶν Μοιχαῶν, τὴν μὴ ἔχοντας καλὸν ἔλαιον, βάλλειν εἰς τὰ λάχανα ἢ εἰς τὰ ὅσπρια τυχόν ὀλίγον σεαυτὸν. ἔτι λέγει ὁ αὐ-
 15 τὸς Βασίλειος, Διαφορὰν βρωμάτων μὴ εἶναι ἔχειν μήτε ζητῆναι τὴν ἀσκητικὴν. ἔτι ὁ Παχώμιος ἐτρεφε
 20 τῶν Μοιχαῶν τῶν Λατίνων, οἱ ἐτρώγον τὴν ζωὴν τῶν κρέα-
 25 τος, ἀποδοιομπεῖται πᾶσι κρεωφαγίαν τῶν Μοιχαῶν ὡς μὴ ἀποσηκόντως γαστρίῳ, ἔφατα ὁ Βασίλειος σιωπῶν ἡ-
 30 ριστον ἐπὶ κρεωφαγίαν. ἀλλὰ τὸ εἶδεν σεαυτὸν εἰς τὰ ὅσπρια ἢ λάχανα εἰς τόπον ἑλθεῖν, ὅπερ ἐχέουσι εἰς
 35 τὰ ὅσπρια τῶν Πόντες, ὅπερ ἦσαν τὰ Μοιχαῶν, οἱ οἱ ἡσυχάσαντες ὁ Βασίλειος, πλὴν ἐκείνην ἐκείνη, μά-
 40 λιστα δὲ καὶ κατηγορήθη περὶ τῆς, ὅθεν καὶ ἡτο-
 45 λογούμενος εἶπε τῶν. πρὸς δὲ τὸ δεύτερον, ὅτι αὐ-
 50 τὸς εἰς τὸν ὑποσηκόντων ὁ Βασίλειος οὐ σὺν κε-
 55 φαλαίῳ τῶν Ἀσκητῶν, πῦρ καὶ πᾶσι κρεωφαγίαν καὶ
 60 πᾶσι παχέαν δίδωται, καὶ ἐπαινεῖ πᾶσι ὀλίγον ἔχα-
 65 σαν τὸ τρώφικον. καὶ ἐβδόμητος πρῶτον ὄρω, τὴν
 70 ἡδύτερα τῶν ἐδεσμάτων φιληδονίαν καλεῖ. καὶ ὅ-
 75 τως κατὰ πλάτος ὁροῖς τὰ ἀτελέστερα καὶ ἀπὸ τῆς
 80 ὑποτίθουσιν, οἷον ἔλαιον, καὶ τὰ τοιαῦτα, τὰ δὲ
 85 παρακρύπτει ἀποβάλλει. πρὸς δὲ τὸ τῶν Παχωμίου
 90 λέγουμαι, ὅτι καὶ ἡδὴ ὅταν τις ἐκτακῇ, ἡ ἀσκητικὴ εἰς
 95 κίνδυνον θανάτου, ἐκωλύει ἢ σωθήσεται θέναι αὐ-

τῇ τῆς ἱατρικῆς ἱατρικῆς, καὶ ὅν τρέπον καὶ τὸ
 σεαυτὸν ἐλπίσιν ἐκ τῶν ἀνέμοις, καὶ οἱ ἄλλοι οἰκο-
 νομῶντες τὸν μονήρην βίον ἐτρώγουν κρέας, μήτε πα-
 10 ραβαίνουσι πᾶσι ὑποδρεῖν, ὅτι ἡ τοιαύτη βρωσις ἐκ
 15 ἐπὶ κρεωφαγίᾳ, ἀλλὰ μαρτυρεῖται τῆς παλαιότητος καὶ
 20 ἡλικιωτικῆς ζωῆς τῶν Μοιχαῶν, ὡς περὶ αὐτοὺς ὁ μέγας
 25 λέγει Βασίλειος, ἀλλ' ὁ λόγος καὶ τὸ κώλυμά ἐστι πρὸς
 30 τὴν ἀπὸ τῶν τῶν σεαυτοῦ τοιαύτῳ συγχώρησιν ἐπέκτε-
 35 νομήναι καὶ εἰς τὰ κρέατα, καὶ πρὸς τῆς αἰτίας ποδά-
 40 γρας, ἡ ἀλλοῦ συμβαινέσης ἀσθενείας κρεωφαγῶντας,
 45 μάλιστα αὐτὰ τὰ λόγια Βασιλείου, Παχωμίου, Θεο-
 50 φυλάκτου καὶ Πέτρου πᾶσι κρεωφαγίαν μαρτυροῦσι
 55 μὴ ἀποσηκῶν τοῖς Μοιχαῶν, καὶ εἰς τὴν κατὰ τὴν καὶ
 60 τὸ σεαυτὸν σιωπῶν, λέγει ὁ Βασίλειος, ὑπὸ τῶν
 65 πατέρων, καὶ ὁμοῦ φανερόν ἐστιν, ὅτι μήτε αὐτὸ εἰς
 70 πρῶτον ἔλθον. εἰ δὲ ὅσοι Μοιχαῶν κρεωφαγῶντες χωρὶς
 75 ἐχάτης ἀνάγκης, ἢ καλῶς τῶν ποιῶσι, φανερόν ἐστι,
 80 λέγει γὰρ ἡ ἐβδόμη οἰκουμενικὴ Σύνοδος, εἰς τὴν πα-
 85 σαν ὑποδρεῖν ἐκκλησιαστικῶν ἀσθεῖς, ἀσθενεῖα. ἀλλὰ
 90 καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς τὸ πρῶτον, ὅτε ἐκείνη, πολλοὶ
 95 αὐτῶν μὴ ὄντες Μοιχαῶν, εἶχον θέλημα εἰσεῖναι,
 100 ἢ ἐγκρατεῖσθαι, ἀφ' ὧν δὲ σιωπῶν μὴ γίνεσθαι
 105 Ἐπισκόπους, πρὶν ἢ γινώσκειν Μοιχαῶν, μήτε αὐτοὺς
 110 κρεωφαγῶν δὲ, καὶ ὅσοι καταλύουσιν, πρὸς τὸ πρέ-
 115 πον ποιῶσιν, ἐπαθὴ μέγιστον τοῖς ἀπλοῖς τῶν Χρι-
 120 στιανῶν πρὸς τὸν σκανδαλόν, καὶ πρὸς τέτοις πα-
 125 σί, πάντες οἱ κρεωφαγῶντες Μοιχαῶν ἀνάγκης,
 130 ἐμὸν πᾶσι ἀρχαίαν σιωπῶν ὑποδρεῖν, ὅπερ
 135 ἐκ ἐνόμου, ἀλλὰ γίνονται καὶ αἰνοὶ πολλοὶ πολλῶν
 140 μέψων καὶ ἀπεστημάτων, φησὶ γὰρ ὁ Ἀπόστολος,
 145 Οὐ μὴ φάγω κρέας εἰς τὴν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀνελ-
 150 φόντον σκανδαλίσω.

40

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Περὶ τῆς τελευτῆς τῆς ζωῆς καὶ Θεοδώρου τῶν βασιλίδων, καὶ βασιλέως Μιχαὴλ τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ Ἰσαα-
 45 κίου Κομνηνῶν ἐξ ὧν αἰμάτων χύσεις, καὶ παραίτησις τῶν Μιχαὴλ.

Εἰς τελευτῆς τῆς ζωῆς, καὶ ἀπέμεινον ἡ Θεοδώρα,
 50 δύο ἔτη βασιλεύσασα μετὰ τὸν θάνατον τῶν
 55 Μονομάχων. θανάτου δὲ καὶ τῆς Θεοδώρας, ἐβασί-
 60 λευσε Μιχαὴλ Στρατιωτικὸς τῇ ἑξακισχίλισιν πο-
 65 τακοισίῳ ἐξήκοσθ' ἑμπίῳ ἔτα, ἀνδρῶν αὐ-
 70 φελῆς καὶ ἀπρακτοῦ, καὶ μὴ διωκτικῶν φιλοδωρησά-
 75 ῖνα, ἀφ' ὧν τὰ Στρατιώματα εἰς τὴν Κασαμόνην τῆς
 80 Παφλαγονίας ἀνακινήσιν Βασιλεῖα Ἰσαάκιον τὸν Κο-
 85 μνηνόν, καὶ ἔρχεται μετὰ τῶν διωκτικῶν εἰς τὸ Βυ-

ζάντιον μετὰ τῶν πολλῶν πολέμων καὶ τὰ ἀλλεπάλ-
 10 ληλα συγγονῇ ῥωμαϊκὰ αἵματα - ἐμήνυσεν δὲ ὁ Κη-
 15 ρεθλάριος τῇ Μιχαὴλ ἀναχωρῆσαι τῶν Βασιλείων,
 20 αὐτὸς δὲ ἠρώτησε, καὶ ποῖαν ἀμοιβὴν μοι ποιεῖς; ὁ δὲ
 25 ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, τὴν βασιλείαν τῶν ἑσθίων.
 30 καὶ ἔτι ἀνέχων, νομίζων πᾶσι ἀμοιβῶν μετὰ τῶν
 35 ποσῶν αἵματι, καὶ γινώσκων ἀγνώμων ὅτι ἐκ ἐδύ-
 40 νατο, καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐσφραδίζει ὅτε κατεγύμνασε.

ΠΑΡΑ΄

Ὅτι ὁ βασιλεὺς Ἰσαάκιⲱ πλὴν ἀνέβλησιν τῷ Οἰκονόμῳ καὶ Σκόδοφύλακῳ τῇ ἐκκλησίᾳ δῶκε, καὶ περιτὰς τῶν μοναστηρίων περιουσίας ἀπέδωκε τῇ δημοσίᾳ.

Ἰσαάκιⲱ δὲ ὁ Κομνηνός, ὥς γὰρ τὸ τότε καὶ μέγαν Οἰκονόμον καὶ Σκόδοφύλακα ἀνέβλεπον οἱ βασιλεῖς. πλὴν μὲν ἐξείσταν τῷ ἀνέβλεπον οἰκονόμῳ καὶ Σκόδοφύλακα τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπέδωκε, τῶν δὲ μοναστηρίων τὰ περιτὰ πρᾶγματ' αὐτῶν εἰς τὸ δημόσιον, μόνον τὰ ἀρκητὰ ἀφείλετο τοῖς μοναχοῖς, πρᾶγμα εἰς μὲν τὰς αἰήτας φαινόμενον βαρὺ, εἰς δὲ τὰς φρενίμους ἐν Χριστῷ σφό-

δρα καλὸν, καθότι ἔργα τῶν μοναχῶν τὰς πολλὰς περιουσίας, καὶ πλὴν χλιδῶσαν ζωὴν, καὶ τὴν φιλαργυρίαν τρέπον, καὶ ἔτι τὰς γέρας τῆς πλεονεξίας τῶν μοναχῶν ἐλάττωσεν. καὶ ἄρα ἐκ τῆς οὗ πλεονεξίας τῶν μοναχῶν φερόμενον καὶ ὁ ἀλάφορος αὐτῶν εἰς τοὺς οὐλοῦσας αὐξήσας ἐκδόλως τὴν λυπευομένην νισμὸν εἰς πλὴν δύσιν;

Περὶ ἐξουσίας Μιχαὴλ Κρηθάρει τῷ Κωνσταντινουπόλει, καὶ Διδάκτῳ, καὶ τί φησι περὶ αὐτῶν ὁ Σκυλίτζης, καὶ τί ὁ Ψελλὸς ψευδῶς αὐτῶν κατέπε. καὶ περὶ τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λαψάνων αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ δολογίας τῆς δεξιᾶς αὐτῶν ἀναλωσάτω ἱσχυρῶς.

Ἀλλ' ἔθωμον εἰς τὸ πολυθρύλλητον αἰτίωμα τῷ Κρηθάρει. Ἰσορᾶ τοίνυν ὁ Σκυλίτζης, ὅτι ὁ Κρηθάρειος ἔπος θέλων ἐξουσίαζεν τῷ βασιλεῶς Ἰσαάκι, καὶ μὴ εἰσακουσάμενος, ἐφοβέριζεν αὐτὸν καὶ ἔλεγον. Ἐγώ σε ἐκτίσας φέρον, ἐγὼ καὶ κλημνήσω σε, σημαίνων ὅτι αὐτὸς ἐγένετο αἰτία τῶν ἀναχωρήσας τὸν Μιχαὴλ, καὶ βασιλεύσας τὸν Ἰσαάκιον. καὶ ἔτι λέγει, ὅτι ἐβόλετο φορέσαι ὁ Κρηθάρειος καὶ κοκκοβαφῇ πέδιλα, ὡς δὴ θοὴν ἦν ἐθῶν τῇ παλαιᾷ ἱερωσύνῃ, καὶ δὲ καὶ τῇ νέᾳ τέτοις κεχρησάμενος τὸν Ἀρχιερέα, ἱερωσύνης γὰρ καὶ βασιλείας τὸ ἀλάφορον ἢ ἔδωκε, ἢ ὀλίγον ἔλεγον εἶναι. Διδάκτῳ ταῦτα, ἐορτάζοντα ἐν πρᾶσι τὰς ἀρχαγγέλους, ἀρπάσας αὐτὸν στρατιωτικῇ χειρὶ ὁ βασιλεὺς, ἐξώλεσεν εἰς Προκόντιστον μετὰ τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν, πλητύντων καὶ μέγα θυμωμένων. ζητῶντος δὲ τῷ βασιλεῶς πλὴν παραίτησιν αὐτῶν, ἐκ ἐδίδε αὐτῶν, ὅθεν ὁ Ψελλὸς σιωπῶν αἰτιάματα καθαρῶς, ὡς λέγει ὁ Ζωναράς, κακῶς καὶ ἐπὶ τῶν καὶ γράψας, κα-

θότι ὁ Κρηθάρειος ἦν ἀσεβέστατος δι' ἡμέρας καὶ 20 αἷμα καὶ κατὰ πάντα ἀνέγκλητος, καὶ ἔδειξεν ἡ πᾶρα. κοιμηθέντος γὰρ τῷ Κρηθάρει εἰς Προκόντιστον, μεταμεληθεὶς ὁ βασιλεὺς, ἔφερε τὸ λείψανον αὐτοῦ εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἔθαψεν αὐτὸ εἰς πλὴν Μονὴν αὐτῶν, ἢ ἡ χεὶρ ἦν ἐχηματισμένη σωρεσθῶς, 25 καθὼς ὅτε δολογία τὴν λαὸν, καὶ ἔμενον ἀτρεπτός, μὴ ἀλλοιωθεῖσα τῇ νεκρώσει τὰ σώματα, ὅθεν ἐξελθόντων ἀπαντες. καὶ Διδάκτῳ τὸ ἐν τῷ σώματι καὶ μόνον βεβαιωθῆναι τὸν Κρηθάρειον αἷον, μὴ σκανδαλίζεσθαι λατῶν, οἷον τὸν ὕπν' ἔχον Πάπαν 30 λέοντα τὸν εἶατον μίαν οὐκὴν καὶ μόνον ὕπνοστος, ἢ ἔγραψε πρὸς τὸν Κρηθάρειον, σιωπῶντος πλὴν εἰς τὸ σύμβολον περὶ τῆς, ἔχασεν αἷον, καὶ περὶ νεκρῶν μόνον τὰς τῶν ὑμνοτήματων ἐπὶ μάλιστα κατὰ κριτῶν ὁ Λέων, καὶ τοῖς γὰρ ἐνέχετο καὶ ἄλλοις. 35 ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ Κρηθάρειος Διδάκτῳ τὸ ἀγωνισθῆναι ὑπὲρ τῆς ὁρθοδοξίας, ἐπὶ καὶ λέγεται αἷμα.

Περὶ τῆς λύσεως τῶν αἰτιμάτων, ὅ ἐστιν, ὅτι ἵνα ὁ Κρηθάρειος τὰ κοκκοβαφῇ πέδιλα φορῇ, καὶ αἷμα μόνος τῶν Πατριαρχῶν πρωτόων, ἔλασε πλὴν ἐκκλησίαν, καὶ ὅτι ἐτῶν, ἀλλ' ὅτι ἐν τῇ συμβόλῳ περὶ τῆς αἰτίας τῆς χρίσεως.

Λύεται δὲ καὶ τὸ αἰτίωμα τὸ, ἵνα φορέσῃ τὰ κοκκοβαφῇ ἔλασε πλὴν ἐκκλησίαν, ἐφ' ᾧ εἶναι αὐτὸν πρῶτον τῶν Πατριαρχῶν, καὶ φορεῖν αὐτὰ ὡς καὶ ὁ Πάπας, πρῶτον, ὅτι οὐ τῶν δοκίμων μόνον ὁ Σκυλίτζης τῷ λέγει, καὶ ἐκ γινώσκοντες ἢ ἀληθεύει, ἢ ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν περὶ τῆς αἰτίας εἰς πλὴν ἰσορῶν. εἰ δὲ λέγει τῷ καὶ ὁ Μετρίτης καὶ ὁ Νέποτας, ἀλλ' ἐπὶ ὁρισμῶν τοῦ ὑπερυψώσεως, καὶ ἀναμφισβήτητος συκοφαντίας καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς. δεύτερον, ὅτι εἰ μὴ τῶν ἀληθῶν, ἔλεγον αὐτὸ πάντες οἱ σοφοὶ τῶν παπῶν, καὶ ἐπὶ τῶν συμβόλων, καὶ μάλιστα ἐν τῇ Φλωρουτιά, ὅπως ἐγένετο

ὁ μέγας αἷων περὶ τῆς περὶ τῆς. τρίτον, ὅτι 45 ὁ Λέων ἐχρημάτισε Πάπας ἐν τῇ χιλιεσῇ περασσάμενος ὡς αὐτὸς ἔπει, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ χιλιεσῇ πεντηκστῇ τεταρτῇ, καὶ ἐν τῇ ἀναμεταξύ γέγονε καὶ τὸ αἰτίωμα καὶ ἡ συμβολὴ ὑπὸ τῷ Κρηθάρει Διδάκτῳ πλὴν περὶ τῆς. ὁ δὲ Κρηθάρειος ὅτε, ὡς λέγασιν, 50 ἐξῆτα φορέσαι τὰ κοκκοβαφῇ, ἦν περὶ τὰς χιλίας ἐξήκοντα ἔτη, ὅτε ἦν Πάπας Νικόλαος ὁ δευτέρως. καὶ ἡ μὲν συμβολὴ ἢ πρὸς Ἀπολλωνίῳ τῷ Πάπα, γέγονεν ὑπὸ Κωνσταντίνῳ τῷ Μουρμάχῳ, τὸ δὲ φρόνημα περὶ τῶν κοκκοβαφῶν περὶ τῶν γεγονότων μετα-

ταῦτα ὅτι Ἰσαακίη τῇ Κομνηνῇ, καὶ μάλιστα ἐκ ἐφόρου αὐτῆς, ἀλλ' ἔλεγον αὐτὰ φορέσαι. καὶ εἶπεν τὸ σκαῖδαλον τῇ Κηρυλλάρει Ἀθὰ τὸ κοκκοβαφῆ, πῶς γινώσκεις τῆς Σωῶδος καὶ τῆς ὑπεβολῆς τῇ Πάπα, 5 ὅτι ζήσας ποσῶν καὶ ἐκ ἐφόρου αὐτῆς; τέταρτον, ὅτι οὐκ ἔλεγον αὐτὰ φορέσαι αὐτὴς, καὶ μὴ οἱ ἄλλοι Πατριάρχαι καὶ Ἀρχιερεῖς, ἀλλ' ἔλεγον ὅτι Βασιλέως καὶ Ἀρχιερέως τὸ Ἀπόστολον ἡ ἐκείνη, ὡς τὸν λέγον, ἡ πλάσμα εἶναι, ἡ μήτε πρῶτος τῶν 10 Πατριαρχῶν ἐξήτα εἶναι ὁ Κηρυλλάριος, μήτε μονάρχης εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ μήτε Διευτὴρ ἡ θροῦσε Σωῶδον κατὰ τῆς Ρώμης, ἀλλὰ Ἀθὰ τὴν Θεοδῆκον μάλιστα. εἰ γὰρ καὶ ἦσαν, καὶ εἰς τὴν Ἀλάσφαλματα

τῶν Λατίνων, ἀλλὰ καὶ ὁ Κηρυλλάριος καὶ ὁ Ἀντιοχείας Πέτρος καὶ οἱ λοιποὶ Πατριάρχαι καὶ οἱ τότε καὶ οἱ παρ' αὐτῶν ἐσιώπων εἰς τινα, ἡ λευχὸν δὲ καὶ τινα, καὶ ἴδε τὴν Πέτρην ὅπως τὸν Κηρυλλάριον. 15 ὅτε δὲ εἰσέχθη ὁ κολλοφὼν τῆς ἀσεβείας ἡ Θεοδῆκη, ἐκ ἐγνώσεως ἀνοχῆς, ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶδος Θεοκαλήτης εἰς κελσὶν καὶ ὁπολογίαν ὁ Ρώμης, καὶ μετὰ πρῶτων καὶ δευτέρων νεφελῶν, ἦτοι τὴν ὑπὸ Σεργίῳ τὸ πρῶτον, καὶ ὑστερὸν ὑπὸ αὐτῇ τῇ Κηρυλλάρει μὴ καταδεδεχάμενος τὴν ὑγιάνουσαν διδασκαλίαν, ἀλλὰ τυφωθεὶς, ἀπερρίφη ὡς σπητιὸς μέλος, καὶ ὅπως αἵματος. λέγει γὰρ ὁ Θεὸς τῇ Μωϋσῇ, Ἀποχρίσθητε 20 ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶντων, ἵνα μὴ σωμαπόληθε.

15

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε΄.

Ὅτι ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰρημῶν ἀναγνώρων παραγμάτων φανερόν ἐστιν εἶναι ψευδέπιδρασον τὸν λόγον, 25 ὅτι ἐξήτα δηλονότι ὁ Κηρυλλάριος φορέσαι τὸ κοκκοβαφῆ καὶ ἐρυθρῶ. εἰ δὲ Θεοδόσιος τὸ θέμισμα τῆς Κωνσταντίνης δεικνύει τὰ τοιαῦτα τῇ Πάπᾳ Ρώμης, καὶ Διευτὴρ ἐξήτα αὐτὰ καὶ ὁ Κωνσταντινῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ θέμισμα ψευδέπιδρασον ἀπεδέχθη, καὶ τὸ κοκκοβαφῆ καὶ ἐρυθρῶ ἐπὶ Θεοφάνει. πῶς δὲ ὁ πανούργος Κηρυλλάριος ὑπὸ ἀθέμιον 30 κακοποίας ἐξήτα τιμᾶσθαι; ὅτι λέγει Γεώργιος ὁ Μετρίτης περὶ τῆς Κηρυλλάρει, ἡνίκα ἡ κατὰ τῆς Πάπας Βασιλέως ἀγανάκτησις οὖρον κορυφώθησιν καταφέρεται ῥύμη ποτὶ τῆς ἐν ἡλικίᾳ ἀλλοτρίας ἐκατέρωθεν Ἐκκλησιῶν, καὶ τινῶν συμπτωμάτων κα-

20

35 σμικτότερον τὰς ἀρχὰς λαβῶσα τῶν αἰτίων τὰ ἐκκλησιαστικὰ τέλεον διείξαι, καὶ εἰς τέλεον συμελάνει Διόλουσιν. ὡς ταῦτα τῇ Μετρίτῃ ῥητέον, ὅτι ὡς γράφα ὁ ἅγιος Νικηφόρος ἐν τῇ πρὸς τὸν Πάπαν Λέοντα ἐκ Θεσσαλονικῆς αὐτῇ ὑποση, ὁ μετὰ Κωνσταντίνον 40 καὶ Εἰρήνην Αυτοκράτωρ Φωκάς, Ἀθὰ τὸν Πάπαν σέψαι τὸν Κάρολον Βασιλέα, καὶ ὁπωσδήποτε γενομένης συμεργῆς τῆς πρὸς τὴν βασιλείαν Ῥωμαίων αὐθαδείας αὐτῆς, ἔλεγε τῇ ἁγίᾳ Νικηφόρῳ, ὅτι ὁ Πάπας ἐαυτὸν τῆς ἐκκλησίας ἀπερρίψεν, ὅθεν καὶ ἐκώ- 45 λυσεν αὐτὸν γράψαι τῇ Πάπᾳ, ὁποθιμῶντες δὲ τῇ Φωκᾷ, ἔγραψεν ὁ Πατριάρχης πρὸς τὸν Πάπαν, καὶ ἴδε ἀνωτέρω βιβλίῳ ἐβδόμῳ κεφαλῇ οὐδόκιμα Παράγραφῃ οὖρον. καὶ τῷ Ἀθὰ; ἐπειδὴ ἐδὲν ὡς τότε ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ εἰσερχομένων δόγ- 50 μα Αἰρέσεως, ἵνα καὶ τὸ ἐμπόδιον γοῖται ἀΔιόλητον, ἀλλὰ μόνον κοσμικῆς ὑποθέσεως αἰτίημα. ὡς καὶ εἰπαῖται, εἰ ὁ Κηρυλλάριος ἵνα φορῇ τὰ κοκκοβαφῆ καὶ ἐρυθρὰ προέκοψε τὴν Σωῶδον καὶ τὸ χρίσμα, συμπεριλάβων εἰς βολῆσαν καὶ τὴν βασιλικὴν ἀγανάκτησιν κατὰ τῆς Πάπας, πῶς, ὡς εἰρηται,

ἐκ ἐφόρου αὐτῶν ἐπεθύμει κοκκοβαφῆς; καὶ τέως πῶς οἱ μετ' αὐτὸν Κωνσταντινῶν ὀλέως, ἡ εἰς λοιποὶ Πα- 55 τριάρχαι, ἡ τίς αὐτῶν, ἡ εἰ μετὰ τὸν Μονομάχον Βασιλέα ἐκ ἐφρότισαν ἐνδοῖσαι τὰς Ἐκκλησίας, ὡς τυχὸν κακοποίας καὶ κακοεργίας ὁ Κηρυλλάριος ἐχίσεν; ἀλλὰ δὴ καὶ αὐτὸς ῥητέον, ὅτι ὅτι τῇ Κωνσταντίνῃ εἰς Κωνσταντινῶν ὀλέως Ἐπίσκοποι Ἐυσέβιος καὶ Εὐδόκιος ἐποίησαν χρίσμα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Ῥωμαίων, ἀλλ' ὁ Βασιλεὺς Θεοδόσιος καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐποίησαν τὴν αὐτήν. ὁ Ἀρσένιος καὶ Ἀθῆναι ἐποίησαν χρίσμα πρὸς τὴν Ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπ' αἰτίᾳ τῆς Χρυσόστομος, ἀλλ' ὁ Ἀθῆναιος Φροντίσας, εἰρη- 60 νοποίησε τὰς Ἐκκλησίας. Ἀθήσας ἦν ἀμαρτανὺς Θελαΐων Ἀντιοχείας καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ πάλιν ὁ Βασιλεὺς Θεοδόσιος ὁ μέγας καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας Θεόφιλος Φροντίσαντες, εἰρήνευσαν τὰς Ἐκκλησίας. αἱ Ἐκκλησίαι Κωνσταντινῶν ὀλέως καὶ Ρώμης ἐχρίσαν ὅτι Ἀκακίᾳ Κωνσταντινῶν ὀλέως καὶ τινῶν μετ' αὐτὸν ὁπὸ τῶν Παπῶν Συμπληκτικῆς καὶ Φί- 65 λικῆς, ἀλλ' ὁ Βασιλεὺς Ἰεσὶν καὶ ὁ Κωνσταντινῶν ὀλέως Ἰωάννης ὁ Καλπάδοξος καὶ ὁ Πάπας Οὐρσίνος Φροντίσαντες, εἰρήνευσαν αὐτάς. ὁ Σέργιος, Πύργος, Παῦλος καὶ Πέτρος οἱ Κωνσταντινῶν ὀλέως Πατριάρχαι προέκοψαν μέγα χρίσμα τῶν Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινῶν ὀλέως καὶ Ρώμης ὅτι Σεβερίνῃ, Ἰωάννῃ, Θεο- 70 δώρῃ, Μαρτίνῃ καὶ τῶν ἑως Ἀγάθωνος Παπῶν, ἀλλ' ὁ Αυτοκράτωρ Κωνσταντίνος ὁ Πογωνάτος Φροντίσας, εἰρήνευσεν αὐτάς. ὁ Ἀναστάσιος, Νικητάς, Κωνσταντίνος καὶ οἱ μετ' αὐτῶν Εἰκοσιμαχοὶ Κωνσταντινῶν ὀλέως Πατριάρχαι ἐποίησαν χρίσμα τῶν αὐτῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλ' ὁ μέγας Ταράσιος ὁ Πημεληθεὶς, τὴν εἰρήνην ἀπέδωκε ταῖς Ἐκκλησίαις. καὶ Ἀθὰ τὰ ταῦτα; ἡ δὴλον, ὅτι τότε τὰ χρίσματα ἐγίνοντο ἑκ μόνου Ἀθὰ πᾶσι ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ Ἀθὰ τὰς Αἰρέσεις τῶν Πα- 75 τριαρχῶν, ἐγίνετο δὲ ἡ ἐκείνη τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅτι αἰετί-

ἀνεπίλητος ἦν ἐν τοῖς δόγμασιν ἡ ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία, ὅθεν γινόμενον μετὰ τὰς Διάστας Βασιλέων καὶ Πατριάρχων ὁρθοδόξων ἐν Κωνσταντινπόλει, ἐγένετο καὶ ἡ οὐσία. νυνὶ δὲ αἰτία ἐστὶν ἡ ψυχοφθόρος παροχή καὶ ἡ ἀντιχειριστικὴ μοναρχία καὶ ἡ ἀλλοίωσις ψυχοφθόρα, αἵτινα ἐσάξασα ἡ ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία ἐν τῇ καθολικῇ, ἀπέρριξεν ἐαυτὴν τῆς καθολικῆς. καὶ πάντες οἱ ὁρθόδοξοι Βασιλεῖς καὶ πάντες οἱ Πατριάρχαι τῶν μεγάλων καὶ ὑποσηλικῶν θρόνων ἀλλήλοδιαδόχως, ὥς αὐτὴ γινώσκται ὡς

τῆς ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ὑποβολὴ τῶν παρ' αὐτῆς ἐσσηνεγμένων ἐν τῇ καθολικῇ, καὶ διὰ συνόδων καὶ διὰ συγγεγραμμάτων καὶ διὰ τῶν σωτήριων ἀπὸ τῆς Αἰρετικῆς καὶ πατροδοξοῦσιν ἀγώνων ὑποβάλλουσιν αὐτῶν, καὶ ἐοίκω καὶ ἀποτρέψαι ἡγνῶνται τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἡ ἀποδοχή ὡς, ἡ συγχωρεῖται, ἔχουσιν ἀσυγχώρητον. ὅθεν καὶ ἐκ τῆς ἐκείνου τὸν Κρηματισμὸν τέτα ἀνίσταται ὡς ἐκ τῆς ἡσυχίας ἐκαιοπομήσαντες ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικῶν δόγμασι.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε΄.

Ὅτι ὁ Χάληφες Δαβέρων τῷ ἀντικτιόποις μέρεσι τῆς Ἱερουσαλήμ τῇ τῷ Μονομάχῃ βοηθείᾳ τῶν ἐξουσίαν τοῖς Χριστιανῶν δεδοκῶς, κατεῖλε τὸν Ἱερουσαλὺμ τῶν Χριστιανῶν κατέστησε. καὶ περὶ τῷ ὑπὸ Γερμανίας πλὴν 15 θας εἰς ἀποσκώπῃν τῷ ἀγίᾳ τάφῳ ἐλθόντος, ἐν οἷς καὶ ὁ ἱσχυρὸς Ἰγναλφους.

Σημείωσα ὁμῶς, ὅτι εἰς τέτρες τὰς ἡμέρας ἐτελεύτησαν οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἐν καλὸν μέρος τῶν ταχῶν τῆς Ἱερουσαλήμ διὰ τῶν δόσεων καὶ ἐλεημοσυμῶν τῷ Μονομάχῃ Κωνσταντίνῃ, ἐπέτυχον δὲ ὑπὸ τῷ τότε Σαληφῇ Δαβέρων καὶ τῷ μέρεσι, ὅσον εἰρήσαν, εἰς ἀθλονότι αὐτοὶ κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ εἰς μὴ ἀλλοῦ ἔχει κερταῖν αὐτῶν, ἀλλ' ἡ μόνον ὁ Πατριάρχης αὐτῶν, ἦν δὲ τότε Πατριάρχης Ἱερουσαλὺμ ὁ Νικηφόρος κατὰ τὸν Γουεβερόν. εἰς δὲ τὸ χιλιοστὸν ἐξηκοστὸν τέταρτον ἐτὶ ὑπὸ Χρυσῇ συνήχθησαν ἐπὶ χιλιάδες Χριστιανοί, εἰς ἀπέλθωσιν εἰς ἀποσκώπῃν τῶν αἰγίων τόπων, ὡς ἰσορεῖ ὁ ἁγίος Μαρίας, ὅστις λέγει, ὅτι ἐξῆλθον δύο πρῶτοι Ἀρχιερεῖς ὑπὸ τῆς Γερμανίας καὶ δύο Ἐπίσκοποι μετὰ πολλῆς παρρησίας καὶ περὶ τελευτῆς, ὅθεν δικήνως καὶ ψέγονται τῆς

ἀγνοίας, ὅτι εἰς τόσην τερεῖαν καὶ ἐσπείσαν ἐβόδιον μετὰ τέσης πλείους ἐλαζονίας τόσαι χιλιάδες ἁθροῦνται, καὶ αὐτοὶ μετὰ βίας. εἰς ἐξ αὐτῶν 20 ἦν ὁ Ἰγναλφους ὁ ἱσχυρὸς τῷ Ῥηγῷ τῆς Ἐκκλητικῆς, ὅστις γράφει καὶ ταῦτα, Ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τῷ Δέκῃ ἀπῆλθον οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸ Ἱερουσαλὺμ, ὅντι Πατριάρχῃ τῶν Ἱερουσαλὺμ τῷ Σωφρονίῳ, Ἱεροπρεπῆς σφόδρα καὶ τεισαγίᾳ, 25 ὅστις ἐκείνῳ τῷ πλῆθι ἐδέξατο μετὰ κυριεύουσιν καὶ ὕμνων, καὶ πολλῆς φωτισίας κερτῶν καὶ λαμπάδων. ἰδοῦτες γὰρ τὰς μορφολογίας κατὰ φαισμοῦ ὑπὸ τῷ Σαληφῇ Σχιν, ὡς πόσα ἐχέοντο δάκρυα, ἐπαρβύθησαν ὁμῶς εἰς τὸν Ἱορδάνην, καὶ ἐπλύνθησαν 30 ἐκ αὐτῶν ἀσθενειᾶ καὶ ὀδυρμῶν, ἔπειτα κατέβησαν εἰς τὸν Γιάφῃ, καὶ ὠδύσαντο εἰς τὰ ἴδια.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ΄.

Περὶ Κοσμῷ Ἱερουσαλὺμίτῃ, τῷ μετὰ Σιφιλίνου Πατριάρχῃ Κωνσταντινπόλεως, ἐπὶ Μιχαὴλ τῷ Παραπινάκῃ, καὶ περὶ τῷ Ἐπὶ Νικηφόρῳ Βοτανάτῃ πολέμῳ ἐν Ῥώμῃ ἐμφυλίᾳ μετὰ Ἐνρίκου Βασιλέως Ἀλαμανίας καὶ Σαξόνων διὰ τῷ Πάπᾳ Γρηγορίᾳ τῷ ἐβδόμῳ, τῷ ἀσχερὶν περὶ τοῖς τῷ Ἐνρίκῳ πρίστῃ βεσι ποιήσαντος, ὡς ἰσορεῖ ἡ Ἀλεξιάς Ἀννα.

Ἐπὶ Μιχαὴλ τῷ Παραπινάκῃ, μετὰ τὸν Σιφιλίνον Ἰωάννην ἐχρηστομένη Πατριάρχῃ Κωνσταντινπόλεως Κοσμῷ Μοναχῷ ἐξ Ἱερουσαλὺμ, ἐν ἀρετῇ λίαν καὶ σώφρων. τὸν δὲ Μιχαὴλ ἐξέβαλε τῆς βασιλείας Νικηφόρος ὁ Βοτανάτης, καὶ ἠνάγκασεν αὐτὸν γενέσθαι Μοναχὸν, καὶ ὕστερον καὶ Ἐφέσει μητροπολίτῃ. ἰσορεῖ δὲ ἡ Ἀλεξιάς Ἀννα εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς ἱστορίας αὐτῆς, ὅτι εἰς τὸν κατὰ τῷ Νικηφόρῳ τέτῃ ὁ Πάπας τῆς Ῥώμης (Γρηγόριος ὁ εἰκοτὸς δηλονότι) ἐκίνησε πόλεμον φερεῖν κατὰ τῷ Βασιλέως τῆς Ἀλαμανίας, ὃν καὶ Ἐνρίκον, ὅς ἐκ τῶν Ἐπισκόπων εἰς ἀσχερίετο εἰς τὰς τέρας τῆς ἡγεμονίας αὐτῆς, ἐλάμβανε δῶρα ὁ Ἐνρίκος, καὶ ἦν αὐτῷ ἀντίβλητος ὄντας

τῷ Ἐπισκοπικῷ ἀξιώματι. ὅθεν Ἐνρίκος ὁ ἐκείνῃ τῷ Γρηγορίῳ ὅτι εἰς τὴν Ῥώμην, ἐπεὶ δὲ χωρὶς τῆς γνώμης αὐτῆς ἔλαβε τὸν θρόνον τῆς Ῥώμης, καὶ εἰς τὰ ἄνθρωποι αἰτιάματα ἐχρήσατο κατὰ αὐτῶν ἀντιχριστῶν λόγῳ, καὶ λοιπὸν ἐαυτὸν μὴ ἀναχωρήσει ἐκ 45 οἷος ὑπὸ τῷ θρόνῳ οἷον ἤρπασε, διωχθήσεται ἀντιχριστῶς αὐτῶν. ὁ δὲ Γρηγόριος λαβὼν τὰ τοιαῦτα γράμματα ὑπὸ τῶν πρίστων τῷ Ἐνρίκῳ, ἐμάνει τῷ πρῶτον μὴ τὰς κόμας αὐτῶν καὶ τὰς γονεῖδας τὰς μὴ ξυρεῖ, τὰς δὲ ψαλιδίᾳ ἀπέκτετε, καὶ ἐπέστη 50 αὐτοῖς καὶ ἑτέροις τινὲς κατὰ χριστῶν, ὥστε Ἀννα Ἀλεξιάς, ἡ ταῦτα εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς ἱστορίας αὐτῆς λέγουσα, γράφει, ὅτι γυνὴ ἦν καὶ βασιλόπουκος, ἡ γυνὴ γράφει τὸ εἶδος τῆς ἀσχερίας, μάλιστα λέγει, τοῦτον ἦν τὸ ἔργον τῷ μακαριωτάτῃ

Πάπας, τὴν καθέξουσαν εἰς τὸν τόπον τῆς Πέτρας, καὶ ἔ-
χοντας ἀξίωμα ὑπὸ τῆς Εὐαγγελίᾳ μὴ σφάλλειν,
ὥστε ἵνα μὴ μοιῶν τὸν γραφικὸν αὐτῆς κάλαμον
ἐκέλευσεν αὐτὸν, ὅτι μήτε χειρᾶν αὐτοῦ ἔργον ἦν.
5 Ὡς δὲ ἴκη, τοιαῦτα τὰ ἔργα τῆς Ἀρχιερέως, καὶ Ἀρχιε-
ρέως τῆς πρώτης, καὶ ἀποκαθημένης τῆς Οἰκουμένης κα-
θὼς περ οἱ Λατῖνοι λέγουσιν. ἔξιν κατὰ πῦρτος ἔπος
Πάπας, λέγει ὁ κἀνὴ ῥητῆς, ποιήσας ὁ κἀνὴν πᾶν ἁ-
πάνθρωπον ἀρχιερέως εἰς τὰς πρέσβεις, καὶ πέμψας
10 αὐτὰς εἰς τὸν Ἑνέικον, ἐκίνησεν ἐμφύλιον πόλεμον,
ὁ Τοποτηρητὴς Φημιζόμωρος τῶν εἰρηνοποιῶν καὶ πρὸς Χρι-
στῶν. καὶ πρὸς τὴν ἐξήτει σέψαι καὶ σπέραι τὸν Ῥομ-
πέρην Δέκαν, καὶ ἀποβαλὼν τὸν Ἑνέικον, καὶ ἐπει-
ὁ Ῥομπέρης μαχόμενος τοῖς Ῥωμαίοις ἐκ ἡμέρας αὐ-
15 τῆς, παρεκίνησε τὰς Σάξονας καὶ τὰς Δέκας αὐτῶν
λαυτῶν καὶ ὀβελίων μετὰ ὑποσχέσεως, ὅτι
ποιήσει αὐτὰς ἐξουσίαν ὅλης τῆς Δύσεως. ἔτις ὁ

Πάπας ἔχων ὄνομα πᾶν χᾶρα χρίαν, ὡς ἀκρίων
τῆς Παύλῃ λέγοντος Τιμοθέῳ, Χείρς μὴ δυνά-
μεις ὑπείτω. τὸν δὲ Δέκαν τῆς Λογγιβαρδίας ἔ-
σεφε, καὶ τὰς Σάξονας ὁμοίως, ὁ δὲ Ἑνέικος καὶ αὐτὸς
ἦν ἡτοιμασμένος, καὶ ἐκχέοντα ἑνὶ ἡμέρᾳ τελέ-
κοντα χιλιάδων Χριστιανῶν αἵματα, καὶ πίπτη ὁ
Λαυτῶν, καὶ τρέχει ὁ Ἑνέικος εἰς πόλεμον κατὰ
τῆς Ῥώμης, εἰς τὴν μετὰ δόλῃ εἰσελθὼν, ἔκτανε
καὶ ἀπέκτανε καὶ ἀπέσπρηνε τὰς Πάπας τῶν εἰσο-
δημάτων, ἀπέκτανεν δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πολλὰς τῶν
τῆς Ἑνέικης. ὕστερον δὲ βαλόντες τὴν Ἀλαμάνν ἐλ-
θεῖν κατὰ τὴν Ῥομπέρην Δὲ καὶ ὡς ἀκρίων τῆς Κο-
μηνῆς Ἀλεξίς, ἐξῆλθεν ὁ Πάπας ἅμα τῇ Ῥομπέρ-
τῳ κατὰ τὴν Ἑνέικην. τοιαῦτα ὁ Ῥώμης, ὁ δὲ σπέραι-
της καὶ τύραννος, καὶ αἰετός, ὁ Δὲ ἀφροσύνην
αὐτῶν ἐκχέας τόσα αἵματα, καὶ γεγονὼς τοσούτων σκα-
θῶν αὐτός.

20

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

25 Περὶ ἐξουσίας ὑπὸ τῆς βασιλείας Νικηφόρου Βοτανιάτης καὶ μονάσεως αὐτοῦ, καὶ βασιλείας Ἀλεξίου Κομνηνῆς, καὶ ἐξο-
ρίας Λέοντος τῆς Καλληδόνος, καὶ Δατῆς.

Ε'κβάλλει τὸν Βοτανιάτην ὁ Κομνηνὸς Ἀλέξιος,
καὶ ποιεῖ αὐτὸν Μοναχὸν, καὶ βασιλεύει αὐτὸς
30 ὡς ἔτα τῇ σωτηρίᾳ χιλιοσῶ ὀρθοκροσῶ πρώτῳ. Ἐπὶ
τάτῃ Δὲ τὰς πωλεῖας πολέμους τῆς Δέκαν Λογγι-
βαρδίας Ῥομπέρης, χρεῖας ὕστερ χρεμάτων, ἔλαβον
ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς καὶ ὅτῃ Ἑρεκλῆς, ἵνα ἀρ-
γυρεῖ καὶ χρυσᾷ μετὰ ὑποσχέσεως τῆς ἀποδοῦναι αὐ-
35 τὸν πάλιν. ὁ δὲ Καλληδόνος Μητροπολίτης Λέων, ἐ-
νάρετος, ἀλλ' ἀνερμάματος καὶ ἀσπέρτης, ἐκβάλλων τὸν
ἀργύρεον καὶ χρυσίον, ὅπερ ἦν εἰς τὰς πόρτας τῶν Καλ-
ληδοσίων, ἐξῆλθεν αὐτὸς εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτά-

κῆς, ἀπαυθιαζόμενος εἰς τὸν ἀδελφὸν τῆς Βασιλείας,
μὴ γινώσκων λόγον οἰκονομίας καὶ ἀκριβείας, καὶ ἀσπέρ-
ῃ τὸν λόγον τῶν κεμηλίων. ἐλθόντος δὲ τῆς Βασιλείας
ὑπὸ τῆς πολέμους, ἐπαίει τὰ ὅμοια. ἀφροσύνης δὲ
τῆς Βασιλείας Συμῶν περὶ τῶν ληφθέντων ὑπὸ τῶν
Ἐκκλησιῶν, ὁ Λέων ἔτι γε ἔλεγε εἰς τὴν Συμῶν, ὅτι
ἡμεῖς λατρεύοντες, καὶ ἐχὶ ἀχρῆκως περσικωῶν
ταῖς εἰκόνας, ὑπὸ ἀγροικίας καὶ ἀμαθίας κακῶς καὶ
λέγων καὶ φρονῶν. ὅθεν μὴ παραυτῶν ἀχρη-
μοῦν, ἐξορίζεται εἰς Σωζόπολιν, καὶ ἴδε εἰς τὸ πέμ-
πτον τῆς Ἀλεξιάδος.

40

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

Περὶ αἱρέσεως Ἰταλῶν τινῶν ἱππῶν τῶν φιλοσόφων, καὶ τῆς ἐπὶ τῇ λαῶν ἐπελθούσης αὐτῶν ἀνάγκης, καὶ τῆς
μεταβολῆς αὐτῶν, ὅτῃ Εὐσεβίῳ Κωνσταντινῶν πόλεως, ὡς ἴσορεϊ ἡ Ἀλεξιάς.

45 Εἰς τὸ αὐτὸ δὲ βιβλίον ἴσορεϊ ἡ Ἀλεξιάς, ὅτι Ἰτα-
λὸς τις ὀλίγων γραμμάτων ἀδύμων, ἐδιδάχθη
τινὰ καὶ ὑπὸ τῆς Φιλίας ἐπὶ μηχανῇ τῆς Δέκαν. τῆς δὲ Φιλίας
μονάσαντος εἰς τὴν μονὴν τῆς Πηγῆς, ὁ Ἰταλὸς ἐψη-
φίσθη ἱππῶν τῶν φιλοσόφων. ὅστις ἐξηγούμενος Πλά-
50 τωνα, Πέρκλον, ἔτι δὲ Πορφύριον καὶ Ἰάμβλιχον,
ἐδίδου μάλλον εἰς τὴν Δολεκτικὴν τῆς Ἀριστοτέλους.
ἀμαθῆς δὲ ὢν τῶν θείων καὶ κειμένων, κρυφίως ἐδί-
δασκε δόγματα κακότερα. ὑποκρίσας δὲ,
πέμπεται εἰς τὸν Πατριάρχην Εὐσεβίον τὸν Γα-
ρυδῶν, ὃν ὡς ἀγροικίας ἐσυρὼν εἰς τὴν ἐπὶ φρο-

σύνῃν αὐτῶν ὁ Ἰταλός. ἀλλ' ὁ λαὸς, ὡς περ ὅτῃ
Ἰεζὺς τῆς Θρακῆς, καὶ δὴ καὶ Ζήνωνος καὶ Βα-
σιλίσκου, ἐβοήθει τῇ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τῶν Μονοφυ-
σιτῶν, ἔτω καὶ τότε ἐπορεύθη εἰς τὸ Πατριαρχεῖον
τῆς διαρρήξαι τὸν Ἰταλὸν, ὅστις φυγὼν εἰς Φωλύ-
διον ὅτῃ τῆς Ἐκκλησίας, ἀπέδρα τὴν κίνησιν. ὅμως
φανώτα ὡς ἐκ κεφάλαια, περιέχονται τῶν αἱρέσεων
αὐτῶν, ἀντιμετάστην αὐτῶν συνοδικῶς. κατηγνύς δὲ
καὶ ἐκείνους μετὰ ταῦτα τῆς κακοδοξίας αὐτῶν, ἀπο-
σιτέθη τῇ ἐρδοξίᾳ. ἀνάγνωθι τὰ κεφάλαια εἰς
τὸ συνοδικὸν τῆς ἐρδοξίας.

ΠΑΡΑ-

Περὶ Αἱρέσεως Νέλης τινός, ἣν Νικολάος Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἴσμεν ἡ Ἀλεξιάς, καὶ τῆς συνοδικῆς αὐτῆς καθαιρέσεως.

Εἰς τὸ δέκατον βιβλίον αὐτῆς ἡ βασιλὶς ἴσμεν, ὅτι Νεῖλος τις ὑποκρινόμενος ἀρετῶν, καὶ ὡς δὴ θού πάντοτε ἐναχολόμενος εἰς τὰς ἱεράς βίβλους, ἄλλως δὲ ὡς ἀγαθήματα καὶ ἀπαλότους, ἁγίων τῶν καθ' ὑπόστασιν εἶναι, ἔλεγε, ὅτι φύσει εἰσαύθη τὸ πρὸς λημμα τῶ Σωτῆρος. διδασκόμενος δὲ ὑπὸ τῆ βασιλείας τὴν αὐτιδύσεως τρέπον καὶ τὸ ὅρθο δόξαν δόγμα, ἐκ ἐπείθετο. ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀρετὴ αὐτῇ βλασφημία ἐδογματίσθη ὡς τῶν ὅν τῶν τῶν ἀρετῶν Σωτῆρος, καὶ ἦσαν εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν πολλοὶ Ἀρετῶν, λαβὼν ἐκείνους συμμάχους ὁ Νεῖλος, ὑλάσκει κατὰ τῆς ἀληθείας. ὅθεν ἀφ' αὐτῶντος ἔ

ἄντικρυστος Σωτῆρος, ἥς περικάθηται ὁ Πατριάρχης Νικόλαος, ἀντιματίσθη ἰσχυρογνώμησας ὁ Νεῖλος καὶ ἐδημοσιόσθη. καὶ τις βλαχερίτης βοηθὸς αὐτῇ, εἰ καὶ ἱερομύτης ἦν (ὁ γὰρ Αἱρετικὸς καὶ ὁ συνοδικῶς ὑπὸ ἁγίας Συνοδῆς ἀντιματιζόμενος, πάντως καὶ ἁγίους καὶ λαϊκούς) ἀλλὰ τῶν ἐδημοσίωθη. ὅθεν καὶ ὁ Σανταβαρηνὸς τῶν τῶν καὶ ὅνα εἰδώς, ἔλεγε τῇ φωτίῳ καθαιρέσει ὑποβαλεῖν αὐτὴν, ἵνα παυθῇ, ὅν μὴ καθαιρεθῶντα, τυφλώσας ὁ Λέων καὶ ἐξορίσας, καὶ ἀιδόμενος ὡς ἄνθρωπον ποιήσας, ἔφει- 10 ρον αὐτὴν καὶ ἐγκριτέσθαι. ἀνάγκη αὐτῷ εἶναι τὸ κατὰ τὴν τῆς Νέλης εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς ὁρθοδοξίας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

Περὶ τῆς ταπεινώσεως τῶν τῶν Φιλιππηπόλιν κακόντων Μανιχαίων ὑπὸ Ἀλεξίᾳ τῆ Κομνηνῆς, καὶ τῆς τῆς τῶν πολεμίων τῆς Ἀνατολῆς νίκης τῆ βασιλείας, καὶ ἰσχυρίας τῶν ἀρχμαλώτων, καὶ ἐτέρων πλείων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀγαθουργιών, τῆ βασιλείας, ὡς ἴσμεν ἡ Ἀλεξιάς.

Οἱ Μανιχαῖοι, λέγει ἡ βασιλὶς, ὅτι ἔχουσιν τὴν ἀρχὴν τῆς δουραχίας αὐτῶν καὶ ὑπὸ τῆς Φιλοσοφίας Πορφύρου ἐξελιγμένοι. ὑπερσφιζόμενος γὰρ ἐκείνους τῆς οὐδίας τῆ Πλάτωνος, ἔγραψε κατὰ τῆς δυάδος τῶν Μανιχαίων, καὶ ἀλλὰ τὰς μαγείας καὶ τὴν ἄλλην αὐτῶν κακοτροπίαν Γεωργίου ὁ Τζιμισκῆς ἀπὸ Χαλύβων καὶ Ἀρμενίας μετήνεγκον εἰς τὴν Φιλιππηπόλιν. ὅρα ἀντιμάχονται τοῖς Σκύθαις, ἀλλ' αὐτοὶ κακῶντες ὡς ἀσέβεις τὴν Φιλιππηπόλιν, ταπεινῶνται ὑπὸ τῆς Ἀλεξίας, καὶ βίβας οἱ πλείους οὐκ ἔχοντες τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ. σωτήρ γὰρ δὲ Εὐσεβίου ὁ σοφώτατος Μητροπολίτης Νικαίας, καὶ αὐτὸς ὁ Φιλιππηπόλεως. ἦν δὲ ὁ Εὐσεβίου σοφὸς τὰ θεία καὶ τὰ θύρατα, καὶ ὡς ταῖς ἀγαθήσιν ὑπὲρ τῆς Στωϊκῆς, λέγει ἡ Ἄννα νικᾷ τὰς ἀντικειμένους ὁ ἀντικρυστος κατὰ τὴν Ἀνατολὴν Ἀλεξιάς, καὶ δὴ καὶ

ἀρμενίας, καὶ φέρει τὰς ἀρχμαλώτας Χρυσανδρὸς εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰσχυρίσθη. καὶ ὡς μέγας θαῦμα, ὅτε γὰρ ἐτικτίετο γυνή, ἐσάλπιξε καὶ ἐκαρτέρει, ὅτε δέ τις ἔθνησκε, μένος ἔτρεχον εἰς τὴν κηδεάν, καὶ ὅτε ἡδίων, ἐσίτιζε τὰς πτωχάς, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἐλθὼν, διαμέει τα ὀρφανὰ εἰς τὰ νοιάσημα, βάβας 30 τὰ πλείω εἰς τὸ ὀρφανοτροφεῖον, ὅπερ ἔκτισε, καὶ τρέφεται καὶ μαθαίνειν γραμματικῶν, κτίζει Νοσοκομεῖον, καὶ τρέφει πλείους τῶν ἐπὶ αὐτῇ χιλιάδων πτωχῶν, καὶ εἰς τὸν Ναὸν τῆς ἁγίας Παύλας βάβας ψάλ- 35 τας, καὶ μάλιστα σημειώσας, ὅτι ἔταξε καὶ ἄδοντας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, κατεσκεύασε σπασαθήρια παι- τοίων γλωσσῶν καὶ ὑψιστην, ἔκτισε καὶ Μοναστήριον ἀλλὰ τὰς ἱεράς Μοναχῆς τὰς ἐρχομένους εἰς τὴν πόλιν, οἵτινες ἀφ' αὐτῶν περιέρχονται ἀσθενεῖντες ὡς ἐκ αὐτῶν τὰς τῶν εἰκῶν θύρας. 40

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

Περὶ τῆς Βογομίλων βασιλείας, καὶ τῆς τῆς δόγματος αὐτῆς συστάσεως, καὶ φανερώσεως τῆς Αἱρέσεως αὐτῆς τῶν τῆς βασιλείας Ἀλεξίας ἐπιτηδεύων, καὶ ἐμπροσθεν αὐτῆς ὑπὸ Νικολάου Κωνσταντινουπόλεως, καὶ περὶ 45 τῆς τῆς ἐπέταξον ὁ βασιλεὺς ἴσμεν πᾶσας τὰς Αἱρέσεις καὶ τὰς ἀνατροπὰς αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων, καὶ ὅτι ἡ Ἀλεξιάς Ἄννα θυγάτηρ ἦν τῆς Ἀλεξίας Κομνηνῆς τῆ βασιλείας, καὶ ἡ τελευταία δηλοῦται.

Τὸ δόγμα τῶν Βογομίλων ἐκ Μωσαϊστικῶν καὶ Μανιχαίων σύγκειται, ἦν δὲ πρὸ πολλῆς κεκρυμμένον καὶ ἐμφωλῶτον, ἐπειδὴ ἴδιον τῆς Αἱρέσεως ταύτης, ἡ ὑπόκρισις καὶ τὸ πολὺ ψεύδους. ὡς δὲ παρερχοῦν ὁ Θεὸς ἀφ' αὐτῶν πανταχόθεν τῇ βασιλείᾳ τῶν Ρωμαίων, ἐξέβυσσον ὡς ὑπὸ φωλῆς ὀφθαλμοῦ ψεύδους, ἀπομαχόμενος τὸν ὀνόματι βασιλεῖα, ὅν ἡ Ἄννα Ἀρχι-

σκρατήρη τῆς Σαταναῆλ καλεῖ, καὶ ἐπέκτισε καὶ δώδεκα μαθητάς, καὶ καὶ ἀποστόλους ὀνόμασε. τί δὲ 50 ἦν ἡ Αἱρεσις αὐτῆς, καὶ δίκην εἰπεῖν, ὡς ἐμὸν βλάσφημον, ἀλλὰ καὶ ἀκάθαρτον. ἀρμενίων δὲ εἰς τὴν φωνὴν τῶν Αἱρετικῶν τὴν Αἱρεσιάρχην Βασίλειον, μεταπεμψόμενος αὐτὴν εἰς αὐτὴν ὁ ἀντικρυστος, ἐκμίσταται καὶ ἐκκάθηται ὡς τῇ ἐσθῇ αὐτῆς, τιμᾷ αὐτὴν,

αὐτὸν, καὶ καθίζει ἐμπροσθεν αὐτῶ, ποιεῖ ὁμοτρο-
πεζόν αὐτῷ, καὶ τέλει ἀπατᾷ αὐτὸν, οἷον ὁ Ἀν-
χίας Φλαυϊανὸς τὸν Ἀδελφίδην Αἰρεσιάρχην τῶν
Μαυσαλιανῶν, καὶ ποιεῖ αὐτὸν φανερόν ποιῆσαι αὐτῷ
5 τῷ Αἰρεσίῳ αὐτῶ, εἶτα ἀθροίζει τῷ Σύγκλητον, καὶ
τὸν Πατριάρχην Νικόλαον τὸν γραμματικόν, καὶ
πολλοὺς μὲν μετεβλήθησαν ὁπότε τῆς Αἰρέσεως, ὁ δὲ
Βασιλεὺς ἐμύσων ἐν αὐτῇ, τινὲς δὲ καὶ ὑπεκρίνοντο,
τέλει δὲ, διορίζεται κοινῶς πυρποληθῆναι τὸν Αἰρε-
10 σιάρχην, καὶ βεβαοῖ τῷ κρείον ὁ Πατριάρχης καὶ
ἡ Σινδόδου, καὶ κήρσιν αὐτὸν, τῶς δὲ μὴ μετανοή-
σας τας εἶδον ἐς τῷ Φυλακῷ, οὕτω καὶ κατέστρε-
ψαν τὸν βίον πάντες. τῷ Αἰρεσίῳ δὲ ἴδε ἐς τὸ ἔκτο-
τον τρίτον κεφάλαιον τῶν δευτέρων μέρεος τῆς Πα-
15 ροπλίας Εὐθυμίας τῆς Ζυγαβνῆς. ἐπέταξε δὲ ὁ Βα-
σιλεὺς εἶπε, Διὰ μὲν τὰς Λατίνους καὶ τῷ ὀκνηροῦσι
τῶν γὰρ Πνόμενους τῷ μὴ καὶ ὅτι τῶν Γίγ, τῶν Ἰγνόμενους
Γάου, Ἰωάννη τῷ Φερνῇ καὶ ἄλλοις καὶ ἔγραψαν, Διὰ
δὲ πᾶσαν Αἰρεσίῳ ἀπλῶς ἐπέταξε τῷ Εὐθυμίῳ τέτρω,
20 καὶ ἔγραψε τὸ πᾶσαν ὡς ὁ ὡς τῶν βιβλίων τῶν
ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅθεν καὶ δογματικὴ Παροπλία

ὀνομάσθῃ, λέγει γὰρ ἡ Ἄννα βιβλίῳ δεκάτῳ πέμ-
πῳ, ὁ Ἀλέξιος τῷ Ζυγαβνῇ ἐπέταξε ἀπατᾷ
τὰς Αἰρέσεις ὁκνέσθαι ἐκείνῳ ἴδιῳ, καὶ ἐφ' ἐκά-
στη τῶν ἐγγίων πατέρων αὐτοῦ παρὰ ἐγγράφῳ αὐτοῦ.
Ὡς δὲ ὁ Ζηγαβνὸς σοφώτατος καὶ μοναχὸς μονῆς
τῆς Περιβλέτης, ἐτελείωσε δὲ τῷ Παροπλίῳ ἐν
ἑτῇ χιλίῳ ἐκατῶν δεκάτῳ ὁ γδῶ. σημαῖναι δὲ,
ὅτι οἱ πάντες Αἰρετικοί, ὑποκρίται, ἀλλὰ καὶ οἱ Βο-
γόμιλοι, ὅθεν σημεῖοι ὁ Βασιλεὺς ἐς τὸν δεκάτον
τέταρτον καιὸν τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ, ὅτι ἐπὶ τῷ Πατριάρ-
χῃ Ἀρσενίῳ ὑπὸ αὐτῷ τῷ Ἀρσενίῳ καὶ τῷ Βηλαρείῳ
καὶ τῇ Σινόδῳ τινὲς Διαβληθεῖς Βογόμιλοι, ἐπε-
τρέψαντες φαγεῖν τυρεὶν κατὰ τῷ μεγάλῃν τρεσα-
ρακιστῇ, καὶ ἔφαγον, τινὲς ὅμως μετὰ τῷ φαγεῖν
Βογόμιλοι ἐξηλέχθησαν παρὰ τῷ Βασιλεὺς Ἀλέξιῳ
τῶν Ζυγαβνῶν ἢ ἡ Ἀλεξιάς Ἄννα, ἡ γράψασα τὴν πε-
ριφνημον ἱστορίαν. ἀπέθανον ὅμως καὶ αὐτοί, βασι-
λεύσας χρόνους τεράκοντα καὶ ὀκτώ, καὶ ὡς γρά-
φει ὁ Ζωνάρας, ὁστις λέγει ὅτι ἐποίησε τὸν ἱππάρχον
λόγον αὐτῷ Νικόλαος ὁ Μυζάλων Πατριάρχης Κων-
σταντινουπόλεως, ὑπερεπανῶν αὐτόν.

25

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5΄.

Περὶ τῶν ἱερῶν πολέμων, καὶ ὅθεν ἤρξαντο, καὶ τίς ἡ αἰτία, καὶ τῶν ἀριθμῶν τῶν δυτικῶν στρατοδύματων καὶ
ἐπὶ βασιλεὺς τοῦ Γοδιφρέδου, καὶ εἶτα σιωπῶντες πρὸς τὸν Κομνηνὸν Ἀλέξιον τὸν Βασιλέα, καὶ ὡς οἱ δυτικοὶ ἔλαβον
30 πόλεων, καὶ ὡς ἀπέκτειναν πολεμίων, καὶ τῆς ἀθροίσεως τῶν πρὸς τὸν Βασιλέα σιωπῶντων αὐτῶν, καὶ
ὡς ἐποίησαν μετὰ τῷ Βασιλεὺς πολέμων, καὶ τῆς μυθολογίας ὑποστρεφῶς τῶν ἡλῶν ἐς τὴν πίσω, ὅτε τῷ
ἱερασταλῆμ ἔλαβον, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν Κομήτης, καὶ ὡς ἐδήλω, ὡς ἡ Ἀλεξιάς ἔσχετο.

Εἰς τὰς παρῶντας κειρὲς γίνεται Πάπας Οὐρ-
35 βανὸς ὁ δεύτερος, καὶ Διὰ τὰ σιωπῶντα σκανδαλὰ
τὰ ἐς τῷ Ἰταλίῳ φόνος ἐς φράντζαν. ἔτυχε δὲ
τότε ἀπελθεῖν ἐς Κωνσταντινὴν τῆς ἱερασταλῆμ Πέ-
τρος τίς Εὐρημίτης ὁ Πηλεγοῦδος, Ἐπίσκοπος Κελτὸς,
ὃν ἡ Ἀλεξιάς Κηκπέτερον καλεῖ, ἦν δὲ πρῶτος στρα-
40 τιώτης, καὶ Διὰ τὸ ὀνομαζομένην ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν,
ἐπακροθῶν ἐς τῷ φράντζαν, παρεκίνησε πολλὰ τὰς
δυτικὰς ἀπελθεῖν καὶ ἐλθεῖν ἐπὶ τῷ ἱερασταλῆμ.
ὁρῶντες ἔν ἐκείνῳ τῷ Κηκπέτρῳ τὸν Οὐρβανόν, καὶ
ἐπόντες τὰ βυλθῶντα, ἀθροίζει Σινόδον ὁ Οὐρβανὸς ἐς
45 Κλαρμόντεμ, πόλιν Γαλλίας, ἐς τὰς χιλίας ὀκνηροῦσι
ταπῶν, καὶ πρῶτον τὰς δυτικὰς ἀπελθεῖν ἐς τῷ Πα-
λαισίῳ, καὶ καὶ πέθει, ἐπειδὴ ἦν θείκη πρὸς ἁγίους
γινέσθαι ὅσα ἐγγύοντο ἐς τῷ Ἀντολίῳ ὑπὸ αὐτῆς
τῆς ὁζώδους ῥίξης. σιωπῶντες ἔν πλῆθος πολὺς καὶ
50 ἀθροιστοί, ὡς ὁ Οὐρβανὸς αὐτὸς γράφῃ τῷ Κομνηνῷ
Ἀλεξίῳ ἔλεγον, ὅτι ἦσαν τετρακόσιαι χιλιάδες μό-
νοι στρατιῶται, ὁ Γουεβέρδος δὲ λέγει ἑξακοσίας
χιλιάδας, ἄλλοι δὲ, ὅτι ἦσαν τετρακόσιαι χιλιάδες
πύργοι, καὶ ὅσα τὸν χιλιάδες ἵπποις. λέγει γὰρ ἡ Ἀλε-
ξιάς Ἄννα ἐς τὸ δέκατον βιβλίον τῆς ἱστορίας αὐτῆς,

ὅτι τὰ λατινικὰ ἔθνη τότε συνήχθησαν ὑπὲρ τῷ
Ἄμμον καὶ ὑπὲρ τὰ Ἄστρα, καὶ ἦλθον ἄλλοι Διὰ τῆς
Δακίας, καὶ ἄλλοι δὲ τῆς Ἡπείρου, περὶ πάντας δὲ τὸν
Λογγυβαρδίας καὶ Ἰταλίας, ἐν οἷς ἦν καὶ Εὐμμεν-
δος ὁ τῷ Εὐμμενίῳ, φύσει ἐχθρὸς τῶν Ῥωμαίων. ἐπέ-
ρασεν δὲ πρῶτος ὁ ῥηθῆς Κηκπέτερος, ἔχων περὶ
ὁ γδῶ χιλιάδας, καὶ ἵππους χιλιάδας ὀκτὼν.
ἐποίησε δὲ καταλύσας ἐς τὰ πρῶτα τῆς Κωνσταντι-
νουπόλεως, μυρία καὶ ἐς τῶν Ῥωμαίων, ἀρπαζόντων
τῶν μετ' αὐτῷ στρατιωτῶν ἀφαιδῶν, καὶ λεηλατῶντων
τὰ πρῶτα, καὶ ἐν πᾶσι ταῖς, ὁ Αὐτοκράτωρ
Ἀλέξιος εἶπον αὐτῷ ἔχον ὑπομνήν, ἕως αὐτῶν ἔλθωσι
καὶ τὰ λοιπὰ στρατοδύματα, ἀλλ' ἐκείνος ἀπονοήσας
ῥηθῶν, ἐπέραςεν, καὶ ἀπῆλθεν ἐς τῷ Ἀνατολίῳ,
καὶ ἐς τῷ Νίγηρι τρεπόμενος ὑπὸ τῶν Τούρκων, καὶ
κατακτόμενος οἱ μετ' αὐτῷ, καὶ δὴ καὶ Ρεῖνάλδος ὁ
δὲ τῆς Ἀλαμανίας συλλεφθεῖς, ἐτέλεισε, τὸν χει-
ρὸν ἀρρησάμενος μετὰ τῶν συλλεφθεῖντων στρατιωτῶν,
καὶ ὁ Πέτρος ὑπέστρεψεν ἐς τὸ Βυζάντιον καὶ ὅντως
Κηκπέτερος ἔσχετο δὲ ἐλθόντων καὶ τῶν λοιπῶν στρα-
τοδύματων, λέγει ἡ Ἄννα, ὁ μὲν ἀδελφὸς τῷ Ῥηγὸς
Φραγγίας, ἐγένετο οἰκὸς τῷ Βασίλει, Γοδιφρέδος

δὲ ἔχων δέκα χιλιάδας πεζὺς, καὶ ἑβδόμηκοντα
 χιλιάδας ἵππους, ἐποίησε πῦρ ὑπὸ τῇ αἰγῇ ἀπὸ τῆς
 γεφύρας τῆ Κοσμιδῆς ἕως τῆς ἀγίας Φωκᾶς, καὶ ὑπο-
 κρίνοντο ὅτι περιέμελλον εἰσεῖν καὶ τὸν Βαϊμῆνδον καὶ
 τὰς λοιπὰς, εἶχε κατὰ νῆν ὑπὸ βασιλέως κατὰ τῆς πόλεως,
 ἀλλὰ στρατηγὸν αὐτῶν ὑπὸ τῶν Αὐτοκρατόρων,
 ἐπρέσβευσεν ὁ Βαϊμῆνδον, καὶ ἐγύοντο μετὰ τῆς
 ἐρήνης καὶ σωθῆναι τὴν Δραπερὰν μὴ τῆς Αὐτικῆς
 ὅτι τὸ τόπος τῆ Βασιλείας αὐτῶν φόβος, καὶ ἄρριστον
 τὰς Δραπερᾶς αὐτῶν, πῦρ δὲ Βασιλέως, ὅσα κάστροι
 λαβοῖεν αὐτοὶ εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἔχον αὐτὰ ὑπὸ πῦρ
 αὐτῶν ἐξέστην, πῦρ τῆς Παλαιστίνης. ἐτίμωσαν ἔνθ' ὁ
 Βασιλεὺς καὶ αὐτὸς, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς, καὶ Δραπε-
 ρῶντες, λαμβάνουσιν εἰς ποντήκοντα καὶ δύο ἡμέρας
 πῦρ Νίσην, εἰ δὲ τὸ Δουρὺλαιον κόπῃσι τέρεος καὶ
 συμμάχους χιλιάδας τετρακοσίας, ἔλαβον δὲ καὶ
 τὸ Δουρὺλαιον καὶ πῦρ Ἀργασόπολιν, εἶτα τὸ Γόνιον,
 Ταρσὸν, Κιλικίαν, ἔπειτα πῦρ Ἀντιόχειαν ὅν' ἔτι
 χιλιοσὴν ὀνομαζομένην ἑβδόμην. λέγοντες δὲ τὸν Ραϊ-
 μῆνδον δοθῆναι πῦρ Ἀντιόχειαν τῷ Βασιλεῖ κατὰ τὰ
 σωθῆναι, αὐτέλεγχον ὁ Βαϊμῆνδον, τῷ στρατῷ ὅ-
 μως τῶν Πατινῶν ἐκέραιε δοθῆναι τῷ Βαϊμῆνδῳ, ὅθεν
 ἠκολούθησαν ὑστερον εἰς τὴν Ἡ' περὶ, καὶ Φοινίκην,
 καὶ ἦσαν πόλεμοι δεινότατοι ἀναμεταξύ τῶν Βασι-
 λέως καὶ Βαϊμῆνδου. λέγει δὲ ἡ Δαλεξιάς βιβλίῳ δε-
 κατῷ τρίτῳ, ὅτι εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ γέγονε συμ-
 φωνία τῶν Βαϊμῆνδου μετὰ τῶν Βασιλέως, ἵνα εἰς τὴν
 Ἀντιόχειαν μὴ ποιῇ Πατριάρχην Πατινῶν, ἀλλ' ὅν
 ὁ Βασιλεὺς Δαλεξίας παραβαλεῖται ἐκ τῶν θρησκείων

τυγχάοντα της κατὰ Κωνσταντινούπολιν μεγάλης Εκα-
 κλησίας, καὶ πάντα πράξει οὔτε χειροτονίας καὶ
 λοιπαῖς ἐκκλησιαστικαῖς υποθέσεσι τὰ τῆ θείας
 τῆδε πατριᾶς. Σημείωσαι ὅτι λέγεται ὑπότιττον
 λατῖνον, καὶ ὅτε ἐάλω τὰ Ἱερουσόλυμα, τῷ χιλιό-
 τῳ ὡννενηκοστῷ ἐνάτῳ ἔτα, ἡμέρα Παρασκευῇ, Ἰγ-
 λιε δεκάτῃ πέμπτῃ, ἐσεφάν ὁ ἥλιος εἰς τέπισω
 δέκα βραχμὰς, κατ' ὄντινα τρεῖς καὶ εἰς τὸν καρὸν
 ἵησά τῇ Ναυῇ καὶ τῷ Βασιλέως Εἰζεῖκίς σωθεῖν μετα-
 σεφάνῃαν. Ἀλλ' ὁμως ῥητέον πρῶτον, αὐτῷ ὁ πόλε- 10
 μος ἐγένετο φθορᾶς αἰτία εἰς τὰς χερσιν αὐτοῦ τῆς Ἀνα-
 πολίτης, καὶ τίς ἦν ἡ αἰτία καὶ σεφάνῃαν τὸν ἥλιον εἰς
 τὰ ὀπίσω, ἐν γὰρ ἦν ὁδοκία τοῦ εἰς τὸν πόλεμον
 τῶν, καθὼς ἐδίδεκε καὶ μέλλον, ἐπεὶ ταχέως καὶ
 ἐξεβλήθησαν καὶ ἠφανίσθησαν οὐρεθον, μάστιχα ὡς 15
 γράφει Ἀνάη ἡ Ἀλεξιάς, καὶ θείον παρῆκε τῷ κατασερ-
 φῶ αὐτῶν, ὅππῃ γὰρ Ἀλεξίῃ τῷ Κομνηνῷ ἐφάνη Κο-
 μήτης ἐν Οὐρανῷ ὁππῇ τῶν δυτικῶν μερῶν πρὸς Ἀνα-
 τολῆς διήκων, καὶ φανόμορος ὅππῃ τεσσαράκοντα νυχ-
 τημέροις, εἶτα ἀπεσβέσθη. ὁ δὲ Βασίλειος μεταπερ- 20
 ψάσας τὴν Βασίλειόν τινα νομιζόμενον σοφόντε καὶ δι-
 κησιν, ἐπεμύνατο περὶ αὐτῶν. ὁ δὲ Βασίλειος ἀπῆλ-
 θον εἰς τὸ Ναὸν Ἰωάννη τῷ ὁππῇ τῆς τῶν ἐν τῇ ἐξέδο-
 μῃ, ὁππῇ καὶ δέομαι, ὑπνώσαντι δὲ αὐτῷ, ἐφάνη
 ὁ αὐτῷ ἱερατικῶς ἐξολισμῶν, καὶ εἶπον αὐτῷ ἐπε- 25
 ρωτήσαντι, ὅτι τῶν Κελτῶν κίνησιν παρσημασία, καὶ
 δὲ σβέννυσθαι, τῷ τῆς αὐτῷ περὶ καταλύσιν θειᾶς,
 βιβλίῳ δευτεράτῳ.

Κ Α Ρ Α Τ Ρ Α Φ Ο Ν Ε .

Οἱ τὶ ἱερεῖς ὑπὲρ πόλεμ^ο αὐτ^ο· τῆς κατασκευῆς ἦν τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῆς ἰσχυρῆς ἀρξάνου^ο· γυνή τῆς Πάπας ὑποτάξαι ἑαυτοῖς τὰς πάσας.

Ο παρμιάρ⁹ πόλεμ⁹ ἔτος ε' μόνον γέγονεν αὐ-
τὰ καταστροφῆς πολλῆς ἐς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑκ-
κλησίαν, ἀλλὰ καὶ ἐς τὴν Δυτικὴν, καθότι οἱ τότε
Πάπαι τῆς Ρώμης, ὀφείοντες καθεὶν ἐνεργῆσαι τὸ μὴ
ὑποκεῖσθαι αὐτὰς τινί, πάντα λίθου στήνουν, ἵνα
ὑποκεῖσθαι αὐτοῖς τὰς λοιπὰς πάντας ποιήσωσιν,
ὅπερ ἐστὶν αὐτῶν χριστιανικὸν ἔργον, καὶ οὗτοι κατανοήσαντες
τὸν πόλεμον τῶν ἀνωφελεῖ, καὶ μάλιστα ἐπιζήμιον,
ὅμως ἐκ' ἑπαυον καὶ πονηρίαις καὶ βίαις αὐτὸν αὐξάνειν.
καὶ ὅσον ὁ πόλεμ⁹ ἔμκύνετο, καὶ οἱ Χριστιανοὶ τῆς Δύ-
σεως ἔτρεχον ἐς τὴν Ἀνατολήν, τόσον οἱ Πάπαι ἐπετί-
θον, ὡς μαρτυρεῖ Ὁ Ὡν Εὐπίσκοπ⁹ Θεσσαλονίκης

καὶ ὁ Ἀββαὺς Οὐραγεργήσης, γράφοντες τὸν βίαιον τρόπον
 τῶν Παπῶν, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς ἐρημικῆς Τρηγορίας τῆς ἐβ-
 δόμου, ὡς ἐρητύη καὶ ἐρηθίσεται μετὰ ταῦτα. τό-
 σα δὲ κακὰ προέξουσιν ὁ πόλεμος, ὅτε ἐς τὴν
 Δύσιν ἡλὸς τῶν Ἀππελων τῶν Παπῶν, ὥστε Ἀντί- 40
 νιον τὸν κόκκον ἐς τὴν ἀρχὴν τῆς τεταρτῆς βιβλίας
 τῆς δευτέρας ἐνεαδέου ἐπῆν, ὅτι ἐπὶ Παχάλη τῆ
 δευτέρας φλασόντου φλωρεντίας Ἐπίσκοπος ἰτα-
 λικῆς πόλεως χωρὶς ἀμφιστοίας Ἰνδὸς ἐβεβαίεν γον-
 νηθῆναι τὸν Ἀντίχριστον, μὴ ὀρώντα ἐς τὰς γραφάς, 45
 ὅτι μέλει ποιῆσαι ὁ Ἀντίχριστος, πλείονα κακὰ ἢ
 ἐβλεπε ποιῶντας τὰς Πάπας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

ὅτι ἵνα Πατριάρχας αὐτοῖς ὑποκαθίστα καθίσαν ἐν ταῖς τῆς Ἀνατολῆς Ἐκκλησίαις οἱ Πάπαι διὰ τῶν πολέμων τῶν ἐκ τῆς ἡφαισίας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀνατολῆς καὶ πρὸς τὴν Βασιλείαν.

Εἰς πλὴν Ἀνατολὴν ἀφορμῇ δῆθ' οὐ δοσεβείας πρὸς-
βάλλοντο οἱ Πάπαι Πατριάρχαι εἰς τὰς Ἐκκλη-

σίας, καὶ ἅλα ἐπεχέουσιν ὅσα ἐνὸνιζον συμφέραν εἰς τὸ
 ὑπαχθῆναι τὰς ὀρεθροδύνας καὶ ἀνομιὰς ζυγὰ τὰ
 Πάπα.

Πάπα, ὅθεν Εὐγενίου ὁ τρίτος ἔλεγε, οὗτος ὁ
πέλεως εἴη καὶ μὴ δι' ἄλλο, ἀλλ' ὅμως διὰ τὴν βασιλευ-
σαι Λατίνους Ποιμένας εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς
ᾤφειλε, καὶ ἴδε τὸν Ἐπίσκοπον Οὐθωνα βιβλίῳ πρῶ-
τῳ περὶ τῶν ἔργων φειδερίκου τῷ Βασιλεὺς Ἀλαμα-
νίας, κεφαλαίῳ τετρακτῷ. καὶ ἐμὸν τὴν
Ἐκκλησίαν τῆς Ἀνατολῆς ἐλυμήνητο οἱ Πάπαι διὰ

τάττε τὰ ἀόρκα πολέμῳ, ὡς ἐκηδέσεται, ἀλλὰ καὶ
τὴν βασιλείαν, ὅθεν γὰρ ἱνιοκάντι ὁ τρίτος τὴν
διχόνοιαν ἣν εἶχε τότε τὸ Βασίλειον τῆς Κωνσταν-
τινουπόλεως, τὸ Στρατόμα οὗ ἦν ἑτοίμον διὰ τὸν συ-
ριακὸν πόλεμον παρεκίνησε κατὰ τῆς Κωνσταντι-
νουπόλεως, ὡς περιγράφει τὸ καὶ ὁ Χωιναῖος.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

10

Περὶ τῶν διαφορῶν καὶ ἐκπαισάσεω τῶν Ρηγῶς τῆς Γερουσιαστικῆς Μπαλδεῖνης καὶ Δαϊβέρτε Λατινοεπισκό-
που, καὶ περὶ τῶν ἐν τῇ αἰγίῳ τάφῳ θάψι φωτός.

15 Ἀπέδωκεν ὁ Ρηγὸς τῆς Γερουσιαστικῆς ὁ Γοδιφρέδος, καὶ
αὐτὸς αὐτὸς ἐγχεῖν ὁ Μπαλδεῖνος κοινῇ τῇ ψήφῳ
καὶ γινώσκοντες κατὰ τὸν ἑαυτοῦ Γελοῖον, ὅστις δι-
γῆται τῆς διαφορῆς καὶ ἐκπαισάσεως μεταξὺ τῶν
Μπαλδεῖν καὶ τῶν Λατίνων Ἐπισκόπων Δαϊβέρτε,
ὁ γὰρ Βασιλεὺς Μπαλδεῖνος ἐξήτα λαβεῖν ἕνα τὸ
20 δικαίωμα τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τὰ ἐσοδήματα, ἵνα
κατακαλίσκη αὐτὰ εἰς τὸν Στρατὸν δικῶν τελεῶν. ἀλλ'
ὁ ἐπίσκοπος καὶ ψευδοπατριάρχης Φιλαργυρος ὢν,
ἐκώλυσε αὐτόν, καὶ ὤκνησε ἐκρεῖσθαι ὁ Μπαλδεῖνος
τὸν Βασιμῆδοι τὸν Δεσπότην τῆς Ἀντιοχείας, ἵνα ἐκ-

δύσῃ αὐτῷ, καὶ σωθῇ διὰ τὰ δίκαια τῆς Γε-
ρουσιαστικῆς Λατινοεκκλησίας, καὶ ἔγραψεν αὐτῷ καὶ
γραμμά διὰ ταύτῃ τῷ ὑποδύσειν. γράφει ὁ
Ἀββάς Γεραῖος τὰς νίκας αὐτῶν κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἐ-
ποίησαν ὁ Μπαλδεῖνος, καὶ διηγεῖται καὶ τὸ συνη-
διστῶν ἄξιον φῶς, τὸ καταβαλὼν αὐτῶν εἰς τὸ
Γερουσιαστικὸν τὸ μέγα Σάββατον. ὅρα καὶ τὸν Βα-
σιλέα εἰς τὸν δωδέκατον Τόμον κατὰ τὸ τρίτον ἔπε-
τὰ Πάπα Γαζάλη καὶ τὸ Κομνηνὸν Ἀλέξιον, καὶ εἰς
τὸν ἐσπὸν δούτερον, καὶ καὶ κολοβίῳ βλέπῃς ἐκεί-
τῳ ἀλλόθεν.

25

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

Περὶ τῶν ἐξ αἰτίας τῶν πολέμων τῶν καὶ τῶν Λατίνων αὐτῶν ἐν Γερουσιαστικῇ καὶ πᾶσι τοῖς κατὰ Φοινί-
κην, Συρίαν, Ἀραβίαν, Παλαιστίνην καὶ Αἰγυπτίον Χερσαίως κακώσεων, καὶ περὶ τῶν Λατινοπατριάρ-
30 χων ἐν Γερουσιαστικῇ Ἀγρίῳ, καὶ ὡς ἔλαβον ἐν τῇ γησίῳ Πατριάρχῃ Συμεὼν τόπων οἱ Λατῖνοι,
τὰ κατὰ Ἀζύμῳ γράψαι.

Ὁ ῥηθὲς Πέτρος Εὐρημῆτος, ὁ παρακινήσας τὸν Οὐρ-
βαῖον κατὰ τὸν Σαρακενὸν, ἵνα ποιῇ ἐλάβε-
35 ῖαν τῆς αἰγίᾳ γῆς τῆς Γερουσιαστικῆς καὶ Πατριάρχῃς ἦν
τάττε ὁ μακαρίτης Συμεὼν, ὅρα εἶδε ὅσα εἰς οὐκ εἶναι τὸ ποί-
μνιον καὶ οἱ Λατῖνοι ἐποίησαν, πρῶτον γὰρ τὸν Λατινοε-
πίσκοπον αὐτῶν Ἀρτέμιον ψεύσαντα Πατριάρχῳ ὅτι
τὰ αὐτοῦ ἀξιώματα τὰ ἑαυτοῦ, καταφρονήσας τῶν
40 μεγάλων καὶ ἱστορικῶν τοῖς Πάπαις Πατριάρχῳ, καὶ
βάλλοντες εἰς τὸν γνήσιον Ποιμένα Λύκον καὶ ὀπ-
βάτῳ. δούτερον, ἐγγυὲς τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας
τῶν αἰγίᾳ τάφῳ, ὅπως περ ἦσαν εἰς τὸ ἀναρχικὸν καὶ
νόηον μέρος πρᾶντῳ καὶ στοαί (ὡς γὰρ γράφει
45 ὁ Εὐσέβιος βιβλίῳ τρίτῳ εἰς τὸν βίον Κωνσταντίνου,
αἱ αὐλαὶ καὶ τὰ πρᾶντῳ τὰ σεβασμιωτάτῃ τῶν
Πατρῶν ἔφθασαν εἰς τὴν φῶς, ἐν ᾗ ἦσαν αἱ ἐξωτέραι
πύλαι τῶν πρᾶντῳ) ἔκτισαν Παλάτια καὶ ἔργα-
στήρια χωρὶς ὁλοκαίῃς τιόσ. τρίτον, ἡ Ἐκκλη-
50 σία διδάσκει, ἐν αἰσθητῇ Ἐκκλησίᾳ εἶπεν ἁγία λέ-
ψαν, μηδένα οὐκ ἐνεκρὸν θάπτεσθαι, αὐτοὶ δὲ οἱ
αὐτῶν χαρτόνητοι Βασίλεις Λατῖνοι εἰς Γερουσιαστικὴν,
ὅπως τὸ μέγα μαρτύριον, καὶ ὁ Θεοδότης τάφος,
τὸ ἀσύγκλητον θαῦμα, οὐκ ἐπέφθασαν, εἶδον εἰς τὸν
Ναὸν τῶν αἰγίᾳ τάφῳ, ἐγγυὲς τῆς πρᾶντῳ Ἀπο-

καθολώσεως τῶν Σωτῆρων, καὶ ὑποκάτω τῶν αἰγίᾳ
Γολγοθᾶ. τέταρτον, συνέχεον τὸ τακτικὸν τῶν
Θείων τῶν δόξολογιῶν, καὶ ἐποίησαν τὴν Τύρον Μη-
τρόπολιν, ὡς ἦν καὶ πρότερον, δόντες αὐτῇ καὶ Ἐπί-
σκοπὸν, Ἀκίον, Βηρυτὴν, Σιδῶνα καὶ Πανεύδα.
δούτερον Μητρόπολιν ἐποίησαν τὴν Καισάρειαν, δόν-
τες αὐτῇ Ἐπισκοπὴν τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Σεβαστίας.
τρίτῳ τὴν Ναζαρέτ, δόντες Ἐπισκοπὴν τὴν Τιβε-
ριάδα. τεταρτῷ τὴν Πέτρον, ἔχοντας Ἐπισκο-
πὴν τὸν ὅρον Σινά, τῷ δὲ ψευδοπατριάρχῃ Γερου-
σιαστικῶν ἔδωκαν Ἐπισκοπὰς, Βηθλεὲμ, Χεβρὼν καὶ
Λύδδην. ἰστέον ὅτι Ἀσκάλον, Ἰόππην, Ἀκκαρὼν,
Καισάρειαν, Πωλεμπίς, Τύρον, Ναζαρέτ, Τιβε-
ριάδα καὶ ἄλλαι χώραι καὶ πόλεις τῆς αἰγίᾳ γῆς
καὶ αὐτὴ ἡ Ἀντιόχεια, καὶ οἱ γε ἦσαν καὶ κατὰ κί-
σμοι Σαρακενοὶ πρῶτον, ἀλλ' οἱ πλεῖστοι ἦσαν ὁρ-
δοῖοι, καὶ τὰ χωρία ὅλα ὁρδοῖοι, καὶ εἰ οἱ
ῥωμαῖοι ἐμάχοντο πολλὰκις διὰ τὴν ἐλάβετῳ τῆς
Γερουσιαστικῆς, ἦσαν ὅμως αἱ ἄλλαι χώραι αὐτοποῖσι,
καὶ ἔχον ἐργίαν. ἀφ' ἧς δὲ ἔλαβον οἱ Λατῖνοι τὴν
Γερουσιαστικὴν καὶ διέμεναν οὐκ ἐπὶ πρᾶντῳ τὰ ἐκὰς τῇ,
πολεμῶντες πάντες μετὰ τῷ Ἀράβῳ Αἰγυπτίῳ, Δα-
μασκῷ, Βαβυλῶν καὶ τῆς ἐρήμῃ, συνέβη γε-
νέσθαι

νέβαι πλὴν ἐχάτῳ φθόρῳ καὶ κατασκαφῇ εἰς ὅλους τὰς τοιαύτας πόλεις καὶ χώρους, καὶ παρσέτι ἀφαισμον εἰς τὰ μοναστήρια τὰ ἐξω καὶ ἔσω, καὶ εἰς τὸ τῆς θαβωρίας ὄρεος καὶ τὸ τῆς Ἐλαιῶν⁹ καὶ τῆς Βηθλεέμ τὸ θυτικὸν μέρος, ἅπερ εἰσὶν εἰς τὰ μέρη ἑκείνα, καὶ σβεδίῃ πλὴν τιμῇ τῆς δισεβρίας τσον, ὥστε πάντῃ ὀλίγως ὑπολαφθῆναι Χριστιανὸς καὶ δυνελθμήτης. ἔ μὲν ἀλλὰ καὶ ὁ Νάος τῆς ἀγίας τὰ φεῖπαθε κακῶς, ἐπεὶ ὁ Σαλαδῖν¹⁰ ἐξέβαλε τὰ πύργους, καὶ ἔκλανε τὰς τόπας αὐτῶν μετὰ ξηρολίθων, ἐξέβαλε πλὴν ὀρθομαρμάρωσι, ἐκρήμνισε τὰ πέριξ, ἔλαβε τὸ Πατριαρχεῖον καὶ ἐποίησεν αὐτὸ Γεωμή καὶ Διδασκαλεῖον, καὶ αὐτῷ πλὴν ἱερυσσαλήμ κατηνάρωσε, καὶ ἐλίπεσεν ἡμεγάλη ἐπιμέλεια Ἰσρααλῆς τῆς ἀγγέλης, τῆς παρσέσαντος αὐτὸν μετὰ πρέσβων καὶ δούρων, ἔκ ἑαυτοῦ αὐτὸ μήτε σημεῖον εἰς τὰ παρσκαυήματα, καὶ εἰς ὅσα ἔμειναν μοναστήρια καὶ Ἐκκλησίας εἰς τῆς σήμερον ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ μετέπειτα μετὰ τὸν Σαλαδῖν πολλαῖς ἐπολέμησαν Δυτικοὶ καὶ Ἀραβες εἰς τὸν Ἰθωμανῶν περὶ τῆς ἱερυσσαλήμ, μέχρις ἵφαιδῆσαν οἱ Χριστιανοὶ Φοινίκης, Συρίας, Ἀραβίας, Παλαιστίνης καὶ αὐτῆς τῆς Αἰγύπτου. καὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τὸν Λατίνων αὐτὸς ὁ πόλις μὲν ἦν ἡ ἀρχή, ὅς τις καὶ ἱερεὺς ἐλέγετο, καὶ ὁ τρόπος ἱερεῖς νόστος λέγετο ἡ λέπρα. ἀλλὰ καὶ ὅσα ἀπὸ πλὴν αἰτίαν αὐτῶν ἐπαθε Κύπρος, Πελοπόννησος, Ἑλλάς, αἰνῆσοι, ἰδίᾳ βιβλίῳ καὶ

ἔσσι τῆς συγγραφῆς. ἔτω λοιπὸν τῆς οὐρβανὸς καὶ Παρχάλη τὸν Παπῶν ἡφροντὶς ἀπὸ τὰς ἀγίας τόπας ἡρήμεσε τὸ ὑπὸ τὸν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. σὺ δὲ σημείωσαι, ὅτι ἐλθόντες οἱ Σαρακενοὶ τῆς ἀνακτῆσαθαι τὰ ἱερυσόλυμα, καὶ μὴ δυναθέντες, ἀπῆλθον καὶ ἐκρήμνισαν τὸ μέρος μοναστήριον ὃ ἦν ἐπὶ τῆς θαβωρίας ὄρεος τεθμελιωμένον, φονάσαντες ὅσας οὖρον ἐκείνῃ τῆς ὄρεος. ἔμεινε δὲ ὁ Νάος τῆς θαβωρίας εἰς τῆς σήμερον κατηνάρωσιν. ὡκοδομήθη ἔτι ὁ Νάος τῆς ἀγίας τὰ φεῖ 10 ὑπὸ τῆς Παφλαγόν¹¹ καὶ Μοιρομάχου, καὶ ἔδωκε μετέπειτα ὁ καλὸς τῆς Αἰγύπτου τὸ τέταρτον μέρος τῆς ἱερυσσαλήμ τοῖς Χριστιανοῖς ἵνα ἔχουσιν αὐτὸ κατοικίαν μόνοι, ἦν δὲ τὸ μέρος ἐκείνο τὸ ὄρεος τῆς Γολγοθᾶ, καὶ μέρος τῆς ὄρεος Σιών, ὅπερ ἔχουσιν ὡς 15 ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ εἰς τῆς σήμερον. ἀπῆρχοντο ἔν πολεὶ καὶ κατῶκεν εἰς ἱερυσόλυμα, καὶ ἔμεινε συνήθεια, ἵνα ἡ ἐκείνο τὸ τέταρτον μέρος εἰς πλὴν ἐξέσιν τῆς κατὰ ἡμέρας Πατριαρχίας τὸν ἱερυσολύμων. ἀλλὰ οἱ Λατῖνοι ἐξασάσαντες ἐκείν, ἐποίησαν φράγγον 20 Πατριαρχίῳ, καὶ ἀπεσέρεσαν αὐτὸ τῆς γνησίας Πατριαρχίας τῆς Συμῶν, ὅς τις ἰδὼν ἐμόνον πλὴν ἀπανθρωπείαν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς Αἰρέσεις καὶ χρίσματα ἅπερ ἔχον, ἐγωνίσθη ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ κατὰ πύσσωπον αὐτῶν, καὶ τί σωματέγραψε ἀπὸ τὰς ἀλλὰς 25 αὐτῶν πύσσωποις ἀγνοῶ, κατὰ Ἀζύμων ὅμως δὲ ῥισκεται αὐτὸ πόντος θαυμαστόν, ὅτι καὶ χρισματικὸν αὐτὸν καλέσιν οἱ παπῆσαι.

30

ΚΕΦ Α ΛΑΙΟΝ Ζ

Περὶ τῆς βασιλείας τῆς δισεβρίας Ἰωάννης Κομνηνός, καὶ λατινικῶν ἐν ἱερυσσαλήμ δύο Συνοδῶν, καὶ ὧν ἐκύρυσεν ἐν τῇ δούτῃ ὁ οὐρβανὸς Ρώμης, καὶ περὶ δύο ἐν Λατεράνῳ Συνοδῶν, καὶ τῆς τῆς ἱερυσσαλήμ ἐγγὺς πολέμου μετὰ τὸν Ἀμνράδων Γάζης καὶ Δαμασκῆ, καὶ νίκης αὐτῆς, καὶ εἴτα ἀλώσεως αὐτῆς ὑπὸ τῆς τῆς Βαβυλωνί¹² Σαλατῆς Βολωχ, καὶ ἐξαγορεύσεως αὐτῆς.

35

Ἐβασιλεύσεν ὁ Κομνηνὸς Ἰωάννης, καὶ τοῖς τῆς μητρὸς αὐτῆς Εἰρήνης παρσκαυήτης τῇ θυγατρὶ αὐτῆς Ἀννῇ, καὶ βυλομήνης βασιλεύσας τὸν γαμβρὸν αὐτῆς Νικηφόρον τὸν Βυζάντιον τὸν Κάισαρα. λέγομεν δὲ πάλιν τὴν τῆς ἱερυσσαλήμ, ὅτι ἡ ἐγένοντο δύο Συνοδοὶ τὸν Λατίνων, ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἦσαν ὅλοι οἱ Τοπαρχαὶ καὶ ὁ Πισανὸς Ἀρχιεπίσκοπος Ρώμης, ἡτις ἐκείνη τὸν Ἀντιόχου πατριάρχου ἐπισκοποῦν, ἀπὸ τῆς πλὴν γυναικὸς τῆς Μπαλδίνης πλὴν νόμιμον, καὶ συγχωρήσαντα αὐτὸν λαβαῖν ἐτήρειν. παρὸς δὲ πλὴν δούτῃ ὁ οὐρβανὸς ἔρχετο ἵνα κυρώσῃ, ὅτι ὅστις Χριστιανὸς πορεύσῃ εἰς ἱερυσσαλήμ βοιωθῆσαι τοῖς Λατίνοις κατὰ τὸν Σαρακηνῶν, εἶναι τῆς συγχωρήσει, ἀλλὰ εἰς ἐξὸς ἀφίλῃσιν ἡ συγχωρήσις, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς παρεχώρει

ἀπὸ πλὴν ἀνδράβεαν καὶ τὸ χρίσμα τὸν Λατίνων κατανταῖ αὐτῆς εἰς τὸ χεῖρον. ἐγένοντο δὲ καὶ ἑτερεαὶ δύο Συνοδοὶ λατινικαὶ εἰς πλὴν Ἰταλίας ἐπὶ τῆς Κομνηνῆς Ἰωάννης, ἡ μὲν πρώτη εἰς τὸ Λατεράνιον, ἐν ἑτῇ χιλιοσῶ ἐκατοσῶ ἐκόςῳ δούτῃ, ὅπως Ρώμης καλῶς 45 καὶ τῆς δούτῃ, κατὰ τῆς Αἰρετικῶν, καὶ ἵνα βοηθῇ τοῖς ἐν τῇ ἱερυσσαλήμ ἐπὶ Λατίνους, ἀρξαμένους ἀδυνατεῖν, παρὸς ὧν ἔλαβον καὶ πύσσω τὸ μέρος ἐπίσω οἱ Σαρακενοὶ. ἡκολούθησαν ὅμως αὐτῆς τῆς σωματέρεως πολλὰ κακά, καὶ ὅτι ὁ 50 ῥῆξ τῆς ἱερυσσαλήμ Βαλδνῖν¹³ ἀπατηθεὶς ὅτι ἐρχεται βοήθεια ἀπὸ τῆς Δύσεως, ἐξελθὼν καὶ πύσσω λαμπρῶς μετὰ Ἀμνρά τινος Γάζης ὀνόματι, σωματέλαβον αὐτὸν καὶ ἔδωκεν εἰς φυλακὴν, ἐμῶς οὐκ ἔκασε καὶ τὸν Ἀμνρά τῆς Δαμασκῆ. ἀλλὰ ἀπὸ τῶν τοιούτων

40

τοιούτων

τοιούτων ὡς ἀνιηθούσης καὶ ἐλθόντες τῷ Σουλτάνῳ
Βαβυλῶνι Βολῶχ, συλλαμβάνεται ὁ Βαλδουῖνος
καὶ οἱ ἀσκήτοιοι αὐθένται καὶ δαλύνται. ὡς ἀνι-
ηθούτες δὲ οἱ Βενέτικοι ὑπὸ τῷ Καλίσῳ, ἐπαλύ-
σαν μετὰ Στόλε ὡς βοήθησαν, ἀλλὰ μηδὲν ἄξιον
ἐπραξαν, ἀλλ' ἡ μόνον ὅτι ἔλαβον πλὴν Τύρον, καὶ
καὶ τῷ ἐμίσει αὐτῆς ἐξυσιάζον σωμαφύνησαν.
ἐπαναστρέφοντες δὲ εἰς τὰ ἴδια, ἔλαβον ῥόδον,

Χίον καὶ Μυτιλήνην ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ὅξια πρέ-
πυτοι τῆς ἐγκυρφίς ἐπαγγελίας τῷ ἱερῷ πολέ-
μῳ, ὅς ᾤν κατὰ Ῥωμαίων καὶ ἐχὶ κατὰ Σαρακη-
νῶν. ἐξαγορασθεὶς δὲ ὑπὸ τῷ Βολῶχ ὁ Βαλδουῖνος,
ἔπνεε τὰ λείψια ὑπὸ τῆς λύπης αὐτοῦ, ἐκκύν,
τὸν Κάλιστον περιτεχίζον ἰδὼ πλὴν Ῥώμην, καὶ μάλ-
χεσθαι πρὸς αὐτὶ Πάπα Γρηγορίῳ, περὶ δὲ τῆς ἐγ-
ρησαλῆς μὴ μέλειν αὐτῷ.

10

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β΄.

Περὶ τῷ μετὰ Θάλασσαν Βαλδουῖνον Ῥηγάτῃ ἐν Ἱερουσαλὴμ Φέλλε, καὶ ἀλώσεως Ἐδέως ὑπὸ τῷ Ἀμπερῷ
Βαβυλῶνι Ἀλῇ, καὶ ὡς ἐποίησε φόνον καὶ μετ' αἰχμῆς κακῶν τοῖς Χριστιανοῖς. καὶ περὶ τῷ Ῥηγάτῃ
ἐν Ἱερουσαλὴμ Βαλδουῖνον καὶ τῷ ἀνωτέρῳ Φέλλε.

15

Θνήσκει ὁ Βαλδουῖνος, καὶ γίνεταί Ῥῆξ εἰς Ἱερου-
σαλὴμ Φέλλεος τῆς Κόμης, καὶ ἔρχεται Ἀλῆς
ὁ Ἀμπερῷ ὑπὸ Βαβυλῶνι, καὶ λαμβάνει ὑπὸ τῶν
Λατίνων πλὴν Ἐδέωσαν, καὶ κατακαίει αὐτὴν, τὰς δὲ
ἐν αὐτῇ Χριστιανὰς μὴ ἀρνησαμένους πλὴν εἰς Χρῆστον πί-
στιν κατέκοψε, τὰς δὲ γυναικάς τῶν Ἀρχόντων Χρι-
στιανῶν, ἔδωκε πρῶτα γὰρ αὐτὸς Ἀλῆς καὶ ἐπὶ ῥένευσαν

οἱ Στρατιῶται αὐτῷ ὄδον εἰς τὸ Θουμασῆριον τῆς μερῆ-
λης Ἐκκλησίας τῷ Περδούμῳ, καὶ Θνήσκει καὶ ὁ
παλαίπρωτος Φέλλε, καὶ γίνεταί Ῥῆξ ὁ καὶ αὐτῷ Βαλ-
δουῖνῳ. τοιαῦτα ἔν τῳ ὅσπτελέσματι τῆς Σωμῶδης,
ἡντινα καὶ Οἱ κληρικὸν λέγουσιν οἱ Λατῖνοι, ὡς αἰτίαν
δύσαν ὀπισθεκολληθῆναι τὸν Βαλδουῖνον, καὶ κατα-
στραφῆναι τὰ πρῶτα τῶν Χριστιανῶν εἰς πλὴν Ἀσίαν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ΄.

25

Περὶ τῷ τίνῳ χάριν ἡ δούτερα τῶν ἀνωτέρων δύο ἐν Λατερᾷ Συνοδῷ σιωπῇ, καὶ ὡς πλάτυσαν οἱ
Λατῖνοι ἐν αὐτῇ Πατριάρχῳ καὶ Τοποτηρητῶν, καὶ ὅτι ὑπὸ Βασιλέα τῷ Βαλδουῖνῳ μέχρι τῆς δευτέρας
ἀποτρέψαι τοῖς Ἀνατολικοῖς οἱ Πάπαι.

30

Ἡ δὲ δούτερα, ἡ θροῖσθη καὶ αὐτὴ εἰς τὸ Λατερᾶνον
πρὸς χιλιοσῶν οὐκ αὐτῶν τετρακοσῶν ἐνάτῳ ἔτει, ἐν ᾗ
ἦσαν Μητροπολῖται ἐβδόμηκοντα δύο καὶ ἡ γὰρ οὐκ
καὶ ἄλλοι τοῖς τοῖς ὑπὲρ τῆς ὀκτακοσίας, ἡ δὲ πάντων
μὲν Τάγμα λέγει ὅτι ἦσαν χίλιοι ἀσκήτοιοι ὁ γ-
35 νοῦντασέως. σιωπῇ δὲ, φασὶν οἱ παπισταί,
ὑπὲρ παυνομένων ἐκκλησιαστικῶν, καὶ ἀπὸ Ἀίρεσιν ὅ
Ἀνάθῃ Βρυζίας. μεγαλαυχῶν δὲ, ὅτι δὴ ποτὶ ἦσαν
εἰς αὐτὴν σωματικῶς ὁ Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὁ Ἱε-
ρυσολύμων, ὁ δὲ Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιχείας ἐπεμ-
40 ψαν Τοποτηρητὰς, καὶ ἠνώθησαν ἐν αὐτῇ αἱ ἐκκλη-
σίαι Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, ἥτοι ὑπετάγησαν οἱ
Ἀνατολικοὶ τῷ Πάπῃ τῆς Ῥώμης. Ἀλλὰ ῥήτεον ὅ καὶ
πολλοὶ εἰρηται καὶ ῥήθιςται, ὅτι ἰδιαιτέρως
ἔργον Λατῖνοις τὸ ἀνακεκαλυμμένῳ πρὸς αὐτῶν
45 ψάλλεσθαι, ὡς καὶ ὅταν ἔπλεσαν Πατριάρ-
χας καὶ Τοποτηρητὰς, Ἱερυσολύμων γὰρ ἴσως
ἔχον τὸν Φεγγυοπέσκοπον αὐτῶν, ὅν καὶ ὡς ἀ-
νόμως ὠνόμασαν Πατριάρχην, ἐμὲν καὶ τὸν ὁρ-
δόδοξον, ἐπὶ ἔτι χθὲς κατ' αὐτὴν σιωπῇ
50 οὐκ ἀκαρῶς Συμεῶν, καὶ ὁ μετ' αὐτὴν Ἰωάννης. πρὸ
δὲ οὗ Κωνσταντινουπόλεως, ἡ τῶν λοιπῶν Πατριάρχων
Τοποτηρηταί, οὕτως εἰς πλὴν Κωνσταντινουπόλιν τῶν συγ-

γραφόντων καὶ Λατίνων τότε μυρίων; καὶ ἔτι τίνα
ἦσαν τῶν Πατριάρχων τὰ ὀνόματα; καὶ μετὰ πό-
σων Ἀρχιερέων ἐκῆσε ἀπῆλθον; καὶ πρὸς εἰς τῷ
Αὐτοκράτορι τὰ γράμματα εἰς πλὴν Συνοδὸν; καὶ πρὸς
εἰς αἱ ἀγαθέες; τίνες κληρικοὶ καὶ σοφοὶ σωμα-
πῆλθον; καὶ πῶς ἐδῆς τῶν Ἀνατολικῶν αὐτῷ μῆ-
τε σιωπῇ, μῆτε γινώσκαι; δῆλον ἔν ὅτι οἱ Πά-
πας, ἡ ὀπισκοπίᾳ τινὰ ἀσελγείας χάριν εἰς Ῥώ-
μην ἀνατρίβοντα, Πατριάρχας ἔπει, καὶ ψάλλετο-
ποτηρητὰς ἐπλάσαν ὡς ὅτι τῆς κατὰ Φωτίου, ἡ καὶ
πλὴν νεωτερωθείσαν αὐτῷ σιωπῇ ἐπλάσε λαλῶντι
ἀνθρῶπον Πατριάρχας, ὡς καὶ ὅτι τῶν ἐν Τριδέν-
τῳ καὶ εἰς τὰς ἄλλας αὐτῷ Συνοδοῖς. οἱ Ἀνατολικοὶ
ἔν, ἀφ' ὅ καὶ γεγονῆναι ὑπὸ τῶν Λατίνων πρῶτον ἡ καὶ
τῷ Συμβόλῳ ἐφανερῶς ἐν τῷ ἐξακχιλιεσῶ πρῶ-
τον οὐκ ἐβδόμῳ ἔτει, καὶ ὁ Κωνσταντινουπόλεως
Σέργιος ἀπὸ Βασιλέα τῷ Βαλδουῖνῳ ἐβόλῃσας καὶ
μαθῶν τὰ ἀγαθὰ ῥήματα, καὶ πλεονεργηθείς, ἀ-
πέκοψε τὸ μνημόσυμον τῷ Πάπῃ, ἐξ ὁρῶν καὶ ὡς
ἔμελλεν ἡ πρῶτον ἡ καὶ τὸ δόγμα αὐτῆς ἔτε ἐμνημό-
νυσαν ἔτε μνημονύσας τῷ Πάπῃ Ῥώμης, ἀλλ' ἔχου-
σιν αὐτὸν ὡς κακοτόμον, θεομισῆτε καὶ ἀποτρέψαι.

Περὶ τῶν προπάλων ὧν ἐποίησε κατὰ τῶν πολέμων Διὰ τῆς Εἰκόνου τῆς Θεοτόκου ὁ Κομνηνὸς Ἰωάννης, καὶ ὧν ἔλαβε πόλεων, καὶ τῆς τελευτῆς αὐτῆς, καὶ βασιλείας Μανηλ τῆς ἡς αὐτῆς.

Ὁ Κομνηνὸς Ἰωάννης ἐστράτευσε πολλαίς κατὰ τῶν ἀντικειμένων αὐτῷ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καὶ πάντοτε ἵχυστο, καὶ ἴδε περὶ αὐτῆς τὴν Χωνιαίτην. ἄλλα καὶ εἰς τὸ Βζαμίλιον τῆς Θράκης πολλαὶ τοιαύταις ὁμοίαις κατέφθαρτο τῇ συμμαχίᾳ τῆς Εἰκόνου τῆς Θεομήτορος, ὥστε ποτε ὁ Μωῦσις τῷ τύπῳ τῆς Σταυροῦ ἠφάνισε τὰς Ἀμαληκίτας. τὰ αὐτὰ ἐποίησε καὶ τοῖς Σέρβοις καὶ Οὐγγροις καὶ Ἰταλιώταις. ὅθου θριαμβοῦν λαμβρῶς εἰς Κωνσταντινούπολιν, εἶχε τὴν Εἰκόνα τῆς Παυλίας ὑπὸ ἀμάξης χρυσελάτῃ, ἥς τῶν ἵππων τὰ χαλινὰ ἐκράτουν αἰμενσάνες, καὶ ἔστυρον, αὐτὸς δὲ ὁ Βασιλεὺς περιεπάτει περὶ ἐμπροσθεν, βασιλῶν τὴν τίμιον Σταυρὸν, ἕως ἔφθασεν εἰς τὴν ἀγίαν Σοφίαν. μετὰ δὲ τὸν θριαμβὸν στρατῶσα, καὶ λαμβάνει Κασαμόνιν καὶ Γάγγραν, καὶ εἰς τὴν Κιλικίαν Δαβὰς, λαμβάνει Ἀδανα, Ταρσὸν, Αἰάζαρβα. ἀπέρχεται

εἰς Ἀντιόχεια, λαμβάνει μεθ' αὐτῆς τὴν Πρίγκιπα αὐτῆς Ραϊμῦνδον, καὶ καταστρέφει τὰς πολεμίας εἰς Εὐφράτιν καὶ Μεσοποταμίαν, καὶ μετὰ τρεῖς χρόνους ἀνελθὼν εἰς Βιζάντιον, στρατῶσα κατὰ Νικοκαισαρείας, ὅτε καὶ ὁ ἀντιπῶς αὐτῷ Ἰωάννης ἀπέιοδον εἰς Τέρκως, καὶ ἐτέρηκε, καὶ ἔλαβον εἰς γυναικα τὴν θυγατέρα τῆς Σουλτάνης τῆς Ἰκονίης, ἐξ ἧς νομίζει φραυτῆς ὁ Λογοθέτης κατάγειται τὸν Οὔτμα. ἔρχεται ἔν παλιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Βασιλεὺς, ὅτα ἀπέρχεται εἰς Ἀπὸλλειαν, Ἰσσαν-Ἰς, ῥίαν καὶ Κιλικίαν, σκοπῶν νικῆσαι τὰς πολεμίας, καὶ ἀπελθεῖν εἰς περσικὴν τῇ ἀγίᾳ ταφῇ, ἀλλὰ κνηνητῶν ὁκῶ, καὶ τύψας οὐα χόρην ἰχυρῶς, ἔτρωσε τὴν χεῖρα αὐτῆς, καὶ ἀπέθανον, ἀφ' ἧς Διάδοχον αὐτῆς τὴν ἡδὸν αὐτῆς Μανηλ. ἐβασίλευσε δὲ 20 χρόνους ἀκοσιτέσσαρες καὶ Μῆνας ὅκτω.

ΚΕΦ ΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Περὶ τοῦ βλήσεως Μιχαὴλ εἰς Κωνσταντινούπολιν Πατριάρχην, καὶ τῶν ἀρίστων κατορθωμάτων τῆς Βασιλείας Μανηλ κατὰ Δαφόρων πολέμων, καὶ ὧν ἐβασίλευσεν ἐτών.

Ὁ Μανηλ ἀναρρήθης Ἀυτοκράτωρ, ἔρχεται ἀπὸ Κιλικίας εἰς Βυζάντιον, καὶ ἐπαθὲ περσικὴ καὶ ὁ Πατριάρχης, τοῦ βλάσκει Πατριάρχην τῇ ἐν τῇ οὔξῃ Μοναστηρίῳ τὴν ἡγούμενην Μιχαὴλ, ἀφ' ἧς καὶ χρέεται εἰς τὴν ἀγίαν Σοφίαν. ἐστράτευσε δὲ κατὰ τῶν πολέμων τῆς Ἀνατολῆς Δαφόρως, καὶ καὶ τῶν

Σικελῶν, καὶ Σέρβων, καὶ Οὐγγρων, καὶ ἠρίσευσεν 30 ὡς τοῖς πλείοσι, καὶ δὴ καὶ Δαφτίων Ἰππῶν Ἠγεμόνων ἠνώχλησε τῶν Ἀλαμῶν τὴν Ρῆγαν Φελδέριχον, ἀλλὰ καὶ κατὰ Ἀρμενίας καὶ Κιλικίας ἐστράτευσε, καὶ ἠρίσευσεν. ἐβασίλευσε δὲ ἔτη τριάκοντα καὶ ὅκτω.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β΄.

Περὶ τῆς ἱερᾶς Λίθης τῆς Μαγδαληνῆς, τῇ μετενχθέντος ἀπὸ Ἐφίσης εἰς Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ τῆς Βασιλείας Μανηλ, καὶ τῆς ἧς ἐπὶ ἐλθόντος, καὶ περὶ τῆς εἰς Βυζάντιον ἐλθόντος Ρῆγος τῆς Παλαιστίνης.

Ἰσορᾶ ὁ Κίνναμος Ἰωάννης εἰς τῆς οὐκ βιβλίᾳ τὸ ὄγδοον κεφάλαιον, ὅτι τὴν ἱερὴν Λίθον, ὅς ἦν εἰς τὴν Ἐφῆσον, καὶ εἶχε τὴν κατὰ τὸν Σταυρὸν τῆς Σωτῆρος μυστήριον, τὸ εἰς τῆς τότε καὶ μετὰ αὐτῶν ἀντιπῶν, πρῶγμα φαινόμενον τερτίπον, ὃν ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία ἀπερχομένη εἰς τὴν Ρώμην ἐγκαλίσσασαι τὰς τὴν Κύριον κτίσας τῇ Τιβερίᾳ, καὶ διόδουσαν Διὰ τῆς Ἐφίσης, ἀφῆκεν ὁκῶ, καὶ ἦν εἰς τῆς τότε καὶ μετὰ, ὁ Ἀυτοκράτωρ Μανηλ ἔφερεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ὅτε ἦχθη ὁ ἱερὸς ἕως Λίθου εἰς τὸ λεγόμενον Σκῆπτρον, περὶ κλίτησιν αὐτῇ μετὰ τῆς Πατριάρχης καὶ τῆς Κλήρης καὶ τῆς Συγκλήτης ὁ Βασιλεὺς, ὅς καὶ τοῖς ὁμοῖς αὐτῷ ἐπέθηνον αὐτὸν, καὶ δὴ καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς ἔπεσον ὡμίον αὐτῷ ὑπὸ

πρόσθωπον δακρυρροῦσα ὑπὸ δύλαβείας. ὁ δὲ Χωνιαίτης εἰς τὸ ἑβδομον βιβλίον τῆς ἱστορίας αὐτῆς λέγει, ὅτι αὐτὸς ὁ Λίθος ἦν ὡς ὁ ἀνελθὼν τῇ ὠταφίᾳ σινδόνι ὁ Δεσπότης Χρυσῶς, ὃν Λίθον πρῶτον ἐβασίλευσεν ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸν ὃν φέρω Νεὸν τῆς Παλαιστίνης, ὕστερον δὲ ἐβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν Μοῦσιν τῆς Παυκερῆς, ἐγγὺς τῆς αὐτῆς μνήμας, ἦν δὲ ἐρυθρὸς ὁ Λίθος καὶ ἀνδραγμήκης. Φαίνεται δ' ὡσαύτως ὅτι ὁ Λίθος ὁ ὡς νῦν εἰς τὴν Ἀποκαθήλωσιν, εἰς τὴν τύπον τῆς πρωτότυπης, καὶ ἔχει αὐτὸς ὁ πρωτότυπος. ἴδε καὶ περὶ τῆς Μανηλ τῆς τῆς Χωνιαίτης βιβλίου τὸ ἑβδομον. λέγει ἐτι ὁ αὐτὸς βιβλίᾳ ἑκτῆς Παραγράφῳ δεκάτῳ, ὅτι ὁ Παλαιστίνης Ρῆξ εἰς Βυζάντιον ἦλθε, καὶ τυχὼν ὧν ἐπόθει, δαλῶν ὡμολόγησε.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν ὑπὸ τῷ Κιννάμῳ ἰσχυροτέρων πρὸς τὸν Νήφωνα περιποιήσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως Κοσμά, δι' ἣν καὶ ἐξεβλήθη τὸ Θρόνον.

5

Ὁ αὐτὸς Κιννάμος ὡς τὸ δεύτερον βιβλίον αὐτοῦ λέγει, ὅτι ἦν ἱεὺς Νήφων ἀμέτοχος τῆς ἑξουσίας, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τῆς Ἐκκλησίας πάντῃ ὀλίγος, καὶ ὑπὲρ τῆς Πατριαρχείας τῶν ἁγίων μιχαὴλ ἐφάνη
10 Χωλεύων εἰς τὰ περὶ τῆς ὁρθοδόξου πίστεως. ὁ δὲ ψήφῳ συνοδικῇ κατακλειθεὶς, ἀπεκάρη τὸν πῶγωνα, φθάνοντα εἰς τὸν γονάτων αὐτοῦ, καὶ ἐβλήθη εἰς φυλακὴν ὡς τὸ περὶ τῆς ἐκκλησίας τυχεῖν τινὰς τῇ βλασφημίᾳ αὐτοῦ. μετασάπτης δὲ τῷ μι-
15 χαὴλ τῶν τῆδε, ἐξεβλήθη ὁ Νήφων τῆς φυλακῆς, καὶ πάλιν ἀνεκύκλιε ζητήματα περὶ καὶ δόγματα, ἐπ' αὐτοφύρῳ βλασφημιῶν, περιποιήσεως δὲ αὐτὸν ὁ Πατριάρχης Κοσμά, κατεβόων αὐτὸν καὶ φίλοι καὶ ἑχθροί, ὡς πολυμήτιον καὶ παγκράτιστον ἀνδρῶν πε-
20 ριποιήσας, καθότι ὁ συνοικῶν ἀνδρὲς ὁμοβλήτω, ἀπαποδόεικτον καὶ αὐτοῦ κατασκευάζει κατηγορίαν, ὁ δὲ μῶλλον περὶ τῆς Νήφων. μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ Βασιλεὺς, ἔγραψεν ὑπὸ τῷ στρατοπέδῳ ὅπως ἔω, ἵνα ἐμβάλλῃ τὸν πλάσσορα πάλιν ἐν φυλακῇ, ἢ ἄλ-

25

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

Περὶ τῆς αἰτίας, δι' ἣν οἱ Πάπαι Ρώμης ἐπεχάρησαν χεῖρι Βασιλεῖς τῆς Ρῆγας Φραγγίας καὶ Ἀλαμανίας, καὶ τῆς ὑπὸ Φρειδερίκῳ Βασιλέως Ἀλαμανίας ἐξελάσεως τῷ Πάπᾳ Ἀλεξάνδρῳ ὑπὸ τῷ Θρόνῳ,
30 καὶ τῆς καταπαύσεως αὐτῶν ὡς τῷ ὑπὲρ τῆς παπικῆς ποδὸς φιλήματος τῷ Φρειδερίκῳ.

30

Ἐποιοῦν δὲ πολλοί, ὅτι θέλοντες οἱ Πάπαι τῆς Ρώμης μὴ ἔχειν μέζοντας ἐαυτῶν τὰς Αὐτοκράτορας τῶν Ρωμαίων, ὅπως ὦν περιβαλλοῦντες αὐτοὺς, ἢ ὑπὸ τῶν
35 ἑξάρχων αὐτῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, τῶν ψηφισμοῦν αὐτοῦς, ἐπεινόνσαν χεῖρι τῆς Ρῆγας Φραγγίας πρῶτον, καὶ ὕστερον τὰς τῆς Ἀλαμανίας Αὐτοκράτορας, ἵνα αὐτὰς ὑποτάξωσιν, ὥς ὅταν οἱ Βασιλεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἱ ἔχοντες ὑποταγὴν τῷ Πάπᾳ, ὁμο-
40 ψῳσι, τὰς παποσέπτης Βασιλεῖς, οὕτως ὡς τῷ χεῖρι καὶ τῷ σέπῳ ἐνδεῖς τοῖς Πάπαις, ὑποτάσσονται αὐτοῖς, καὶ ἔτω τὸν Πάπαν τελειώσῃ τὸ ζήτημα, καὶ φημίζῃται καὶ ὑπὲρ τῆς Βασιλείας. εἰ
45 ὅτι ὁ Καρόλος ἐφάνη ἰσχυρὸς τις καὶ μέγας κατὰ τῆς Ρώμης, ἀλλὰ κατόπιν πᾶσι κακοδαίμονες Βασιλεῖς τῆς Δύσεως ὑπέφερον τὸν ζυγὸν τὸν παπικόν, ἵναι μὴ ὑπὸ ἀγνώστῃς, τινὲς δὲ καὶ ὑπὸ ἀνάγκης, ὅτι διήγειρον οἱ Πάπαι κατ' αὐτῶν τὰς Ῥῆγας τῶν Φραγγῶν καὶ ἄλλων ἑγεμόνων. οἱ δὲ Φραγγεῖς, ἐπειδὴ καὶ Καί-

50

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

Τὸ τὸ αἴτιον τῆς γράψας τὸν Μανυὴλ Κομνηνὸν πρὸς Ἀλεξάνδρῳ Ρώμης κατὰ Φρειδερίκῳ, καὶ τὴν λέγουσιν οἱ παπισταὶ περὶ ὧν ἔγραψε πρὸς Πάπα ὁ Μανυὴλ ψεύδομαι.

Ο Κομνηνός Μανηλ ἰδὼν τὰς Διαφοράς τῶ Παπᾶ μετὰ τῶ Φελδέρικῳ, Δὲ συμφέρον αὐτῷ δῆθεν ἐμύχθησε Διαστῆσαι δι' ἀλλήλων τὰς δύο ὀππλᾶς, καὶ συμβῆναι ἑαυτῷ τὸν Πάπαν, ἵνα δῆθον καλῶς ποιήσῃ αὐτῷ ὁ Πάπας ὅπερ οἱ περὶ αὐτῶν διέφθερον. ὁ δὲ ὡς γράφει τῷ Ρώμῃς Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἐξοικνῶν αὐτὸν μὴ δεχθῆναι τὸν Φελδέρικον εἰς τὴν Ρώμην, καὶ μὴ χεῖσθαι αὐτὸν Βασιλέα, καὶ δὴ καὶ ἐκολλάσκειν αὐτὸν λέγων, μὴ δώσῃς τὴν δόξαν σε ἑτέρῳ. ἀλλ' ὁ Ἰταλὸς ἐκ ἐπειθεο, τὸ γὰρ βάρβαρον μέγα νῦν ἔχει, ὡς πρὸς Φιλὸν ὁ ἑπὶ αὐτῷ, ὅτι μετ' αὐτῷ ἐχειρὼν, ἀκόλως καὶ διεφέρετο καὶ ἐρήνισεν, ὃ μὲν δὲ καὶ μετὰ τῶν ἀλλήθινων Αὐτοκρατόρων ἐδύνατο ταῦτα ποιεῖν.

εἰδὲ παπικαὶ λέγουσιν, ὅτι ἔπειτα ὁ Μανηλ προσβῆεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον ἵνα δεχθῇ τὰς Ἀνατολικὰς εἰς κοινῶναι, καὶ δόξας, ἵνα δώσῃ αὐτῷ κρίσιν καὶ ἐμῆμα. ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ δύο ψεύδη καὶ ὀππλᾶς, καὶ ἀμαρτυροῦν, καὶ ἀδυνάτῃσιν, ὅτε γὰρ οἱ ὀρθόδοξοι ἐξήτησαν αὐτὸς ποτε ἡ ζήτησιν ὑποταχθῆναι τοῖς ὀρθόδοξοις. Δὲ τὰς κληρονομίας αὐτῶν Λατίνοις, ἀλλ' εἰς διόρθωσιν παραινεῖσιν αὐτὰς, ὅτε ὁ λοιπὸν Ἰγλὶς Κασσάρης ἐχῶν κατὰ Διοδοχίῃ τῆς βασιλείας τὸ σκήπτρον, παπικῆς δέσται ψήφῃ καὶ ἐμῆμας. ὅρα δὲ καὶ τὸν Κίνοκλον βιβλίῳ πέμπτῳ κεφαλῇ δέκατῳ τρίτῳ, καὶ τὸν Χωνεατῶν εἰς βιβλίον τὸ ἑβδόμον.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ 5.

Περὶ Γερμανῶν, Κελτῶν καὶ Γαλατῶν, καὶ Κορβάρδων καὶ Λοδοβίκων τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν, κατὰ Συγκλητικῶν κινήσεων, καὶ τῶ περιθῆναι τῶν Στρατομάτων αὐτῶν, τῆς τε ἀποσχίσεως καὶ ἀπωλείας αὐτῶν, καὶ τῆς μετὰ τὴν πᾶν πρὸς αὐτὰς τῆ Βασιλείας Μανηλ περιποίησιν ὀπιβαλῆς Κορβάρδων, καὶ ἀφαιρήσεως τῶν πρὸς αὐτῶν αὐτῶ ὑποχέσεων.

Εἰς τὰς τῶ Μανηλ, Γερμανοῦ, Κελτοῦ καὶ Γαλάταις ἐκίνησαν Δὲ τὴν ἱεροσολήμην καὶ τῶν Σαρακηνῶν, ὁ Ἀλαμάνος Κορβάρδων, καὶ ὁ Γερμανὸς, ἦτοι Ρήξ τῆς Φραντζῆς Λοδοβίκων. ἔπειτα δὲ ὁ Βασίλειος καὶ ἐδέξατο αὐτὰς εἰς τὸ Ζέγμιο, ἀντικρὺ Βελεγραδίας, καὶ παρήγγαλε τοῖς Σαλαῖσι μετρεῖν αὐτὰς καὶ καταμαθεῖν πόσοι εἰσὶ, καὶ ἐμέτρησαν ἕως ἐννεήκοντα μυριάδων, καὶ λοιπὸν ὀπποκαμόντες, ἀφῆκαν αὐτὰς ἀμετρήτως. ἔλθων δὲ ὁ Κορβάρδων πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὀπιπορήσας, καὶ κακὰ καὶ ὀπιβῆλα ἀνανοήσας, κατεπολεμήθη, καὶ ἀπῆλθε μετ' αἰχμῆς, καὶ ἀτίμως ἐπέχασεν εἰς τὸ Σκῆπτρον. ὕστερον ὅμως ἔλθων ὁ Ρήξ τῆς Φραντζῆς Λοδοβίκων, περὶ πλῆτην Φιλοτίμως, καὶ ἐτίμηθη ὑπὸ τῶ Μανηλ, καὶ ἐδέξατο αὐτὸν καὶ εἰς συμβῆναι αὐτῷ, ὅτε καὶ ὁ Μανηλ καθ' ἑαυτὸν ἐπὶ μετεώρῳ ὡς Αὐτοκράτωρ, τὸν Ρῆγα τῆς Φραντζῆς ἔβαλε καὶ ἐκάθισεν εἰς μικρὰν καθέδραν κατὰ τὸ πρῆπον, λέγει ὁ Κίνοκλον, καὶ ἐτίμησεν αὐτὸν, καὶ ἀπέσπελε μετὰ χρηστότητος. σιωπῶντες δὲ εἰς Νίκην Κορβάρδων καὶ Λοδοβίκων, ὡδύσαν ἀχρὶ Φιλαδελφείας, ἐκείθεν δὲ Διὰ τι συμβῆναι ἀναιμεταξὺ αὐτῶν, ἐξή-

τησαν ὁ Κορβάρδων ἐπὶ τῶ Μανηλ ἵνα ὀπιπορήσῃ ὀπίσω, καὶ λαβὼν τὸ ἐνδόσιμον, ὀπιπορήσας, καὶ ἀπερῶ εἰς τὴν Θράκην Δὲ τῶ Ἐλκασπόντῃ, καὶ ἐνδύσας τῷ Βασιλεῖ σῆσσε Διατρίβοντι, καὶ ἔρχονται εἰς Κωνσταντινέπολιν, καὶ γίνονται περιπορήσας μετὰ Θεάτων, καὶ ἵππων, καὶ ἄλλων τοιῶντα, εἶτα μετὰ βασιλικῶν πλοίων ἀπέρχεται εἰς ἱεροσολήμην. ὡδύσε δὲ Διὰ ξηρᾶς καὶ Λοδοβίκων, καὶ ἐνδοκίτες τοῖς Στρατομασί τῶ Βαλδνῆν, περιεκύκλωσαν τὴν Δαμασκὸν οἵ τε καὶ Κορβάρδων, Λοδοβίκων, καὶ Βαλδνῆν, πλὴν Δὲ ποιηρίας τινὸς ἀσυνεχῆς ἵναγκάσθησαν καὶ ἀφῆκαν τὴν πόλιν πολιορκίαν, καὶ τὰ Στρατομάτα κακῶς ἀπωλείωσαν, μόνον ὁ Λοδοβίκων ὑπέσχετο εἰς τὰς χιλίας ἑκατὸν τεσσαρακονταεξί, καὶ ἀπεδίμησεν εἰς τὰ ἴδια, ὁ δὲ Κορβάρδων ἦλθεν εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου πάλιν Διατρίβοντι τῷ Βασιλεῖ ἠρώθησαν αὐτῶς Κορβάρδων, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτῶ Φελδέρικων, καὶ ὁρκία καὶ συμφωνίας θέντες, ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια, μηδὲν Διαπερξαμένοι πώποτε αὐτῶ ὑπέχοντο, καὶ ταῦτα σιωπῶντες. Θαιώπτος δὲ τῶ Κορβάρδων, ὁ Φελδέρικων ἐγένετο Ρήξ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ 2.

Περὶ τῶν ὧν ἐπὶ ὀρθῇ πόλεων ἐξέφιδε Ρογέρων, ὁ Σικελίας Ρήξ, ὁ καὶ τὸν Λοδοβίκον ταῖς τῶ Μανηλ Κομνηνῶ Ναυσὶν ἐμπροσθέντα λυτρώσασθαι.

Εἰς τὴν κίνησιν τῶν κινήσεως καὶ ὁ Σικελὸς Ρήξ Ρογέρων, ἵνα δῆθον βοηθήσῃ αὐτοῖς, ἐπὶ ὀρθῇ ἐξέφιδε Κορυφῆς, Θήβας καὶ Κόρινθον ὑνδραπόδησεν, αἰχμαλωτίσας καὶ γυναῖκας καὶ τέκνα πάντας, καὶ δὴ καὶ τὴν ἐν Κόρινθῳ ἱερὴν εἰκόνα τῶ Τύρων. Θεοδώρῃ ἔλαβον. ὁ δὲ Λοδοβίκων ὀπιπορήσας

ὑπὸ τῆς Παλαιστίνης, ἐπέπεσε ταῖς Ναυσὶ τῶ Κομνηνῶ Μανηλ, πλὴν ὅμως ἐλυτρώθη αὐτῶ τῶ Στόλῃ τῶ Ἐργῶ τῆς Σικελίας τῶ Ρογέρων, καὶ ὡς ἐφθασεν εἰς τὴν Φραντζῆν, πάλιν ἀνέσκόπησε πάλιν ὀπιπορήσας εἰς τὰ μέρη τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας, ὡς διηγῆται τὸτο ὁ Ρομπέρτος.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η'.

Περὶ τῆς νικηθύνουσης τῆς Γερουσίας Μπαλδύνου, καὶ τῆς τελείας τῶν λατινικῶν προσημάτων κατὰ
 5 τερφῆς, καὶ τῆς ὑπαντῆς τῆς Μπαλδύνου ὅτε εἰς Βυζάντιον ἦλθε, καὶ συνομιλίας αὐτῆς μετὰ τῆς Βασιλείας.

5

Ὁ δὲ Μπαλδύνος, ὅς ἦν ἄε ποτε συνομιστὴς τοῦ
 καὶ, ἐνικήθη, καὶ ἐλθόντων τῶν λατινικῶν προσημά-
 των εἰς τελείαν κατατρυφῶν, ἦλθε εἰς Μανηλ τὸν Βα-
 10 σιλέα εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ περιπληρώθη ὑπὸ Συγ-
 κλητικῶν, καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν συγγενῶν τῆς Βασι-
 λείας, ὡς καθεζόμενος εἰς τὸν θρόνον Δαβὶδ, ἐρ-
 χόμενος ὁμοῦς εἰς συνομιλίαν τῆς Βασιλείας, καὶ ὅγῃ.

καθίς ὑπὸ τῆς τιμῆς, ὅτε ἐπέλυσεν ἔξω, ὅπως
 ἡ συνομιλία ἀπιδόειν τὰς ταύτας, ἀλλ' ἐσῆλθε
 καὶ ἐπέλυσεν ὅπως καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ, ἀπαιτῶν καὶ
 αἱ τιμαὶ ὠλιγώθησαν, ἐντυχὼν δὲ τῇ Βασιλείᾳ, ἐ-
 15 κείσθην εἰς χθαρμαλὴν καθεδρῶν, καθὼς καλύτερον
 ἐκείσθην καὶ ὁ ῥῆξ τῆς φραγέας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Θ'.

15

Ὅτι λέγοντες οἱ Λατῖνοι, ἐρυσάτω τὸν Βασιλέα Μανηλ τοῖς ἀρχαίοις γύψον φυλάσσει τοῖς ἀλόφοις,
 καὶ δεῦναι τοῖς Λατίοις ἐπὶ θανάτῳ, ψύδονται. καὶ περὶ τῆς αὐτῆς Λατίνου βοήθειας τῆς Βασιλείας κα-
 20 τρυφῆς, καὶ τῆς αὐτῆς ἐπιβελῆς αὐτῶν καὶ ἀδικίας.

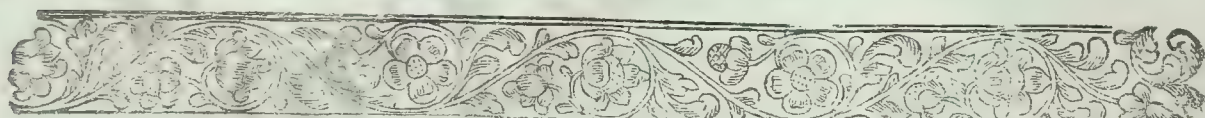
20 Σημεῖον οἱ Λατῖνοι, ὅτι ὁ Μανηλ παρήγγαλε
 τοῖς ἀρχαίοις βαλῆναι εἰς τὸ ἀλόφον γύψον, καὶ δι-
 δόναι αὐτὸν ἀπὸ τῆς Λατίνου, τοῖς ἀρσενά-
 σιν ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ περὶ τῆς καὶ
 25 Κερέαδον τὸν Αἰλαμαῶν κατέφθερε τὴν τῆς τῆς.

25 ὁμοῦς ψύδονται, ὅτι αὐτοὶ περιπληρώθησαν αὐτὸς εἰς
 τὸ Βελεγεργίδιον, καὶ σιωδέσθην, καὶ ἐβόηθησαν αὐ-
 τοῖς πολυεθῶς, οἱ Λατῖνοι ὁμοῦς ἐφάνησαν ἐπὶ Βυζαν-
 30 καὶ δόλιοι, πρῶτον, ὅτι ὁ Κερέαδος ἐπεβέβαλε τῇ
 Κωνσταντινουπόλει, καὶ τοιοῦτο ὡς ἐδωθήναι. δεύτερον,

30 ὁ Μανηλ ἐβελήθη παραλαβεῖν τὴν Αἰγυπτίαν,
 καὶ σιωφάνησαν Ἀμερίγῳ τῇ ῥῆγὶ Γερουσιῶν,
 ὡς ἴσως ὁ Κωνσταντῆς, ὅθεν ἐσελε τὸν Κωνσταντῆν
 ἀποτλητὸν μετὰ Στόλῳ βαρύνει ὁ Μανηλ εἰς Αἰγυ-

πτιον, ὃ συνομιλῶν καὶ ὁ Ἀμερίγος, καὶ ὅθεν
 εἶδε ἱφθῆναι πῖνον τὸν Ἀμερίγῳ ἵνα ταπεινώσιν
 οἱ Αἰγυπτῖοι ἐχθροὶ, καὶ βασιλεὺς αὐτοὺς ἡσύχως εἰς
 Γερουσίαν, τόσον αὐτοὺς εἶδε μετὰ μεγάλης ἐπιβουλῆς
 εἰς τὸν Στόλον τῶν Ῥωμαίων, ὅθεν καὶ ὑπέσχεσαν
 35 ἄπρακτοι, καὶ ἡκολούθησαν ἰσχυρῶς τὰς Αἰγυπτίους,
 καὶ ταπεινώσιν τὰς Λατίνους εἰς φοινίκῳ καὶ Πα-
 λαινῳ. σημεῖον καὶ τὰ ἀνωτέρω πεπραγμένα
 ἀπὸ τῆς Ῥουρῆς κατὰ Ῥωμαίων, καὶ γινώσκει ὅτι
 ἀδικεῖν καὶ ἐπιβελῶντες εἰσὶν οἱ Λατῖνοι, ἐχθροὶ
 40 Μανηλ καὶ οἱ Ἕλληνες. τότε οἱ Αἰγυπτῖοι φοβηθέν-
 τες τὸν Βασιλέα, ἐσελθὼν πρέσβεις, ὑποχόμενοι ἐ-
 τήσιον φέρειν, ἀλλ' ὑπέσχεσαν ἄπρακτοι, ἐπειδὴ
 εἶχε σκοπὸν ὁ Βασιλεὺς ἵνα πάλιν ἐκστρέψῃ αὐτοὺς.

35

40

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῆς ἀπὸ τῆς, ὁ Πατὴρ με μείζων με εἶναι, ὁ Κωνσταντινουπόλεως γονομήνης Συνοδὸς ἐπὶ Μανηλ τῆς Κο-
 45 μνηνῆς, καὶ τῆς ἀπὸ πλαξὶ γραφείας συνοδικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως.

45 Ἐπὶ τῆς παρέσης βασιλείας Ἀρχων τῆς οὐνομα-
 τῆς εἰς τὰς δυτικὰς Ῥῆγας, ἔχων εἰδῶσιν ὀλίγην
 Γραμματικῆς, καὶ ἐπανελάθην ἀπὸ πρεσβείας τῆς
 Αἰλαμαῶν, ἐκίνησε λόγον, ὡς ἐκινήθη εἰς οἰήσεως,
 50 περὶ τῆς Χρυσῆς, ὅτι λέγεται μέγας καὶ μικρὸς Θεός.

50 Ἀπὸ τῶν Λατίνων, ὁ δὲ Μανηλ ἐπεσέταξε ζητη-
 θῆναι τὸ πρόβλημα εἰς Συνοδὸν κατὰ τὴν τάξιν τῆς
 Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἀπεκρίνετο μόνον, ὅτι ὁ Χρυσὸς
 ἔλαττον ἔχει τῆς Θεϊκῆς φύσεως τὴν ἀνθρωπίνην,
 καὶ ἦν ἔλεγε ὅτι ὁ Πατὴρ με μείζων με εἶναι, ἵστω
 δὲ τῇ Πατρὶ τὴν θείαν, ἐπειδὴ μία ἡ φύσις Πατρὸς

καὶ ἡ φύσις Πνεύματος. καὶ ἐλθόντος δὲ τῆς ζητήμα-
 τος εἰς πέρας, ἀφείλετο Συνοδὸν ἐν ἑαυτῇ Χρυσῇ ἐκ-
 55 τῶν ἐκκλησιῶν ἐκτὼ, ἐν ᾗ ἦσαν ὁ Κωνσταντινουπόλεως
 Λεκάς, ὁ Αἰγυπτῖος Ἀθανάσιος καὶ ὁ Γερουσιῶν
 Νικηφόρος, καὶ μητροπολίται, καὶ Ἀρχιεπίσκοποι,
 καὶ Ἐπίσκοποι πρυτανικοὶ καὶ ἄλλοι, ἀλλ' οὐδὲ λέγεσαν
 αὐτοὺς πρυτανικοὶ καὶ ἄλλοι, καὶ διωρόθη, ὅτι εἰ καὶ
 ὁ Πατὴρ λέγεται μέγας τῆς φύσεως κατὰ τὴν αὐτῆς
 λόγον, ὁμοῦς ευελώτερον ἔδωκεν αὐτοῖς εἶναι ἢ ἐν τῇ
 60 Χρυσῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἰσοκλής τῷ Θεῷ καὶ Πα-
 τρὶ, ὡς ὁμοῦς ἐκτὼ γονομήνης, ἐπειδὴ εἰς ὁ Πατὴρ καὶ
 εἰς ὁ υἱὸς ὁ αὐτοῦ Θεός καὶ ἁγία πνεῦμα, τέλει, πλὴν
 65 τῇ

τῷ ἰδίῳ λόγῳ, καθὼς δηλονότι κτισήεσι, καὶ καθ' ἣν
κίπτοντο οὐρανὸν ἡμῶν, ἐλάττω ἐπὶ τῶ Πατρὶ, ὅς
τὸν δὲ ἄλλως φρονέοντας, ἀνεδραμάτισαν, καὶ ἴδε ἐν
τῇ Κυριακῇ τῆς ὁρθοδοξίας τὸ Συνοδικόν. ἔδωκε
δὲ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ Ἀυτοκράτωρ Ἡ' Δίκτυς, βεβαιῶν τὰ
πεπερασμένα τῇ Συνοδῷ, πῶς δὲ ἀπόφασιν τῆς Συνοδῆς
ἐγράψαν ἐς πλάκας, καὶ ἔβαλον αὐτὰς ἐν τῇ ἀγίᾳ
σοφίᾳ, ἣ δὲ ἀπαρχὴ τῆς Ἡ' Δίκτυς ἔχει ἔτι, Μα-
ναὴλ ὁ Χρηστὴς τῷ Θεῷ πιστὸς Βασιλεὺς, Πορφυρο-
γέννητος, Ῥωμαίων Ἀυτοκράτωρ, ὁσπερὶ βασιλεὺς, ἀσπερὶ
βασιλεὺς, Ἰσαυρικός, Κιλικικός, Ἀρμενικός, Δαλματικός,
Οὐγγρικός, Βοθρικός, Χωρβατικός, Λαζικός, Ἰβε-
ρικός, Σερβικός, Ζηκχικός, Χαζαρικός, Βαλθα-
ρικός, Γοτθικός, Θεοκυβέρνητος, κληρονομῶν σέμ-
ματος τῶ μεγάλῃ Κωνσταντίνῳ, καὶ ψυχῇ νεμόμενος
πάντα τὰ τέτα δόγματα. ἡ θεία δὲ ἡ Συνοδὸς
ὡς ἔτα ἑξακχιλίσσῳ ἑξακοσίῃς ἐβδόμησῳ τε-
ταρτῳ, καὶ ἐτελειώθη τῷ αὐτῷ ἔτι, Μαρτίῳ μηνί,
Ἰνδικτικῶς δεκάτης τεταρτῆς, τῷ εἰκοστῷ τρίτῳ ἔτι
τῆς βασιλείας τῶ Μανηλ. σημαῖσαι δὲ πρῶτον, ὅτι
ἔργιος αἰσάσις ὁ Ἀυτοκράτωρ, ἔρριψεν αὐτὸν ἐς
τὸς πόδας τῶν πατέρων ζήτων συγγνώμῃν ἐμὴ σινέ-
δραμε καλῶς ἐς τὸ ἀγῶνα, καὶ ὅτι ἔτρωσε παῖδα
ἀρσενὰ ἢ Βασίλεις, καὶ διηθῆναι τῷ Θεῷ ἵνα αὐτῷ
δώσῃ τέκνα, ὅκα ἐγένετο, ἐπειδὴ Δὲ τῆς εὐχῆς
τῶν πατέρων ἐγέννησε τέκνα. δεύτερον, ὅτι ἰωάν-
νης ὁ Μητροπολίτης Κερκύρας καὶ ὁ Μοναχὸς Ἐρε-
νικός τῇ αὐτῇ μέναντες δόξῃ, ἀνεδραμάτισαν

ἐξωρίσθαι. τρίτον, ὅτι ὁ Ληκὸς Δὲ τὸ εἶναι αὐ-
τὸν Μεγαλόκλημον, ὑπερέβητο, Ληκὸς Μοναχός,
καὶ τὰ ἐξῆς. τέταρτον, ὅτι ἦσαν αἱ πλάκες ἐν αἷς
ἐγράφη ἡ συνοδικὴ ἀπόφασις τέσσαρες μαρμαίρειαι,
καὶ ἦν ἐκάστη τὸ μὲν μέγεθος ὀργῆς τρεῖς, τὸ δὲ πλά-
τος ὀργῆς ἐλάσσονες, ἀπετελείτο δὲ ἐν τῶν πεσσῶν
πεσσῶν ἴσον ἰσάκεις. ἔκαστο δὲ ἐς τὸ εὐώθυμον
μέγεθος τοῖς ἐπιεῖν ἐς τὸν Ναὸν, καὶ ἐς μέγεθος τὸ ἐνδο-
τικόν, ἐπεσφράγισται ὑπὸ Κίσις λεητοῖς πορφυροῖς. Ἐν
ἔτι ἐπὶ κχιλίσσῳ ἐβδόμησῳ ἔκτῳ καὶ Μηνὶ Σεπ- 10
τέμβριον ἐσελθὼν ἐς τὸν Ναὸν ὁ Σαλταὺ σελήμ, ὁ
πέμπτος Σαλταὺς διὰ τῶ Σαλταὺ Μωκρέτ, τὴ λαβόν-
τες τὸ Ευζάντιον, καὶ ἰδὼν τὸ τετραγώνον, καὶ ἐρω-
τήσας εἰς τῶν ἰδίων σοφῶν, τί ἐστι, καὶ ἀκούσας ἀπὸ
τοῖς ἄλλοις ὅτι ἐστὶ μετὰ ἑλληνικῶν γεγραμμάτων, ἐμή- 15
νυσε τῷ Πατριάρχῃ, καὶ ἔσταλτο ὁ Πατριάρχης αὐτῷ
τινὸς σοφῆς, καὶ ἔβαλον σκάλαν καὶ ἀνέγνωσαν τὰ
γεγραμμένα, καὶ μετέφρασαν αὐτὰ τερκίς, ἔτα
ἀντιγραπὴ τῶ Μικτῇ κατήγαγε τὰς πλάκας, καὶ θεί-
λων διδοῦσαι τὰ γεγραμμένα, σιωπερῶς τῶν τρι- 20
ῶν, πῶς μίαν πῶς μέναισαν ἐπέθηκε τὰ τὰφ τῶ πα-
τρὸς αὐτοῦ Σαλταὺς ἀπὸς κληρονομίαν. σημαῖσαι ὅτι
ὁ ἱεροσολύμων ἔτις ὑπερέβητο, Νικηφόρος ἐλέω
Θεῷ Πατριάρχης τῆς μητρὸς πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν
ἀγίας Σιὸν πόλεις ἱεροσολύμων. καὶ ὅτι καὶ Κλη- 25
ρικὸς λέγονται ὑπερέβητο, λέγει γὰρ, τῶ ὑπερέβητο
καὶ μεγάλῃ οἰκονόμῃ Ἀλεξίῳ, συμπαραβῶν καὶ
τῶν θεοφιλεσῶν δεσποτικῶν ἀρχόντων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

30

Περὶ τῶν ἐπὶ τῆς Βασιλείας Μανηλ τῶ Κομνηνῷ, τῶ Ματθαίῳ μετονομασθέντι Δὲ τῶ ἀγγελικῷ ὁμήματι,
καὶ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ, καὶ ὧν περὶ τῶν Μοναχῶν εἶπε, καὶ περὶ Πλωματίων καὶ Λεκανοματίων, ὧν
εἰς καὶ ὁ Σηθ, ὃν κατέκαυσεν ὁ Μανηλ, καὶ περὶ τῆς ἀρχαιότητος τῶ γένους τῶν Καντακζηνῶν.

Εὐαγγελιστοὶ ἦν ὁ Μανηλ ἔτη τετράκοντα καὶ ὀκτώ,
καὶ γενόμενος Μοναχός, καὶ μετονομασθεὶς Ματθαῖος,
ἐξέλειπον. ἔκτισε δὲ καὶ Μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι τῶ
Ἀρχιερατῆρος, καὶ διώρισεν ἔχειν τὸς Μοναχὸς πῶ
ζωοτροφίαν αὐτῶν διὰ τῶ βασιλικῷ ταμίᾳ, κτή-
ματα δὲ ἐκ ἔδωκεν, εἰπὼν, ὅτι τὰ τοιαῦτα πλεονε-
ξίαν τοῖς Μοναχοῖς περιόψει, καὶ τὰς συγγενεῖς αὐ-
τῶ τὰς κτίσαντας Μοναστήριον ἐς τὸ Στανόν, καὶ προ-
κίσαντας αὐτὸ κτήμασιν, ἢ λευχῶν εἰπὼν, ὅτι οἱ
τοιοῦτοι Μοναχοὶ μόνον τὸ τριβάνιον ἡλάξαν, ἢ δὲ

πολιτεῖα αὐτῶν ἐστὶν ἡ αὐτὴ τοῖς κοσμικοῖς, δέον τὰς
Μοναχὸς εἶναι ἀκτῆμονας. σημαῖσαι ὅτι καὶ ἔως ἰσα-
κὶς τῶ Ἀγγέλου ἦσαν ἐς τὴν Κωνσταντινέαν πόλιν Μοναχοὶ
χαμόκνηται, γυμνόποδες, καὶ κινῶνται. σημαῖσαι
δὲ ὅτι ἦσαν ἐπὶ τῆς παλαιᾶς ἡγεμονίας Πλυ- 40
ρομαῖται καὶ Λεκανομαῖται, ἀφ' ὧν ἦν καὶ ὁ Σηθ, ὃν
ἐτύφλωσεν ὁ Μανηλ. καὶ τρίτον, ὅτι ὁ Καντακ-
ζηνὸς Ἰωάννης ἦν γαμβρὸς τῶ Βασιλεῖς Μανηλ ἐπ'
ἀδελφῇ, καὶ ἴδε τὸν τρίτον Τόμον τῶ Κωνσταντῆ, καὶ
γινώσκει πῶς ἀρχαιότητα τῶ γένους τῶν Καντακζηνῶν. 45

ΚΕΦ Α' ΛΑΙΟΝ Ι'.

50

Περὶ τῆς ἐπὶ Ἀλεξίῳ, Ἰωάννῃ καὶ Μανηλ τῶν Κομνηνῶν ἀρχῆς τῶν μετὰ τὸν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων Δὲ πῶς τὰ ἁγία
Πνεύματος ὑπαρξὶν Ἀλεξίῳ, καὶ περὶ τῶν πατέρων τῶν κατὰ Λατίνων τότε ἀρξαμένων.

Ὅτι μὲν ἐν τῷ δόγματι, καὶ ἐν τῇ εὐχῇ ἔχει πῶς ὑπαρ-
ξὶν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ἡ ἐν τῇ συμβόλῃ

ἀποδοχὴ ἐκ ἦσαν ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ ἀρχαῖα
καὶ παλαιά, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀποδοχῇ ὑποτίθεται ἀδελφῶς
ἐξουσία.

ρημένα, εἰ καὶ ἐδέχθη αὐτῶν ἐν πολλοῖς καὶ ἀπο-
 πιδῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς δεικνύται, Πάντες Αἰρέ-
 σεως ἀναφυσήσας, εὐθύς ἐπονται καὶ οἱ κατ' αὐτῆς
 5 ὡς τῶν ὀρθοδόξων ἐλεγχοί, καὶ ἐπειδὴ πλείονα
 ἔτε τῆς αὐθιγῆς ἡ Αἵρεσις, ὑδὲς λόγῳ ἐγόντω
 τῶν πατέρων περὶ αὐτῆς, ὅτε δὲ παρέλαβε ταῦτα
 ἀπὸ τῶν Γάλλων ἡ Ῥώμη, καὶ κατέχευε, πρῶτον μὲν
 ἀπεκόπη τὸ τῶν Πάπας μνημόσυον ὑπὸ τῶν Κωνσταντι-
 10 νεπόλεως Σεργίου, ἔπειτα ὑπὸ τῶν Μορομάχων Βασιλέως
 σιωπῆς ἀπεβλήθη ὡς αἰρετικὰ φρονῆσα καθά-
 παξ ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία ὅν τῶν ἐρητῶν ἀνω-
 τέρω, ἠκολούθησαν δὲ καὶ οἱ ἐλεγχοὶ ὡς ἀπορίας, καὶ
 πρῶτος μὲν ὁ ἐλέγχος τῶν αὐθιγῶν ἀναφυσῶν ἐν
 15 τῇ Γαλλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Πάπας Λέων ὁ τρίτος, καὶ οἱ μετ'
 αὐτὸν Βασίλειος ὁ τρίτος καὶ Λέων ὁ τέταρτος, ἔπειτα
 αἱ κατὰ Φωτίου καὶ ὑπὸ Φωτίου Συνόδοι, ἀκαταστόμητον
 ὀρῆσαι μὲν τὸ τῆς πίστεως Σύμβολον, καὶ ὡς
 20 ὅτι ὁ Φώτιος γονομίῳ ἐχθρὸς τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλη-
 σίας, καὶ πολλὰ συγγραψάμενος, καὶ ἐξουεχθεὶς
 σφοδρῶς κατὰ τὸ Νικόλαον καὶ Ἀδριανόν, ὁ ῥύτοιγε
 τέτοις ἐγκαλῶσι περὶ τῆς ἐν τῷ Συμβόλῳ αὐθιγῆς,
 25 καὶ μάλιστα ἐκείνοι ποιῆσαι ἐχρην, βυζαντινοὶ γὰρ
 κατὰ τῶν ἁγίων Ἀρχιερέων τῆς Ῥώμης συμπλακῆναι,
 ὑδὲν μᾶλλον ἔχον αὐτῶν ἡδυσμένη ὑπαχῆσιν, ἡ ἐξελέ-
 χον αὐτὸν τὸν ἁγίον Ἀρχιερέα ὑποκείμενον εἶναι τῷ
 αὐθιγῇ, καὶ ὡς ἀνάγκη εἶναι τῶν Νόμων. ὅτι δὲ
 30 ὑδὲς πεποίηκε, δῆλον ὡς ἀδίκως ἐγκαλεσθῆναι ἐπὶ
 τῶν Γραικῶν ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία. ἔτι ἐν τῷ
 τέλει οἱ τῶν Συνόδων ὁσάντες πατέρες ἐπανέειπον Ῥω-
 μαϊκῶν Ἐκκλησίαν, καὶ τὸν ἁγίον Ἀρχιερέα, καὶ
 πάντα ὅσα κατέχευε καὶ κηρύττει, ἐξηνεγκαν καὶ ὑπο-
 φασιν ὑπὲρ τῶν ἱγνατίου κατὰ τῶν Φωτίου, καὶ ἐγί-

35

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Περὶ τῶν τῶν δόγμα καὶ τῶν αὐθιγῶν μετὰ Φωτίου ἐλεγξαύτων, καὶ τῶν κατὰ τῆς αὐθιγῆς καὶ τῶν δό-
 40 γματος ὑπὸ Ἀλεξίου καὶ Μανηλ συγγραψάντων, καὶ τῶν τῶν Πανοπλίου συνθεμένων.

40

Μετὰ τὸν Φωτίον ἡλεγξαν τὸ δόγμα καὶ τῶν αὐ-
 θιγῶν Νικήτας ὁ Πάφλαγος καὶ Σέργιος ὁ Κων-
 45 σταντινουπόλεως Πατριάρχης, ἡ ὑπὸ τῶν Κρητῶν
 Συνόδῳ, Πέτρος ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας, Νι-
 κήτας ὁ Σιθηαῖος, Λέων ὁ Θεοφύλακτος, Ἀδριαν-
 νός καὶ Γερνάδιος Ἀρχιεπίσκοποι Βυζαντίας, καὶ
 50 Μιχαὴλ ὁ Ψελλός, ὑπὸ μὲν τῶν Κομνηνῶν Ἀλεξίῳ
 καὶ τῶν ἐγγόνων αὐτοῦ Μανηλ ἄνδρες γενόμενοι σφω-
 ριστοὶ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ, οἵτινες γονομίως
 55 σιωπῆσαν κατὰ τὴν αὐθιγῆς καὶ τὸ δόγμα-
 τῶν, καὶ δὴ καὶ Ἀλεξίῳ πεποιθήσαν μετὰ τινων ἐν
 Κωνσταντινουπόλει ἐλθόντων ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ
 σιωπῆσαν μὲν Εὐθύμιος ὁ Ζυραβηνός, ὡς μαρτυρεῖ
 Ἀννα ἡ Ἀλεξιάς καὶ αὐτὴ ἡ Ζυραβηνὸς Πανοπλίας,
 περὶ ἧς διελέγηται αὐτῶν, ἀλλὰ πάλιν ῥητέον, ὅτι

ἠώσαν ὅτι ἐψάλλον ἐκείνοι ἐν τῷ Συμβόλῳ, ἀλλ' ἐκ
 ἡθέλησαν, ταῦτα οἱ Λατῖνοι. Ἀλλὰ ῥητέον, ὅτι
 ὁ Φώτιος ἐκ ἡλεγξε Νικόλαον καὶ Ἀδριανὸν περὶ τῆς
 αὐθιγῆς, ἐπειδὴ τότε ἐμόνον ἐκ ἐγινώσκετο ἡ Ῥω-
 5 μαϊκὴ Ἐκκλησία ψάλλουσα τὸ Σύμβολον μετὰ τῆς
 αὐθιγῆς, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τῶν τοιούτων ἦν ὑποβλητὸν καὶ
 ὑπὸ αὐθιγῆς τὸ δόγμα τῆς αὐθιγῆς, ὡς πεποίηκε
 ἡ ἐν ὁ τρίτος, ὅθεν καὶ κοινῶς οἵτε τοποτηρηταὶ τῆς
 Ῥώμης, καὶ οἱ Ἀνατολικοὶ πατέρες ἐν τῇ καὶ Φωτίῳ καὶ ὑπὸ
 10 Φωτίου ταῖς Συνόδοις ἐκείνῳ μετὰ καὶ ὑπὸ τῆς αἰ-
 θεμάτων μὲν διότι τὸ Σύμβολον ἀκαταστόμητον, ἐν
 οἷς καὶ τὰ αἰμακῆσαν, ὅτι τῶν Φωτίου ἐν τῇ ἐγκυ-
 κλίῳ ὑπὸ τῶν, ὡς ἐρητῶν αὐτῶν κεφαλῶν δευ-
 15 τέρω, κατακρίνοντες καὶ τὸ δόγμα καὶ τῶν αὐθιγῶν
 καὶ ἐκ ἐκείνων αὐτῶν περὶ τῆς ἔτε ὁ Νικό-
 λαος ἔτε ὁ Ἀδριανός ἔτε Στέφανος ὁ ἅγιος, ἡ ἁ-
 φων πολλὰ κατὰ Φωτίου ἀπὸ τὸν Μακεδόνα Βασίλεον
 20 ἀλλ' ἔτε οἱ μεταταῦτα Πάπαι, ὡς καταρτίσαντες οἱ πα-
 πῆσαι ὅτι ἀθεμάτισαν τὸν Φωτίον, ἔπον ἡμερη-
 κῶς τὸν Φωτίον παρατηρήσαν, καὶ μάλιστα κατα-
 κρίνοντες τὸ δόγμα καὶ τῶν αὐθιγῶν, ἀλλ' ἐκεί-
 25 λον αὐτῶν μάλιστα ὅτι ἐσυκοφαντήσαν τῶν Ῥωμαϊκῶν
 Ἐκκλησίαν, καὶ τοὺς Φωτίου τοῖς ἐν τῇ Βυζαντίᾳ
 ὑπὸ τῆς Ῥώμης ὑποσταθεῖσι πρεσβυτέροις, καὶ γαλ-
 λικῶς βλασφημῶσι εἰς τὸ Πάπῳ τὸ ἅγιον ἐνεκάλεσε,
 καὶ ἐτοῖς Πάπαις, ἡ τῇ Ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ. ὑπὸ
 30 τῶν αὐθιγῶν αὐθιγῶν ὁ Κωνσταντινουπόλεως Γεωργίος ὁ
 Βέκκος καὶ ἑτεροὶ παπῆσαι, λέγοντες, ὅτι ὁ Φω-
 τίος ἐγόντω ἀρχηγὸς τῶν μὴ ὑποδεχομένων τὸ δόγ-
 μα καὶ τῶν αὐθιγῶν, ἐπειδὴ ἐκ ὁ Φώτιος, ἀλλ' ὁ
 Πάπας Λέων ὁ τρίτος ἐχρημάτισε γονομίως καὶ ἁγα-
 35 θὸς Ἀρχιερέων τῶν μὴ ὑποδέχεσθαι, ἀλλ' ὑπο-
 σέφεσθαι ὡς μίσημα ἡ ψυχολογῶν τῶν αὐθιγῶν
 ταύτην ἀπὸ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας.

καὶ αὐτῶν δὴ τῶν Βογομίλων τῶν Αἰρεσιν, καθὼς ὁ ὠσεβὴς ἐκείνῳ Βασιλεῖ ὑψηλῶς . ταύτην τὴν βίβλον δογματικῶς Πανοπλίαν ὁ αὐτοκράτωρ ὠνόμασε, καὶ μέγα τὴν νῦν ἔτιω παρσαγορεύεται τὴν βιβλίαν βιβλίον δεκάτῳ πέμπτῳ . λέγεται δὲ κατὰ τῶν παπιστῶν ἐν τῇ Πανοπλίᾳ ταῦτα, Εὐθυμίου τῆς Ζυγαβινῆς κατὰ τὴν τῆς παλαιᾶς Ρώμης, ἥτοι Ἰταλῶν κεφάλαια δώδεκα, δηλῆτα ὡς ἐκ τῶν Πατρῶν μόνε ἐκπορεύεται τὸ ἄγιον Πνεῦμα, ἀλλ' ἐχὶ καὶ ἐκ τῶν ἑπτὰ . χρόνιοι δὲ ὕστερον ἐλθόντες ὁ ἐν Βασιλοῦσιν αὐτὸν Αἰεξίς, ὁ Κομνηνός, καὶ τὰς πολλὰς τῶν Αἰρέσεων πολλὰς θεασάμενος, καὶ αὐτὸς δὴ τὰς παρθένους καὶ ἐκείνας τῶν Ἰταλῶν, αὐτὸς ἐδιδάχθησαν ὡς τῶν παρσαγορεύων Αἰρεσιῶν (ἀγχιῶν δὲ ὡς ὁ ἀνὴρ, μάλιστα καὶ τῆς πίστεως ζηλωτής, ὅς τῃ τότε ἡμερῇ μαχαμὰ τι σοφὸν ἐτεχνάσατο,

καὶ ἐφόρει καὶ τὸν Αἰρεσιάρχην τῆς Βογομιλικῆς Αἰρέσεως) συγκαλέσας ἀνδρες ἀγίους τε καὶ σοφούς, καὶ Ζυγαβινόν Φημι, καὶ Ἰωάννην τὸν καλέμενον Φερνὴν, οἵτινες ἐκ παύτων τῶν θείων βιβλίων λόγους ἐρανισάμενοι κατὰ τῶν Αἰρέσεων, καὶ κατ' αὐτῶν δὴ τῶν Ἰταλῶν Δὲ τῶν παρσαγορεύων τῶν ἀγίων Συμβόλων καὶ τὰ Ἀζύμα, τῶν δογματικῶν Πανοπλίαν συνέταξαν . τελευταίῳ δὲ παύτων καὶ ὁ θαυμαστός Ζωνναρὸς μοιᾶτος Ἰωάννης τῆς θείας καὶ ἱερᾶς Κανόνας τῶν ἀγίων καὶ παρόφθιμων Ἀποστόλων, καὶ τῶν ἐπὶ ἀγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ πάντων τῶν ἀγίων πατέρων ἡμῶν σαφές καὶ ἀσβεστόν ἐξηγησάμενος, ὅσα μὲν τῶν Πάπων ὡς ὁρθόδοξον ὠνόμασε, μακάριον δὲ καὶ τῇ ἀναθέματι καθυπέβαλε τῆς τὰ ὄρα τῶν πατέρων σαλεύοντες, καὶ ἀδέτησιν ποιεῖτας τῶν θείων Κανόνων .

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν κατὰ τῆς παρθένου καὶ τῆς δόγματος καὶ τῶν Ἀζύμων συγγραψάντων κατὰ τὴν Ἀλεξιάδα . 20

Συνέγραψεν ἔτι καὶ ὁ ἱερομόναχος Ἰωάννης ὁ Φερνῆς, καὶ Εὐσεβίου ὁ Νικηῶν . περὶ δὲ τῆς Εὐσεβίου τῆς λέγει ἡ ἄννα, Συμπαρήσαν δὲ τῆς Εὐσεβίου ὁ τῆς Νικαίας πρεσβύτερος, ἀνὴρ τῆς θείας σοφῆς καὶ τὰς θύραθεν ἐπὶ ταῖς ἀλεξίσαι μάλον αὐτῶν, ἡ οἱ περὶ τῶν Στῶν καὶ Ἀκαδημίων ἐν ἀπαθείοντες, βιβλίον δεκάτῳ τετάρτῳ . καὶ Νικόλαος ὁ Μεθώνης, περὶ ἧς λέγει Νικηφόρος ὁ φιλόσοφος, ὅσοι γὰρ θεομὲς πατέρων χειροφύρων Ἀποστολικῶν ὡς ὁδοὶς ἐν θείᾳ Πίστεως ἀπλῆς ἀληθεύσας ὅρας θέλετε ἰδεῖν ἀμείψας ὁρθόδοξας, Δότε παρσῶτε τῇ σοφῇ διδασκαλίᾳ Νικόλαον λάμπαντι νέῳ Μεθώνης ἔθες ἀρετῆς σώφρονος σωφίας, ἢ ἐνομοὶ κυρῆς τῆς γραφῆς τόποι, ὅταν ὁ πατὴρ γνησίως νοημάτων, Δίῳ νύθον κύλημα ποικίλῳ σφύρεται ἔξωθεν ἔλκων ἀλόφουλον ὡς γὰρ Πρὸς ἐξαπάτην τῶν λόγων τῆς φληνάφης, ἢ λέγει, κατέβαλε, εἰπας εἰς χάριν, καὶ συλλογισμῶν τῆς ἀσυμπλήκας βεβήχας οὐλοσιν ἄρδην ὡς ἀραχνίως μίτες .

Σημείωσαι, ὅτι Ἰωάννης ὁ Βένκε καὶ Μακελλὸς ὁ Καλέκας μὴ διωκόμενοι ἀποφθαλμῶσαι εἰς τῆς συλλογισμῶν τῆς Μεθώνης καὶ τῆς Φερνῆς, ἔπον, ὁ μὲν Βένκε ἐν τῇ περὶ εὐσεβείας τῶν ἑκκλησιῶν, ὅτι πολλὰ μὲν ψευδολογῶν καὶ ἔτοι . ὁ δὲ Καλέκας βιβλίον τετάρτῳ κατὰ ἑξήκων, ἔχρη μὲν μὴ δ' ἀπολογεῖται τοῖς ἔτιω κηρυκτοῖς καὶ κηρυκτοῖς . ἐν οἷς σημείωσαι δύο τινὰ, οὗ, ὅτι οἱ κηρυκτοὶ καὶ κηρυκτοὶ παπιστῶν ἔπον ποιῆσαι τῆς φυλακίοντας ἀλάττας τὰς ἀρχαῖα καὶ πάτρια . διότι, ὅτι ἔθος ἐστὶ τοῖς Λατίνοις, ἵνα ἐν οἷς μὴ διώκονται

ἀπολογεῖται, μήτε μὲν κακουργῆσαι, λέγῃσιν, ὅτι ἀπολογίας ἀνάξια πὶ λεγόμενα . συνέγραψε καὶ Βασίλειος Στῆδῆς ὁ Στῆδῆς, περὶ ἧς λέγει Ἀννὸς τις, ὅτι Πέτρος Πατριάρχης Ἀντιοχείας, καὶ Νικόλαος ὁ Μεθώνης, καὶ Βασίλειος ὁ ἱερομόναχος ἀπὸ τῆς Στῆδῆς Μονῆς, οἷς καὶ λατινοελέγκτης ἐκλήθη Δὲ τὸ ἡγεμονικὸν καὶ σαφὲς εἰς πλάττει ἐλέγχει καὶ ὡς ἔστιν αὐτοῖς Δὲ πλεόνων παρσαδογμάτων καὶ μαρτυριῶν, ὅτι τῇ ἐξή ταῦτα ὡς 30 κηρυκτοῖς, ἡγευ τὰ Ἀζύμα, ἡ τήρησις τῶν σαββάτων, ἡ ἀλθαφορία τῶν πνικτῶν, αἱ αἰσθηταίς καὶ οἱ ῥαυτισμοί, αἱ καταλύσεις τῶν τετραδοστικῶν καὶ τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης Τεσσαροκοσίας, καὶ τὰ λοιπὰ, ὅτι ἐπὶ τῶν λεπτομερῶν γράφουσιν, 35 ἔξω καὶ ἔξω τῆς ὁρθοδόξου πίστεως, καὶ ἔξω τῆς διδαχῆς καὶ ὡς ὁδοὶς τῶν ἀγίων Ἀποστόλων ἐστὶ, καὶ τὰ ἔξω . καὶ ἔξω συνέγραψαν Νικήτας Σείδης ὁ ἐξ ἱκονίης, καὶ Νικήτας Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, Ἰωάννης ὁ Ζωνναρὸς, Ματθαῖος, Κοιῶν 40 Ἀγγελός, Μιχαὴλ ὁ Ἀγχιάλος, Συμεὼν καὶ Ἰωάννης Πατριάρχαι Ἱερουσαλὴμ, Ἰωάννης Πατριάρχης Ἀντιοχείας, Θεόδωρος Σμυρναῖος ὁ Κερεπάλτης, Μιχαὴλ ὁ Γλυκῆς, ἔτοι πάντες συνέγραψαν, ἵνα μὲν περὶ ἀμφοτέρων, τῆς δόγματος καὶ τῆς παρθένου, ἵνα δὲ περὶ πατέρων, αἱ οἱ περὶ Ἀζύμων, καὶ αἱ οἱ περὶ ἄλλων κηρυκτοῖς τῆς Ῥωμαϊκῆς ἑκκλησίας . ἐπὶ τῇ Μακελλῷ ἦν καὶ Ἀνδρόνικος ὁ Καματηρὸς, περὶ ἧς Φησὶν Ἰωάννης ὁ Κίτιμος βιβλίον τετάρτῳ, Ἀνδρόνικος ὁ Καματηρὸς, ὅς τῶν ἑπαρχῶν 50 διέπειν ἀρχὴν, ἀνὴρ σεβαστότητι μὲν ἀξιοθεῖς, ζυγυγῆς δὲ βασιλεῖ καὶ αὐτὸς ὢν, συνέγραψε τὰς θαυμαστάς ἀποστολὰς, ἀποδεικνύων ὅτι τῶν θείων κηρυκτῶν καὶ τῶν ἀγίων πατέρων ἱεροκρίται, ὅτι ἐκ μόνος τῆς Πατρὸς ἔχει τὴν ὑπαρξίν τὸ ἄγιον Πνεῦμα, καὶ ὡς ἔγρα-

ἔγραψεν αὐτὴν ἰωάννης ὁ Βέκκος, ἅγινα ἀν-
τρέψας γενναίως Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ἀπέδειξε τὸν

Βέκκον γελοῖον παιζόμενον. καὶ ταῦτα ἐν ὀλίγοις περὶ
τῶν τότε συγγραμμάτων κατὰ τῶν Λατίνων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ΄.

5

Περὶ τῶν γενομένων Διαλέξεων Ἑλλήνων καὶ Λατίνων ἐπὶ Ἀλέξῳ καὶ Μανuelῷ. Ἀφ' οὗ τῷ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι
ἐκ πόρρου, καὶ τῆς ἐν Κωνσταντινὸν πόλει συνόδου τῶν αὐτῶν, καὶ τῆς καλιμβόλης γνώμης τῶν Λατίνων, καὶ ὑποβο-
λῆς αὐτῶν διὰ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας.

- 10 **Δ**ιαλέξεις δὲ γεγόνασι, ἐπὶ μὲν Ἀλέξῳ τῷ Κομνηνῷ,
Πέτρῳ Λατίνῳ Ἐπισκόπῳ μεδιολάνων μετὰ τῷ
ἱερομονάχῳ κυρίῳ Ἰωάννῃ τῷ φερνῇ τῷ πρώτῳ ὄρει
τῷ Γάνῃ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῷ ἁγίῳ Πνεύματι,
συμπαροῦσαν δὲ αἰοί, καὶ Εὐσεβίῳ ὁ Νικαίᾳς ἐν
15 τῇ Διαλέξει, ὡς λέγει ἅγινα ἡ Ἀλεξιάς βιβλίῳ δε-
κάτῳ τεταρτῷ. ἐπὶ δὲ Μανuelῷ, ἔγινετο Διαλέξεις τῷ
τότε Πατριάρχῳ Κωνσταντινὸν πόλεως Μιχαὴλ μετὰ ἱ-
νῶν Λατίνων, ἐν Κωνσταντινὸν πόλει ἐπισημνούντων, λέγεται
γὰρ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῷ Διαλόγῳ ταῦτα, ἔκ τῷ Διαλόγῳ
20 τῷ ἀνωτάτῳ καὶ σφωτάτῳ Πατριάρχῳ Κωνσταντινὸν πό-
λεως κυρίῳ Μιχαὴλ τῷ Ἀνυχιάλῃ πρὸς τὸν Πορφυρογυ-
νητον Βασιλέα κύριον Μανuelῇ τὸν Κομνηνόν, ὅτε πολλοὶ
τῶν ὑπὸ τὸν Πάπαν Ἀρχιερέων καὶ Ἐπισκόπων καὶ
Φεράριον πῶν Κωνσταντινὸν πόλιν κατέλαβον, πῶν Ἐκ-
25 κλησίων ζητῶντες πῶν ἑνώσιν, καὶ μηδὲν ἑτερόν ἢ διὰ
τῶν Γραικῶν ἀπαιτῶντες, ἢ πρὸς ἀποδοῦναι τῷ Πάπᾳ
τῶν πρωτείων καὶ τῆς Ἐκκλησίας, δοῦναι δὲ τῷ καὶ
τῷ μνημόσμιον. ἀλλὰ δὴ καὶ μόνῳ αὐτῷ ὁ Αὐτοκρά-
τωρ Μανuel διπλέχθη, ὡς καὶ Ἀλέξιος ὁ πατὴρ αὐ-
30 τῷ διπλέχθη μετὰ τῷ μεδιολάνων Ἐπισκόπῳ, ὡς
γράφει Νικόλαος ὁ Ἰδρωτίτης ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ
περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῷ ἁγίῳ Πνεύματι. καὶ ἔμο-
νον Διαλέξεις ἐγίνοντο, ἀλλὰ καὶ συνόδῳ ἡθροίσθη ἐν
Κωνσταντινὸν πόλει Ἑλλήνων καὶ Λατίνων ἐν ἑταίρι
35 λισσῇ ἑκατοσὶ ἐξηκοσὶ ὀγδόῳ, ἐν ᾗ συμπαροῦν καὶ
ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ ἡ Σύγκλητος, περὶ τῆς Διαλαμ-
βάνων μακάριον ὁ Ἀγκύρας λέγει, Πάλιν δὲ πο-
νήσαντες ἐπὶ τῆς βασιλείας κυρίῳ Μανuelῷ, ἡλθον

ἐς Κωνσταντινὸν πόλιν οἱ πρῶτοι τῶν Γαδδηνάριον, καὶ
συνεκερτήθη μεγάλη συνόδῳ, καὶ πολλὰ εἰπόντες,
καὶ ἀκούσαντες, τὸ τυχὸν ἐσυγκατέβησαν, ἀλλὰ
μάλιστα ἠέχοντο φέρειν πάντας πρὸς τὸ εἰσὶν δι-
αγμα καὶ τὰ ἔθνη. λοιπὸν ἀπορήσαντες ὁ, τε Βασι-
λεὺς καὶ ἡ συνόδῳ, καὶ πᾶσα ὁμολογία ἡ Σύγκλητος, ἐκ-
λίω κατεβάλλοντο τελείως ὑποκύπτει τελείῳ χωρί-
σμῳ τὸν Πάπαν καὶ πάντας τὰς σὺν αὐτῷ, πῶν κείνῳ
τῷ Θεῷ ἀφ' αὐτῶν ἐς τὸ πᾶν, καὶ ἔτε αὐτῶν τελείῳ ἀνα-
θεματισμῷ πρὸς ἀδελφὴν καὶ τῶν καὶ λοιπὰς Αἰρέσεις,
Ἀφ' οὗ ἔστιν αὐτῶν μέγα καὶ περιβόητον ἔθνη, ὅτε
πάλιν συγκαταβῆσαν αὐτοῖς τὸ τυχὸν, καὶ ἔγραψαν
ἐς τὸν Τόμῳ, ἐν οἷς καὶ πῶν ἀμώμητον πίσει καὶ ὁρδο-
δοξῶν συνεγράψαντο, ἵνα μήτε ἡ τῶν Λατίνων Ἐκ-
κλησία ἔχη ἀδελφὴν ἀναφέρειν περὶ τῶν, δι' ὧν καὶ
κατεγνώσθησαν πρὸς τε πῶν Γραικῶν Ἐκκλη-
σίαν, καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ Πατριαρχεῖα τῆς ἀνατολῆς,
μήτε πάλιν ἔτοι ἀναφέρειν πρὸς ὁκένας, φέσαντες
τὸ ὑποσολικὸν ὁκένο ἔθνη τὸ, Αἰρετικὸν ἀνθρώπων
μετὰ πρῶτην καὶ δεύτεραν γεσίαν παρατιθῶν, εἰδὼς
ὅτι ἐξέστραψαι ὁ τοιούτος, καὶ ἀμαρτάνων, ἐστὶν
ἀντοκατακρίτης. Ἐν τῷ τοῖς σημείωσαι πρῶτον, ὅτι οἱ
Καρδηνάριος καὶ Φεράριος ἀλλὰ ἔλεγον ἐν τῇ Δια-
λέξει, καὶ ἀλλὰ ἐν τῇ συνόδῳ, δεύτερον, ὅτι ἔ-
στρεξαν ἵνα καὶ τὰ περὶ τῆς ἀρχῆς τῷ Πάπᾳ τῷ
γυνήσανται, ἀλλὰ ἡ συνόδῳ καὶ ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ
Σύγκλητος ἀπέβαλον ἐξίσως πᾶσας τὰς κληρονομίας αὐ-
τῶν καθάπαξ κατὰ τὸ κανονικὸν καὶ ὁρδοδοξὸν δίκαιον.

40

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε΄.

Περὶ θέσεων τῶν Λατίνων ἐπὶ αὐτῷ, δέξαι ἀποδοῦναι τὰς κατὰ τῆς ἀποδοτικῆς καὶ τῷ δόγματι ἀγωνι-
σάσας Ἀλέξιον, ἰωάννη καὶ Μανuel τῶν Κομνηνῶν Βασιλεῖς αὐτοῖς ὁμοδορήσας.

- 45 **Φ**ανεροὺ γενόμενος ἐκ πάνδε, καὶ πάντῃ καὶ πάντως ἀνα-
μφιβόλως, ὅτι ἐπὶ τῶν τῶν Βασιλέων τῶν γε-
γόναν ἀρετὰ συγγραμμάτων, καὶ Διαλέξεων, καὶ
συνόδων, ἀποδεικνύσας ἰσχυρῶς πῶν καὶ ἐκ τῷ τῷ
τῷ ἁγίῳ Πνεύματι ὑπακούειν καὶ πῶν ἐπὶ τῷ Συμ-
50 βόλῳ ἀποδοτικῇ καὶ τὰς λοιπὰς τῶν Λατίνων κλη-
ρονομίας πρὸς πῶν ὁκκλησιαστικῇ διδασκαλίᾳ ἐ-
πεσάχθησαν ἐν τῇ ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ὅτι καὶ
οἱ τῶν Βασιλέων ἦσαν οἱ αἰῶνι τῶν Διαλέξεων καὶ
τῶν συνόδων, συναγωνιζόμενοι καὶ αὐτοὶ κατὰ τὸ
ἐκός ὑπερὶ τῷ ὁκκλησιαστικῇ δίκῃ ὡς οἱ δικαίαι τῆς

καθολικῆς πίσεως. ἀλλὰ οἱ Λατῖνοι μὴ ἀντιμετώπιον
ἀντιλέγειν πρὸς τὰ φανερώτατα, ἀπεδίδεσαν δέξαι
τὰς τῶν Βασιλέων ἐπαινήτας χρηματίσαι τῆς ῥω-
μαϊκῆς Ἐκκλησίας, καὶ δὴ ἀποσφάττει τὸν ὑπο-
σάτην καὶ ὁμόφρονα αὐτοῖς γενοῦντα Γεώργιον τὸν
Μετρίτιον λέγοντα, ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος
ὁ Κομνηνὸς διανομέμενος γενεῇσιν κακῶς πῶν ὑποβο-
λῶν τῷ μνημοσύνῳ τῷ Πάπᾳ, ἡθροίσας συνόδον καὶ
ἔψαξε τὸ ἔργον, καὶ ἔδειξε αὐτὸ ἀκαλονίσιν. καὶ ἔτι ὁ
αὐτῶν Μετρίτης γράφει, ὅτι ἔειπε πῶν πρὸς ἀποδο-
σιν, ἥτις περιέχει τὰ ἐρημικά ἐς μίαν βίβλον ἐγκαι-
ρῶν.